Bloem-hof, verciert met geestelijcke lof-sangen

Albertus Buitendyck

bron
Albertus Buitendyck, *Bloem-hof, verciert met geestelijcke lof-sangen*. Cornelis Woons, Antwerpen 1659

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/buit010bloe01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

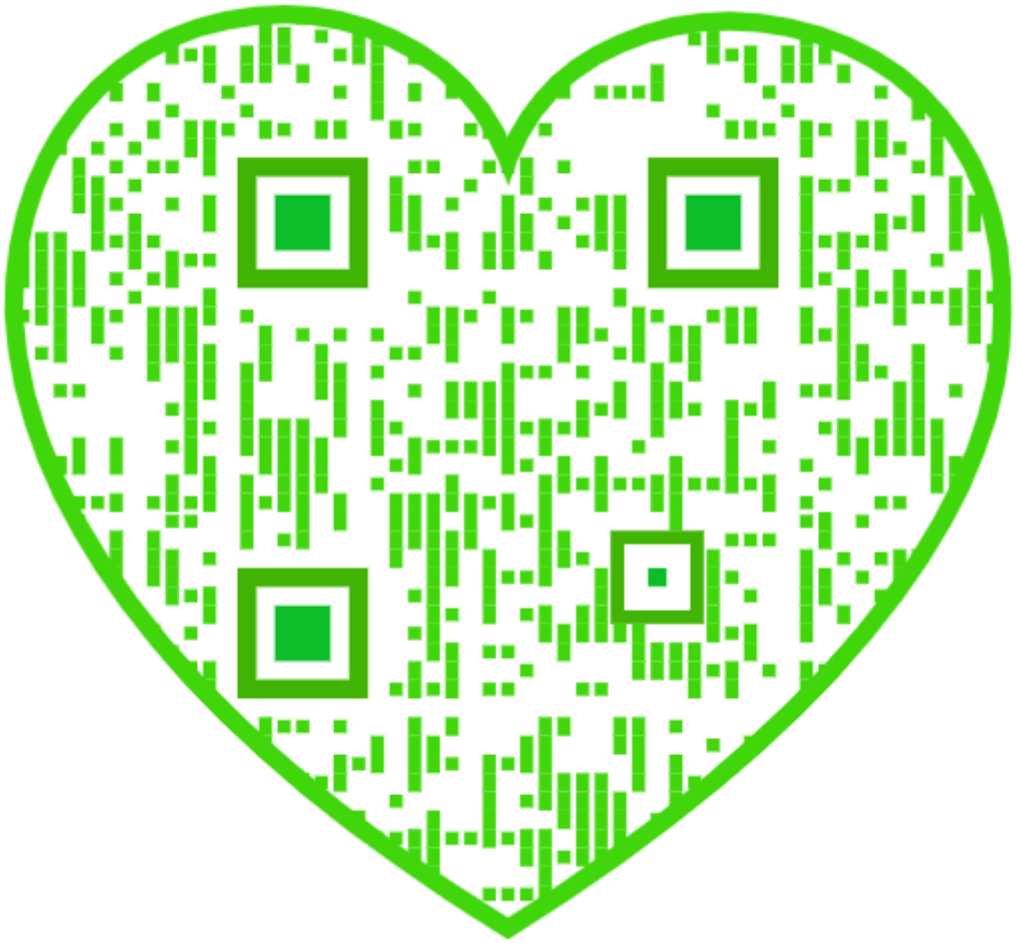

Approbatie,
Ofte Goet-keur des Boecx.

DE*sen* Bloem-hof, *ofte Geestelijcke* Lof-sangen *der geboden Feest ende heylige dagen*, *gemaeckt door den* Eerw. Heere A.B.D. *gelesen ende geexamineert zijnde door een gheleert* Theologant, *is bevonden fray en onbesmet van alle het gene 't vvelck soude mogen strijden tegen 't geloof ofte goede zeden; ende in tegendeel in sich te besluyten veele vermaeckelijcke ende stichtige Gedichten, als vervvecksels om de geboden Geest-daghen met devotie Godevruchtelijck over te brenghen. Waerom de selve sullen mogen in't licht gebrocht vvorden. Actum* 14. *Novembris* 1658.

Z.E.T.

Aen de Prins der Vrede, Verlosser ende Salighmaecker des Werelts, *Jesus Christus* Waerachtigh Godt ende Mensch, gever der Gaven, Besitter van Alles.

GHy toont, ô aldersoetste Iesu! behage te hebbe in het maken der *Lof-sangen* ende in het aenhoore; soo zy tot uwe lof geschiede. Want in uwe Geboorte laet ghy met vreughde uwe *Engelen* zingen: glory[+] *sy Gode* in 't alderhooghsten, en op der Aerde vrede den Menschen, die van goede wille zijn. [+]Luc.c.2 v.14.

Als ghy myn *Godt*, mijn *Heer*! Veertigh dagen was oudt, ghy wort tot *Ierusalem* gedragen en op geoffert, heeft *Godt* gebenedijt, met blytschap verhaelt: *ô Heer* nu laet ghy uwe[+] Dienaer na u woort in vrede: want myn oogen hebben gesien uwen Salighmaker &c. [+]Luc.2.v.29.30.

Weynigh dagen ô Verlosser! voor u lyden ende doodt als Victorieus met groot vreughde tot Ierusalem in gehaelt zijnde; men hoort niet als het blyde liet singe: *Hosanna* den Soone[+] van *David*: gebenedijt zy hy, die daer komt inden naem des Heeren: *Hosanna* in 't alderhooghste, gekome daer na inde Tempel vande Stadt, hier beginne de Kinderen u te loven; maer de nydige Schrift-geleerde vragen u, [+]Matth.c.21.v.9.

+verwondert zijnde: hoort ghy wat dese segge? Maer ghy stopt hare monde met dit woort: en hebt ghylieden noyt gelesen: uyt de mondt der sprakeloose Kinderen en der Suygelingen+hebt ghy den lof volmaeckt? dat dese Kinders songen leert ons de Wijse-man: sy hebbe gesongen,+ ô Heer! u heylige naem ende uwe victorieuse handt loofden sy te samen: want de wijsheyt hadt open gedaen de mondt der Stommen, ende de tongen van de geene die niet spreken en konde heeft sy wel sprekende gemaeckt. Gy zijt *ô Iesu,* de wijsheyt selver! ghy hebt dese kinders beruyckt om uwe ghemaeckte Lof-sangh te singhen, tot beschaemheyt an de Vyanden van u lof ende naem. Ghy hebt, mijn Godt, (als zeyt uwe verlichte Discipel, mijn Leeraer Cornelius Iansenius, Bisschop van Gent)+ uwe lof volmaeckt als ghy (Kinders) simpelen personen gelijck Kinders, niet verstoot als de Menschen doen, maer verkoren om uwe lof (door u gemaeckt) te verkondigen.

+Matth.c.21.v.16.

+Ps.8.v.3.

+Sapit.c.10.v.21

+Corn.Ians. in conc. Euang.c.110.

Daer en boven ghy mijn Godt, en Al, heb selver in persoon met uwe Apostelen Lof-sangen late hoore, weynigh uren voor u lijde. Want na u laeste Avontmael met uwe Apostelen als den Lof-sangh geseyt was, soo zijt ghy+ met haer gegaen na de Bergh van Oliveeten. Dat dit woortje: gezeyt, al, singen is te segge, dit vermaent uwe Phoenix der Doctoren,+ *S.Augustinus* die zeyt: 't is eyge aende Lof-sange gesonge te worde, wort een Lof-sangh niet gesonge het kan geen Lof-sangh genoemt worde: maer een gedicht. Dit getuyght mede het + Concili van Toleete, in welcke wy lese. Om Lof-sange ende Psalmen

+Matt.c.26.v.30.

+S.Aug. super Ps.72.

+Conc.Tol.4.c.12.

openbaer inde Kercke te singe, hier toe hebbe wy het Exempel vande Salighmaker ende Apostelen. Den heligen Apostel Paulus ende Silas als sy gevangen waren in een kercker ende hare voete gesloote zijnde, maer hare harte ende lippen waren vry, hier mede ter midder nacht loofden sy Godt,[+] met klare ende heldere stemme songen sy dat de andere gevangen de Lof-sange hoorde, na de getuygenisse van *Bellaminus*.

[+]Wercke der Apo.c.16.v.25.

U uytverkoren vat *S.Paulus,*[+] met ernst vermaent een yder: en wilt niet droncken werden met wijn daer onkuysheyt in is; maer wert vervult met den H. Geest, sprekende onder malkanderen met Psalmen ende Lof-sangen,[+] ende geestelijcke Liedekens singende ende spelende in u herte den Heere.

[+]Bell.T.4.de bonis oper. in part.c.16.

[+]Eph.c.5.v.18&19.

De begeerte van u *ô Iesu*! door *S.Paulus* woorde, hebben met een devoot hart volbrocht d'eerste geloovinge, de welcke voor het ryse vande Son by een quamen om Lof-sangen te singe,[+] als getuyght Turtullianus.

Eusebius beleyt van u eerste Christenen,[+] die van den *H. Marcus Euangelist* in Egypen geleert waren om Lof-sange te gebruycke, dat zy by dagen ende nachten, u mijn Godt ware lovende.

[+]Turt. In Apolog.c.12.

[+]Eus.lib.2.Hist.c.17.

Van veele heylige Vaders, als *Ambrosius, Augustinus, Basilius, Bernardus, Prudentius, &c.* zijn u mijn verlosser vereert tot offerande goude sange, ende Liedekens. In dese tijde ontfanght ghy in de schat-kist van u H. Kercke overvloedige ende zilvere Lof-sanghen.

O alder-goedertierenste *Iesu*! Als het arm Weeuwtje ick heb een koper Mijtje een slechte gift van eenige sangen door uwe gratie be-

reyt, Aen wie, aen wie sal ickse geven! Anders als aen u, want u behaeghde de Mijtjes van de Weduw. Ghy hadt vermaeck in het singe der Kinderen.

O alderootmoedighste *Iesu*! Met Myrrhe van beschaemtheyt, ende verstervinge mijns selfs, overdenckende uwe Majestey ende hoogheyt; met gout van gronthartige liefde, ende oprechte meenighe met Wieroock der gebeden, soo val ick voor u neder mer hert ende knyen, ende presenteer ende schenck u dit slecht giftje, begonne ende volmaeckt tot uwe lof ende eere alleen,[+] u komt toe alleen de eerende glorie. Als wy uwe heylighe prijse, loven, dan prijse ende loven wy u door haer, als *Davidt* te kenne geeft, looft Godt in sijn heyligen, [+] wiens lof dat is uwe lof; wiens eer is uwe eer &c.

[+]1.Thim.21.v.17.

[+]Ps.150.1.

Uyt uwe Zee vol gaven is een druppeltje tot my gekomen, waer uyt dit hofken is gesproten, soo moet dit weder nootwendigh tot u vloeyen: Tot de plaetse daer de vloeden uyt komen,[+] keeren sy wederom, dat zy weder vloeyen souden.

Ick schenck u *ô Iesu*! dit Boeckje tot een teken van danckbaerheyt van de gaven, die ick van uwe milde handt genooten hebbe. Want ick hoor *S.Augustinum* vermanen:[+] bemindt uwen beminnaer daer ghy af bemindt wordt, met wiens liefde ghy voor komen zyt, die een oorsaeck uwer liefde is. Soo ghy u selve aen Godt vertoont, alsoo sal Godt hem selven aen u vertoonen.

[+]Ecclesiast.c.1.v.7.

[+]S.Aug hant Boexken.c.24.

[+]O Beminde! (als een Hovenier aen *Maria Magdalena* vertoont) komt in u Hofken met Bloemen. Hier blijckt u liefde aende Werelt

[+]Ioh.c.20.v.15.

voor eerst in uwe geboorte. Dit werck van liefde doe my roepe met *S.Cyrillus:* hierom ô Zoone Goods![+] zijt ghy geworde een Zoon des Menschen, om dat wy Kinderen Goods mochte worde. [+]Cycil.c.6.Ioh.

Met *S.Aug.* ghy zijt ô Godt! Mensch geworde, om dat een mensch God sou worden.[+]

Ghy hebt ons macht gegeven om Kinderen Goods te worde. [+]Ioh.c.1.v.12.

Wat een liefde onuytsprekelijck toont ghy niet in uwe besnydenisse? maer noch grooter in uwe alderswaertste lijde. Ghy zijt verkocht om ons te koopen; ghy lijdt om ons te verblyden, ghy sterft om ons levendigh te maken, al u voetstappen, al u slagen, al u doorens zijnen bladeren waer in staet geschreven: u liefde tot de Menschen. Hierom ô bloedige Bruydegom! ick beken met den *H. Chrisostomus:* niemant heeft sulcke liefde getoont voor sijn Zoon, als ghy voor de Dienaers ende ondanckbarige.

Ghy roept ô Heer![+] niemandt en heeft meerder liefde, dan dat eymandt sijn ziele stelt voor sijn vrienden. Dit heeft gedaen een Dienaer van sijn Heer *Panopion*, [+] [+]Ioh.c.25.v.13.
als dese nu was verwese ter doodt, de knecht aentreckt sijn kleederen, laet de Heer [+]Val.Maz.1.6.c.20
vluchte, ende sterft voor hem. maer ghy ô Schepper van alles! hebt meer gedaen, ghy hebt meer liefde ghehadt: Want ghy stelt u ziele voor uwe vyanden, gelijck *S.Paulus* ons verhaelt: U lieden,[+] doen ghy eertijds waert vervreemt ende vyanden, heeft hy u nochtans versoent in't lichaem sijns vleeschs door de doodt, om u te [+]Col.c.1.v.21.22.
leveren heyligh en onbesmet, ende onberispelijck voor hem. Daer na voeght hy daer by:

[+]Doe ghy doodt waert door de misdade, heeft u mede levendigh gemaeckt, vergevende u alle misdaden, uytvaghende dat handt-schrift der sententie, 't welck ons teghen was, ende dat selve heeft hy wegh-ghenomen, hechtende dat aen 't Kruys. Dit hand-schrift besloot onse eeuwige verdoemenisse. Waerom dan o alderliefste *Iesu*![+] ghy mede aen ons toont als de Keyser *Hadrianis*, die de Schuldt-brieven veel in't getal van die van Romen openbaer verbrande op de marckt van *Trajanus*.

[+]Coloss.c.2.v.23.14.

[+]Pont.c.19.de.Liberal.

Ja veel meerder als een Coopman tot Antwerpen *Ioannes Doens*, die den Keyzer Karel den vijfde eenighe millioenen gouts by-geset hadde.[+] De Keyzer by hem komende hy wort genoodt van de Coopman op sijn Hof-stede. Tot een teken dat de Keyzer wellekom was, laet een vyer van Caneel op-steecken met de schuldt-brieve ofte obligatie des Keyzers, laet die verbrande, ende al de schulde vergevende. Wat zijn dese schulden, o Heer by onse schulde? niet meer als druppel water by de Zee; een santje by al de duynen. Aen u kruys door het vyer van u liefde hebt ghy onse schulde te niet ghedaen, ende met u heyligh bloedt 't schrif uyt-ghevaeght. Hierom met den *H. Bruno* ick moet roepe: O Goetheyt Gods,ende met de vyerige ende brandende *S.Augustinus,* met uwe pijle der liefde geschote zijnde uyt-barst: Och hoe groote schuldenaers zijn wy u,[+] o Heere onse Godt! die met soo groote prijs verlost zijn, met sulcke behouden zijn, ende met soo heerelijcke weldaedt gheholpe. Och hoe seer behoore wy u te beminne, te gebenedijde, te loven, te eeren, die ons soo bemint, geheyligt, verheven hebt! Wy zijn u

[+]Aug. Teylin.Parad.der wellust.1.b.c.10.

[+]S.Aug.medit.c.17.

schuldig al dat wy vermogen, al dat wy leven, al dat wy weten. Wie heeft yet dat u niet toebehoort? Van u komt al het goedt. Gheeft my o Heer! dat ghy ontfanght mijn offerhandtje tot een teecken des danckbaerheydts, maeckt mijn bequaem om alle dagen u lof te gheven. Aensiet niet mijn gift, maer wil en hert om u te loven ende danckbarigh te zijn. Dit wenst uyt het diepste van het hert, ende met de aldermeeste ootmoedigheyt bidt.

Uwe verloste Schepsel, ende d'Alderminste van uwe Dienaers.

Opdracht van het Bloem-Hofken Aen Iesus Christus.

Wijs':
{ O Heyligh eeuwigh Godt! Ofte,
{ Het was een jonger helt.

1. *O*Ch dat ick tongen hadt
Als Zee heeft droppels nat:
Als Starre schijnen boven,
Als santjes ront om 't strant,
Een Cherubims verstant!
U goetheydt souw ick loven.

2. Ick heb een tongh alleen,
Verstandt min als ghemeen,
Nochtans moet ick u prijze;
Of steenen van de straet,
En kinders sonder praet
Sullen mijn al verwijse

3. Ghy zijt o Heer soo goedt,
Dat uwe goetheydt doet
Mijn in uw' gaven swemmen:
O goedtheydt! goedtheydt Goods!
'k Sal u tot d'uur des doods
Loven met hart en stemmen.

4. Ghy zijt, o grootste Godt!
Voor my in 't snoodtste kot
Versmaet, veracht geboren.
Ghy socht my Harder goedt;
Lam Goods met u reyn bloedt
Ghy kocht u Schaep verloren.

5. Gheen Moeder heeft bemint
Haer alderwaertste kindt
Als ghy uwe vyanden.
U lijden maeckt ons bly;
Door u doodt leven wy
Ons handt-schrift steeckt in brande.

6. Dat ick u liefde groot,
Noch Pellicaen, u doodt,
Noch daden al kan toonen;
't Gebreeckt niet aen mijn wil,
Mijn kleynheydt houdt mijn stil,
Hierom wilt my verschoonen.

7. Nochtans tot danckbaerheydt
Ick heb een gift bereyt:
Een Bloem-Hof met Lof-sangen,
Gemaeckt tot uwer eeer;
Voor u ick val, o Heer!
Ick bid wilse ontfangen.

8. Treedt *Iesu*! in u Hof,
Hier bloeyt yet van u lof,
Van u Vrienden, en Moeder.
Toont dat de gift u haeght:
Geeft, voor diese opdraeght
U tot Loon, en Behoeder.

Voor-reden, ende aenspraeck tot Den Leser ende Godtvuchtige Sanger.

Lofwaerdige ende Godtvruchtige *Sanger*, ende *Sanghster*, die Godt uwe harte geeft om hem te beminnen ende uwe krachte ende tonge om hem te loven tot Godes lof ende eere der Heyligen, en tot u l. geestelijck vermaeck soo heb ick geplant een *Bloemhof met geestelijcke Lof-sangen van al de gebode Feest dagen van het geheele Iaer,* &c. In dit *Hofken* sult ghy eerweerdige Vrienden, ende Vrindinne sien bloemen, die altijd schoon blyven sonder te beswijcken in coleur ofte geur.

Voor eerst soo vint ghy al de Feest-daghen van onse Hemelsche Bruydegom *Iesus Christus,* die hem noemt een Lely der Valleye. [+]Van welcke getuygt den *H. Ierommus, Christus* vande alderhoogste throon der Hemele*n* is gedaelt in de diepe Valleye des Werelts, hy is seer wit aengaende sijn Menschelijcke natuer, goudt-achtigh in sijn Goddelijcke, welruyckende door de Predicatie, neder gebogen door de Ootmoedigheyt. Hy is een Lely van oneyndelijcke kracht, door wiens klaerheyt de duysternisse vluchte; door wiens aen rake de

[+]Cant.2.v.1. Christus is een Leley der valleye.

Melaetsche worde genese, en de krancken door wiens reuck de doode opstaen, de doorens diep stekende worde uytgehaelt. De Lely der Valleye zijn verscheyde van onse Lelye,[+]want dese der Valleye zijn wit van binnen, root van buyten. *Christus* wort genoemt de klaerheyt der glorie, ende suyveringe der sonden. Sijn ziel is klaerder als de Sonne; ja de*n* Sonn' by sijn klaerheyt zijn duysternisse. Sijn klaerheyt verthoont hy in sijn Geboorte, Verrijssenisse ende Hemelvaert. Onse bloedige Bruydegom is niet alleen wit; [+] maer mede seer root, als blijckt in sijn Besnijdenisse ende in sijn alderswaerste lyden.

[+]Messer.c.c.10.36.de Sanct.Heb.c.1.v.3.

[+]Cant.c.5.v.10.

De tweede *Bloeme* van dit *Bloemhof* zijn de *Blossems* van d' *Olyve Boome,*[+] wiens Bloeme witachtigh ende kleyn zijn. Geven te kenne de onbevleckte ontfangenisse van de *H. Maria* Maget, ende Moeder des Heere, van welcke gesproke magh worde: ghy zijt heel schoon mijn Vriendinne,[+], ende geen smette is in u, sy is altijdt vrij van alle sonden geweest, als ghetuyght *Richardus à S.Victore.*[+] Haer wegen, (zijn) schoone wegen, ende alle hare paden sijn vreedsamigh,[+] dat is seyt hy: suyver van sonde, kleyn zijn *Mariaes* woorden ende vol ootmoedigheyt: haer noemende alleen te zijn een Dienst-maeght des Heeren. De vrucht van *Maria* is *Christus*,[+] ofte uytgestorte Olie. De voorsprake van *Maria* zijn als Olijf-tacken; [+] tekens van vrede ende versoeninge, gelijck verhaelt *Val. Max.* ende het Duyfken tot *Noe* komende met d'Olijf-tack, [+]te kenne geeft.

[+]Maria als Blossems der Olyve.

[+]Cant.c.4.v.7.

[+]Richar. à S.Vic.

[+]Prov.c.3.v.17.

[+]Luc.1.v.38.

[+]Cant.c.1.v.2.

Maria versoent ons by hare Zoone; als blijckt in de *Lof-sangh* van *S.Dominicus*. [+]De bittere wortel van de Olijf-boom betekent de

[+]Gen.c.8.v.11.

[+] Luc.2.v.35.

swaerde van *Christus* lijden, haer hart doorsnijende.

De derde *Bloeme* zijn *Zonne-bloeme*,[+] die de Son volge, so waren d' H.H. *Apostelen* van *Christus* geroepe; volghde hem, alles verlatende, en door liepe al de hoecken des Werelts.

[+]Apostelen sijn Sonne bloeme.

De vierde *Bloeme* zijn van de *Palm-boome* dat dese in warme lande bloeye getuyght David: [+]de rechtveerdige sal bloeye*n* gelijck een *Palm-boom.* Schoon ende soet zijn de dadels, vruchte van dese boome. Dese boome beswijcke onder geen last, zijn altijdt groen: tot een teken van de vroome Martelaren, die van de H. *Ioannes* zijn gesien met *Palm-tacken* in haer handen.[+] Voor loon genieten de vreughde des Hemels; ende zijn gekroont met de krans der Martelaren.

[+]Bloeyende Palmboom sijn Martelare. Ps.91.v.13.

[+]S.Ians openb.c.7.v.9.

De vijfde *Bloeme* zijn de *Witte-Lelye* van de reyne Maeghden.[+] De *Lely* wast hooger als de *Bloeme* des velts op sijn struyck, de suyverheyt gaet al de staten te boven, want: geen gewichte is te waerdere teghen een kuyse ziel.[+] De Maeghdom, seyt, *Greg. Nazian.* gaet den Houwelijcke staet soo veel te boven, als de ziel het Lichaem,[+] ende den Hemel de Aerde. Den H. *Ieron* vergelijckt de Getroude by het yser, de Weduwe by silver, de Maeghde by gout. Den Hemelsche bruydegom bemindt dese Lely soo dat wy lese: Hy wort gevoet tussen de Lelye.[+] Door de Lelye wort verstaen seyt *Greg.* niet als suyvere ziele, die de klaerheyt der Maeghdom beware, ende voor haer even-naesten ruycke met een goede reuck der deughden, by dusdanige wort hy gevoet: dat is neemt sijn vermaeck in haer suyverheyt. Wat een lof is het niet, dat het Lam Goods

[+]Maeghde zijn Lelye. Plin1.21.c.5.

[+]Eccli.c.26.v.20.

[+]In Carm. de Virg.

[+]Conat.c.2.v.16.

weyt,[+] en hem vermaeckt daer de Lelye bloeye*n*.

De seste Bloemen, die men hier siet, zijn de *Wijngaert-blossems*; betekenen de H.H. *Consessoren*, [+] ofte *Belijders.* Dese *Blossems* geve*n* een schoone reuck, waerom wy lesen: De *Bloeyende Wijngaerde* hebben reuck gegeven. Voor dese *Blossem* vlucht het fenijn; brenghen aenghename vruchten voort, de harte der Menschen verheugende. Alsoo de *Consessoren* doen goet, ende wijcken van 't fenijn der sonden. Door haer goede geur der deughden, als Duyven locken andere tot Godt. Alsoo doet *S.Ioseph* de Arbeyts-luyden; *S.Isidorus* de Landt-bouwers; *S.Willibrordus* de Priesters, &c.

[+]Consess. als Wijng. Bloemen.

[+]Cant.2.V.13.

In dese *Bloem-hof* vint men schoone *Roozen,*[+] tot een Leeringhe der Weduwen en Wedenaers. Schoon blijve de Roosen al staense met Doorens vervult: hoe meer mense mis-handelen en parsen, hoe de reuck aenghenamer en soeter is leere de verduldigheyt in het lijden en verdragen van de *Weduwen*, gelijck het blijckt in *Sinte Elizabeth Weduw* in *S.Bavo Wedenaer*.

[+]De Wedu zijn als Roosen.

Hoe seer dat Floraes vrienden Roemen,
Van Floraes Hof verciert met Bloemen;
  Van hare schoonheyt, reuck en prijs.
Als Sneeuw en windt tot een verdwijnen,
Als 'd heete Son op dese schijnen;
  Kael is de Hof als backt het ys.
In dese Hof sult Bloemen vinden,
Die niet beswijcken voor de winden,
  Voor Hagel-buyl, voor Vorsten swaer,
Voor Blixem, Son, Vyer noch tempeesten;
't Zijn Bloemen der gebode Feesten
  Die men vieren door 't heele Iaer,
Christus als Lely der valleye
Siet men bla'en wit en root uytspreye.
  Maria als d'Olijf-boom bloeyt:
Als Zonne-Bloms d'Apost'le scharen;
Als Palm-Boome de Martelaren;
  De Maget als de Lely groeyt,
Tot Godes eere wilt ontfangen

Dit Bloem-Hof verciert met Lof-sangen.
Uyt dese Bloeme Honing-raedt
Vergaert Sangers, om Godt te loven,
't Was van Liefde sonder uyt-doven.
Volght na d'Heyligen van u staet.

Ick twijfel niet, ofte beminde Sanger, u l. heeft gelesen dat ten tijden van *Artaxerxes* Koningh van *Persien*, sijn Ondersaten en Liefhebbers hem gifte gaven, na yders vermogen; den eene gaf gout, dan ander silver, &c. Een slecht persoon niet hebbende, gaet na het water, met sijn twee handen water haelt, heeft dese kleynste gift met de grootste liefde aen de Coningh geschoncken: *Artaxerxes* acht dese gift soo waerdigh, dat hyse in goude schalen heeft laten besluyte.[+]

Aen U L zijn loffelijcke Lof-sangen geoffert, die ghy lieden meer acht als gout, om de kunst en wijsheyt daer in besloten; Want ghy wijse weet de woorde van de *Wijseman*: *Beter is de wijsheyt, dan alle d'alderkostelijckste rijckdommen; en alle dat begeerelijck is,*[+] *en mach by haer niet vergeleken worden.* Met d'andere kan ick u l. geen geleerde zangen vereeren: Om u l. nochtans niet geheel te vergeten, soo heb ick na mijn kleyn en slecht vermoghen dit giftken vergadert; 't welcke ick u l. met de meeste liefde opdrage.

[+]Aelian.de var.Hist.lib.1.

[+]Prov.c.8.v.11.

Al heeft u l. overvloedigheyt van Zanghen, versmaet nochtans mijne gift niet; want dese zijn gestelt op bequame en bekende wijze ofte voyse. Veel klagen van de gemeene Sangers over de onbekende voyse van d'andere Sangen, ofte over de lichtvaerdigheydt. Versmaet dan mijn giftt niet. *Alexander de Groote*, Heer van de geheele wereldt, heeft niet veracht een Appel, die sijn dienaer hem vereerde. *Agrippa* Koningh der Ioden dorstigh zijn, van een dienaer van

Cajus ontfanght een weynigh kout water, met de meeste danckbaerheyt.[+] Ludovicus d XI.Coningh van Vranckrijck ontfanght een raep (met groote vergeldinge) van een sekere huys-man. Den H. *Antoninus* Aerts-Bisschop van Florentien was danckbaer voor een korfken met Fruyt, 't welck ee*n* slecht persoon hem vereerde: [+]Ioseph.Lib.18.Antic.c.8

Heeft den grooten Godt en Al, niet ontfange de twee Mijtjes van de arme Weduwe? [+] ghy weet van Ia.

Sommige sullen misschien klagen, dat eenige sangen te langh zijn; Wie klaeght als een gift is groot? Wie klaeght met reden, als een Vriendt aen sijn gasten groote schotels voorstelt? Is een sangh te langh om heel te singen, men kan het deele in meer gedeelte. Sommige sake versoecke groote en breede beschrijvinge. [+]Yder een heeft niet de kunst van Phiadias, die uyt de klauwe alleen kost wete de groote van de Leeuw. Gemeenelijck in dese sanghen sult ghy vinden eenige Leeringe: waerom aen de kant is gestelt: *Leeringe.* Betaelt en loont mynen arbeyt met u l. Godtvruchtighe ghebeden. Vaert wel, singh hier soo wel dat ghy waerdigh zijt Goods lof in der eeuwigheyt te singen, dit wenst uyt gront sijns haert. [+]Luc.c.21.v.2. [+]Lucianus

U L. Minste Dienaer.
A.B.D.

Wie sal het maken, seght dat mijn,
Dat 't yder een van pas sal zijn?

Bloem-Hof, Verciert met Geestelijcke Lof-sangen.

Nieuwe-Jaers-dagh, Van de Besnijdenisse Iesu, Godes Zoone.

Wijze:
{ Te Mey als al de vog'len zingen.
{ Al lijd ick druck en groot gequel. Ofte,
{ ô Iesu; Bloem van Nazareth.

1. *A*L *Abrams* Mannelijck geslacht
In de oude Wet voort gebracht
Out zijnde maer acht dagen,[+]
Besne'en most zijn
Met groote pijn,
Na Godes welbehagen.[+]

[+]*Gen.c.17.v.10.&12.*

[+]*Besne'en.*

2. Door dit teken, en zwaer ellendt,
By Godt en mensch was die bekent,
Als een van *Abrams* vrinden:
Dat hy maer een
Godt; anders geen
Gheloofde , en beminden.
3. Door de besnijdenis d'erf-zondt
(Na Godes Wett' en vast verbondt)
Worde dit kindt vergeven;
't Was groot van faem,
Ende bequaem
t' Ontfange 't eeuwigh leven.
4. De Ziel van *Iesu*, Godes Zoon
Boven de Zon en Maen is schoon,
Is reyn van alle smetten;
Is noyt gewondt
Met *Adams* zondt;
Is vry van d'oude wetten.
5. Ziet! ziet! onse Schepper en Heer
Laet zijn lichaemken jongh, en teer
Nochtans heden besnijden;
Door dese snee,
Smart groot, en wee
En sware pijn moet lijden
6. Door dese wondt 't zuyverste bloedt
Spuyt, springht, loopt, vloeyt in overvloedt.
Dat Godt als mensch hem heden
Besnijde laet,
Zonder Misdaedt,
Aenhoort neerstigh de reden.
7. Door het storten van zijn reyn bloedt
Zijn waer'lijck lichaem blijcken doet,
Dat hy heeft aen ghenomen
Uyt *Davids* zaedt.[+]
Hier door verstaet
Dat vals zijn *Mennoos* dromen.

[+]Rom.c.i.v.3.

8. Hierom na *Sint Ians* waere leer,
(Gesoghen uyt de borst van d'Heer)
Zoo zijn al de *Mennisten*
Niet alleen boos
Ketters Godtloos;[+]
Maer mede *Antichristen*.

[+]*Ioh.2.Epist.c.1.v.7.*

9. Als *Middelaer* wilde ons zijn
Gelijck in vleesch, bloedt ende pijn:
Daer by oock Godes Zoone
Zijn ned'righeydt,
Gehoorsaemheydt
Wilde hier door betoone.

10. *Iesus* leert ons alle niet min.
Dat wy van 't *Nieuwe-Iaers* begin
Ons hart moete besnijden,
En handen twee,
en oogen mee,
Stelt de tongh niet besijden.

11. Besnijdt u vlees rebel, en ziel,
En al waer door in t' quaedt ghy viel.
Menschen van alle staten
Wilt 't leven quaedt,[+]
Na *Paulus* raedt
Met 't oude -Iaer verlaten.

[+]*Collos.c.3.v.9.*

12. Mijn *Godt*, mijn *Al*, mijn *Middelaer*,
Ick schenck u in dit *Nieuwe-Jaer*
Mijn hart, mijn goedt, mijn zinnen,
Mijn Ziel en Lijf
Tot u gherijf.
Van nu zal ick beginnen.

13. *Iesu*! ick smeeck u met ootmoet;
Af-wast mijn zonden met u bloedt.
Gheeft my vroomheydt in't lijde.
Daer by *Lam Goods*!
In d'uur des doodts
Wilt my eeuwigh verblijde.

Lof-sangh van d'Alderheylighsten ende Soeten Naem: Jesu.

Wijze:
***{ ô Salutaris Hostia*! Ofte,**
{ Alleluja den blijden toon.
{ Al hebben de Princen haren wensch. Ofte,
{ Amarilla mijn vriendinne.

1. *G*Hy zijt *Mijn Godt, Mijn al, Mijn Heer*
Besneden in u leedjes teer.
Weest *Iesu, Mijn Iesu* gegroet,
Die voor ons stort 't onnoosel bloet. *Weest Jesu.*

2. Ghy zijt seer swaerelijck gewont
Om onse schuldt, om onse sondt.
Om dat wy waren al verdoemt;
Hierom zijt ghy *Iesus* ghenoemt:

3. Want ghy ons Zalighmaken sult;
Met u bloedt vol-doen *Adams* schult.
U Naem, door u Vaders bevel,
Verkondight is door *Gabriël*.[+]

4. Al was de Naem *Iesus*, bekent[+] [+]*Eccli.c.41.v.14.*
Van oudts, in 't oude Testament,[+] [+]*Habac.c.3.4.18.*
Die naem, u naem niet meer gelijck[+] [+]*Agg.c.1.v.1.*
Was, als by't gout is dreck of slijck.[+] [+]*Zach.c.3.v.1.*

5. Zy waren Zaligh-makers geen; [+]*2.Mach.c.12.v.15.*
't Waren Dienaers van u alleen.
Geen saeck is waerder op der aerdt
Als u Naem: *Iesus,* hoogh van waerdt.

6. U Naem is schoonder als de Son,
U Naem is stercker als *Samson.*

Niemant sal krijgen zaligheyt,[+]
Als door Naem, soo *Petrus* seydt.
7. Door u Naem yder buygen moet
Sijn knyen twee, met groot ootmoet;[+]
Al die in d'Hemel, en hier zijn,
En die onder d'aerdt lijde pijn.
8. U Naem is boven suycker soet,
't Vertroost, 't versterckt 't benout gemoet.
U Naem geeft troost, hoop en vermaeck;
Hier voor moet vluchte d'helsche draeck.
9. U Naem is een zuyv're fonteyn,
Maeckt ons ootmoedigh, ende reyn.
Niemandt, *ô Iesu*! is bequaem
Te spreken de lof van u Naem.
10. Hoe veel lof men van u Naem spreeckt
Een zee vol lof altijdt gebreeckt.
ô Iesu! *Iesu*! *Iesu* soet!
U Naem zijt duysentmael gegroet.
11. Och *Iesu*! met een druppel bloedt
Ontsteeckt mijn hart en flauw gemoedt,
Dat ick in u liefde mach zijn
Branden als een *Seraphyn.*
12. Maeckt *Saligh Iesu*! mijnen ziel,
Hierom ootmoedigh voor u 'k kniel,
Dan sal ick singen t'allen tijdt,
Dat ghy mijn *Iesus, Iesus* zijt.

[+]*Act.Apost.c.4.v.12.*

[+]*Phil.c.2.v.10.*

Nieuwe-Iaers-gift,
Vereert aen de Geestelijcke Maeghden.

Wijze:
{ ô Schepper fier. Ofte,
{ Als 't firmament.

1. *H*Oort, *Maeghden* al,
Hoort 't waerdste pandt des Heeren,
Hoort tot Godes eeren
U geest'lijck *Nieuwe-Iaer,*
Dat ick u sal
Op dese dagh vereeren,
En daer door u leere.
Ick wensch u allegaer
De Natuere der *Hoonigh-Byen,*
Die suyver blijven t' alle tyen.
Maeghdt, leeft reyn en net,
Dat 't minst u niet besmet.

2. *'t Bytje* kleyn bouwt De Natuer.
Haer Koningh, Koninghs steden;
Sy soecken al vreden
Yder helpt en by-staet
Die zijnen oudt;
Beminnen d'eenigheden;
Verblijden haer meden
Als 't een ander wel gaet.
Bereydt *Maeghdt* in u haert een woningh
Voor u *Bruydegom,* Godt en Koningh,
Need'righ zijt als 't Kindt;
Peys, eenigheydt bemint.

3. Dit teere dier
Voor sijn Koningh sal strijde,
Ende tragheydt mijde.
't Schout winden en tempeest,
En roock van 't vyer.
Besteedt wel *Maeghdt* u tijden:
Teghens die benijden
Goods eer, strijdt onbevreest.
Op u selve wilt noyt betrouwe
Ghy moet 's werelts roock en smoock schouwe;
D'hoogheydt, eer en staet
Doen schade, en geen baet.
4. Dat geen fenijn
Of schadelijck souw raken,
Haer Korf meest toe-maecken.
Haer Koningh, 't opper-hooft
Ghehoorsaem zijn.
Van binne haer vermaecken.
Dooden of versaecken
Wiens yver dat verdooft.
Voor eyghen wil, wilt *Maeghden* schromen;
Laet 's wereldts, noch zondt by u komen;
Verdooven versaeckt,
In 't Hemels u vermaeckt.
5. Uyt Bloemen ras
Honingh, en Was vergaren;
Om te openbaren
Goods liefde-brandt, en eer.
Eendrachtigh 't was,
De *Bye* hierom sparen.
Door d'Honigh verklaren
Dat zy ons minnen seer.
Vlieght *Maeghden* in al *Christus* wonden,
Waer in zoetigheydt wordt ghevonden.
Thoont u milde handt;
Voor Godt en menschen brandt.

6. Pootjes langh heeft
Van acht'ren; kort van vooren.
Heeft de *By* verlooren
Haer Angel, sterve moet.
En 's Winters leeft
Van 't aes vergaert te vooren.
Maeght u deughden spooren
Moete langh zijn, en goedt;
In 's Wereltds kort. Zonder Goods vresen
U ziel sal haest flauw en doodt wesen.
Nu deughden vermeert
Daer van ghy eeuwigh teert.
7. *Maeghdt*! Leeft nae 't schrift
Dat ghy hier vindt beschreven
Met u hart, end' leven:
Weet dat u Godes Zoon
Sal voor een gift
Zijn 's Hemels vreughde gheven,
En een kroon verheven,
Die blijven zal heel schoon.
Zijn Honigh-raedt zal u verblijden;
Zijn klaerheydt zult zien t' alle tijdn,
Ghy zijt Godes Stadt,
Zijn Bruyt, zijn waerdste schat.
8. *Mijn Al, Mijn Godt*!
Wilt stercken en versaden
De *Maeghdt* met ghenaden;
Dat zy met 't *Nieuwe-Iaer,*
Tot 't levens slot
Leest zuyver, nae u daden;
Wandelt 't *Bytjes* paden
O *Bruydegom*! gheeft haer,
Dat zy 't oudt, met oudt Iaer verlaten;
Dat zy blijven u zuyver vaten:
Dat niemandt beswijckt
Noch na 's werelts om kijckt.

Een Ander Gift,
Vereert Aen de Maeghden; Bequaem op alle tijden des Jaers.

Wijze:
{ Als Vader Adam spitten, &c.
{ De Wereltsche Coecilia. Ofte,
{ Siet het Pluym gevogelt.

1. *G*Oods *Bruydtjes* uyt-ghelezen,
Maeghden, soo Arm als Rijck,
Toont metter daet te wezen
De *Vyge-boom* ghelijck.
Van wat boome gheprezen
Ghy snijt enten vruchtbaer,
Zoo ghy die stelt op desen
Verdwijnen allegaer.
Geen enten hier op passen,
Geen enten hier op wassen.
Laet *Maeghden* in u bloeyen
De zuyverheydt alleen;
Laet *Maegden* in u groeyen
Goods liefde, anders gheen.
2. Sop, ghelijck Melck gevonde
Wordt in de *Vyge-boom*;
'T verjaecht 't fenijn terstonde,
En *Schorpioenen* vroom.
Maeghden blijft schoon van binnen,

En vry van zonden groot:
Verjaeght van 't hart en zinnen
't Fenijn, dat Zieltje doodt.
Verwint al Satans lagen;
In 't vleesch hebt noyt behagen.
Komt noyt in 's werelts netten
Met 't haert, met sin noch schoen.
Al dat u kan besmeten,
Schout meer als 't *Schorpioen.*

3. Van binnen houdt beslooten[+]
Haer blossems allegaer.[+]
Vijgen zoo kleyn als grooten
Brenght voor twee-mael in 't jaer.
Wordt aen dees boom gebonde
Een *Stier,* hoe fel, hoe gram,[+]
Hier aen in korte stonde
Sal worde sacht en tam.
Maeght, soeckt alleen Goods eeren;
Wilt eyge lof af keeren.
Geen traegheyt wilt gedoogen,
Deughden by deughden teelt;
Goods oordeel houdt voor oogen,
Hier aen blijft vast gezeelt.

4. In *Pythagoras* tijden,[+]
Om dat een helt om prijs
Souw vroom ende kloeck strijden;
Van des boom kreegh spijs.
De swaerdste strijdt te strijden[+]
Is tegen 't vlees en bloet.
(Soo d' Out-Vaders belijden.)
In 't strijde, *Maeght,* hout moet;
Christus maeckt u deelachtigh
Zijn vlees en bloet waerachtigh.
Verstercke sal u zinnen,
't Hart, leden, na u eysch,
Dat ghy licht kont verwinnen

[+]*Vygeboom.*

[+]*Bernard Surius Ierus. Reys 3. Boeck cap.26.*

[+]*Berchor.lib.12.c.55.Reduc.Moralis.*

[+]*Isodor.*

[+]*S.August.Epist. ad Salvinam S.*
Hier.ad Eusto.S.Cypr de Kon.Pud.

U vyandt, bloedt en vleysch.
5. Dese boom gaet verloore
Besluytse sop te veel;
Draeght vruchten als te voore
Zoo ghy af-tapt een deel.
Hoe schoonse staet in d'hoven,
Heeftse maer vocht gebreck
Van binne, moet verdoven;
Krijght kracht door 't nat, en dreck.
Maeght, ghy verdort heel mede,
Zoo ghy Godt en gebede,
En yver stelt ter zijde;
Daer by soo ghy 't hart geeft
's Wereldts, met zin en tijde;
En voor zonden niet beeft.
6. *Iesu*! Thuyn-man verheven,
Al 't quaedt van ons af-snijt.
Geeft dat wy u aenkleven;
Victory na de strijdt.
Hemelsch douw laet dalen
Op ons, *Mijn Troost*! *Mijn Heer*!
ô Zon! wilt ons bestralen;
Maeckt ons vruchtbarigh zeer.
Geeft, dat wy u trouw blijven
Wilt in ons hart dit schrijven:
De Vyge-boom met *blaren*
Verciert en blossems schoon,
Waer aen geen vruchten waren[+]
Vervloeckt ghy, Godes-Zoon!

[+]*Matth.c.21.v.19.*

Een Geestelijcke Gift,
Vereert Aen de Klop-Broertjes.
Bequaem tot alle tijde des Iaers.

Wijze:
{ Christus is op-gestanden.
{ Wanhoopt niet Cath'lijcke Schapen. Ofte,
{ De vogels inder Muyten.

1. *CLop-Broertjes,* voeght u leven
Na de Gift, die 'k u zal gheven.
'k Schenk u lieden een wijngaerts ranck,
Met struyck en wortel. Ontfanght in danck
Mijn Gift, en sanck. *'k Schenck*.

2. In geen boom op der aerde
Kan men enten de Wijngaerde.
Klop-Broertjes, leert soo jongh als oudt
Dat ghy u zuyverheyt, zuyver hout:
Godt alleen trout.

3. De Wijngaert moet men snoeyen,
Vast-binden zalse wel groeyen.
Af-snoeyt, en wint lusten onkuys;
Heght 't hart end' oogh aen 't eeuwigh, end' kruys:
Bemint u kluys.

4. 't Is goedt zoo men ontblooten
De wortel, Mis daerom stooten.
Bekent, dat ghy dreck, en niet zijt. Klop-Broertjes.
Denckt op de doodt, en Goods oordeels tijdt.
U quaedt belijdt.

5. Blossems doen 't Serpent vluchten.[+]
Wit en bloedigh zijn de vruchten.
Met vasten, bidden *Satan* jaeght. *Klop-Broertjes.*
In voorspoedt en lijden Godt behaeght:
't Hart danckbaer draeght.

6. Hoe oudt dats' is van Iaren,
Vruchten vermindert noch blaren.
Met aerdts niet meer als noodigh moeyt;
Thoont dat uwe yver altijt bloeyt; *Klop-Broertjes.*
In deughden groeyt.

7. De Druyf geparst, na wenschen
Versterckt, verheught 't hart der Menschen.
Soeckt troost en vreugt in die, alleen *Klop-Broertjes.*
De swaerdse bloedige pars most treen;
In anders geen.

8. Wordt by d'Wijngaert gevonde
Warmoes, of kool, treurt tersonde.
Schout als fenijn geselschap quaedt. *Klop-Broertjes.*
Leeft na Goods Wet, en d'Overste raedt.
Mijdt 's Wereldts praet.

9. Vuyle douw, koude vlagen
Blossems konne niet verdragen.
Zoo ghy van u devocy wijckt, *Klop-Broertjes.*
En na 's werelts meer, als 't eeuwigh kijckt,
U staet beswijckt.

10. Christe! Wijngaert waerachtigh,[+]
Geeft door u vijf wonden krachtigh,
Dat de *Klop-Broertjes* allegaer,
Zuyver blijven, en altijdt vruchtbaer,
Vreughden daer naer.

[+]*Bern Surius.Ierus.reys.2.Boek.c.12.*

[+]*Joh.c.15.v.1.*

Nieuwe-Iaers-Gift,
Vereert Aen de Weduw ende Wedenaer.

Wijze:
{ Vader ons in het Hemelrijck.
{ Ontfermt u Vader over my. Ofte,
{ Verblijdt u Broeders all'gelijck.
{ Ghy Predicanten Roept nu al.

1. 'k *W*Ensch u *Weduw,* en *Wedenaer*
Een Saligh heyligh *Nieuwe-Iaer.*
Hoort neerstigh wat gift ick u al
Voor een *Nieuwe-Jaer* schencken sal.
Ick weet geen beter gaef, of deel
Te geven u, als een *Kameel.* *Ick weet,*
2. Moet de *Kameel* 't last dragen swaer,
't Buyght sijn knyen, en regh daer naer;
Niet murmureert, niet kermt, niet klaeght.
Toont *Weduw,* dat u 't lijden haeght.
U naem en staet is wee, wee, wee,
Draeght lijdens pack verduldigh mee.
3. Dit dier heeft gal noch minst, noch meest.
Zeer licht van 't hayr wort kael dit beest.[+]
Toont *Weduw,* dat ghy valsheyt schout:[+]
Dat ghy u silver, pronck end' gout
U sondigh hayr, al's werelts pracht
Met *Sinte Eliz'beth* veracht.
4. Als de *Kameel* besnede wordt,
Is stercker veel, als eerst in 't kort.

[+]*Berch.l.10.*
[+]*Red.Mor.c.18.*

Na 't sterven *Weeuw,* van u partuer,
Besnijt u vleys en quae natuer.
Om dat zuyver was 't vleys en geest[+]
Van *Judith,* zoo vroom is geweest.
5. De *Kameel* groote liefde heeft.
Melck scherp, en door-snyende geest.[+]
In liefde brant, altijdt oock *Weeuw*:
U ziel houdt wit als melck of sneeuw:
Die u weder-om trouwe vraeght,
Toont metter daet, dat 't u mishaeght.
6. Soo men op dit gedierte let,[+]
d' Recht voet eerst, dan slincker set.
Leert dat ghy u hart, hant en voet[+]
Vooral na 's Hemels stelle moet:
Al dat d'aerde, end' lichaem raeckt,
Niet meer als noodigh proeft, en smaeckt.
7. Leeft *Weduw,* na u Nieuwe-Iaer,
Vol-brenght dit mede *Wedenaer*:
U Kinders weest, en blijft getrouw;
Door trouwe volght: ontrouw en rouw;
U hart wordt, ende 't blijft gedeelt.
Soo ghy wederom Kinders teelt.
8. Gheeft *Iesu*! en gebenedijt
Aen al, die haer partuer zijn quijt;
Dat sy met ziel en reyne le'en
U soecken, dienen; anders geen.
Vertroost haer ziel, versterckt haer hart,
Bevrijt haer ziel van d' helsche smart.

[+]*Judith.c.15.v.11.*

[+]*Berchor.*

[+]*Avicenna.*

[+]*Weduw.*

Een ander Gift,
Vereert Aen de Weduw ende Wedenaer.
Bequaem tot alle getijde des Jaers.

Wijze:
{ Geluckigh en Saligh zijnse Heer. Ofte,
{ Maximilianus de Bossu.

1. *G*Hy zult troost, *Weduw,* en *Wedenaer*
Ende zaligheydt bekomen,
Soo ghy de natuere volgen naer
Wilt van de *Cypresse-boomen.*
Tot Godes eer, 'k zal dese om hoogh
Rechte, en stelle voor uwe oogh,
Om uw' hier door te vervroomen.
2. De *Cypresse-boom* geen vruchten draecht. *Tot Godes.*
't Hout is goet om op de bouwen.
Leeft *Weduw* zuyver gelijck een Maeght;
Na *Paulus* raedt wilt niet trouwen.[+]
Sluyt in u harte zoo jongh als oudt; [+]*1.Cor.c.7.v.8.*
Soo ghy yemandt anders, als Godt trout:
Tranen by tranen zult brouwen.
3. Dese boom blijft altijdt eve vast;
't Swaerste pack kan haer niet krencken.
Moet ghy *Weduw* dragen last , op last,
Op *Saraes* woorden wilt dencken:
Ghy zult, ô Heer! na storm en tempeest,
Als de tranen rollen aldermeest[+]
Stilte, ende blijdschap schencken. [+]*Tob.c.3.v.22.*

4. Dese boom kan 't Serpent, en de Mot,
Senuws en hooft-mijn verjagen.[+]
Leeft *Wedus,* na Goods raet en gebodt.
Christus kruys, doodt ende plagen
Daeg'lijcx in u hart hier nieuwt, en schrijft:
Hier door zult ghy soo worde verstijft
Dat ghy zult kermen, noch klagen.
5. Dese wast steyl om hoogh, houdt zijn glans;
Niet kan dit schoon hout bederven.
Sijn top is gelijck een Kroon, of Krans.
's Werelts pracht, wilt *Weeuw* versterven;
In 's Hemels rust: houdt u ziele schoon,
Verwint u lusten; ghy zult voor loon
De *Weduwe* Kroon verwerven.
6. De *Cypresse-boomen* ruycken zoet.
Laet *Wedus,* in u bemercken
Dat ghy met ziel, lijf, hart ende goedt
Godes armen wilt verstercken.
Als *Iudith* bidt Godt; schout 's werelts praet,
Als *Elisabeth* leeft in u staet;
Als *Anna* bemint de Kercken.
7. Gheeft, *Iesu*! de *Weduw* arm en rijck
Victory in al haer strijden;
Dat zy leven onberispelijck;
En verduldigheyt in 't lijden.
Zijt haer Vader, troost en Medicijn;
Geeft dat zy ontgaen de helsche pijn.
Wilt haer al eeuwigh verblijde.

[+]*L. Marius, uitlegg.der getijde van Maria.*

Nieuwe-Iaers-gift,
Vereert Aen al de Getroude.

Wijze:
{ ô Maria! Fonteyn vol deughden. Ofte,
{ ô Kers-nacht schoonder dan de dagen.

1. *I*Ck wensche u *Getroude* heden:
Een hart, een ziel, een zin, en vreden,
Een saligh heyligh Nieuwe-Iaer.
't Verstandighst beest van alle beesten
Vereer ick aen de minst, als meesten:
Dit is den *Olyphant* voorwaer. *'t Verstand'.*
2. *d'Olyphant* leert sijn Coningh groeten.
Krancken helpen met snuyt en voeten;
Malkander toonen liefde groot.
Getrouden eert Godt alle dagen;
Helpt malkanders druck en kruys draghen;
Toont liefde stercker als de doodt.
3. De Zonne, en Nieuwe-maen eeren,
In sulcke Maen, na 't water keeren,
Wasschen malkander schoon, en net.
Alle Maenden Biecht u misdaden, *Getroude.*
Met 't Lam Goods laet u ziel versaden.
Spreeckt 's morgens, 's avondts u gebedt.
4. d'Onkuysheydt haten, mijden, vluchten.
Al dat sy doen, leeren 't haer vruchten;
Geen exempel quaet geven haer.
Als 't paert noch muyl onkuys wilt weezen,
U kinders leert, Godt dienen, vreezen: Getroude.
Voor haer weest een spiegel klaer.

5. Als *d'Olyphants* vrucht is gestoolen,
Of van 't recht padt begint te doolen
Met eendracht, en druck soecken 't rat.
Zijn u kinders verleyt door boeven, Getroude.
Of lusten quaedt? Sonder vertoeven
Zoeckt, brenght tot Godt u waerdste schat.
6. 't Sachtmoedigh beest schout 't staert en tanden
Van draken; schout al sijn vyanden.
Zoo dra 't is kranck, soeckt Medecijn.
Getroude vlucht al Satans netten,
En al dat u ziel kan besmetten, *Getroude.*
Van Godt soeckt troost in rouw, en pijn.
7. Voorsichtigh zijn, en vroom in 't strijden
Gehoorsaem, matich, vroom in 't lijden; *d'Olyphant.*
Van Yvoor zijn de tanden schoon.
Ghy moet al dese deughden toonen, *Getroude.*
Ofte hoe zult ghy u verschoonen,
Als ghy zult staen voor Godes throon?
8. Wilt, *Iesu*! de *Getroude* geven
Dat zy voortaen voegen haer leven,
Na dit beschreven *Nieuwe-Jaer,*
Gheeft dat zy u altijdt behagen;
Bevrijt haer ziel van d'helsche plagen;
En gheeft u 's Hemels vreucht aen haer.

Een ander Gift,
Vereert Aen de Ghetroude.
Bequaem tot alle tijden des Iaers.

Wijze:
{ Graef Willem sat op Solder.
{ Als yemant eens wel gaet door-sien. Ofte,
{ Waeckt op ghy Christ'nen alle.
{ Wilhelmus van Nassouwe.

1. *T*Oont met de daet te wezen,
Getroude allegaer,
Den *Ceder-boom* gepresen.
Wiens hout geen winden zwaer,
Noch outheyt zal bederven.
Niet van d'Houw'lijcke bant *Getroude.*
Als maer, u partuers sterven
Kan maken los u handt. *Noch outheyt.*
2. Groen blijve dese boomen.
't Hout is sterck, stijf en vast;
Geen wormen daer in komen
't Kan dragen swaere last.
Laet Liefde noyt verdorre;
Verwint lusten onkuys; *Getroude.*
Wilt kijven oyt of knorre'
Verduldigh draeght u kruys.
3. Dese Boom 's menschen oogen
Voldoet met sijn koleur.
Geen Serpent kan gedoogen,

Noch fenijn by sijn geur.
Tot eynde, van beginnen
Malkander acht zoo waert;
Dat in uw' hart noch zinnen *Getroude.*
Geen beter is op d'aerdt.
4. Al wordt dees boom bestreden
Van winden veel en fel,
De Kroon maeckt niet beneden;
Maer om hoogh evenwel.
Getroude wilt niet vroeten,
Gelijck een Mol in d' aerdt. *Getroude.*
Van zonden, handen, voeten
't Hart, end' gesicht bewaert.
5. Zoo men 't Papier besmeeren
Met de *Ceder-booms-sop,*
Geen outheyt zal dat deeren;
Geen wormen eten 't op.
Getroude, wilt Godt loven;
Behoudt de vreeze Goods; *Getroude.*
In gheen deughden verdoven
Moet ghy tot d'uur des doodts.
6. In de bequaeme tijde
De *Ceder-boom* schoon bloeyt;
Zoo men die niet af-snyde,
Daer vrucht, by vrucht aen groeyt.
Versoeckt van d'Heer der heeren *Getroude*
Kinders goedt, en bequaem,
Die alleen, maer begeeren
De glory van Goods naem.
7. Aen 's werelts hoovaerdye
Geen gelt, noch tijdt besteedt.
Met 's werelts pomperye
Noch u, noch kinders kleedt,
Schout twist, houdt altijdt vrede;
Na deughden loopt om prijs.
Dient Godt met 't hart en lede,
Ghy hebt een Paradijs.

8. Al 't quaet, wilt *Iesu*, snoeyen
Van de *Getroude* schaer:
Geeft dat haer deughden groeyen,
Verlicht haer kruycen swaer,
Dat zy voegen haer leven
Na u wil en ghebodt.
U vreughden hoogh verheven,
Geeft haer namaels, *ô Godt.*

Nieuwe-Iaers-gift,
Vereert Aen de Jonghmans ende Ionghe Dochters.

Wijze:
{ *O boose domme Ieught*!
{ *Cur Mundus Militat*! Ofte,
{ *Wat strijdt de Wereldt doch?*

1.*I*Ck wensch tot Godes eer
U Ionghmans allegaer,
En Ionge Dochters teer
Een saligh Nieuwe-Iaer.
Hoort wat Nieuwe-jaers-gift,
Ick u vereere zal,
Ick schenck, inck schenk, ick schenck
Een Haes u lieden al. *Hoort wat.*
2. De *Haes* heeft goet gehoor;
Al dat sijn oogen plaeght,
Verbant met zijnen oor.
Van u, ô Ieught! Verjaeght
Dat u verblinde kan;
Daer by aendachtigh hoort

Goe raedt, goe raedt, goe raedt;
U Ouders en Goods woordt.
3. De *haes* loopt licht en snel'
Nochtans de *Iagers* vreest,
Bracken, en Honden fel.
Leert Iongheydt minst en meest,
Dat ghy al vluchten moet,
Dat u ziel vangen wil.
Loopt ras, loopt ras, loopt ras
Na Deughden; staet niet stil.
4. In de bequaeme tijdt
d'Haes vrucht, by vruchten geeft:
Haer vrucht qualijck is quijt,
Of weder vruchten heeft.
Toont metter daedt, ô Ieught!
Dat ghy met ziel, en le'en
Brenght voor, brenght voort, brenght voort
Goe wercken; quade geen.
5. Leert voorder van de *Haes,*
Dat dit ootmoedigh dier
In eenigheyt zoeckt aes;
In stilte heeft playsier.
Vlucht voor gezelle quaedt;
Mint Godt, soeckt ziele spijs, *Iongheyt.*
Ghy hebt, ghy hebt, ghy hebt
Een aerdsche Paradijs.
6. In *d'Haes* gevonden wordt Berchor.
Rinsel, 't heeft strem'lis kracht:
End' stopt de loop in 't kort
't Verdrijft al 't fenijns macht.
Hebt ghy de liefde bandt? *Jongheyt.*
Ghy verjaeght 't sondigh aes.
Ghy loopt, ghy loopt, ghy loopt
Niet meer u paden dwaes.
7. Met Nieuwe-Iaers begin,
Maeckt Ionghmans alles nieuw.

Ghy Dochters jongh niet min,
't Oudt leven seght adieu
Na 't oudt niet weder keert;
Stantvastigh en trouw blijft.
Bidt Godt, bidt Godt, bidt Godt
Dat sijn macht u verstijft.
8. Geeft Schepper, Godt en Heer
Aen d'ongetroude schaer;
Dat zy tot uwer eer
Haer geest'lijck *Nieuwe-Iaer*
Voldoen met daedt, end' hart.
Geeft haer daer naer voor loon
U vreught, u vreught, u vreught
Boven in 's Hemels throon.

Een ander Gift,
Vereert Aen de Jonghmans, ende Ionge Dochters.
Bequaem op al de tijde des Jaers.

Wijze:
{ Poliphemus aen de strande.
{ Komt nu al-te-saem ghy Heeren. Ofte,
{ Die wil, &c.

1. *W*Ilt ghy *Ionghmans* Godt behagen
Alle dagen?
En ghy jonge Dochters al?

Zoo volght na *d'Amandel-Boomen*
Sonder schroomen,
Wiens natuer 't u leere zal. Zoo volght.
2. Als de Boomen quaelijck spruyten,
Of onsluyten,
Dese boom met blossems staet.
Iongheyt wilt in deughden bloeyen,
En zoo groeyen,
Dat ghy veel te boven gaet.
3. *d'Amandel-Blossems* teer zijnen,
Licht verdwijnen
Door hagel, rijp, vorst en wint.
Satan sal u deught benijde,
't Vleysch bestrijde; *Iongheyt.*
Desen, en wereldt verwint.
4. Dat men in *d'Amandel* schrijven,[+]
't Schrift sal blijven
Dan van dese pit spruyt voort.
Van u jeught wilt Godt aenkleven,
't Hart hem geven. *Iongheyt.*
Liefde toont met 't werck end' woordt.
5. Dese Boom zal beter groeye,
Soo men snoeye
't Dorr' hout, en uyt-loopers af.
Besnoeyt u tongh, hart en leden
U wil meden, *Jongheyt.*
En lusten quaedt; al valt straf.
6. Als de wint haer tacken raken,
Sonder kraken
Worde beweeght, buygen snel.
Wilt u Ouders eer bewijzen,
Dienen, prijzen. *Iongheyt.*
Zijt u Ouders noyt rebel.
7. *d'Amandels,* goet voetsel geven;
Daer beneven
Droncken drincken weder-staen.

[+]*Sales.Onderwijs.c.23.*

Satans-kappel wilt verlaten,
Dronckers haten; *Iongheyt.*
En die Goods gebodt versmaen.
8. Laet u om al 't goet, noch vrinden
Aen 't juck binden *Iongheyt.*
Met die geen Kath'lijcke zijn:
Hier door ghy en u geslachten
Heeft te wachten
Hier een Hell', daer na de pijn.
9. Opent *Iesu,* u vijf wonden
Deser stonden:
Maeckt de *Iongheydt* zoo vruchtbaer,
Dat haer vruchten, u behagen
Die zy dragen:
Houdt haer ziel van sonden klaer.

't Blijdt-Feest van drie Koningen.
6. Ianuarii.

Wijze:
{ Nu laet ons all'gaer danckbaer zijn.
{ Ghy Vryers, die uyt vryen gaet. Ofte,
{ O Heer! ontfermt u over ons.

1. *D*En Heer om ons verdoemden al
Verlaet sijn 's Hemels hoven.
Als 't armste kindt leydt in een stal,
In een Krebbe verschoven.

d' Engelen zingen peys en vree.
d' Harders verlaten goet end' vee,
Hebben 't rijck Kindt gevonden
In doecken arm gebonden. *d'Engelen.*
2. *Drie Koningen* wijs, ende rijck
Uyt geen Engelen hooren,
Dat Godt als mensch, ons heel gelijck
Tot *Beth'lem* is gebooren;
In 't Oosten zien een starre staen,
Hier door, en *Balams* woordt verstaen,[+]
Dat d'ware Ioodsche Koningh,
Op d'aerden heeft zijn woningh
3. *Dromidarissen* metter vlucht,
En *Kameelen* bereyden.
De Star zien altijdt in de lucht:
Rijden sonder verbeyden;
Swichten voor onweer, noch voor noot,
Voor winden, kout, noch voor de doodt.
Zy maecken korte mijlen,
Zy vliegen als de pijlen.
4. *Balthassar, Melchior, Gaspar*
Tot *Ierusalem* komen;
Hier verdwijnt haer leyende Star:
Hier sonder vrees of schromen
Neerstigh vragen (door liefde) ras
Waer haer gebooren *Koningh* was.
Herodes heeft 't vernomen,
Laet dese tot hem komen.
5. Als *Herodes* haer reden hoort,
Hy en sijn ondersaten
(Vreesende 't kindt) zijn al verstoort.
Roept Priesters hoogh van staten;
Haer vraeght: Waer zal, zonder bedroch,
Dit *Kindt* geboren worde doch,
Wiens Star klaer scheen in 't Oosten?
Mijn droevig hart wilt troosten.

[+]*Num.c.24.v.17.*

6. Zy antwoorden eendrachtigh al,
In *Michea* wy lezen:[+]
't Versmaet, 't veracht *Bethlehem* zal
Dees verkoren plaets wezen.
Als *Herodes* vals, dit verstondt;
Na *Bethlehem* haer haestigh sonde,
Zeydt: tot my wilt weer keeren,
'k Sal 't Kindt bidden en eeren.

[+]*Num.c.24.v.17.*

7. Dese wijze sonder verschil
Na 't Stedeken toe-reden.
Boven de Stal de Star staet stil;
Die 't snoodste hol in-treden.
In een Kreb zien, en beeste kot
't Minste Kindt, d' aldergrootste Godt;
z' Hebben Kindt aengebeden
Met haer gebooge leden.

8. Bekennen 't Kindt voor haere Heer,
Al vergaet van armoeden:
Al leydt Godt zonder pracht, en eer.
Zy komen al't Kindt voeden:
Den een gheeft gout; d'ander wieroock;
Den derde *Myrrhe* krachtigh oock.
Door 't gout wille betoone,
Zijn Koninghs staet, en kroone.

9. Door de *Wieroock* bekennen zy
Dat 't Kindts is Godt almachtigh:
Sterffelijcke natuer daer by
Door de *Myrrhe* seer krachtigh:
Verzaken hier door 't heydendom
Christenen keere wederom.
Wie zal niet dese wijze
Met lof, en eere prijze!

10. Moet ghy Cath'lijck, om na u wensch
Met dese drie te soecken *Leeringhe.*
Iesum, Godt, Koningh ende Mensch
Reysen na 's wereldts hoecken?

Seght neen, ick vind hem soo present
In 't heyligh Autaers Sacrament.
Voor Godt wilt neder-knielen
Met leden al, en zielen.
11. Dient *Iesum,* voor u Godt en Heer.
U sonden wilt verlaten;
Na 't zondigh padt keert, keert niet weer
Om doodt, menschen noch staten.
Gout van liefde: gheeft Godes Soon,
En *Wieroock* van gebeden schoon,
Myrrhe van te versterven
U lusten quaedt, end' derven.
12. Treckt ons, *Iesu*! als een Zeyl-steen
Tot u, na ons verlangen;
Dat wy van nu, aen u alleen
Kleven, en blijven hangen.
Maeckt ons vroom in 't geloof, en pijn:
In d'uur des doodts u klaer aenschijn.
Godt, Mensch, Coningh der Heeren
Wilt ons alle vereeren.

Sinte Sebastiaen. Patroon van Ilpendam, etc. 20. Januarii.

Wijze:
{ Komt Gheest en Schepper mede.
{ Wilt u met my bekeeren Ofte,
{ Reyn Maeghdeken met eeren.

1. *V*An yder wordt geprese
Ajax kloeckmoedigheydt;
Ulisses meer als dese

Om sijn welsprekentheydt.
In de *Troyaensche* strijdt,
Ulisses meer met reden
Als *Ajax* in die tijdt
Gewapent, heeft gestreden. *Inde T.*
2. Wie zal de vroomheydt melden
Van *Sint Sebastiaen*?
Die 't hooft van al de helden
Van *Deocletiaen*
De Keyser wordt gestelt:
Om de daden te loonen
Van dese Ed'le helt,
Laet hem in sijn Hof woonen.
3. De *Keyser* hem beminden
Als d'appel van sijn oogh:
Meer op hem als sijn vrinden
Zijn zinnen end' hart vloogh.
'T geheele Keysers hof
Achte hem als haer Vader:
Zijn deughden en sijn lof
Verbreyde alle-gader.
4. Als de Keyser laet dooden,
En vangen al de geen,
Die offerhandt d'Afgoden
Niet doen met tongh, en le'en.
Om dit bloedigh gebodt
Veel armen ende rijcken
Na *Satan,* Keysers Godt,
Neygen, vallen en wijcken.
5. *Sint Sebastiaens* woorden
Waren als Hoonigh-soet,
Waren stercker als koorden,
Zy raeckten 't hart en bloedt.
Als met *Marcilliaen*
En *Marcus* veel begonnen
Na d'Afgoden te gaen.

Honderden heeft verwonnen.
6. Tot dese *Ridder* dalen
Seven Engelen klaer;
En Christus hoort verhalen:
Met u ick blijf voorwaer.
Hy bekeert en geneest
Nicostratus Huys-vrouwe,
Die ses jaer had geweest
Doof; s'had gehoor behouwe.
7. Als de *Keyser* dit hoorde,
Van gramschap, 't hart als borst;
Hy roept: Wilt hem vermoorde
Na sijn bloedt ick heb dorst.
Sijn Wachters al-te-mael
Sebastiaen ontblooten,
Gebonden aen een paal
Met pijlen hem door-schooten.
8. *Irène* heeft gevonde
Hem gequetst totter doodt:
Christus geneest zijn wonden.
Daer na met liefde groot
Tot de *Keyser* gegaen,
Seydt: d'Afgodt wilt verfoeyen,
Vergramt den helt laet slaen
Doodt, met stocken en roeyen.
9. *Sebastiaen,* vroom *Ridder,*
Dubbelde Martelaer,
Zijn patroon en Voor-bidder
Voor ons doch allegaer:
Verkrijght door u gebedt,
Beschermer der gelooven!
Dat niet ons hart besmet;
En prijs in 's Hemels hoven.

Sinte Agnes, ofte Agniet Maget, ende Martelersse, Patronersse van Egmont op Zee.
21. Januarii.

Wijze:
{ Komt Heyligh Geest met machten.
{ Mijn herte wilt nu vluchten. Ofte,
{ Schoon lief wilt mijn troost geven.

1. *AGniet,* spiegel der *Maeghden,*
Die Godt altijt behaeghden,
Tot *Romen* is gebaert,
Uyt Ouders rijck van hoven;
Voorstaenders van 't geloven,
Door d'Edle stam vermaert. *Uyt Ouders.*

2. Haer jeught en jonge tijde
In *Christus* doodt en lijden,
En deughden heeft besteedt.
Haer *Maeghdom* Godt ver-eerde,
Deughden daegh'lijcx vermeerde,
Al 's werelts pracht vertreedt.

3. Een *Jonghman* uytermaten
Rijck, en Edel van staten
Agniet om trouwe socht.
Met woorden, en juweelen
Haer zinnen socht te steelen;
Een ydel werckje wrocht.

4. Sy sprack: Gaet wegh terstonde
Van my, voedsel der sonde,
Wegh, wegh ghy helsche brandt,

Gaet van hier spijs der dooden;
U beloften u nooden,
'k Verfoey met vol verstandt.
5. Mijn Bruydegom verkoore,
Uyt een *Maeght* is geboore,
Zijn Vader kent geen Vrouw;
Is edel, schoon, rijck, krachtigh,
Wijs; Zoon van Godt Almachtigh,
De'es schoonste heeft mijn trouw.
6. Al d'Engelen hem dienen.
Tot my de Seraphienen
Gestuert heeft 's Hemels goedt.
Zijn trouw heb ick ontfangen,
Getekent heeft mijn wangen
Met sijn onnoozel bloedt.
7. Noyt, zal ick hem verlaten
'k Acht u goedt, staet en praten
Als Doorens, Kaf en Stanck.
Dat hy zoo wordt verstoote,
Dat heeft hem zoo verdroote,
Wordt hierom suf en kranck.
8. Als zijn Vader 't verstonde:
Haer nae de Rechter sonde;
Die haer voor oogen houdt:
Zoo ghy niet eert d'Afgode
Ick sal u late doode;
Of trouwt dees rijcke heldt.
9. Doodt, noch mensch haer doet vreeze.
Naeckt en bloodt wordt verweeze
Na een bordeel te gaen.
Christus bedeckt haer leden
Met hayr, en 's Hemels kleden,
Die d'Engel haer brocht aen.
10. De Vryer hier t'onteeren
Socht, *Agniet,* Bruydt des Heeren,
Tegens Goods wil en Wet,

Van d' Engel is geslagen;
Al weenen, die 't Lijck sagen.
Verrijst door haer gebedt.
11. De booze en de quaden
Roepen: Rechter wilt braden
Dees Tooveners met 't vyer.
Dit vyer verslindt veel boozen.
Zy wandelt als op roozen
Vol troost met groot playsier.
12. 't Vyer verliest al zijn krachten.
De Beul met volle machten
Door d' Hals van *Agnes,* 't Lam
Steeckt, boort sijn scherpe degen.
Twee kroonen door Goods zegen
In 's Hemels vreught bequam.
13. *Agniet,* oudt derthien Iaren *Leeringe.*
Leert hoe ghy zult bewaren,
Maeght! Uwe Maeghde-blom,
Betreedt haer deughde paden.
Leeft na Goods wil en raden,
Dient trouw uw' *Bruydegom.*
14. *Agniet,* door uw' ghebeden
Krijght dat ick ziel, en leden
Gebruyck tot Godes lof:
Dat ziel en vleesch kan smette,
Wilt dat van mijn belette.
Krijght mijn ziel 's Hemels hof.

Van de Heylige Emerentiaen, Maeght ende Martelaresse, uytstekende en blinckende in Gods liefde,

en in 't Geloof, ende heeft seer vroom gheweest. Patronersse van Venhuysen.
23. Ianuar.

Wijze:
{ O boose domme Ieught!
{ Wat strijdt de Wereldt doch? Ofte,
{ Nu leef ick in 't verdriet.

1. *O*Ch, dat mijn hart en tongh,
O Heer op desen dagh
Tot uwen lof ontsprongh!
Geeft my nu dat ick magh
Looven na uwen wil, een deughdelijcke Maeght,
Die u, die u, die u
Seer oprecht heeft behaeght.
Loven na, &c.

2. *Emerens* is haer Naem,
Tot *Roomen* voort-ghebracht;
Venhuysen hare Faem,
Eer, ende Feest groot acht.
Patroners van haer Kerck, verkoren is aldaer,
Laet ons, laet ons, laet ons
Singen de lof van haer.
Patroners van, &c.

3. Sint *Agniet* in haer Ieught,
Een Maget seer vermaert,
Genegen tot de deught,
Met yver heeft gebaert
In *Emerentiaen,* kennis van Godts Geloof:
s' Hoort toe, s' hoort toe, 's hoort toe
Sy was by haer niet doof.

4. By *Agniet* langh te zijn,
Aen haer niet is gegunt
Want sy haest raeckt in pijn,
En doodt betaelt naer munt
Door hare pijn, en doodt, gheraeckt tot 's Hemels Throon
Want sy, want sy, want sy
Waerdigh was sulcken loon.

5. Haer Lichaem raeckt in 't gracht,
Veel Menschen daer by zijn;
En daer wordt by gewacht.
D' oorsaeck nu komt van pijn:
De Boeven quaemen aen, en dat met groot gewelt,
Seer boos, seer boos, seer boos
En heftigh seer ontstelt.

6. 't Volck bidt by *Agniets* gracht.
Aensiet nu wie is trouw!
Emerens spreeckt met kracht,
Soo dat het scheen geen Vrouw,
Maer als een kloecken heldt, die gewapent is seer,
Hoort nu, hoort nu, hoort nu
Sy spreeckt en niemandt meer.

7. Ach! Menschen heel godloos,
Ghy plaeght de Christ'nen seer
Met steenen wreed en boos.
Beroovers van Godts eer,
Ghy quetst, ghy wondt, ja doodt, die dienen haeren Godt,
Houdt op, houdt op, houdt op
Of d'Hel sal zijn uw' lot.

8. Haer Lichaem jongh en teer,
Ontfanght geen hagel-buyl;
Maer steenen tot Godts eer,
Van Menschen wreed en vuyl.
Sy als een *Stephanus,* ontfanght de steenen groot,
Dit was, dit was, dit was
Haer glorieuse doodt.

9. *Tiberius* in sijn tijdt,[+]
Heeft gesien een sterck glas,
Niet breeckt, waer mee men smijt.
Emerens oock soo was,
Al was sy jongh en teer, als glas steenen niet acht,
Want haer, want haer, want haer
Iesus versterckt met kracht.

[+]*Plinius.*

10. Door d' Ouders van *Agniet,*
Haer Lichaem d'aerden heeft;
Maer doch haer ziel geniet,
Dat sy nu eeuwigh leeft:
Ontfanght twee Kroonen schoon, in des Hemelsche Throon,
Van wie? van wie? van wie?
Van *Iesus Davids* Soon.

11. Hoort noch Godts wercken groot
Den Heer nu wordt verstoort;
Veele slaet hy ter doodt,
Die haer hadden vermoordt:
Op desen het dondert, en d'aerde scheurt en beeft.
Haet niet, haet niet, haet niet
Die wel en deughdigh leeft.

12. *Venhuysers* uwe Geest[+]
Bevrijt van alle sondt,
Viert altijdt hare Feest,
Volght hare deughd' terstondt.
Vraeght ghy wat sal ick doen, om haer te volgen nae,
Hoort toe, hoort toe, hoort toe,
Ick sal 't u leeren drae.

[+]*Op een ander plaets. (Ey vrinden uwe geest.)*

13. Quae Menschen met haer schout,
Voor 't Geloof strijdt, en lijdt;
Waerheydt spreeckt en behoudt,
Sonden verfoeyt en mijdt:
Volght voorts haer leven na, gelijck het u betaemt,
Dan soo, dan soo, dan soo,
Ghy sult niet staen beschaemt.

14. Och *Emerentiaen*![+]
Wilt uwe oogen slaen;
Ende in onse doodt,
Verkrijght u Hemels vreught, voor ons, ô vroom Maeght!
Want dit, want dit, want dit
Ons boven al behaeght.
15. Geeft *Iesu,* waerden Heer,
Aen allen hier vergaert:
Dat wy om gelt noch eer,
Om Steenen ofte Swaerdt,
Verlate*n* 't Roomsch Geloof, en dat men 't wel beleeft
Niet een, niet een, niet een
Sonder dat d'Hemel heeft.
16. *Iesu*! die alles geeft,
O *Iesu,* godes Soon
Iesu, die alles heeft,
Geeft ons, u Hemels Throon:
Alwaer blijdtschap sal zijn, die dueren sal altijdt,
Maeckt ons, maeckt ons, maeckt ons
Hier door eeuwigh verblijdt.

[+]*Nota. Op een ander plaets (Op de Hollanders noot.*

Een ander van S. Emerentiaen.

Wijze:
{ Wilhelmus van Nassouwe.
{ Het viel een Hemels douwe. Ofte,
{ Godt heeft u Mensch geschapen.

Maer dan soo moet men in't laetste vande vers byvoegen.

Heer, soecken wy Heer,
Met ons Lijf ende geest,
In 't tegenwoordigh Feest.

Nota: Het kan mede gesongen worden op dese wijse, soo het met vier regels wordt gesongen.

Wijze:
{ Ick stont op hooger bergen.
{ Ick heb de groene straten. Ofte,
{ Het daget in den Oosten.

1. *O*Ns alle met u stralen,
Ontsteeckt heylige Geest,
En laet uw' krachte dalen,
Heden op onse Feest,
Dat wy door u genaden,
Van *Emerentiaen,*
Singen haer vroome daden.
Ey! vrinden hoort al aen.
Dat wy door, &c.
2. *Emerens* is gebooren,
Tot *Roomen* in de Stadt;
Sy hoort Sint *Agniets* woorden,
Met wercken volbrocht dat;
In hare jonge Iaren,
By haer is op-gebrocht;
d' Ydelheyt laet sy varen,
Op 't Hemels sy veel docht.

3. Wordt ene Maeght der maeghden,
Die Godt en deughden socht;
't Werelts haer niet behaegden,
Hoe schoon men 't haer aen-brocht.
Gebruyckte niet haer handen,
Of gelt tot ydelheyt;
Als doen Godes vyanden,
Door *Lucifer* verleydt.

4. Deughden veel sy betrachten,
Hoovaerdigheydt sy haet;
Godt mint met al haer krachten,
En sonden weder-staet.
Heeft liever willen sterven,
Als dat sy Godt verlaet;
Of suyverheyt te derven,
Soo seer acht dese staet.

5. In *Emerens* sal blijcken
Den *Ceder-boome* macht,
Als men met 't sop bestrijcken[+]
Een Boeck, heeft dese kracht;
Houdt blaed'ren onversleten,
Noch door outheyt vergaen,
Geen wormen dat op-eten,
En 't schrift blijft daer in staen.

[+] *Berch.l.12 Reduc.Mor c.22*

6. De Boom houdt sijn coleuren,
Geen last haer krenckt, of schent,
Door hare soete geuren
Moet vluchten 't wreed Serpent.
Godts liefde had bestreecken
De Ziel van *Emerens,*
Haer vroomheydt niet kon breecken
Sathan, of eenigh Mensch.

7. Als in 't gebedt vernachten
't Volck, by 't graf van *Agniet,*
Sonder quaedt te verwachten;
Hoort, wat daer is geschiedt.

De Dienaers van d'Afgoden
Quamen met groote kracht,
Hier door sy veele dooden,
Die niet verlaten 't gracht.
8. Sommige kregen wonden,
Van die niet wegh en gaen;
Geen bleef van de gesonden[+]
Als *Emerentiaen,*
Ons waerde *Patronersse,*
Ons vroome Godes Maeght,
Geeft d'Heydens dese lesse,
Seer vroom en onvertsaeght:
9. Wee u, wee u, Godtloosen,
Sulcken ghy doodt en quetst,
Die Godt hebben verkoosen
Te dienen, als het best:
Wilt u tot Godt bekeeren;
Sathan u Godt verlaet,
Geeft onse Godt sijn eeren,
Eer dat Godt u doodt slaet.
10. De Heydens vol boosheden,
Niet achten hare Leer,
Met steenen hare leden
Werpen; al doen sy seer,
Men hoort haer geensins klagen,
Soo vroom is sy geweest.
In hare jonge dagen,
Biddende geeft haer geest.
11. Sy krijght van Godes Soone,
Om hare suyverheyt,
En vroome doodt, twee Kroonen:
In d'Hemel wort geleydt.
d' Aerde begint te beven,
Met Donder-slagen groot;
Den Heer beneemt het leven,
Die haer hadden gedoodt.

[+]*Lippelo in vita ejus.*

12. Na hare doodt die geenen,
Die Christus naem voor-staen.
Vonden onder de steenen
Doodt *Emerentiaen:*
Sy hebben haer begraven
Ontrent Sint *Agniets* graf:
Looft in haer Godes gaven,
Sy selfs was teer als kaf.

Een Ander.

Op de selfde Wijze:

1. *D*E vroomheyt wordt gepresen
Van de seer stercke Leeuw;[+]
Hy vlucht nochtans door vreese,[+]
Als een Haen maeckt geschreeuw.
Niet *Emerens* kost scheyden
Van Godt of Sint *Agniet,*
Wat pijn men haer voor-leyden
Sy was geen buygent Riet

[+]*Plin.l.10.*
[+]*Berc.l.7.Red.M.c.34.*

2. Ey! vroome Catholijcken,
Wilt van het *Roomsch Geloof,* *Leeringe.*
Om goedt, noch doodt beswijcken.
Seght nu, ick dat beloof;
Boven al Godt wilt achten;
Leeft na Godts wil en wensch,
U loon staet te verwachten
By uwen *Emerens.*

3. Ghy lof, en eer der Vrouwen,
Ons *Emerentiaen*!
Op onse druck en rouwen,
Wilt uwe oogen slaen:

En als wy moeten sterven
Versoeckt van Godes Soon,
Dat wy alle verwerven
Blijtschap in 's Hemels throon.
4. Stort *Iesu,* dese gaven
Uyt uwe milden handt,
Aen ons, die sijne Slaven
Van uw', hier in dit landt.
En geeft uwe Dienst-maeghden
Die hier ter Lande zijn,
Uw' oprecht te behagen
Sonder bedrogh, of schijn.
5. Ey! *Iesu* houdt noch open,
En sluyt niet uwen handt;
Geeft ons daer wy na hoopen
U Hemels Vaderlandt.
Ey! wilt ons alle leyden
Daer na in 's Hemels vreught,
Als wy van hier verscheyden,
Maeckt ons hier door verheught.

Lof-zanghs-gebedt tot Sinte Emerentiaen. 23 Januarii.

Wijze:
{ ô Vader! ô Zoon! ô heyligen Geest! Ofte,
{ Geeft Iesum te kussen aen uwen mont.

1. *O* Emerentiaen! Maeght jongh en teer,
Bidt voor ons de Heere.

Beminster van *Goods,* en *Sinte Agniets* leer,
Krijght na ons begeere,
Dat *Iesus* vergunt zoo aen jongh als oudt
Dat yder het quaedt geselschap schout.

2. *Goods Bruyt*! Die God alleen socht, ende deught,
Bidt voor Klerck als Leecken.
O Bequame Spiegel voor al de jeught!
Krijght door uw' voorspreecken,
Dat *Christus* ons zoo veel genade geeft,
Dat yder *Godt* en deughden aenkleeft.

3. O versmaedster van al 's werelt bezit!
Buyght na ons uw' ooren.
Krachtige *Cyper-boom,* en *Lely* wit,
Krijght ô uytverkooren!
Dat onse ziel, alleen in 't Hemels rust,
Dat ons hart noyt volght d'onkuysche lust.

4. O vertreedster van 's werelts ydelheydt!
Hoort onse gebeden.
O diepe Fonteyn van ootmoedigheyt!
Verkrijght voor ons heden,
Dat *Iesus* graci ons ootmoedigh maeckt;
Dat elck 's werelts pop en pracht versaeckt.

5. O *Maeghden-cieraet* en vol liefde brant,
Laet ons u hulp smake.
O wijze *Maeght*! Met een verlicht verstant,
Krijght door uw' voorsprake,
Dat niemandt Goods roep, noch wil weder-staet;
Dat Goods liefde-brant, noyt uyt en gaet.

6. Loffelijck voor-schrift der Christenen al,
Bidt voor ons de Heere,
Hooge *Cypress',* die noyt verdorre zal:
Krijght na ons begeere;
Dat wy van nu met 't hart, ziel ende le'en
Uwe deughden al, en paden na tre'en.

7. O bewaerster van *Sinte Agniets* graf!
Bidt voor Klerck als Leecken.

Om geen Heydens gewelt vlucht ghy daer af,
Krijght door uw' voor-spreecken,
Dat wy onse Even-naesten getrouw
Dienen, en helpen in hare rouw.
8. Pronck van Godes Kerck! als Sint Steven vroom
Ons gebedt wilt hooren.
O berispster van d'Heydens sonder schroom!
Krijght Maeght uytverkooren.
Dat wy al de sonden vroom weder-staen,
En van 't *Roomsch Geloof* noyt af en gaen.
9. Voorstaenster van 't Geloof, en Godes naem:
Hoort onse gebeden.
Versaeckster van d'Afdogen lof en faem!
Verkrijght voor ons heden,
Dat 't Lammeken Goods *uyt de werelt drijft,*
Dat *Satans* eer, en *Ketters* verstijft.
10. O Diamant! Die vyer noch steenen vreest,
Laet ons u hulp proeven.
Gesteeninght; biddende geeft ghy u geest,
Krijght sonder vertoeven,
Dat ons haert in het lijde blijft verheught
Dat onse ziel van hier scheyt met vreught.
11. Verborge Parel, gedoopt in u bloedt!
Bemint ons al Moeder,
Zingende ghy volght *'t Lam* tot 's Hemels goet,
Krijght van de behoeder,
Dat wy uwe deughden en Godes lof
Met vreughde zingen in 's Hemels hof.
12. O *Maget* gekroont ende *Martelers*!
Bidt voor ons de Heere.
Onse voorspraekersse, en Patrooners
Toont nu ons begeere.
Uw' steenen en wonden aen Godes Soon;
En verkrijght ons plaets in 's Hemels throon.

Beschrijvinge van 't Miraculeuse Beeldt van Emerentiaen.

Wijze:
{ O boose domme Jeught! Ofte,
{ Wat strijdt de werelt doch!

1. *N*A *Raphels* ware Leer,
Godts wercken doch belijt,[+]
Verhaeltse tot sijn eer,
't Is eerlijck t'allen tijdt.
Verhalen sullen wy, een wonder Godes werck,
Waer door, waer door, waer door
Vermaert is onse Kerck.

[+]*Tob.12.v.7.*

2. Van *Emerens* Gebeent,
Is by ons waert als gout,
En 't Beelt, van d' is gesteent
't Is wonder, al ist Hout:
Door Mirac'len van oudts, by 't Volck vermaert is seer.
Hoort dit, hoort dit, hoort dit
Tot Godts en haer beeldts eer.

3. *Pharos* Dochter by dagh
Wandelt, Schriftuere seydt:
't Bies-korfken drijven sagh,[+]
En *Moyses* daer in leydt;
Met vreught hem neemt, niet hout, geraeckt tot hooge staet,
Hoort nu, hoort nu, hoort nu
Alsoo 't met haer Beeldt gaet.

[+]*Exod.2.*

4. Voor *Enchuysen* in Zee
Gedreven heeft haer Beelt.
't Volck maecken haer geree,

't Loopen haer niet verveelt.
Met blijtschap krijgen sy 't, en stellent in een Kerck:
Let nu, let nu, let nu
Op't Godes wonder -werck.

5. Daer na, sy gaen nae 't Beeldt,
't Was wegh, 't lagh weer in Zee.
Venhuysers niet gezeelt,
Koomen na 't wonder mee:
Sy sien *Emerens* beelt, drijven voor dese Stadt,
Haer hart, haer hart, haer hart
Vlamt seer op dese Schat.

6. Uyt Zee krijgen 't met vreught,
Lovende gaen Godts werck.
En met seer groot geneught,
Brengen 't in hare Kerck:
Alwaer 't gebleven is, en noch bewaert wort trouw.
Looft Godt, looft Godt, looft Godt,
Hierom, ghy Man en Vrouw.

7. En daeghs na Pincxter-dagh,
Met Beelt liep menigh Mensch:
Noch dan men 't volck sien magh,
Niet als doe, na ons wensch.
Viert en eert dese Dagh, met een devoot goet hart,
En schout, en schout, en schout
Satans Feest, tot sijn smart.

8. Op die Dagh tot verdriet,
Rijdt nu het volck als mal,
Veel men oock loopen siet:
Dan beurt veel sonden val.
Soo wort nu alles Reformeert, goet in het quaedt.
Haet dit, haet dit, haet dit
Oprecht en metter daet.

9. 't Beeldt tot u lof, ô Heer!
Gestelt is in een kas,
Oock tot *Emerens* eer,
Al worden wy tot as:

Om dat d'ontfangenis des Beelts noyt en verdooft,
Want u, want u, want u
En haer daer door men looft.
10 Boven haer s' Eng'len heeft,
Met Lely, en Palm-tack;
Dit ons te kennen geeft,
Dat sy niet met gemack
Gheraeckt is aen haer twee kroonen, in 's Hemels Throon,
Want sy, want sy, want sy
Steenen stellen te thoon.
11. De *Lely* schoon en wit
Heeft een Engel in d'handt,
d'Ander leyt, niet en sit,
Met een Palm-tack seer kant.
Want haer martiry wort met de Palm-tack vereert,
Maer haer, maer haer, maer haer,
Reynheyt de Lely leert.
12. Wy vallen u te voet,
Patroners van dees Kerck,
En smeecken met ootmoet,
Die hier zijn Leeck, en Klerck:
Door uw' gebeent en beeldt, helpt ons in onse noot,
Daer by, daer by, daer by
In d'uyr van onse doodt.

Sint Paulus Bekeeringhe.
25, Ianuarii.

Wijze:
{ De nachtegael, die zangh een Liedt.
{ Godt mint en eert, niet ydel sweert. Ofte,
O Jesus schoon, der Maeghde kroon.

1. *D*E *Moordenaer*
Van *Christus* schaer,
Saulus bekent,
Met yver snoot
Vervolght, en doodt
Met zwaer torment,
Die *Jesus* naem verheven // lof geven.
Was Capiteyn
Van groot en kleyn:
Die steenighde *Sint Steven.*
Die *Iesus.*
2. Deze *Wolf* gram
Spouwt vyer en vlam,
Zijn werck, zijn woordt
Was, roost en bandt,
Vanght, stoot, kerft, brandt,
Vilt en vermoordt,
Als hy na zijn verlangen // ontfangen
Had brief by brief
Na sijn belief
Al *Christus* volck te vangen
3. Van 't Hemels licht
Wordt sijn gesicht

Berooft: daer by
Wordt ne'er gevelt
Met groot gewelt.
Wat vervolght ghy
Mijn, uyt d'Hemel dees woorden // hy hoorde.
Ootmoedigh seer,
Wie zijt ghy Heer,
Verschrickt, verbaest, antwoorde.
4. *Iesus* ick ben;
Tegen de pen *Antwoort.*
Van prickel hart
Stoot ghy u voet;
Dat ghy dat doet,
't Brenght u aen smart.
Heer! laet ick uw' secreten // nu weten
Sprack *Saulus* doe.
Tot de Stadt toe
Gaet, *Damascus* geheete.
5. Staet, staet op radt
Gaet na die Stadt;
Hier hoore zult,
Wat ghy doen moet
Voor 's Hemels goet,
En uwe schult.
Dese blinde Man leyden // verscheyden,
Drie dagen toeft
Niet ziet, noch proeft
Wat spijs zy hem bereyden.
6. *t' Damascus* was
Ananias,
Minnaer van 't kruys,
d' Heer seyt hem, gaet
Na d'rechte straet
In *Iudas* huys;
Hier zult ghy Saulum vinde // die blinde
Aendachtigh bidt.

En weet vry dit,
Zal u doode noch binde.
7. Zoo ick, o Heer!
Doe u begeer
An'ias sprack:
De swaerdste pijn
Zal lijde mijn
Doen met gemack;
Zijn Octroy doet nu suchten // en vluchten
Uw' schaep en al
Van uw' schaep-stal;
Wy weten sijn qua vruchten.
8. d' Heer zeyt gaet he'en,
Zonder geween
Nu is bequaem
't Verkoore vat,
Mijn waerde schat
Om mijnen naem
Voor groot en kleyn te dragen // veel plagen
Om mijn naem swaer
Zal hy daer naer
Lijde in al zijn dagen.
9. *An'ias* quam
Tot *Saulum* 't Lam,
d' Handt op hem leydt
d' Heyligh geest daelt,
Paulum bestraelt,
Zijn blindtheydt scheydt.
Gedoopt, de naem des Heere // komt leert
In 't Ioodsche huys,
Seyt dit gespuys:
Wilt Godes Zoone eere.
10. Wie dat ghy zijt, *Leeringe.*
Van dese tijdt,
Tot Godt bekeert,
Geen uyt-stel soeckt;

't Gras, 't Gras vervloeckt;
Geen quaet vermeert,
d' Heer zal uwe misdaden // ontladen.
Goods wil noch raedt
Noyt weder-staet.
Betreedt *Sint Paulus* paden.
11. O Godes Lam!
Maeckt ons soo tam,
Dat wy voortaen,
Met lijf noch geest,
Met 't minst noch 't meest
U niet we'e-staen.
Dat wy de zonde haten // verlaten.
Ons hart zoo raeckt,
Dat ghy ons maeckt
Uw' uytverkooren vaten.

Lieve Vrouw Licht-Misse, Ofte: Suyveringe van Maria, ende Presentatie van haer Zoon in de Tempel. 2. Februarii.

Wijze:
{ Schoonder dan schoon.
{ d' Engelsche Fortuyn. Ofte,
{ Verheft met zangh. Ofte,
{ Al wat men hier in dese werelt siet.

1. *N*A d' ouden Wet
Was, al 't Vrouwe geslacht,

Een tijdt besmet
Dat Eenigh Kindt voort-bracht;
Is 't Kindt een *Zoon,*
Blijft dagen veertigh thuys,
Wort reyn en schoon
Gaet zy in Godes huys.
Is 't Kindt een.
2. Geeft zy aldaer
Een *Lam,* of *Duyven* twee,[+]
Wordt reyn en klaer
Offert zy 't Kindt Godt mee.
Marïaes ziel
Besmet noyt is gheweest,
In zond noyt viel
Haer alder-reynste geest.
3. *Maria* Maeght
Komt tot *Iesusalem*
Haer *Zoonken* draeght,
Gebaert tot *Bethlehem.*
Gaet na de Kerck
Van smetten geheel vry;
Met liefde sterck
d' Ouden Wet vol-doet zy,
4. Verarmt tot niet,
Gebaert uyt Conincx bloedt,
Zoo men nu ziet
Haer offerhanden doet
Tot lossinghs loon
Vijf penningen mee-brocht
Met *Duyven* schoon,
Die zy had op-gezocht.
5. Uyt *Adams* zaet,
Ontfanght niet in haer tijdt,
Net tegen-staet
Godts Wet, daer van bevrijdt.
Al baerts' een Kindt,

[+]*Levit.c.12.*

Verliest geen zuyverheydt;
In haer men vint
Noch Adams quade seyt.
6. Haer Zoon, haer pandt
Tot Godes eers zy geeft'
Tot offerhandt
Al 't geenen dat zy heeft.
Haer Godt, haer Heer
Den Vader geeft geheel,
Zy soeckt niet meer
In haer Zoon eenigh deel.
7. Zoo mee bemint
Ons menschen al verdoemt;
Geeft ons haer kindt,
Salighmaecker ghenoemt;
Die door zijn bloet
Ons, ons verlossen zal;
Zijn 's Hemels goet
Den goeden geven af.
8. Komt *Seraphijn*
Prijst haer ootmoedigheyt,
Komt *Cherubijn*
Looft haer gehoorzaemheyt.
Ghy mensch niet min
Looft met Lof-zanghen eer
Deez' Koningin;
U geeft haer *Al,* haer *Heer*
9. *Jesum,* den Zon,
Na een begeerte groot,
Heeft *Zimeon*
Omhelst voor sijnen doodt.
Singht als de Swaen:
Laet uw' Dienaer in rust,
In vrede gaen
Mijn brant is uyt-gheblust.

10. Met groot ootmoet
Aen *Iesu* schenckt uw' hart,
Lichaem, ziel, goet
Tot voorspoet, en tot smart. *Leeringe.*
Heel onder-houdt
Gods Wet sonder verschil,
Soo jongh als oudt
Leeft altijdt na Goodts wil.
11. *Maget* en *Vrouw*
Maria! Staet ons by
In pijn, in rouw,
Ende als wy zijn bly,
Suyv're fonteyn!
Bidt dat wy ned'righ zijn,
G'hoorzaem, en reyn
Vol liefde zonder schijn.
12. *Iesu*! gunt vree
Ons: in ons levens endt,
Bieght, berouw, mee,
't Heylighste *Sacrament,*
In d'uur des doodts
Vertoont ons allegaer,
Geeft ons Lam Goodts.
Uw' vreught, en aenschijn klaer.

De Salige Joanna, Fondatersse van d'Annuntiaten. 4.Februarii.

Wijze:
{ Het was een fray rijck Borgers Kindt. Ofte,
{ Het was een Maeght, zuyver en net.

1. *JOanna* van haer kintsheydt af
Godt boven al beminden,
Schept geen vermaeck in 's werelts kaf,
In rijckdom, eer noch vrinden,
Haer Vader *Fransche Coningh*
Schopte haer uyt sijn woningh,
Alleen om dat
S' een boggel hadt;
Tot doode haet Goodts heyligh vat.
Haer Vader
2. Trout *Lodewijck* Graaf van *Valoys*;
Coningh van *Vranckrijck* worde.
Om dat hy sagh in haer niet moys
Tegens haer grimt en knorde;
Een ander Vrouw hy troude:
Haer Maeghdom zy behoude.
Is Maeght en Vrouw,
En Weduw' Trouw.
Is als een klip in druck en rouw.
3. Hoe meer zy lijdt, en meer door-staet;
Hoe scherp dat zijn haer roeden,

Haer Godt, haer al, haer toe-verlaet
Dit duysent-vout vergoeden;
Met zijnen vleysch en bloede,
En eyge hart haer voede.
Haer hart Godt geeft,
In Godt zy leeft.
Met Goods Moeder veel reden heeft.
4. Haer Man, *Bourges* Hertoghdom gunt
Haer, om rijck'lijck te leven.
Geslagen, ongeslagen munt
Aen d'Armen heeft gegeven:
Als *Sint Lijsbeth* gepreesen
Zy is Moeder der Weesen.
Al haer cieraet,
Kroon end' gewaet
Tot Godes eer gebruycke laet.
5. Aendachtigh leeft, Godtvruchtigh bidt;
Versterft zinnen, en lusten,
De zonden haet, hout haer ziel wit,
In *Christus* wonden rusten;
En denckt met mede-lijde,
Tot bloeden haer castijde.
Haer nedrigh kleedt;
Meer vast als eet;
Aen Godt alleen alles besteedt.
6. Na Goods Moeders eyge begeer
d'Annuntiaten Regel
In-stelt tot Godes lof en eer;
Van *Paus* end' *Hof* krijght zegel.
d'Annuntiaten dragen
En zy na Goods behagen
Scapilier root,
Om *Christus* doodt
Te dencken, en zijn lijden groot.
7. In haer koorde thien knoopen zijn.
In haer swart wiel thien spelden;

Door dit getal thien deughden fijn
Van Godes Moeder melden.
Na dese deughden trachten,
Ioanna dagh en nachten,
Dit licht bereyt,
Met een licht scheyt,
Haer loon, en kroon vint zy bereyt.
8. Geeft, *Iesu*! aen ons allegaer,
Door *Ioannaes* gebeden;
Dat wy haer deughden volgen naer.
Als de Boosen ons meden
Verjagen, quellen, haten,
Wilt ons geensins verlaten,
In onse strijdt
Blijft Heer, altijdt;
Maeckt ons hier, ende eeuwigh blijt.

Sint Agatha Ofte Aecht,
Maget, ende Martelersse, Patronersse van Bevervvijck.
5. *Februarii.*

Wijze:
{ 't Waren nege Soldaten.
{ Christus ons Heer, en leven. Ofte,
{ Als al d'Akere rijpen.

1. *H*Ort Maeghden: Leert al heden,
Wat *Sint Aeght* rijck en schoon,
Voor 't geloof heeft geleden;

Hoe vroom zy heeft gestreden
Om haer *Maeghden Kroon*.
Voor 't geloof.
2. Als *Quintiaen* laet dooden,
Die niet met tongh en le'en
Wilden eere d'Afgoden;
Sint Aeght hier mee toe nooden
Door *Aphrodies* gebe'en.
3. Al leyt dees *Maeght* gevangen
By dese *Meer-rimin,*
Zy, noch al d'helsche slangen
Konnen 't reyn vleesch ontfangen
Na *Quintianus* zin.
4. Sijn hart verkeert gedreven
Was, door 't zien van *Sint Aeght,*
Belooft haer te verheven
Tot houw'lijck; al te geven
Dat 't hart wenst, en tongh vraeght.
5. Wil zy *Christum* versweeren;
Verlaten haere staet,
Daer by d'Afgoden eeren;
Of sijn liefde verkeeren
In plagen zal, en haet.
6. 'k Verfoey al uwe' presenten,
Sprack, Godes waerde schat,
Ick vrees geen dreygementen;
Na de swaerdste tormenten
'k Hoop als de visch na 't nat.
7. Mijn leden al, en handen
Bind, kapt, vilt, scheurt, breeckt, wondt,
Sa! Sa! wilt ghy my branden,
Bereydt is d'offerhanden;
Vol-doet uw' wil terstondt.
8. Dit kond hy niet verdragen;
Na hare doodt hy dorst,
Haer aensicht heeft geslagen,

Om haer noch meer te plagen,
Af-snijde laet haer borst.
9. Geen lijden doet haer vreeze,
Als zy in 't Kercker leydt,
Haer wonden zijn geneezen
Door *Sint Pieters* by-weezen;
En krijght haer gezondtheydt.
10. *Quintiaen* heeft bevolen:
Leght haer nu ongekrenckt
Van het hooft tot de zolen
Op 't vyer gemaeckt van kolen,
Met steenen kleyn vermenckt.
11. Godt zonder te verbeyden,
Veel straft in deze tijdt.
Biddende *Sint Aeght* scheyden;
d' Engelen haer ziel leyden,
Al waers' is eeuwigh blijdt.

Een Ander van Sint Aeght.

Wijze:
{ Christus ons Heer en leven. Ofte,
{ Jck wil van dese avondt.

1. *CHristus troost*, en genaden
Zal geven u ô *Maeght*!
Met 's Hemels vreught verzaden
Zoo ghy na-volght de paden,

En reynheydt van *Sint Aeght.*
2. O *Maeght* en *Martelersse*!
In mijnen strijdt en noodt
Weest mijnen voorsprakersse.
Staet mijn by *Patronersse*
Van nu tot in de doodt.
3. Pest, Brandt, al Godes plagen
Van ons Landt, *Maget* reyn:
Wilt verdrijven en jagen.
Krijght dat wy Godt behagen:
En namaels 's Hemels pleyn.
4. Boven al 's wereldts staten.
Iesu, ick uw' bemin,
Geeft dat ick al mach haten,
Verwinnen, en verlaten
Dat 't hart verblindt, en zin.

Sinte Dorothea, Maeghdt en Martelersse. 6. Februarii.

Wijze:
{ Mijn droefheyt moet ick klagen.
{ 'k Aenbidd' u Godtheyt krachtigh. Ofte,
{ Fortuyn helaes Porquoy.

1. *B*Eminders van de bloemen,
Van vruchten, en Bloem-hof,

Wilt *Flora* niet meer noemen;
Singht in haer plaets de lof
Van *Dorothéa* Maeght,
Die Bloemen en Fruyt geeft,
Als Hagel, en Sneeuw jaeght,
Als *Flora* 't minst niet heeft.
Van *Dorothea.*
2. De deughden en manieren,
Die yemant wenschen zal;
Die lijf en ziel vercieren,
Heeft *Dorothea* al.
Tot *Caesarea* geen,
Noch wijs, noch arm, noch rijck,
Ia, met een woort, niet een,
Was dese Maeght gelijck.
3. *Apritius* haer seyde;
(De *Keysers President*)
Van u geloof wilt scheyde;
d'Afoden voor *Godt* kent.
Sy sprack, 'k ben niet soo sot
Dat ick om doodt of brandt
Souw geven u *Afgodt*
Lof, eer of offerhandt.
4. Sa! Sa! wilt niet vertoeven
Ick wensch na lijden groot;
Met blijdtschap sal ick proeve
d' Alderbitterste doodt.
Mijn *Bruydegom* my noot
Om in sijn hof te gaen,
Wiens roosen wit, noch root,
Noch vruchten oyt vergaen.
5. De Rechter laet ontkleden
Haer, en op een pijn-banck
Uyt-halen al haer lede.
Met een danckbarigh zanck.
Godt looft en benedijt,

Die in haer pijn en smart
Vertroost, versterckt, verblijt
Haer zinnen al, end' hart.
6. Sy roept om swaerder lijde.
Den *Tyran* wreed verbrant
Dese vroome M*aeghts* zijden,
Vernielt al t' ingewant.
Geen pijn haer brant uyt-blust,
S' was vol van d' Heyl'ge Geest,
Na 't Swaert zy gaet met lust,
Voor de doodt schrickt noch vreest.
7. Stuert my uyt *Christus* hoven
Sprack, eenen *Advocaet*:
Roosen, die niet verdoven,
En fruyt dat noyt vergaet.
Sy heeft 't hem vroom belooft,
Na dat zy heeft gebe'en,
Een Engel Goods met *Ooft*
En *Roosen* komt aen-tre'en.
8. Al dat de *Rechts-geleerden*
Had bespot, siet hy klaer,
Theophel hem bekeerde;
Hy sterft vroom *Martelaer.*
Dorothe wordt onthooft,
By de Palm-tack de Kroon
Der Maeghden op haer hooft
Ontfanght van Godes Zoon.

Een Ander Van Dorothea.

Op de selfde Wijze: Ofte,
Wijze:
{ Jesu ons liefd', ons wenschen. Ofte,
{ Mijn ziel wilt u niet keeren.

1. *M*Aeghden betreedt de paden
Van *Dorothéa* Maeght.
Uw' zielen wilt versaden
Met al dat Godt behaeght.
Siet toe dat noyt verdort
U staet, noch Maeghde blom;
Acht lijden licht en kort;
Na 's werelts ziet niet om.
Siet toe.

2. Zoeckt niet als Godes eere;
U quae natuer verwint.
Neemt troost in d'Heer der Heeren;
Wort, blijft als 't minste kint.[+]
U eyge wil versmaet;
Needrigh en zeeghbaer weest;
Doet noyt dat u mis-staet;
Schout 't prijckel minst als meest.

3. *Dorothéa* deelachtigh
Maeckt my u pijn en bloet.

[+]*Matth.c.18.v.13.*

Door uw' gebede krachtigh
Mijn lijde al versoet.
Verkrijght, dat ick behouw
't Gesicht en suyverheyt.
Dat ick met goet berouw
Van d'aerde schey bereyt.
4. Maeckt *Iesu*! door u lijden
Mijn ziel en vleesch vruchtbaer.
Geeft my al 't quaedt te mijde;
Te groeyen 't heele Iaer.
Mijn *Heer,* mijn *Al,* mijn *Goets*
Wilt altijdt by mijn zijn,
En versterckt mijn gemoet,
Vertroost my in de pijn.

Sinte Apollonia, Maeght ende Martelersse. 9. Februarii.

Wijze: { Christus is opgestanden. Ofte, { Wanhoopt niet Cath'lijcke Schapen.

1. *T*Ot Godes eer verbreyden
Laet ons d' oorspronck ende 't scheyden
Van *Apolonia* Godes Maeght,

En haer liefde brandt onvertsaeght;
Dit Godt behaeght.
Van *Apol.*

2. Haer Vader in sijn tye,[+]
Was *Keyzer t' Alexandrije.*
Haer Ouders waren verblint soo seer,
Want voor d'Afgoden vielen sy ne'er
Met Godd'lijck eer.

[+]*Messereth. De Sanct.com.38.*

3. Begraven in de aerde
Dese Parel hoogh van waerde,
Door een Vrouw tot kennis Goods geraeckt:
d'Afgodt, met 's werelts pracht versaeckt;
Godt haer soet smaeckt.

4. Haer Ouders en haer Vrinden,
Die willen haer soo verslinden,
Als 't Lam onnoosel van de Wolf wreedt;
Soo zy Goods eere niet vertreedt,
Haer kost'lijck kleedt.

5. Verfoeyt 's werelts presenten;
Vreest lijde, doodt, noch tormenten;
Een Engel schoon by haer is geweest;
Die versterckte soo hare geest,
Dat zy niet vreest.

6. Een Toovenaer boos rade;
Wilt u Dochter tot stof brade,
Doet zy d'Afgodt offerhande geen.
Na dat zy Godt heeft aengebe'en,
Wordt als een steen.

7. Heeft op haer roode wangen
Slagen by slagen ontfangen;
Haer tanden en kiesen zijn gescheurt
Uyt hare mont; nochtans niet treurt,
Als dit gebeurt.

8. *Schoevola* wordt geprese,
Die sijn vyandt heeft doen vresen,
Om dat hy verbrande sijnen handt.

App'lonia haer meer vermant,
Haer heel verbrant.

Een ander

Op de selfde Wijze:

1. *W*Ilt Maeghden al vertreden
Dat de ziel besmet, en leden.
Met *Sint Apollonia* vroom zijt, *Leeringe.*
Wort ghy om 't g'loof en staet benijt,
Verdraeght, en strijdt.
2.Mijn waerde *Patronersse,*
Godes Bruydt en *Martelersse,*
Neemt van my, de pijn uyt kies en tandt,
Bevrijdt mijn ziel van d'helsche brandt.
Door u by-stant.
3. Van sonden, Heer! en schanden
Bewaert mijn hart, tongh en tanden.
Als ick van vrient en vreemt word gehaet,
Om 't Roomsch geloof, of Maeghde staet,
My niet verlaet.

Sint Matthias Apostel.
24. Februarii.

Wijze:
{ Geluckigh en saligh zijnse Heer. Ofte,
{ Maximilianus de Bossu

1. *H*Oe saligh, hoe heyligh ende vroom
Ghy nu zijt, ofte meught weezen,
U saligheyt werckt met vrees en schroom.
U verdoemenis wilt vreezen,[+]
Iudas is een Apostel geweest,
Beminde den Heer met lijf en geest,
Door mirak'len is gepresen.
Judas is een.

2. Door gierigheyt soo verr' is gebrocht;
Aen de Iooden d'Heer der Heeren
Om dertigh penningen heeft verkocht.
Om sijn boosheyt te vermeeren,
Sijn Meester verraet na dese koop,
Sijn selve opknoopte door wan-hoop,
Al 't ingewandt loopt om veeren.

3. Na *Judas* val, en sijn eyge moordt;
Sint Pieter is op-gerezen,
Aen een groote schaer, seyt: Broeders hoort
In *Davids* Psalmen wy lezen,
Dat *Iudas* sijn Bisdom ende staet

[+] *Phil.c.2.v.14.*

Verlate souw' een man na Goods raedt
In sijn plaets gestelt moet wezen.
4. Laet ons nu hierom eendrachtigh al
Een Goodts bekende verklaren,
Die met ons, end' Heer op 't aerdtsche dal
Geleeft heeft eenige Iaren,
Die getuyge derft aen kleyn en groot,
Dat *Jesus* na sijn lijden, en doodt
Ten Hemel is opgevaren.
5. Bereyt hier toe de heele schaer was'
Stellen in 't midden twee helden:
Matthias, en *Ioseph. Barnabas,*
Die yder rechtveerdigh nielden.
't Volck bidt: *Heer* d'harten zijn u bekent,
Toont op wie van twee gh'u oogen went.
't Lot *Matthijs* Apostel stelde.
6. Waerdigh was dese staet *Sint Matthijs,*
Want in Godes liefde brande;
Godtvruchtigh, yverigh ende wijs;
Vreest vyer, swaerdt, pijnen, noch banden.
Soo vroom had hem d'Heyl'ge geest gemaeckt,
Sijn eyge zin en 's werelts versaeckt.
Leert, en preeckt in veele Landen.
7. 't Was een spiegel van ootmoedigheydt,
En zuyver van hart en leden;
Buyghde heel na d'onderdanigheydt.
Heydens veel, en Iode meden
Bekeert heeft de'es trouwe Godes Tolck;
Hierom gesteenight is van 't quaedt volck,
En onthooft, krijght 's Hemels steden.
8. Als ghy yemandt ziet verlate Godt, *Leeringe.*
Of hem door Kett'ry verworgen
Laet, met deze lacht nochte oock spot,
Secht: nu 't hem gebeurt, my morgen.
Traegheyt, gierigheyt en wanhoop vliedt.
Sonden haet; doet 't minst dat Godt gebiedt;

Wapent u met vrees en sorgen.
9. *Matthijs*! Voorstaender van Godes Wet,
Apostel waerdigh verkooren;
Verkrijght ons alle door uw' gebedt:
Dat Iongen noch langh gebooren,
Door *Satan,* wanhoop of gierigheydt
Van Godt, of 't Roomsch geloof wort verleyt:
Toont ons gebedt te verhooren.
10. Bewaert o Heer! ons verstandt, en hart,
Onse sinnen al, en soolen,
Dat wy om eer, staet, gelt ofte smart
Van uw', *ô Iesu*! noyt doolen.
Maeckt ons mee bequaem met *Sint Matthijs,*
Te komen in 's Hemels Paradijs.
Bewaert ons van d'Helsche koolen.

Heylighe Enghel, Den Bewaerder.

Wijze:
{ Hoort al-te-samen 'k sal u leeren.
{ Den Nachtegael sancker, &c.
{ Saligh is die Man en goet g'heten. Ofte,
{ Mijn ziel, ô schoone Creature.

1. *N*Iet is de mensch, noch Soon der menschen,
Als 't vuyllis vat, als wormen spijs.
Met *Adams* val, na *Satans* wenschen
Gejaeght, ghebant uyt 't Paradijs.
Met *Adams.*

2. De minst de meest was vergeleecken
By stof, by as, by beesten dom.
Godts liefde, Godts goetheyt gebleecken
Is, aen de Menschen wederom.
3. Godt heeft elck, een Engel gegeven,
Die hem in alles hoede moet.
Tot geluck, en eer wordt verheven
Hier door, ende door *Christus* bloet.
4. Met ziel en lijf met al mijn krachten
'k Loof u mijn Godt, ick prijs mijn Al
Dat ghy mijn altijdt laet bewachten
Van u Engel op 't aerdtsche dal.

Aenspraeck van een Mensch tot sijn Engel.

Op de selfde Wijze.

1. *N*A Goods bevel, liefde, en zegen.[+]
Moet ghy *mijn Engel* met my zijn
In zee, op 't lant in al mijn weten,
Als een Leydts-man en Medecijn.
In Zee.
2. Uyt de zonde slaep komt ghy wecken
Mijn, met yver tot *Satans* spijt
Tot *Godt* en *Deught* komt ghy my trecken.
Ghy maeckt mijn vroom in pijn, en strijdt.

[+]*Aug. in Sol.1.c.27.*

3. Als d'helsche Leeuw mijn ziel wilt koopen
Om 't sondigh aes, by dach of nacht,
Ghy doet hem beven, van my loopen,
Soo 'k my van consenteere wacht.
4. Mijn gebeden en goede wercken
Aen Godt met vreught, ghy draeght en toont.
Ghy komt my in d'arbeydt verstercken.
Als Middelaer mijn val verschoont.
5. Ghy bewaert mijn ziel, hart en leden
Terwijl ick waeck, slaep, droom of rust.
Godts gracy brenght ghy en Goods vrede,
Dat ick Godt kan dienen met lust.
6. Vermaent dat ick Godt moet beminnen
Met lijf, met ziel met al mijn kracht.
Dat ick moet winne mijn quae zinnen,
't Vlees rebel, ende 's werelts pracht.
7. 'k Kan u *Mijn Engel* niet betale
Van 't geen ghy doet, en hebt gedaen.
Noch uw' weldaden al verhalen,
Sy mijn verstandt to bove gaen.
8. Wilt van my, *ô Engel*! Afweeren
Al dat mijn ziel en vlees besmet.
Godts plagen en gramschap af-keeren,
Wilt oock van my door uw' gebedt.
9. Geeft *ô Iesu*! my die genaden:
Dat ick my gewilligh en heel
Buygh en voegh na mijn *Engels* raden
Sonder wederspraeck en verscheel.
10. Als mijn ziel uyt 't lichaem zal scheyden.
Gunt my, ende mijn *Engel* goet
Dat hy die leydt in 's Hemels weyden;
Dit smeeck ick met de meest ootmoet.

Sinte Geertrudis, Ofte: Geertruyt en Geert. Maeght en Abdisse, van Nivellen in Brabant. 17. Meert.

Wijze:
{ O Heer,, aenziet doch Zion teer.
{ O Maeght,, Cunera onvertsaeght. Ofte,
{ Ick lijd' in 't hart pijn, &c.

1. '*T* Is eer
Te volgen Godt sijn Heer.[+]
En die niet trouwen;
Haer zuyver houwen
Sullen 't Lam volgen na 's Hemels lantsdouwen
Singen 't liet dan geen Man
Noch Weduw zingen kan,[+]
Veel min de Vrouwen.
Singen.

[+]*Eccli.c.23.v.38.*

[+]*Apoc.c.14.v.3.&4.*

2. Dit haeght
Soo *Geertruyt* Godes Maeght,
Dat sy haer leden
Heeft al besneden.

Van haer jeught heeft Christus paden betrede.
Al 's werelts pracht en goet,
't Vermaeck, en edel bloedt
Verfoeyt zy mede.
Al 's werelts.
3. Een Prins,
Wiens gelijcke geenzins
Wasser te vinden.
Cupidoos blinde
Socht *Sint Geertruyt* aen 't Echte juck te binde,
De Coninh *Dagobert*
Met hare Vader 't hert
Sochten 't en Vrinden.
4. Sy spreeckt,
Geen wijsheyt haer ontbreeckt:
Roock zijn de staten,
Windt is uw' praten;
'k Sal *Christus* mijn *Bruydegom* niet verlaten:
Mijn Lief besluyt het al,
Sijn goedt is sonder val.
't Werelts ick hate.
5. Dit Lam
Ontloopt haer Vader gram,
Al *Conincx* lagen,
Haer Vryers plagen.
In *Vranckrijck* blijft na haers Moeders behagen.
De doodt de Prins aentast,
En haer Vader verrast
Na korte dagen.
6. Als zy
En hare Moeder vry
Waren van 't quellen;
Haer huys t' *Nivellen*
Tot een maeghden Klooster maken, en stellen
Sint Geert verkooren is,

Voor Moeder en *Abdis*
Van haer gezelle.
7. Sy Licht,
Sy leert, sy yder sticht;
De zonde mijden,
Haer vleesch castijden,
De siecken vertroost, de Pelgrims verblijden:
Sy Godt in alles looft.
't Hemels vyer op haer hooft
Rust eenigh tijden.
8. De zee
Gebiedt, zee-monsters mee.
Als *Ultaen* zeyde,
Dat sy souw scheyde,
Met de meeste blijdtschap de doodt verbeyde.
Een soet Engelen-choor
Leyden *Geertrudis* in 't spoor
Van 's Hemels weyden
9. Buyght niet *Leeringe*
(Als na de windt het riet)
Na die u raden:
Draeft 's wereldts paden.
Godt blijft by u, vervolgen u de quaden.+
Godts wil noyt tegen-staet. +*Ps.90.v.15.*
In deughden al voort gaet.+
Wilt quaet versmaden. +*Ps.36.v.27.*
10. O maeght!
En *Abdis Geertruyt* jaeght,
Door uw' gebeden,
Van 't Landt en Steden
Rotten en Muyzen, met al dat breeckt vreden.
Verdrijft van 't minst tot 't meest,
Dat schadight onse geest,
En 't lichaem mede.

Litanie van Sinte Joseph,
Bruydegom van de H. Maget Maria Moeder Goodts.
19.Meert.

Wijze:
{ Het viel een Hemels douwe,
{ O eewigh Godt almachtigh. Ofte,
{ Siet op den dagh van heden
{ En soo 't begint.

1. *O* Heer! wilt ons ontfermen,
Wy zijnen sondaers snoodt.
Christe, wilt ons erbermen,
Door uw' pijn, kruys en doodt.
O Heer! hebt mede-lijden
Met ons doch allegaer,
Wilt ons daer na verblijden
Met uwe aenschijn klaer.

2. *Godt Vader,* hoogh verheven,
Ontfermt u over ons,
Godts Zoon, door wie, wy leven,
Ontfermt u over ons.
Godt Heyligh Gheest, wilt toonen
Dat ghy barmhertigh zijt

Een Godt, en drie Perzoonen,
Ontfermt, en ons verblijdt.
3. Gods Moeder Maeght der Maeghden,
Maria bidt voor ons,
O Maeght! die *Jesum* draeghden
Maria bidt voor ons.
Sint Ioseph, hoogh van fame,
Sint Ioseph bidt voor ons,
Noemer van *Iesus* Name,
Sint Joseph bidt voor ons.
4. Heyl'ghe Man in u tijden, { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Op Parel! Die 't quaedt mijde,
Bruydeom van *Godts Moeder,*
Mariaes trouwe hoeder.
5. Bewaerder trouw des Heeren. { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Voorstander van Godts eeren,
Ghewilligh in al 't vluchten,
Verduldigh sonder suchten,
6. O zuyverheyds beminder! { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Iesum uwe Soons vinder,
Spijser van Godes Soone,
Voorbidder en Patroone,
7. Brandende Seraphinne! { Sint Ioseph Bidt voor ons.
O zuyver haert vol minne!
Rechtveerdigh Man geheeten,
G'acht boven de Propheten.
8. Ootmoedigheyts betrachter, { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Al ' werelts lof verachte,
Godts schat verciert met deughden,
Soecker na 's Hemels vreughden.

9. Volbrenger van Godts Wetten, { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Hater van 's wereldts netten,
Wandelaer in Godts wegen.
Lely vol Godes zegen.
10. Beminder van de vreden, { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Roos, die veel heeft geleden,
Exempel der Getrouden,
Steen, die op hem noyt boude.
11. O vast cieraedt der Kercke, { Sint Ioseph Bidt voor ons.
Toevlucht van Leeck en Klercke,
Op d'aerde wy u loven
O Pronck van 's Hemels hoven.
12. *Lam Goods,* die 's werelts zonden
Wegh neemt, spaert ons, o Heer!
Lam Goods, die 's wereldts zonden
Wegh neemt, hoort ons begeer!
Lam Goods, die 's wereldts quaden
Wegh neemt, *ontfermt ons Heer*!
Door u wonden genaden
Toont aen ons meer en meer.

Blijde Boodtschap aen Maria, Door den Enghel Gabriël. 25. Meert.

Wijze:
{ 't Vyer brandt zeer. Ofte,
{ Zuyver Maeght.

1. *A*Dams zondt
Heeft 't menschelijck geslacht,
Dat toe-stondt
't Quaet, tot den doodt gebracht.
In dese noodt, in dese rouw
Belooft wordt een *Verlosser* trouw,
Met groot ootmoet:
Maria weest gegroet.
In dese noot.

2. *Gabriël*
Daelt neer uyt s' Hemels hof
Goods bevel
Verhaelt: ende den lof
Van *Maria* den zuyv're maeght;
Den lof die haer en ons behaeght.
Spreeckt met ootmoedt
Maria weest gegroet.

3. Vol zijt ghy
Gracy; den waertste schat,
En weet vry
Dat geen Vrouw heeft gehadt

Gracy, als ghy, o Maget! Meer.
En daer by, *Met u is den Heer.*
Met groot ootmoet
Maria weest gegroet.

4. Ghy alleen
Onder den Vrouwen al;
Anders geen
Den Moeder wezen zal,
Van den verlosser van den mensch.
Zijt gebenedijt na u wensch.
Met groot ootmoet
Maria weest gegroet.

5. Dese Maeght
Met groot ned'righeydt,
d' Engel vraeght;
Geeft my hier van bescheyt,
Seght my hoe dit geschiede kan?
Ick ben een Maeght, *beken geen Man.*
Met groot ootmoet
Maria weest gegroet.

6. Met vermaeck,
Uyt *Gabriël* verstaet;
Dat geen saeck
Godts macht te boven gaet
En hoort dat haer d'Heyligen Geest
Om lom'ren zal, weest niet bevreest,
Met groot ootmoedt
Maria weest gegroet.

7. Maget schoon, *d' Engel antwoort*
Heyligh zal zijn u kint,
Uwen Soon
Den mensch verdoemt soo mint;
Die sal verlossen door sijn bloedt,
Voor die zal koopen 's Hemels goet.
Met groot ootmoet
Maria, weest gegroet.

8. Sy spreeckt; ziet
Den *Dienstmaeght van den Heer,*
'k Behouw niet
Of 't is tot Godes eer;
Mijn tijdt, mijn goet, mijn ziel, mijn lijf
Is tot Goods dienst ende gerijf.
Met groot ootmoet
Maria weest gegroet.
9. Met geneught
Ontfanght in desen tijdt,
En met vreught
Haer Soon, tot ons profijt.
Voor ons verlaet zijn Hemelrijck;
(Behalven 't quaedt is ons gelijck,
Met groot ootmoet
Singht: *Iesu* weest gegroet.
10. Vrienden Leert
Van Godes Moeder net: *Leeringe.*
Strijdt en eert
Voor reyn'heyt, en Goods Wet.
Tegen Goods wil weest noyt rebel,
Wat Godt eyscht, doet, seght 't is mijn wel,
Met yver soet
Leest dickmaels 't weest gegroet.
11. *Josephs Bruyt*
Moeder Goods, Maeght en Vrouw
Van ons sluyt
Al *Sathans* macht, en rouw.
Weest onse troost, en soetigheydt,
Nu noch in de doodt van ons scheyt.
Met groot ootmoet
Maria, weest gegroet.
12. Stelt ten toon,
U Moederlijcke borst
Aen u Soon
In onse zielen dorst.

Staet, en blijft by ons allegaer;
Krijght voor ons u Soons aenschijn klaer,
Met groot ootmoet
Maria weest gegroet.

Sint Ludgerus, Eerste Bisschop van Munster, Patroon van Venes. 26.Martii.

Wijze: O Saligh heyligh Bethlehem.

1. *LUdgerus* Godes waerde vrint,
Seer wonderbaer uyt veel verkoren:
Weynigh men sijns gelijcken vint.
Met vreught wil sijnen lof aen-hooren.
Weynigh, &c.
2. *Vrieslandt,* dat was sijn Vaderlandt:
Van goedt Edel geslacht gebooren.
In sijn jeught m'hem lesende vant,
Wie leert hem? Mijn Godt hy antwoorden.
3. Al was hy noch jongh, ende teer:
Toont dat Godt was sijn Heer en allen
Met woorden ende wercken seer
Hem wacht van in sonden te vallen.
4. Tot den *Uytersche* Bisschops vreught
Gregorium, wordt hy gesonden:
Daer wijsheyt aen-neemt met de deught,
't Hemels overdenckt t'alle stonden.

5. Komt tot *Alcuyn* in *Eng'lant;*
Om sijn deught en wijsheydt gepreesen.
Vier Iaren leyt hy uyt ons Sant
d' Heyl'ge Schrift, en om Godt te vreesen.
6. In wijsheyt overtreften veel,
Als een Son scheen boven de Starren.
Al verstaet hy Schriftuer geheel,
Geensins hem prijst, gelijck de Narren.
7. Ootmoedigh en suyver m'hem vint,
's Werelts haet, met d'ydel genuchten
Priester te worden was gesint;
Soeckt voor te brengen veele vruchten.
8 Komt weder in sijn Vaderlandt,
Met wijsheydt groot, ende vol deughden;
Als *David* winner, dese Sant[+]
Ontfangen wordt met groote vreughden. [+]*1.Reg.18.*
9. Tot *Deventer,* al waer gehaet
Is *Lebuyn,* wordt hy gesonden:
Van Sinte *Lebuyn* verstaet,
Waer zijn Lichaem was, 't is gevonden.
10. Sint *Lebuyn* geeft hem oock moet,
Om noyt te laten Godes wercken.
Hy preeckt seer veel, en 't viel hem soet.
Ia, oock breeckt veel Heydensche Kercken.
11. Op de Son sloegh hy veel sijn oogh,
Altijdt loopt, niet hem weer kost houden:
't Vyer, Swaerdt en Doodt, nat ofte droogh,
Om stil te staen, hem oyt benouden.
12. Saligheyt van de *Vriesen* socht:
's Nachts hierom arbeydt, en by dagen;
Om moeyten noch om lijden docht:
Haer heydendom soeckt te verjagen.
13. In Dorpen vijf, en d'Eylant *Bant,*
En daer by bekeert veele Menschen;
G'loovigh worden tot Satans schant,
Tot blijtschap en de Engels wenschen.

14. Een Prins met *Landricus* sijn Soon,
Heeft mede 't Roomsch geloof ontfangen:
Elck hier om stelt sijn lof te thoon,
Laet ons hem nu loven met zanghen.
15. Men wil hem geven Bisschops staf,
Ludgerus heeftse niet ontfangen;
Acht hooge staet schaduw', en kaf,
Wist daer perijk'len aen te hangen.
16. Tegen sijn wil, tot *Munsters* Stadt,
Ludgerus wordt Bisschop vol deughden;
't Volck achten hem de meeste schat,
Hem ontfangen met groote vreughden.
17. Ia dese staet, deught niet verlaet,
Maer *Martinus* liefde na trachten.
Twee blinden met hulp hy by staet,
Den Heer gaf hem soo groote krachten.
18. Tot *Werden* bidt met hart en geest,
In een plaets van Boomen te bouwen
Een Klooster; daer komt groot tempeest,
De boomen zijn als af-gehouwen.
19. 't Vlees van een man wort af-gescheurt,
Met Priemen en scherpe gesteenten:
Wie 't lichaem leggen sagh, die treurt,
't Vleesch was verstroyt van sijn gebeenten.
20. *Ludgerus* geeft hem tot 't gebedt,
En laet 't Vleesch verstroyt by een stellen,
't Vleesch leven krijght schoon ende net.
Mirak'len veel wy nu niet tellen.
21. Als hy wordt sieck, den Geest op-heeft
Tot sijnen Godt, om wel te sterven:
Als doe noch twee Sermoonen geeft.
Sijn Ziel ontfanght d' Hemelsche erven.

Een Ander,

Op de selfde Wijze:

1. *VEnessers* volght *Ludgerus* na,
Van uwe Ieught doet sijne deughden:
Daerom arbeyt soo vroegh als spa,
Tot hem sult komen in de vreughden.
2. Houdt hem in waerden, en sijn Feest,
Wilt geensins dan doch oyt arbeyden:
Biecht, en spijst met 't Lam Godts u geest.
Van 't Roomsch gheloof laet u noyt leyden.
3. *Ludgerus* heylige patroon!
Door u gebedt wilt ons verwerven
Van *Iesus Christus* Godes Soon,
Goedt leven, ende saligh sterven.
4. Geeft *Iesu* door u liefde groot,
In onse doodt u Hemels vreughden;
Daer niet gebreeckt, noch is geen noot.
Ey! wilt ons al hier door verheugen.

Sinte Georgius, Ofte Sint Joris, Een vroome Helt, en jonge martelaer, Patroon van Spie[r]-Dijck, Berck-hout, Zuyder-meer. 23. April.

Wijze:
{ Sulamite, keert weder. Ofte,
{ Amarilli mia Bella.

1. *O Heer*! wilt my verstercken;
Dat ick mach zinge*n* voor Leken en Klercke*n,*
Sint Ioris vroomste wercken.
Ey vrienden! sit wat stil, veleent uw' ooren,
Sijn vroomheyt wilt aenhooren:
'k Soeck te vermeeren
Door hem, den lof des Heeren,
Uw' mijn vrienden, uw' mijn vrienden
U mijn vrienden te leeren.
Ey Vrienden!

2. *Sint Joris* is gesproten
Uyt Ouders, die de kleynen als de grooten
Afgoden vroom verstooten:
Sy waren Edel, rijck van Lant en Hoven;
Beleefden *'t Roomsch Ghelooven;*
Deughden betrachten

Met al haer ziele krachten,
En van sonden, en van sonden,
En van sonden haer wachten.
3. Siet men hem oyt af-wijcken
Van sijn Ouders geloof, of deught beswijcken?
Neen, neen, gelijck sal blijcken.
In sijn jonge Iaren heeft hem begeven
Om in d'Oorlogh te leven;
Blijft goedt van zeden.
Sijn vroomheyt wordt beleden,
Soo vroom heeft hy, soo vroom heeft hy,
Soo vroom heeft hy gestreden.
4. Geen vyandt doet hem schroomen.
Als *Diocletiaen* dit heeft vernomen;
Dees Heldt heeft aen-genomen
Om te zijn d'Overste van sijn Soldaten,
Geeft hem de hooghste staten.
Yder een melden
Yder den lof vertelden
Van desen Heldt, van desen Heldt
Van desen Heldt der Helden.
5. *Keyser* hoort uyt veel monden
Dat *Sint Ioris* geloovigh is bevonden,
Hierom sijn hart door-wonden,
Keyser seyt: doet offerhandt aen de Goden
Of ick sal u doen dooden.
Sal men bevinden
Dat hy vreest *Keysers* winden?
Hoort sijn antwoordt mijn Vrinden.
6. *Keyser* uw' dreygementen
Acht ick niet, noch d'alderswaerste tormenten;
'k Verfoey al uw' presenten.
Uw' Afgoden doen ick geen offerhanden
Al sal ick tot stof branden.
Na korte stonden

Sint Ioris wordt ghebonden,
En na 't Kercker, en na 't Kercker
En na 't Kercker gesonden.
7. Smart noch pijn doet hem treuren,
Al laet de Tyran al 't vleesch van 't been scheuren
Als men dit siet gebeuren,
Dees stem wort gehoort: *Ioris wilt niet vreesen,*
'k Ben, en sal met u weesen.
Veel door sijn lijden
d' Afgodt stellen bezijden
Een eenigh *Godt,* een eenigh *Godt*
Een eenigh *Godt* belijden.
8. Dese heldt jongh van Iaren,
Aen *d'Afgodt Apollo* seydt: wilt verklaren,
Daer menschen veel by waren,
Wilt ghy als Godt offerhanden ontfangen?
Hem antwoordt d'Helsche slangen:
'k Moet uw vertellen,
Ick ben *Satan* der hellen,
Wilt my als *Godt,* wilt my als *Godt,*
Wilt my als *Godt* niet stellen.
9. Een *Godt* doet offerhanden,
Die alles heeft geschapen met sijn handen
En ick moet eeuwigh branden.
De *Keyser* en veel van quaedtheydt uyt-borsten
Na sijn doodt sy al dorsten.
Sijn hooft af-kloven
Sijn ziel krijght 's Hemels hoven
Voor sijnen loon, voor sijnen loon,
Voor sijnen loon hier boven.
10. Leert nu, *O Catholijcken,* *Leeringe.*
Dat ghy om plagen, noch om Coninghrijcken
Van 't *Roomsch Geloof* moet wijcken.
Deughden mint, sonden en kett'ry wilt schouwen
Of eeuwigh sal 't uw' rouwen.
Met hart en sinnen

Wilt *Godt* altijdt beminnen:
Laet ons dit al, laet ons dit al,
Laet ons dit al beginnen.
11. Ey! boven alle saecken
Verkrijght ons *Sint Ioris*: dat d'helsche Draecken
Ons noyt hind'ren, of raecken:
Dat wy in voorspoet en in onse plaghen
Godt noyt, *Godt* noyt mis-hagen.
En in ons sterven
Wilt ons alle verwerven
Godts aenschijn niet, *Godts* aenschijn niet,
Godts aenschijn niet te derven.
12. *O Iesu*! Heer der Heeren!
Voor u wy buygen, en ons heel verneeren;
In ons lijden en seeren
Wilt ons, door u gracy, en troost verstijven,
En altijt by ons blijven:
En wilt ons stellen
Buyten de pijn der Hellen,
By uw' *Heyl'ge,* by uw' *Heyl'ge,*
By uw *Heyl'ge* gesellen.

Sinte Marcus, Euangelist.
25.April.

Wijze:
{ Geeft mijn te drincken na mijnen dorst. Ofte,
{ Aenhoort mijn lief mijne vriendinne.

1. *PEtrus* d' Hebreumsche *Marcum* bekeert,
Ende doopt. Hem als sijn Soon beminde.

Waer 't Opperhooft gaet, reyst, went en keert,
Men sal zijn Taelman op d'hiele vinden.
Als *Petrus* t' Romen aen veel verblinden
Preeckt; die over al quamen van daen, +
Als veel 't niet klaer verstaen; dit versinde
Marcus, leyt het uyt, dat sy 't verstaen.
Als *Petrus.*
2. Na *Sint Pieters,* en veele versoeck,
Heeft de'es *Euangelist* Christus leven,
Lijden, en daden in eenen boeck
Met groot profijt, kort en klaer beschreven:
Sint Pieter heeft 't groote lof gegeven;
Hier mede hem na *Egypten* sondt.
Dese *Son* door Godes geest gedreven,
't Landt heel in de schaduw des doodts vont.
3. *d'Heydens* verlicht, leert, bekeert en wint.
Met vreught versaecken d'Afgoderye:
Laten haer leyde als 't minste kindt.
Bouwt de schoonste Kerck *t'Alexandrye.*
Al die hy heeft bekeert in die tyen:
Haer hart, haer ziel, al haer goedt is een.
't Geloof, en Godes naem vroom belyen.
Yder van dese een Engel scheen.
4. Sy volgen 't spoor van haer Capiteyn;
Sy leven na Goods raedt, en geboden.
Haer staten al, zijn volmaeckt en reyn,
Met hoort geen quaet, met ziet pracht noch moden.
Hierom de Dienaers van de Afgoden,
Als d' yver geduert had twintigh Iaer,
Draven en loopen om 't hooft te dooden.
Om te vertroye de g'heele schaer.
5. Terwijl *Sinte Marcus* Misse doet,
Met koorden om sijn hals wort gvangen;
Wort gesleept, gescheurt, dat 't lichaem bloedt,
't Vel en bloedt blijft aen de straten hangen.
Godt stuert hem tot spijt van d' helsche slangen

+*Rosweyd.*

Een Engel, seyt: *Marce* Goods Dienaer!
U ziel sal 's Hemels vreughden ontfangen,
Op d'aerde u naem sal blijve klaer.
6. Sijn Heer aen hem openbaert, en zeydt:
Mijn *Euangelist* met u zy vrede.
Hier op antwoort met ootmoedigheydt:
Vrede zy met u mijn *Iesu,* mede
Gesleept tot de doodt toe zijn, zijn leden.
Sijn lijck van branden, bewaert de Heer.
Venetien d'alderrijckste Steden
Geeft Godt, hem en zijn gebeenten eer.
7. Door u gebedt krijght *Sinte Marce,*
Met al Goods heylige uytverkooren;
Peys, eendracht, liefde op 't landt en zee:
Dat oorlogh, haet en nijt mach versmooren.
Gesontheyt aen ziel, dat graen en kooren,
En beesten bloeyen, en groeyen al.
Wint, regen en drooghte na behooren.
Vruchtbarigheyt goet op 't aertsche dal.
8. *Jesu*! Wy bidden u met ootmoedt;
Wilt wasdom aen mensch, 'tvee, 't lant vereeren,
Door de voorspraeck van al d'heyl'ge zoet:
Wilt van ons, 't lant, 't zaedt, en 't vee afkeeren,
Al dat kan schadige, ofte deeren.
Geeft dat de vruchten, soo arm als rijck
Gebruycken alleen tot uwer eeren.
Geeft ons daer na plaets in 't Hemelrijck.

Sinte Catharina van Senen, Maget 29. April.

Wijze:
{ 't Vyer brandt seer. &c. Ofte,
{ Zuyver Maeght, Agniet, &c.

1. '*T* Kindt en Maeght
Van *Sena Catharijn,*
't Licht pack draeght
Des Heeren sonder pijn.
Van haer jeught met devoty soet
Mariam door het *Ave* groet.
Haer ziel en le'en
Geeft Godt, en anders geen.
Van haer.

2. Godt haer Heer
Siet sitten op een throon;
Stuert haer ne'er
Wijsheydt en gaven schoon.
Als sy seven Iaren was oudt.
Aen Godt haer geest, aen Christus trouwt.
De jonge jeught
Tot Godt leyt ende deught.

3. 't Swaerst verdriet
Haer Ouders doen haer an,
Om dat niet

Sy trouwe wil een Man.
De Vader volght haer, als sy bidt,
Siet op haer hooft een Duyfje wit,
Hier door verstaet,
Dat sy doet na Goodts raet.
4. Haer tongh speent
Van spreecken drie Iaer langh:
't Quaedt beweent;
Haer vleysch houdt onder dwangh
Door 't vasten, slagen end' gebedt.
Haet, mijt al dat de ziel besmet.
Godt is haer troost
Noyt ydel is propoost.
5. Menighmael
Christus haer openbaert;
Met zijn tael
Veel saecken haer verklaert.
Als *Satan* haer met 't vleysch bestrijdt,
Christus aen *Cath'rina* belijdt:
Van 't minst tot 't meest
Ick ben by u geweest.
6. Haer, Goods Soon
De keur van kroonen geeft,
d' Een gout schoon,
De tweede doorens heeft:
Siet niet na 't gout; de doorens pluckt.
Christus in haer vijf wonden druckt.
De doorens parst
Sy in haer hooft dat 't knarst.
7. *Christus* smart,
Sijn spot, sijn kruys, sijn doodt,
Woont in 't hart
Met mede-lijde groot.
d' Heer in een arme schijn, bekleedt;
Dese liefde groot niet vergeet,
Dit kleedt aen haer

Toont blinckende en klaer.
8. Dient een Vrouw
Vol met de snootste stanck,
Wel en trouw;
In plaets van loon, of danck,
Van onkuysheyt groot haer bekladt;
't Was 't werck van d'helsche Goliath:
Godt troost sijn bruyt,
Maeckt dat bedrogh komt uyt.
9. Geest end' vleesch
Als sy haer gebedt doet,
Hoog op rees.
Niet als Godt smaeckt haer zoet.
't Is haer pijn, end' grootste torment
Soo zy 't hooghwaerdigh Sacrament
Niet dag'lijcx heeft:
Van dese spijs zy leeft.
10. Lof, noch eer,
Noch Satans stricken al
Nimmermeer
Haer brengen tot een val.
Na haer versoeck d'Heer neder-daelt,
Haer wil, haer hart uyt 't lichaem haelt;
Sijn wil stelt hy
Sijn hart in hare zy.
11. Haer aensicht
Was somtijds als de Zon
Klaer en licht.
Haer zinnen al verwon.
Moordenaers ende Zondaers veel
Bekeert door haer ghebedt gheheel.
Haer Moeder doodt
Verweckt voor kleyn en groot.
12. Christus bloedt
En vleesch uyt sijn hant eet.
Wie dat goedt,

Wie quaet is seker weet.
De krancken geneest na haer wensch,
Sy schijnt een Engel; en geen mensch
Haer ziel vol deught
Looft Godt in 's Hemels vreught.
13. Maeghden, steeckt *Leeringe.*
Uw' handt na Doorens wreedt:
Weynigh spreeckt,
Al 's werelts soet vergeet.
Uw' Doorens, versmaetheydt en pijn
Sullen Roosen en Hoonigh zijn.
Met anders geen
Als met Godt zijt gemeen.
14. *Catharijn*!
Krijght my door u gebedt:
Dat geen pijn,
Of yet mijn ziel besmet.
Verjaeght van my 't helsche Serpent.
Besorght my 't heyligh Sacrament:
In d'uur des doodts
Versoent mijn aen 't Lam Goodts.

Meditatie-Sangen,
Ofte, Bloedighe Bloemen, gepluckt uyt het Lijden ons Heeren Iesu Christi.
Eerste Sangh, van het lijden Christus.
Komt in 't Hofken, Sweet aldaer waerachtigh Bloedt.

Wijze:
{ 't Was een Ridder een Coninghs Kindt.
{ Als Jesus in sijn Majesteyt. Ofte,
{ Och Menschen, u van 't quaedt Bekeert.

1. *M*Ijn *Iesu* goet, en Harder trouw
Wilt in mijn hart u druck u rouw,
En dat ghy in't Olyven
Hof, lijdt, drucken en schrijven.
En dat.

2. In 't hof zijt ghy *Jesu* gegaen,
Om al dat in 't hof was misdaen
Door uw sweeten, en bloeden,
En lijde te vergoeden.

3. Hier wordt u voor oogen gestelt
U lijdens kelck, waer in ghy telt
De doorens al, en slagen,
U kruys, u doodt, en plagen.

4. Ghy roept in uwe groote noot:
Mijn ziel is droevigh tot de doodt.
O Vader! Mach 't geschiede,
Laet de kelck van my vliede!

5. Laet mijnen wil geschiede niet,
't Sal doen Vader, dat ghy gebiedt.
Na dat ghy hebt gebeden,
't Bloedt Sweet uyt al uw' leden.

6. U bloet dat maeckt de aerde root,
Ghy proeft de doodt, voor uwe doodt.
Ghy hebt de gal gedroncken,
En honingh my geschoncken.

7. Mijn zonden, *Iesu*! oorsaeck zijn,
Van u droefheydt, en zee vol pijn,
Mijn zonden en boosheden
U bloedigh sweet uyt-treden.

8. Ey! maeckt bloedige Bruydegom;
Van mijnen wil een Sonne-blom,
Mijn wil na u wilt dreyen;
Dat niet my kan verleyen.

9. Ick smeeck, u *Iesu*! met ootmoedt,
Mijn ziel maeckt zuyver met u bloedt,
Wilt my een Engel zenden,
Tot troost in mijn ellenden.

Tweede Sangh van het Lijden.
Christus wort verraden van Judas,
Ende ghevangen van de ghewapende soldaten.

Wijze:
{ Waeckt op ghy Christ'nen alle. { Ofte,
{ Mijn ziele Goods beminde.
{ Hoe kom ick in den Rouwe.
***{ O eeuwigh Godt almachtigh*!**

1. *W*Ie zal, *ô Heer,* niet vreesen!
Want *Iudas* uwe vrint,
En Apostel gepresen
Door Mammon wordt verblint,
Alleen om dertigh schijven
Van zilver 't alder-meest;
't Snoodste feyt derft bedrijven:
Verkoopt u als een beest.
Alleen.

2. Om zijn hart te versade
Met 't gelt, en met u bloedt,
Met een kus u verrade;
Zeyt: *Meester weest gegroet.*

Och vrient! Waer toe gekomen
Zijt ghy? Na sijnen soen
Sprack ghy *Heer* sonder schromen:
Doet haest, dat ghy zult doen.

3. Hy quam met veel Soldaten,
Met fackels in haer handt,
Gewapent uyttermaten;
Van boosheyt haer hart brandt.
Ghy vraeght aen dese boeven:
Wie soeckt ghy met op-set?
s' Antwoorde sonder toeven
Iesum van Nazareth.

4. Soo dra ghy haer antwoorde:
Ick ben 't; ghy zeyt niet meer:
Na dese soetste woorde
Sy vallen al om veer.
Petrus om u te hoede,
Malchus heel oor af-snijt,
Als 't bloedt stroomde en vloede,
Geneest hem in die tijdt.

5. Daer na ghy wordt gebonde
Met kabels stijf en vast;
Veel hebben u terstonde
Als Leeuwen aengetast.
Van kleyne ende grooten,
Ghy wordt bespot, gehaet:
Geschopt, getreet, gestooten,
Gesleept als 't beest lancx straet.

6. Van acht'ren en van vooren
Ghy wordt geplaeght, gequelt,
Sy wille u versmooren,
Soo 't schijnt met groot gewelt,
U lichaem heel voort-slepen;

Uw' handen worde blauw,
Uw' leden krijge neepen:
U gemoet dat wordt flauw.

7. Die u de meeste schanden:
En smarten kost doen an
Met woorden, voet of handen,
Die was de beste Man.
Gebrocht vol pijn, vol plagen
Tot *Anna* hof; een guyt
U wangh heeft soo geslage,[+]
Dat tant by tant valt uyt.

[+]*Lansperg. ho.19.de Pass.*

8. Mijn sonden en misdaden,
Die hebben u, *mijn Godt,*
Gebonden en verraden,
Getrapt, geschopt, gespot.
Ick volge *Judas* wegen,
Soo ick na *Satan* loop
Na uw' ontfange zegen;
Daer by zoo ick wanhoop.

9. Och *Iesu*! met uw' banden
Bint vast tot u gerijf
Mijn hart, mijn hals, mijn handen,
Mijn voeten, tongh en lijf.
Geeft dat ick u om staten,
Om 't vleesch, noch 's werelts goet
Verkoope, noch verlaten
Om droefheydt noch voorspoedt.

Derde Sangh van het Lijden Christus Reyse van Annas tot Cayphas, Herodes ende Pilatus. Ende wordt van Petrus geloochent.

Wijze:
{ Komt Pellegrims komt, volght my naer. { Ofte,
{ Ick ben een armen Pelgrim ziet.

1. *A*Ls ghy tot *Annas* zijt gebrocht,
Als een misdadigh Heer der Heere*n*!
U leven neerstigh onder-socht,
U daden, en u leeren.
U leven.

2. 't Minste gebreck in u niet vint.
Heeft u onnoosel Lam gesonden
Tot *Caypham* (door valsheyt verblint)
Als Moordenaer gebonden.

3. Twee *Satans* Dienaers, met valsheyt,
Voor *Cayphas,* u alsoo beklagen:
Dees sal Goods tempel (soo hy zeyt)
Opbouwe in drie dagen.

4. Verheught, verblijt hierom Cayphas,
Heeft u beswoore in Goods namen:
Of ghy Christus, Goods Soone was;
Hier op antwoort ghy, Amen.

5. Soeckt boosheyt in u heyligheyt,
Soeckt in u *Zonne* duysterheden.
Op sijn tanden knarst van boosheyt;
Van quaetheyt scheurt sijn kleden.

6. Dees wreedste Leeuw, roept overluyt
Wy hebben geen getuygh van nooden;
Hy blasphemeert, en tot besluyt
Is schuldigh doodt by dooden.

7. Met eenen deck, wordt toe-gedeckt
Van de Soldaten uw' twee oogen.
Ghy wort bespot, versmaet begeckt,
Met vuyligheyt bespogen.

8. Ghy wort geslagen, en gekrapt:
U hayr uyt 't hooft ende baert halen,
't Aenschijn bespogen, wort geschrapt,
U vel en vleysch sy malen.

9. V vrienden vluchten van u al;
Petrus, den steen heeft u verswooren.
Als ghy hem ziet, beweent zijn val
En door den Haen te hooren.

10. Mis-handelt als een moordenaer,
Tot *Pilatum* wort ghy gesonden;
Sijn handen wast, zeyt openbaer:
Dat ghy zijt vry van zonden.

11. V tot *Herodem* leyde laet,
Die met 't wit kleedt u laet bedecken
Als eenen sot, weer tot *Pilaet*
Doet u schroomelijck trecken.

12. Soo menighmael, als ick, o Godt!
Groote misdade heb gedogen,
Ick heb u verlaten, bespot,
Versonden, en bespoogen.

13. Mijn zonden, *Jesu*! al vergeet,
Als ghy mijnen Rechter zult wese,
Mijn ziele met 't wit kleet bekleet,
Dat ick niet heb te vrese.

Vierde Sangh van het Lijden.
Geesselinghe des Heeren, Met verscheyde Instrumenten.

Wijze:
{ Aenhoort mijn lief, mijn vriendinne reyn. Ofte,
{ Geeft my te drincken na mijnen dorst.

1. *A*Ls *Barrabas* snoode Moordenaer
Met u, mijn *Godt* en *Al* was gevangen;
Pilatus vraeght aen de Ioodse schaer,
Wie van twee hy vry pas soude langen?

Haer doodelijck fenijn, gelijck slangen
Tegens u uyt-braken; met een stem
Roepen: bevrijt *Barabbas* van 't hangen;
Neemt, neemt, neemt Christum: kruyst hem, kruyst hem
Haer.

2. *Pilatus* laet de kleederen groot
En kleyn, o Heer! van uw' leden trecken;
Soo dat ghy Schepper, staet naeckt en bloot,
Die menschen en beesten wilt bedecken.
Tot bloeden toe uw' handen uyt-trecken
Binden u aen een steene kalom:
De Ioden met haer Soldaten gecken
Met u mijn bloedige Bruydegom.

3. De Beulen met roeden tasten aen
U met lust, als een Speel-man sijn snaren.
't Bloedt dat stroomt van uw' leden door 't slaen,
Als voor de zeyne de rijpe aren,
Als voor de storm vrucht, en dorre blaren.
Sy sparen, niet van uw' leden een,
Die teer als d'appel van ooge waren,[+]
In 't lijden zijt ghy gelijck een steen.

[+]*Calamat.de pass.c.5.*

4. 't Hart van dese bloedt-zuygers betaelt
Is niet met 't bloedigh badt van u leden;
Met stale spoortjens daer na gehaelt
Hebben 't vleesch van uw' gebeente mede;
Dat met senuwen eerst was door-sneden.
Al wort u rugge als 't lant geploeght;
Of gelijck Mannen een ancker smeden,
Ghy toont, o Iesu! dat 't u genoeght.

5. O Heer! als Pellicaen trouw bekent,
Door lusten met Adam 'k ben gedreven

Om t' ontfangen 't aes van 't helsch serpent,
Door sijn fenijn ick verloor mijn leven.
Door u reyn bloet (d'hooghste schat verheven)
Dat ghy liet vloeyen uyt uwen borst,
Hier door hebt ghy mijn verlicht; gegeven
Een leven nieu, en verzaet mijn dorst.

6. Mijn Iesu goedt; genadigh en milt,
Mijn lusten, rebelligheydt en zonden
Hebben u onnoosel Lam gevilt,
En als een *Sampson,* u vast gebonden;
Gegeven slagh op slagh, wont by wonden.
Ick verdwaelt schaep, voor u Haerder goet
Buygh en val, ick bid met 't hart en monde
Af-wast, geneest mijn doch met u bloedt.

7. Uw' droefheyt, slagen, wonden en pijn
Schrijft, druckt in mijn hart, *ô Heer der Heeren*!
Och! dat ick u danckbarigh kond zijn.
Mijn oude mensch, en zondige kleeren
Treckt uyt. Geeft dat ick geen quaet vermeere.
Door u lijde maeckt my vast en kant,
Dat ick soeck alleen uw' lof en eeren;
En bint my vast met u liefde bant.

Vijfde Sangh van het Lijden.
Krooninge van Christus met een Doornen Kroon.
Ende vvort gekleet met 't Purper-kleet.

Wijze:
{ Van Liefde komt groot lijden. Ofte,
{ O Heer! wilt mijn troost geven.

1. *V*Erlosser van mijn ziele,
Nadat al uwe le'en
Van d'hals af, tot u hiele
Gegeeselt zijn tot een;
Ghy zijt ghewont, tot sterven toe teer.
Als Bloedt-zuygers, die fielen[+]
Krayen noch om meer, meer.
Ghy zijt

[+]*Prov.c.30.v.15.*

2. Dees' bloet-gierige Draken,
Als Tygers, Leeuwen gram,
Om tot meer bloedt te raeken
Van u onnoosel Lam;
Van Doorens als priemen scherp, en oudt
Een ronde kroon sy maken
Vol tacken menighvout.

3. Met stocken groot sy parsen
De Doorens recht en krom
Tot in de teere harsen
Van u mijn *Bruydegom.*
Dese Doorens groot al wijcken doet;
U pan van 't hooft moet knarsen;
U Bloedt dat stroomt en vloet.

4. Hoe diep de Doorens steken,
Door 't vel, door 't vleysch in 't breyn,
U tonge speent van spreken.
O Iesu! Lely reyn.
Al ziet men u onder Doorens staen,
In plaets van quaedt te wreken;
Milt ziet ghy yder aen.

5. Met 't Purper kleet uw' leden
Bebloedt, hebben bedacht;
In u handt stellen mede
't Riet: yder met u geckt.
Wie u bespot, wie u aenschijn smijt,
Ghy zijt, o Heer! te vrede.
Dit alles om my lijdt.

6. Want door liefde gedreven
In uw' leden, gelijck[+]
Papier, hebt ghy geschreve[+]
Met u bloedt reyn en rijck,
In plaets van Inckt; met riet als een pen,
Hoe u liefde verheve
My bemint, die snoot ben.

[+]*S. Hiero. In c.27.*
[+]*Matth.*

7. Mijn zonden, Godes Soone!
Hebben Doorens gepluckt,
'k Maeckte hier van de kroone,
En in u hooft ghedruckt.

Als ick viel licht in de sonden groot,
Ick stelde u ten toone;
Gaf u 't kleedt puper snoot.

8. Met al d'oude gezelle[+]
'k Val *Iesu,* voor u throon;
Voor uw' ooge ick stelle
Mijn schadelijcke kroon,
Gemaeckt van mijn hayr; en 's werelts pracht
Hier door menighmael d'helle
'K heb verdient; u veracht.

[+]*Apoc.c.v.10*

9. Geeft my, *ô Heer der Heeren*!
Onder uw' doorens rust,[+]
Met uw' Doorens af-keeren
Wilt van my de qua lust.
Druckt in mijn hart de pijn van u hooft,
Geneest hier door mijn seeren;
Mijn klagen al uyt-dooft.

[+]*Iudicum.c.9.v.15.*

Seste Sangh van het Lijden.
Pilatus vertoont Iesum aen de Ioden, en seydt:
Ecce Homo, aensiet den Mensch.

Wijze: Hoe legh ick hier in dees ellende.

1. *A*Ls *Pilatus* soeckt te verschoonen
U, mijn *Iesu*! van 't kruys en doodt,

Met purper kleedt, en doorne kroone
Stelt u ten toon voor kleyn en groot:
Op-haelt u slip, toont haer uw' leden
Bebloedt, tot 't gebeente door-sneden.
Op haelt.

2. Veel verstaet, als hy heeft gesproken
Ecco Homo, ziet mensch den mensch,
Wiens hooft, wiens leden zijn gebroken,
Met wie ghy hebt gedaen u wensch.
Ziet u Koningh, u vleesch, u broeder,
U Heer, u Godt, Schepper en Voeder.

3. Siet o mensch! Een mensch sonder sonden,
Siet godt sonder Godd'lijcke schijn,
Siet een mensch, die door al sijn wonden
Een beest gevilt heel schijnt te zijn.
Van al dit volck beweeght niet eenen,
Waren harder als stael, en steenen.

4. Soo dra *Keysers Julius* oogen
Sien *Pompejus,* zijn vyandts hooft
Went'len in 't bloet, sijnen tranen vlogen
Over de wangen: d'haet uyt-dooft.
U hooft, Heer! vol bloedige regen
Kost haer vermorwen, noch bewegen.

5. *Barabbam* moordenaer aenschouwen
Met u, als op een schael gestelt;
Sy roepen al sonder op-houwen
Tegen *Pilatum* met gewelt:
Den Moordenaer wil quijtschel geven;
Kruyst, kruyst, kruyst de gever van 't leven.

6. Maer weygert ghy ons dese saken,
Keysers vrientschap verliese sult;

Sijn bloedt laet ons, end' geslacht raken,
Wy nemen op ons straf en schuldt.
Pilatus geeft u aen de Ioden,
Om u te plagen of te dooden.

7. Och *Iesu*! mijn Coningh waerachtigh,
Soo dickwils 'k liep na 't sondigh aes,
Wilt u pijn niet zijn gedachtigh:
Al dat mijn zieltje maeckte dwaes,
En moorde, ick liet vry passeeren;
Verwees ter doodt u Heer der Heeren.

8. Vergeeft, *Iesu*! al mijn misdaden,
Druckt in mijn hart u lijden al.
Toont *Rechter,* mijn Sondaer genaden,
Als ick voor u recht komen zal.
Geeft dat ick noyt om goet noch plagen
Yets doe tegen mijn gemoedts knagen.

Sevende Sangh van het Lijden.
Christus draeght sijn Cruys na de Bergh van Calvarien.

Wijze:
{ Goede Godt ick moet u klagen. { Ofte,
{ Schoon Ionghvrou ick moet, &c.

1. *A*Ls 't Ioodtsche gespuys noch quellen
Willen u, mijn Heer;

Een rouw, dick langh, swaer kruys stellen
Op uw' schoud'ren teer.
Als Isaac zoo moet ghy dragen
U eygen branthout;
U Vader ghy met behagen[+]
't Vyer en 't Swaert betrout.
Als Isaac.

[+]*Gen.c.22.*

2. Het rechtveerdigh Swaert, u Vader,
En sijn liefde brandt
Toont, toont aen ons allegader:
Want tot offerhant
Geeft u voor al onse zonden.
Als een Moordenaer,
Na *Calvarien,* vol wonden
Sleept u een schaer.

3. 't Swaer Cruys uyt u hooft en leden
Druckt, parst soo veel bloet,
Als ghy een stap komt voort-treden
't Spuyt, 't loopt, 't stroomt end' vloet.
Ghy tusschen twee Moordenaren
Kruypt door dun en dick.
Met steenen werpt u de'es scharen,
En met 't vuylste slick.[+]

[+]*S.Anselm.de Pass.*

4. U hooft slaen, uw' leden trappen,
't Bloedt vloeyt meer en meer,
't Maeckt bekent al uw' voet-stappen.
Gy valt drie-mael neer.
Hierom *Simon van Cyreenen*
Dwingen 't boos ghespuys,
Dat hy sijn schouders moet leenen
Onder 't last van 't Kruys.

5. Als een Lam laet ghy u leyen.
Aen Vrouwen benout

Seght ghy: wilt my niet beschreyen:
Lijdt soo veel 't dor-hout;
Wat sal 't groen niet moete lijden;
Vw' zelve beweent,
Stelt uw' Kinders niet ter zijden,
Desen al besteent.

6. *Veronica* ziet uw' oogen,
En aensicht bebloedt,
Geeft haer doeck om af te droogen
't Aensicht, dat eerst soet
Was en schoon, is vol tormenten
Mis-maeckt, en besweet.
Met al sijn coleuren prenten
Ghy in 't lijne-kleedt.

7. Hier door leert ghy, *Heer der Heeren*
Dat ick al u smart,
Versmaetheyt, liefde en seeren
Moet drucken in 't hart.
Dat ick moet steenen noch klagen,
Dat mijn swaerste pijn,
By u roode-zee vol plagen,
Maer een druppel zijn.

8.Och! och *Iesu,* mijn misdaden
Hebben u gelaen
Met 't kruys // en bebloedt uw' paden,
Geschopt, en geslaen:
De schoonheyt hebben benomen
Van u schoon aensicht.
Gy beswijckt onder de boome
Door mijn swaer gewicht.

9. Wilt *Iesu,* mijn ziel schoon maken,
Met u bloedigh nat;

Kom ick tot valle te raken,
Op helpt my we'er rat.
Versterckt my in druck en rouwen:
U pijn in my prent;
V aenschijn schoon doet aenschouwen
My, in 't levens endt.

Achtste Sangh van het Lijden.
Christus komt op de Bergh van Calvarien, ende wordt aldaer tusschen twee Moordenaers gekruyst.

Wijze:
{ Heere Godt leert ons bidden. { Ofte,
{ Menschen aenhoort mijn klagen.
***{ O Rat van Avontueren*!**

1. *O* Christe, man der pijnen![+]
Met vallen en op-staen,
Gelijck doodt, in doodts schijnen
Ghy raeckt op *Golgothaen,*
Calvarien verheven.
Als ghy van dorst versmacht,

[+]*Isa.c.53.v.3.*

Myrrhe wordt u gegeven
Eeck en *Gal* daer beneven:
't Vermenght sop ghy veracht.
Calvarien.

2. Om u pijn te vermeeren,
Soo scheuren, 't Ioodts gebroedt
Uw' aengebackte kleeren
Van 't lijf met vleesch en bloedt.
Als 't hooft der Moordenaren
Stooten u op 't Cruys ne'er:
Hoe kranck uw' leden waren
Uyt-spannen gelijck snaren
Met koorden meer en meer.

3. Met plompe nagels hechten
U aen 't Cruys vast en stijf.
Met wreetheyt 't Cruys oprechten:
U hooft end' geheel lijf
O Heer! door dit neer-stellen
Kneust, knarst, borst, scheurt en bloedt,
Meer als tongh kan vertellen;
Meer als de Pen kan stellen:
't Bloedt over-al uyt-vloet.

4. Uw' Beulen: de Soldaten
Dobbelen om u kleedt.
Heel naeckt u hange laten:
De wint u hart door-sneedt.
Tusschen twee Moordenaeren
Ghy hanght, mijn *Al,* mijn *Godt,*
Haer fenijn openbaren
Blasphemien verklaren;
De beste met u spot.

5. Niet een van al uw' leden
Is sonder 't swaerst torment.
De Doorens 't hooft door-sneden
Geen lidt rust, hoe dat 't went.
U Moeders hart en oogen
Door-zeyle uwe zee
Vol pijn: kant 't niet gedogen:
Swaeert, by Swaert door 't hart vlogen.
Sint Ians hart is vol wee.

6. Och *Iesu*! door u wonden
Ghy sterft, en doodt de doodt:
Ghy hebt *Satan* gebonden
Ontlast mijn zondaer snoot.
Geen licht, wil 't licht verleenen;
Rouw-dragen Zon en Maen.
Als 't Was smelte de steenen;
d'Aerde en mensche weenen,
Dooden u doodt verstaen.[+]

[+]*Matth.c.27.v.51.*

7. *Iesu*! ick moet belijde:
'k Ben oorsaeck van u doodt,
Van u kruycen en lijde,
Versmaetheyt kleyn en groot.
Omhelst my met uw' ermen;
Gunt my rust in u borst;
Wilt over my ontfermen;
Aenhoort my droevigh kermen,
Verzaedt mijn ziele dorst.

8. Ghy hebt u bloedt vergooten;
Laet 't niet verlooren gaen;
U doodt kindt niet verstooten
Wilt, trouwe Pellicaen.
Druckt in mijn hart u rouwen.
Geeft dat ick 't liefde kleedt
Sonder breken mach houwen.

Gunt my 's Hemels gebouwe:
Mijn zonden zijnen leet.

Van de seven woorden des Heeren, aen 't Kruys gesproken.

Wijze:
{ Hoe luyde riep
{ Mijn ziel tot Godt van binnen.

1. *W*Ie dat de stem[+]
Van *Herc'les* eertijdts hoorden,
Als gebonden quemen tot hem.
Met uwe zeyl-steens woorden
Gesproken, Heer! aen 't bloedigh autaer;
Treckt mijn verstaelt haert; houdt mijn sondaer
Vast met uw' liefde koorden.
Gesproken.

[+]*Lucian. In Dial.*

2. Mijn *Iesu* goedt!
Ghy bidt aen 't kruys verheven;
Voor de bloedt-zuygers van u bloedt:
Vader wilt 't haer vergeven;[+]
Want sy weten niet wat dat sy doen.
Wilt my u Vader mede versoen
In 't eynde van mijn leven.

[+]*Luc.c.23.v.54.*

3. D'een Moodenaer
Heeft u, o Heer! gepresen;
Ghy belooft: *Ick segh u voorwaer*

Ghy zult noch hede wezen
Met my in 't geluckigh Paradijs.
Geeft *Iesu*! dat ick van 't quaedt op rijs;
Daer by 't geluck van desen.

4. U Moeder trouw,
Met *Sint Ian* aen 't Cruys stonden;
Door-zeylen uwe zee vol rouw,
Peylen de gront der wonden.
Ghy zegt tegens haer: *Vrouw ziet u Kindt,*
Tegens *Ioannes* (van u bemint)[+]
Zie *u Moeder,* terstonde.

[+]*Luc.c.23.*

5. Geen troost, o Heer!
Uw' menschelijcke vaten
Krijgen; maer droefheydt meer en meer,
En pijn groot uytter-maten.
Ghy roept in u gewilligh torment:
Mijn Godt, mijn Godt, waerom ('t is bekent
U) *hebt ghy mijn verlaten.*[+]

[+]*Matth.c.27.*

6. Ghy klaeght van dorst,[+]
Die 't water kan doen vloeyen
Uyt 't kaecke-been, of steenen-korst,
Ia, alles moet bespoeyen.
Ghy soeckt dat 'k uw' tranen geven souw,
Dat ick met u kruys, lijden en rouw,
En saligheyt, moet moeyen.

[+]*Ioh.c.19.*

7. Mijn sond', en schuldt,
Die ick noyt kan betalen,
Hebt ghy Heer! met u bloedt vervult.
Als ick u hoor verhalen.
't Is volbrocht, voor u 'k buygh hart en kniel.
Had ghy Herder niet gekocht mijn ziel,
In d'Helle ick most dalen.

8. Ghy roept, mijn Godt,
Zoo met u hart als keele:
Vader mijn ziele, tot beslot,
In uw' handen 'k beveele.
Ghy sterft met vreught, beladen met pijn.
Wilt mijn zonden niet gedachtigh zijn:
V vreught wilt my mee deele.

9 In mijn hart prent:
Vw' woorden, heyligh seven,
Die ghy aen 't Kruys voor Testament
My *Iesu*! hebt gegeven.
Gheeft my, o bloedige *Bruydegom:*
Dat ick na u keer als Zonne-blom
Met 't oogh, met 't hart met 't leven.

Van de Droefheyt van Maria, Stande by 't Kruys van haer Zoone.

Wijze:
{ Bepeynst uw' Edel Menschen.
{ Bepeynst u leven wel. Ofte,
{ Achter-latende: u Hart, u hart, &c.
{ Het viel een Hemels douwe.

1. *G*Een leger met Soldaten
Heeft u, *ô Moeders Goodts*!
Konnen 't Cruys doen verlaten;
Veel min de vrees des doodts.

V Zoon aen 't Cruys verheven,
By 't Cruys ghy blijft, en staet
Tot 't eynde van sijn leven,
Wie dat vlucht, wie dat gaet.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe Soons Smart
En doodt gewont
Aen sijn Kruys ghy stondt,
Aen sijn Kruys ghy stondt.

2. In geen van al sijn leden,
Een lidt geheel ghy vindt;
Dit heeft u hart door-sneden.
U Zoon ghy meer bemint
Als d'Appels van uw' oogen.
Ghy ziet sijn armen teer,
Als Peezen van de boogen
Gespannen; ja veel meer.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

3. Ghy ziet dat uyt zijn handen,
En leden alle vloeyt,
En stroomt 't bloedt. En sijn schanden
U meer als eyge moeyt.
Ghy meer u Zoon beminde,
Als *Ionathan David.*
Ghy voelt hoe fel de winden
Door-snijden lidt by lidt.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

4. Zijn doodelijcke wonden,
Zijn naecktheyt, en zijn pijn,
Zijn leet u hart door-gronden.

Sijn smarte d'uwe zijn.
Sijn leven is u leven,
Dat hem wordt aengedaen
Dat blijft met swaerde seven
In u *Moeders* hart staen.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

5. U Moeders hart geslooten,
En ziel in sijn hart is;
Wie dat hem heeft verstooten,
Die raeckt u hart gewis.
Ghy hoort u Soone klagen
Van sijn dood'lijcke dorst;
Die noyt sprack in sijn plagen;
't Schijnt dat u hart heel borst.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

6. Als ghy u Godt hoort seggen:
Vrouw ziet u Kindt (*Sint Jan*)
Dese droefheydt uyt-leggen
Geen tongh, noch penne kan.
Als ghy u *Al* moet derven,
V leven dat is doodt.
Godt bewaert u van 't sterven:
Hy sterckt u in de noodt.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

7. Princes der Martelaren,
U liefde vlammen groot
Geen Zee kan met sijn baren
Uyt dooven, noch de doodt:
Want u Soons Lijck gehangen
Een tijdt aen 't Kruys heel bloot,

Ghy hebt daer van ontfangen,
Ghy stelt in uwe schoot.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

8. O Maeght! o zee vol rouwen!
Uw' eyge vleysch en bloedt
Wilt ghy niemandt betrouwen,
U liefde trouw dit doet.
In 't graf laet ghy 't Lijck stellen;
Hoe 't Swaerdt u hart door-snijt
Ghy wilt Godt geen Wet stelle,
Noch tegen Godt ghy strijdt.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe.

9. O *Moeder Goodts*! laet blijcken
In my u liefde brandt.
Wilt van my niet afwijcken
Als pijn, of doodt my tant.
Van 't quaedt wilt my beschermen,
Hier om voor u ick kniel.
Ontfanght my in u ermen,
Geeft rust mijn naeckte ziel.
U Hart, u Hart
Wordt door uwe Soons Smart
En doodt gewont
Aen sijn Kruys ghy stont,
Aen sijn Kruys ghy stont.

Van Christus Liefde, ende Boosheydt der Menschen, aengaende 't Lijden des Heeren.

Wijze:
{ Ontfermt u Vader over my. { Ofte,
{ Ghy Predicanten roept nu al.
{ Vader ons in het Hemel-rijck.
{ Verblijt u Broeders al-gelijck.

1. *U* Liefde, *Iesu,* Cruys en Bloedt
Voor u mijn knyen buygen doet,
Ghy toont dat ghy my meer bemint
Als een Moeder haer eenigh Kindt.
Ick was verdoemt met *Adams* val,
Ghy naemt op u mijn schulden al.
Ick was.

2. Al dat ghy lijdt, onnoosel Lam!
Al dat te lijden my toe-quam,
Ick ben de oorsaeck van u doodt,
Van al u lijden kleyn en groot.
'k Heb u verrade en verkocht,
Ghy Harder mijn schaep verdoolt socht.

3. Ick heb u ghemaeckt naeckt en bloot,
U liefde kleedt mijn zondaer snoot.
't Heb 't vleysch van uw' ribben gehaelt,
Ghy met u bloedt mijn schuldt betaelt.
Ick heb de Doorens al gepluckt,
Die met kracht in u hooft gedruckt.

4. Ghy wilt my geven, Godes Zoon,
Soo 'k mijn hooft buygh een goude Croon.
Met 't swaerste Cruys 'k heb u beswaert,
U lijden my, van 't lijden spaert.
'k Heb u aen 't Cruys genagelt vast,
Van 't eeuwigh Cruys ghy my ontlast.

5. Ghy hanght als Moordenaer en dief,
Ghy geeft aen my u Minne-brief.
'k Heb u gewont met wonden vijf,
Ghy geeft alles tot mijn gerijf.
'k Heb u bespot, verfoeyt, versmaet,
Ghy blijft nochtans mijn Advocaet.

6. 'k Heb u gegunt Moordenaers twee;
Ghy u Moeder my, *Sint Ian* mee.
'k Heb u gedoodt mijn trouwe borgh,
Ghy draght voor my de meest sorgh.
Och *Iesu*! u liefde, en smart
Doen smelten mijn bevroose hart.

7. Door u reyn bloet, *ô Pellicaen*!
'k Heb 't gesicht, end' leven ontfaen.
Onnoosel Lam, 'k bid met ootmoedt:
Afwast mijn zonden met u bloedt.
Weest *Iesu, Iesu* mijn Zeyl-steen
Dat ick u aenhangh, anders geen.

8. Met u gebooge hals, en hooft:
Geeft my vreden, die noyt verdooft,
Omhelst my met u armen milt:
Blijft mijn hoop, mijn troost en mijn schilt.
Geeft my een rust-plaets in u zy,
Verstoot my niet van 't eeuwigh bly.

V*an 't Lijden ons Heeren Jesu Christi.*

Wijze:
{ Goede Godt ick moet u klagen. { Ofte,
{ Schoon Iongvrou ick moet, &c.

1. *Jesu,* om ons te bevrijden
Van de helsche pijn,
Ghy moet veel tormenten lijden,
Wy misdadigh zijn.
Als ghy, mijn Godt, zijt gekomen
In d' Olyven Hof,
Waerachtigh bloet siet men stroomen,
Van uw' leden of.
Als ghy, &c.

2. *Judas* heeft u aen de Ioden
Als een Beest verkocht.
Om uw' te slaen, of te dooden
Heeft uw' op-gesocht.
Met een kus zijt ghy verraden.
Als de booste gast
Zijt ghy om onse misdaden
Gebonden seer vast.

3. Daer na al d'Apostelen scheyden
Van uw' Godes Lam.
Men siet uw' tot *Annam* leyden,
Van daer tot *Caypham*:
Men siet uw' sleepen en trecken

Tot *Pilatum* boos.
Zijt geacht onder de gecken
Van *Herodes* loos.

4. Mijn *Iesu*! ghy zijt gebonden
Vast aen een Kalom;
Laet u slaen om onse sonden,
Om en wederom.
Geraeckt zijn met scherpe roeden
Al uw' leden teer,
Al uw' leden soo seer bloeden
't Vloeyt op d'aerde neer.

5. Van Doorens vlechten, en maken
Voor uw' eene Kroon;
Die 't Vel, Vleesch en Hersens raken.
Stellen uw' ten toon
Met een purper kleet tot schanden,
En een buygent Riet
In uwe gebonden handen
Roepen, *de Mensch siet*.

6. Soo gekroont, en heel geslagen,
Ghy moet 't lastigh kruys,
Een moeyelijcke wegh dragen:
Doe noch Ioodts gespuys,
Uw', mijn *Iesu,* slaen en treden,
Soo dat weer uw' Bloedt
Sprongh uyt uw' hooft ende leden.
Yder smart u doet.

7. Uw' aengebacke kleederen
Trecken uyt met kracht;
Soo seer uw' pijn vermeerderen;
Van pijn ghy meest smacht.
Uw' leden sonder medogen

Zijnen uyt-gereckt,
Gelijck een pees op de boge:
Yder met u geckt.

8. d' Alderwreetste hamer-slagen
Stompe Nagels al
Door handen en voeten jagen.
Ick 't verhale sal,
Uw' pijn, als ghy zijt verheven?
Alles borst en scheurt:
Hierom, al dat maer had leven,
Met de aerde treurt.

9. *Moeder Godts,* ghy siet de leden
Van uw' Soon vol smart;
Hier door wordt geheel door-sneden
Uw' Moederlijck Hart.
Ghy siet en denckt in u herte,
Dat sin liefde groot,
Wordt betaelt met duysent smerte,
Ia, met d'wreedtste doodt.

10. Laet ons vliegen als de Bye
Tot sijn wonden root;
Bedencken met medelye
Iesu lijden groot.
Laet ons noyt, noyt meer begeven,
Tot eenigh werck quaedt;
Sonden schouwen al ons leven,
Goedt doen na Godts raedt.

11. *Jesu,* onse Heer der Heeren,
Waerde Pellicaen!
Wilt ons al tot uw' bekeeren,
En van 't quaedt ontslaen.
Door uwe bloedige plassen.

Wilt, *ô Godes Soon*!
Al onse sonden af-wasschen;
Houdt ons altijdt schoon.

12. Ghy hebt al uw' bloet vergoten,
Voor ons Menschen quaedt;
Ey! wilt ons doch niet verstooten,
Noch noyt ons verlaet.
Wilt o *Iesu*! Heer der Heeren
Door uw' liefde brandt,
Daer na ons alle vereeren
's Hemels Vaderlandt.

Paesch-Liedt, Van de Verrijssenisse Christi.

Wijze:
{ Roose-kransken, uw' zy lof. { Ofte,
{ Roosemonde neemt eens acht.

1. *A*Lleluja 't blijdste woordt,
Men nu hoort
Met blijdschap, en vreught zingen:
Want *Alleluja,* dat doet
Ons gemoedt
Tot Godes lof ontspringhen.
Want *Alleluja*.

2. Nadat Iesus, als een sot
Is bespot,
Soo heeft hy moete lijden:
Om ons door sijn lijden swaer,
Al-te-gaer
In d'Hemel te verblijden.

3. Zijn lichaem doot raeckt in 't gracht,
Daer by nacht,
En dagh Sodaten waecken.
Toe gezegelt is de steen,
Om dat geen
d'Heer souw' nemen of raecken.

4. Ondertusschen *Iesus* ziel
Neder-viel,
Tot die in 't voor-burgh waren:
Vertroost, verheught, verblijt, leert
En vereert:
Vryheyt aen dese scharen.

5. *Iesus* van 't leven ontbloot,
Heeft de doodt
Door sijnen doodt, verslonden:
Heeft daer by al *Satans* macht,
En zijn kracht,
Verwonnen en gebonden.

6. Als in de Leeuw, die *Sampson*
Licht verwon,
Honigh-raedt heeft gevonden.[+]
Nu geeft de doodt troost, en vree,
Soetheydt mee,
Die sterven sonder sonden.

[+]*Indicum.c.14.v.8.*

7. De doodt is een soete rust,
Vol wel-lust,
En wegh des Hemels vreughden:
Al den helsche smart en pijn
Is een schijn,
Voor die beminne deughden.

8. Al blijft boos den helsche draeck,
In geen saeck
Heeft kracht om te verleyden;
Als een mensch vroom weder-staet
Sijn qua raedt,
Met handen leegh moet scheyden.

9. *Iesus* ziel komt by zijn vlees,
Heel verrees
Glorieus, door sijn krachten.
Sijn graf blijft geheel, en toe.
Verrijst, hoe
Wel de Soldaten wachten.

10. Zijt ghy mede opgestaen,
En gegaen *Leeringe.*
Uyt 't graf van uw' boosheden?
Wacht voortaen, na Godes raet,
Van al 't quaedt
Vw' hart, zinnen en leden.

11. Mensch gekruyst, verresen *Godt*
Ons dit lot
Geeft, gees'lijck te verrijsen.
Gunt ons met de Moordenaer
Oock daer naer
Vw' Hemels Paradijse.

Noch een Paesch-Liedt

Wijze:
{ Een Bruy'gom schoon,, heeft mijn. &c. { Ofte,
{ Smorgens voor de dagh in 't velt.

1. *S*Oo kleyn als groot
Wilt heden vroolijck wezen,
Want van de doodt,
Messias is verrezen.
Alleluja,
Alleluja,
Alle, Alle, Alleluja,
Looft *Christum* hierom dra.
Alleluja

2. Door zijnen doodt
Heeft de doodts macht verslagen;
Lijden, noch noot,
Noch doodt zal hem meer plagen.
Satans gewelt
Heeft neer-gevelt,
Heeft neer, heeft neer, heeft neer gevelt,
En aen een bant gestelt.

3. 't Onnoosel Lam
Heeft versoent sijnen Vader,
Verstoort en gram
Tegens ons allegader.

't Graf blijft in 't slot;
Hy mensch en Godt,
Hy mensch, hy mensch, hy mensch en Godt
Verrijst tot ons groot lot.

4. Adams geslacht,
Dat Godts gebodt vertreden,
Tot val gebracht,
Heeft hy geneze heden,
Dees *Pellicaen*
Heeft 's hemels baen,
Heeft 'she, heeft 'she, heeft 'shemels baen
Voor ons open gedaen.

5. Soo *Magdalêen*
Als ander twee Maryen
Nae 't graf vroegh treen
Met waerde speceryen,
't Was haer begeer
Om Godt haer Heer,
Om Godt, om Godt, om Godt haer Heer
Te salven tot sijn eer.

6. Gekleedt in 't wit
Een Engel zien met vresen,
Die seyt haer dit:
Vreest niet, d' Heer is verresen;
d'Apost'len doet
Dees boodtschap soet,
Dees boodts, dees boodts, dees bootschap soet,
Petrus dit weete moet.

7. S' hebben 't voldaen.
Petrus en *Sint Jan* loopen
Terstonden aen;
Sy vinden 't graf heel open.

Christus doodts kle'en
Soos' in 't graf treen
Soos'in, soos'in, soos'in 't graf treen
Sien gewentelt by een.

8. Als *Cleophas*
Op *Paesch-dagh* met een trede
Na *Emaus* ras;
Christus komt by haer mede:
Een Pelgrim scheen
Draeght na haer re'en
Vraeght na, vraeght na, vraeght na haer re'en
De waerheyt vroom bele'en.

9. Haer onderwijst.
Met sijn vleysch ende bloede
Haer beyde spijst,
Met een gedaente voeden.
D'Apost'len mee
Die zien hem dree.
Die zien, die zien, die zien hem dree,
Hy wenscht haer peys en vree.

10. *O Jesu*! rijck,
Wilt heden aen ons geven:
Dat geestelijck
Verresen wy heel leven.
Bewaert ons al
Van zonden val
Van zond, van zond, van zonden val,
Yder u loven zal.

Paesch-Liedt, Van de Geestelijcke Verrijsenisse.

Wijze:
{ Als al d'Akre rijpen. { Ofte.
{ 't Waren nege Soldaten.
{ Christus ons Heer en leven.

1. *W*Ilt heden vroolijck wesen
Want *Christus* onsen *Heer*
Is glorieus verresen
Soo wy by *Paulus* lesen[+]
Sal sterven nimmermeer.
Is glorieus.

[+]*Rom.c.6.v.9.*

2. Waerachtigh is hy heden
Verresen door sijn kracht,
Met ziel en al sijn leden
Subtijl, snel en klaer mede
Uyt sijn besloote gracht.

3. Menschen van alle staten
Verrijst nu geestelijck.
'T Sondigh graf moet ghy haten,
En 't minst daer niet in laten,
Verrijst heel en gelijck.

4. Verbetert al u leven;
Vergeet noyt Christus pijn,
God lof en eer wilt geven;
En deughden al aenkleven,
Loopt noyt na 's wereldts schijn.

5. De zonden wil versaken;
Doet noyt dat Godt mis-noeght,
Smaeckt alleen s' Hemels saken;[+]
Laet 't hart geen aerde raken.
Na Godes wil u voeght.

[+]*Coll.c.3.v.2.*

6. Laet sluyten noyt uw handen,
Noch 't hart in sondigh graf,
Oogh, voeten, oor noch tanden.
Dencht hoe weel eeuwigh branden
Om 't sondigh ydel kaf.

7. Schout vroom al die gesellen,
Hoedanigh dat sy zijn:
Die *Satan* van der hellen
Dienen in sijn Capellen
Met zangh, dans, bier of wijn.

8. Draeft ghy weer uw' qua paden,
Soo thoont ghy metter-daet
Goods goetheyt te versmaden,
Sijn lijden en genaden
Met *Iudas* hem verraet.

9. Wilt ghy geen zonde mijden,
Christus kan u doodt slaen
Sonder gena dees tijden,
En eeuwigh late lijden.
Noyt meer ghy Godt versmaen.

10. Geeft ons *ô Heer der Heeren*!
Dat wy van dese tijdt
Vast en gheel bekeeren,
En zonden noyt vermeeren,
En maeckt ons eeuwigh blijt.

Paesch-Liedt, Ofte Sangh-Gebedt, Om Gheestelijck te verrijse.

Wijze: *Komt tot ons Heyligh Gheest.*

1. *W*Ilt heden *Iesu* rijck
My dees liefde bewijze:
Dat ick mach geestelijck
Met u verrijse.
Dat ick mach.

2. Uyt 't sondigh graf geheel,
Wilt *Jesu* my nu halen,
Laet noyt het minste deel
Daer weer in dalen.

3. Den avondt die komt aen,
Wilt *Iesu* by mijn blijven,
Verlichten en versaen,
En ziel verstijven.

4. Geen sonden van mijn denckt,
Geeft my u trouwe vrede.

U honigh-raedt my schenckt
En soetheydt mede.

5. Geeft dat mijn ziele-net
De deughden al mach vangen.
Dat 't aerdtsch mijn niet besmet,
Noch helsche Slangen.

6. Al *Magdaleens* geluck
Wilt *Hovenier* verleenen,
Vertroost my in mijn druck;
Neemt wegh mijn steenen.

7. In d'Hemel en op d'aerdt,
U is de macht gegeven;
Door u macht mijn bewaert
Van 't sondigh leven.

8. Geeft my u Heyl'ge Geest;
Vergeeft alle mijn sonden.
Als *Thomas* my geneest,
Door uwe wonden.

9. Geeft *Iesu*! tot 't beslot:
Dat niet my kan verleyden
Van u *Mijn Al en Godt,*
En veel min scheyden.

Sinte Philippus Apostel.
1. Mey.

Wijze:
{ Als Iesus in sijn Majesteyt. { Ofte,
{ 't Was een Ridder een Conincx kint.
{ Wanneer den gulden dageraet.

1. *G*Een schoonder bloem, noch *Meye-boom*
Sult ghy als *Sint Philippus* vroom
Sien, of staen geplant heden
In Dorpen, noch in Steden.
Sien, of staen.

2. Hoe schoon dat de bloem staet op 't veldt,
Hoe verciert de boom is gestelt,
Sal vergaen, en beswijcken,
Gelijck seer haest sal blijcken.

3. *Philippus* lof soo vast geplant
Is, en schoon, dat geen Ketters handt
Of tongh, die sal berooven,
Noch schoonheyt sal verdooven.

4. Singht dan met my met groote vreught
Dat hy van sijn jongheyt en jeught

Leest, her-leest *Moyses* boecken
Om kennis Goodts te soecken.

5. *Iesus* hem roept, is niet rebel,
Gehoorsaem is als *Samuel*.
By nacht, en dagh arbeyde
Om 't volck tot Godt te leyde.

6. Versmaet al dat de wereldt heeft,
Met *Iesu* gaet, met *Iesu* leeft.
Hy roept: och Godes Zoone!
Wilt my den Vader toonen.

7. Met *Jesu* was hy soo gemeen,
Dat d'Heer hem vraeght, en anders geen:
Hoe sullen wy broodt koopen,
Voor al dit volck met hoopen?

8. Na *Christus* doodt, na *Christus* pijn,
Vol liefde als een *Seraphijn*
In *Asiâ* veel menschen
Bekeerde na sijn wenschen.

9. d'Afgoden werpt, en stoot om veer.
Kercken, Autaers tot Godes eer
Bouwt, ende Priesters wijden.
Tekens doet in die tijden.

10. Na dat hy veel had uyt-gestaen,
Na *Phrygiam* is hy gegaen:
t' Aleppo heeft vernomen
Een wreede Slangh vol schromen.

11. Nochtans dit Serpent was bemint
Voor een Godt, van dit volck verblindt.

Gedoodt heeft dese Slange,
Waerom hy wordt gevange.

12. Gegeeselt wordt, ende gekruyst;
Sijn Ziel al biddende verhuyst,
d' Hemel wordt hem geschoncken.
In d'Hel sijn Beulen soncken.

13. Zijt ghy van Godt, maer yet begaeft,
Met *Philippus* looft ende slaeft *Leeringe.*
Om 't volck tot Godt te brengen;
Geen traegheyt wilt gehengen.

14 *Philippe*! In ons levens endt
Beneemt de macht van 't helsch Serpent.
Krijght dat wy d'Heer aenschouwen
In d'Hemelsche gebouwen.

15. Maeckt ons, *Iesu*! van deze tijdt
Bereyt, bequaem tot *Satans* spijt;
Dat wy in deughden bloeyen,
Dat wy in deughden groeyen.

Sint Jacobus de Minder, Apostel. Eerste Bisschop van Jerusalem. 1. Mey.

Wijze:
{ De Mey, de Mey, koel is de Mey. { Ofte,
{ Waer is de Dochter van Zyon.
{ Nu weest gegroet, Maria soet.

1. NU in de Steden, en op't Landt,
(Na 's werelts wel-behagen,)
Siet men den *Meye-boom* geplant.
Siet die na weynigh dagen.
Siet men.

2. Sy is berooft van loof, en bladt,
Van schoonheyt en coleuren.
Leert u dat 's werelts vreughden radt
Verand're zal in treuren.

3. Laet dan 's werelts *Meye-boom* staen
En beter stelt voor oogen;
Sint Jacob wiens vreught noyt vergaen,
Noch leven zal verdroogen.

4. Wenst ghy tot sijn vreughden en staet
Te komen hoogh verheven?
't Zal geschien, soo ghy metter-daet,
Na-volght sijn heyligh leven.

5. Rechtveerdigh is van yegelijck,
Om sijn deught (soo wy weten)
En om dat hy d'Heer was ghelijck,
Jesus Broeder geheten.

6. Zijn ziel ende leden gebruyckt
Alleen tot Godes eeren.
Hy schout, al dat na sonden ruyckt:
Deughden socht te vermeeren.

7. Hy dronck noyt yet, dat droncke maeckt.
Met Linnen hem bekleden.
Noyt vleesch; maer water en broodt smaeckt:
Door 't vasten temt sijn leden.

8. By nacht en dagen bidt soo veel,
Dat sijn twee knyen waren
Harder als d'huyt van de Cameel;
Soo de Schrijvers verklaren.

9. Om sijn heyligh leven, alleen
Laten hem toe de Ioden
't Heylighste des tempels te treen,
't Welck d'and're was verboden.

10. Wordt *Bisschop* tot *Ierusalem*;
Dertigh Iaer daer regeerden;
Ioden ontelbaer door sijn stem
Tot 't Roomsch geloof bekeerden.

11. Nu oudt ses-en-negentigh Iaer,
Gebracht van d'Ioodsche scharen
Dat hy van Godes Soon, voor haer
Getuyg'nis souw verklaren.

12. Van 'sTempels alderhooghste top
Verklaert van Godes Soone,
Met luyde stemme *Sint Jacob*:
Hy zit in 's Hemels throone,

13. Hy zit aen 's Vaders Rechter zy,
Hy zal, (weet dit, o Ioden!
Oordeele die leven dat by
Oordeele zal de dooden.

14. Om de waerheydt tot Godes eer,
De Ioden quaedt hem haten,
Sy stooten hem van boven neer
Dat hy valt op de straten.

15. Hy bidt gequetst heel tot der doodt:
O Heer! wilt doch vergeten,
Haer misdaet, door uw' liefde groot.
Wat zy doen, geenzins weten.

16. Met een volders stock, als hy bidt
Is hy voort doodt geslagen.
Sijn ziele tot 's Hemels besit
D'Engelen vroolijck dragen.

17. Tot Godes eer uw' heel besteet.
Voor Godes naem wilt strijden. *Leeringe.*
Niet schadelijck drinckt, ofte eet.
Wilt u geloof belijden.

18. *Sint Iacob*: krijght ons allegaer,
Door uw' gebedt, en wonden;
Dat wy in 't sterven zijnen klaer,
En vry van groote zonden.

19. Maeckt van ons *Iesu* die zijn stof
Nu sulcken Meye-boomen,
Waer aen dorheydt, noch ydel-lof
Aen bloem, of vrucht mach komen.

20. Ons geloofs wortel van kett'ry,
En zonden wilt bewaren.
Laet onse Ziel van 't lichaem vry
Tot 's Hemels vreughden varen.

Nota:
Gheestelijcke Meye-boomen voor al de staten der Menschen sult ghy vinden na de Geestelijcke Nieuwe-Iaers-Giften.

Fol. 9. De Vygeboom voor de Maeghden.
Fol. 12. De Wijngaert voor de Klop-broertjes.
Fol. 16. De Cypresse-boom voor de Weduw ende Wedenaer.
Fol. 20. De Ceder-boom voor de Getroude.
Fol. 24. d'Amandel-boom voor de Jonghmans en Jonge Dochters.

Kruys-vindinge.
3. Mey.

Wijze:
{ Godt heeft den Mensch geschapen. Ofte,
{ Siet folio 39.

1. *A*L was een mensch beladen
Met 's wereldts wijsheydt al,
Voorsichtigheyt en raden;[+]
Geenzins beroove zal
Godts eer, of wonder wercken.
Dit sullen wy nu klaer
In *Iesus* Kruys bemercken,
Begraven meenigh Iaer.
Met vreught // zinght en geneught:
Gevonden is nu weer
't Bloedigh Kruys van den Heer.

[+]*Prov.c.21.v.30.*

2. Aen *Constantinus* Moeder,
Helena Keyserin
Iesus, onse Behoeder
Verklaerde sijnen zin;
Dat sy moet selver treden
Na *Ierusalem* toe:
Al waer hy had geleden
Door 't Kruys, nagels en roe.
Och hout // waerder als 't gout,
Waer aen gehangen heeft,
Iesus, die alles geeft.

3. Als sy nu was gekomen,
Tot *Jesus* lijdens plaets;
Alhier heeft sy vernomen
Venus beeldt, (Satans *aes.)*
Dit Beeldt stondt op die erven,
Om dat de eer en naem
Van *Christus* zouw versterven;
En 't waerdste kruys, van faem.
Met vreught //
Gevonden is.

4. Door dit vuyl beeldt beletten,
Dat daer noyt Man of Vrouw,
Die leefde na Goods Wetten
Komen, of bidde zouw.
Al die by dagh, of nachten
Quamen tot dit snoodt Beeldt
Schijnen Godt te verachten,
En aen *Satan* gezeelt.
Och bout //
Waer aen.

5. *Helena* Keyserinne
Veracht, vertreedt, verstoot
Dit Beeldt van *d'Afodinne:*
Daer na met yver groot,
Hier onder wordt gegraven;
Eerst vinden been en steen;
Na 't graven ende slaven,
Sien kruyssen twee en een,.
Met vreughd,
Gevonden is.

6. 't Op-schrift van 't Kruys des Heeren.
Lagh verr' van 't Kruys van daen.
Macharius, vol eeren

Bisschop, spreeckt 't volck zoo aen:
Laet ons nu neder-valle,
En bidden Godt den Heer
Dat hy sijn kruys ons alle
Toont, na onse begeer.
Och hout!

7. Als de Doctoors op-geven
Haren moet van een Vrouw,
Die niet langer kost leven
Maer sterven moet, en souw,
Op kruyscen twee van dese
Geleyt, krijght troost noch baet;
Door 't derde is genezen
Gesondt hier van op-staet.
Met vreughd.

8. Daer na een dooden mede,
Op 't zelfde kruys geleydt,
Krijght leven in haer leden,
En volle gesontheyt.
Helena haer verblijde
Met 't volck, om dit Goods werck:
Sy bouwt na korte tijde
Op dese plaets een Kerck.
Och hout!

9. Nimmermeer glorieren[+]
Wilt menschen jongh en oudt, *Leeringe.*
Als in het kruys des Heeren,
Dat sijn bloedt heeft bedouwt.
Laet leven in uw' harten
Uw' *Iesus* liefde groot,
Sijn wonden , pijn en smarten,
En alderswaerste doodt.
Met vreught.

[+]*Gal.c.6.v.16.*

10. O kruys van groote waerden!
O waerdste Meye-boom,
Gevonden onder d'aerde;
Maeckt ons alle soo vroom,
Met *Constantijn* te winnen
Onse vyanden quaet;
Ons vlees, ons quade zinnen,
En Satans quaede raedt.
Och hout.

11. O kruys! Voor uw' wy knielen,
En voor uw' Godes Lam,
Tot troost van onse zielen,
Ons lijde op uw' nam,
Door uw' kruys toont genaden
Aen ons, en door uw' bloedt,
Afwast onse qua daden;
Geeft ons uw' Hemels goedt.
Met vreught.

Van S. Pancratius, ofte Pancrus, Een jongh ende vroom Martelaer. Patroon van Ooster-Blocker, Zuyder-Woude in Waterlandt, ende van S. Pancras buyten Alckmaer, &c. 12. May.

Wijze:
{ Na dien u Godd'lijckheydt. { Ofte,
{ Ay Harder wat treurt ghy!
{ Treurt Edel Huys Nassouw.

1. *I*N d'Heylige den Heer[+]
Looft ende soeckt sijn eer.

[+]*Ps.150.*

Tot Godes eer wilt hooren
Op *Sinte Pancras* Feest;
Hoe vroom hy was te vooren,
Eer dat hy geeft sijn geest.
Op *Sinte Pancrus,* &c.

2. Veele *Diocletiaen,*
Van die Godts eer voorstaen,
Laet dooden in sijn dagen,
Door 't vyer ende door 't swaerdt;
In tijdt van dese plagen,
Sint Pancrus is gebaert.

3. Sijn Vader van geslacht
Was Edel en geacht:
Als dese soude sterven,
Seydt: ey, Broeder sorgh draeght:
Om mijn Soon en sijn erven,
Dat hy 't goedt niet door jaeght.

4. Sijn Broeder neemt het aen,
En heeft getrouw voldaen;
Daer na reysde na Roomen,
Daer van *Sint Marcelijn*
Verstaen, dat Sathans droomen
Het Heydens-dom maer zijn,.

5. Dese Paus haer noch leert,
Als men Afgoden eert,
Godt niet kanne behagen.
't Roomsch geloof nemen aen,
Haer blintheyt sy doe sagen,
Hierom alles vesmaen.

6. Door Doopsel zijn versterckt,
Haer vroomen daet aenmerckt:

Tot Godts vyanden loopen,
Verfoeyen den Afgodt,
Gedoodt te worden hoopen;
Wenschen na 't Hemels lot.

7. d'Heydens verwonder staen,
Sy laten haer vry gaen:
In haer sien Godes gaven.
Sint Pancrus waerden Oom,
Die sterft na korte dagen:
Pancrus blijft even vroom

8. Daer na *Diocletiaen*
In wreedtheydt neemt noch aen,
Christenen laet hy dooden;
Seer menigh in 't getal,
Die niet achten d'Afgoden
Voor haren Godt en Al.

9. Soo spreeckt *Diocletiaen*,
Gevangen *Pancrus* aen:
Ghy schoon en jongh van jaren,
Rijck, van Edel geslacht,
Laet u gekruysten varen,
d' Afgoden voor Godt acht.

10. 'k Sal u voor uwe loon,
Achten voor mijnen Soon,
Met goet en eer beminnen;
Maer so ghy dit veracht,
Het vyer sal u verslinden,
Met sijne groote kracht.

11. *Sint Pancrus* antwoordt klaer,
Oudt zijnde veerthien Iaer:
Om u, noch Coninghrijcke

Sal ick van Godes eer
Met 't hart of yet afwijcken:
Met my doet u begeer.

12. Ghy voor Afgoden houdt,
O Keyser! Menschen stout,
Die vol van sonden waren:
Soo ghy u Dienaers sagh
Als haer, hoe sou ghy baren?
Ghy doodt haer op een dagh.

13. Keyser, soo ghy niet haet,
Oprecht en metter daet,
Te dienen u Afgoden,
Ghy raeckt in d'Helsche brandt.
Hierom met 't Swaert laet dooden,
Pancrus ons waerde Sant.

Een Ander.

Op de voorgaende Wijze.

1. *BLockers* uwe Patroon,[+]
Geeft uw' een leeringh schoon;
Het Roomsch Geloof te achten
Boven al dat d'werelt heeft,
Godt mint met uwe krachten;
't Geloof oprecht beleeft.

2. Seght *Blockers* tot Godts eer,
'k Sal doen na *Pancrus* leer.
Laet yder nu dit spreecken:

[+]*Voor die van S. Pancras.* (*S.Pancrus u Patroon,*) *Geeft u een leeringh schoon; Het, etc.*

Ick *Blocker* in het Oost,
'k Sal noyt daer in gebreecken,
Godt weet mijn vast propoost.

3. Sint *Pancrus* ons patroon,
Ey! wilt van Godes Soon
Voor yder toch verwerven;
Dat hy om goedt of staet,
Al most hy daerom sterven,
't Geloof niet en verlaet.

4. *Jesu,* die alles heeft;
O Jesu! aen ons geeft:
By ons Patroon te raecken,
Daer na in 's Hemels Throon,
Wilt ons hier door blijt maecken,
O Iesu, Godes Soon!

Sinte Isidorus, Patroon van de Boeren, en Lant-bouwers. 15. Mey.

Wijze:
{ O Heer! hoe zijnse soo menighfout. { Ofte,
{ Het regende seer end' ick wert nat.

1. *ISidorus* van sijn jongheydt af
Siet dat 's werelts is gal en kaf:

Na Godes eer
En dienst trachten // dagh en nachten.
Niet smaeckt hem soet als Godt sijn Heer.
Na Godes eer.

2. In 't sweet sijns aensichts kleed'ren en spijs,
(Als *Adam* buyten 't Paradijs)
Hy winnen moet.
T' onderhouwen // van 't landt-bouwen,
Verdient van een Edel-mans goedt.

3. Voor dat hy sijn handen aen 't werck steeckt
De Misse hoort, sijn gebedt spreeckt:
Aen 't heerschap dit
't Quaedt volck dragen // hem beklagen:
Dat hy niet doet, maer altijdt bidt.

4. Terwijl Goods dienaer was in 't gebedt,
Sijn Meester gaet na' t velt, en let
Wanneer sijn knecht
Sal uyt-scheyde // en arbeyde;
Aen Godes Kerck bleef langh gehecht.

5. Soo dra hy komt, en arbeyt op 't velt.
Twee Engelen Goods by hem telt,
Ploegen drie siet
't Lant passeeren // 't werck vermeeren.
Hy acht voortaen de klappers niet.

6. Sijn Meester zeyt: gaet vry na de Kerck
'k Sie dat de Mis belet gen werck;
Want Godes handt
Komt u stijven // doet 't werck drijven.
Om u Godt zegent my, en 't landt.

7. Dat de milde gever over heeft
Van sijnen loon aen d'arme geeft.
Sijn tekens veel,
Veel verheughden. // Sterft vol deughden.
In 's Hemels vreughden rust geheel.

8. Volght na Landt-brouwers en Boeren 't spoor
Van uwe Patroon Isidoor; *Leeringe.*
Soeckt boven al
'S hemels saecken // sult geraecken.[+]
Aen al dat noodigh wesen sal.

[+]*Matth.c.6.v.33.*

9. *Isidore,* Godes vrient en Sant,
Afkeert door u gebedt van 't Landt;
Door wasdom let.
Krijght goe regen // en Goods zegen:
Dat 't graen en 't vee blijft onbesmet.

Hemel-vaerts-dagh.
Van de wonderbare Hemel-vaert van onsen Heere Iesus Christus.

Wijze:
{ 'k Aenbidd' uw' Godtheyt krachtigh. { Ofte,
{ Mijn droefheydt moet ick klagen.
{ Fortuyn helaes porquoy.

1. *MIjn Iesu, Heer* der *Heeren,*
Wilt aen my 't minste mensch,

Verstant, en hulp vereeren;
Dat ick na wil en wensch,
Tot uwer eer en lof,
Heden verhale magh,
Hoe ghy tot 's Hemels hof,
Opvaert op desen dagh.
Tot uwer eer.

2. Ruym drie-en-dertigh Iaren
Iesus sijn liefde groot
Toont, en wilde verklaren
Aen onse sondaers snoot.
Als een Harder goet,
't Schaepje verloren socht:
Door 't storten van sijn bloedt,
En doodt, dat vint, en kocht.

3. Uyt 't graf is hy verresen
Door zijnen eyge kracht.
Seyt: *Discipels niet vreesen*
Wilt, ik heb al de macht
Inden Hemel, dat by
Sulcken op 't aerdsche dal.
Met uw' (weest hierom bly)
Ick altijdt wese sal.

4. Na de Bergh van Olyven
Mijn Godt, mijn Al nu gaet;
Sijn Discipels te stijven,
Eer dat hy haer verlaet.
Sijn *Moeder* is verblijdt
Dat sy haer Zoon daer siet.
D'Apostels in die tijdt
Voelen 't minst geen verdriet.

5. De *Seraphiennen* dalen
Met d'and're Eng'len neer,
Om 'd Heer tot 's Hemels salen
Te leyden met groot' eer.
Zingen met melody;
En wenschen hem geluck,
Dat hy van nu is vry,
Van doodt, van pijn en druck.

6. Dit volck zien *Iesum* varen
Na 's hemels hof, en vreught:
En sijn verloste scharen
Klimmen op, met geneught
Iesus in dese tijdt,
Op 't volck slaet neer sijn oogh,
Heeft haer gebenedijt,
En zegent haer van hoogh.

7. Een Wolck hebben vernomen,
Die d'Heer omlommert heel.
Tot sijn Vader gekomen
Is, met d' Oudt-Vaders veel.
Aens 's Vaders Rechter-handt,
Als Godt, en Mensch nu zit.
Toont Vader voet' en handt.
Door-boort; en voor ons bidt.

8. Laet ons nu alle toonen,
Ia, toonen metter daet,
Dat wy in d'hemel woonen;[+]
Na *Paulus* leer, en raedt. *Leeringe.*
Door 't werelts wordt niet blint,
In 't hemels u vermaeckt;
't Hemels alleen bemint;
Dat 't hart geen aerden raeckt.

[+]*Coll.c.3.*

9. *Iesu*! voor u ick kniele,
'k Smeeck u, mijn hoop! Mijn schat!
Uyt 't aerdtsch treckt, haelt mijn ziele
Tot u in 's hemels Stadt.
Geeft, dat 'k met hart en zin,
Mijnen *Advocaet,*
Boven 't wereldts bemin;
Dat ick al 't werelts haet.

10. Mijn *Al,* mijn *Godt Almachtigh;*
Door *d'Hemel-vaert* maeckt mijn
Uw' Hemels vreught deelachtigh.
Bevrijdt my van die pijn,
Die dueren sal altijdt.
Stelt mijn *ô Godes Zoon*!
Tot *Satans* smart en spijt
By u in 's hemels throon.

Een Ander. Van de glorieuse Hemel-vaert des Heeren.

Wijze:
{ Hoe werckje niet, Leeuwrick? { Ofte,
{ Edel Artisten koen.
{ Ick zuchte zucht, op zucht.

1. *U* Droefheydt minst en meest,
Set heden aen een zijde,

In 't alderblijdste feest,
Wilt mede u verblijde:
Chritus met ziel en leden
Met sijn verloste schaer
Klimpt op na 's Hemels steden
Glorieus ende klaer.
Christus met ziel.

2. Hy is soo milt en goedt,
Dat hy voor kleyn en grooten
Ontsluyt, en open doet
's Hemels deur langh geslooten
Aen sijn vergramde Vader
Hy toont sijn wonden vijf,
Versoent ons allegader,
Krijght peys tot ons gerijf.

3. Voor ons een plaets bereyt[+]
In 's Hemels hof verheven,
Gelijck hy heeft gezeyt
In 't eynde van sijn leven.
Belooft ons soo wy lezen,
By *Sint Ian* allegaer:
Alwaer dat ick sal wezen[+]
Zal wesen mijn Dienaer.

[+]*Ioh.c.14.v.2.*

[+]*Joh.c.12.v.26.*

4. Door d'eerste *Adams* val
Tot niet zijn wy gedreven;
Christus heeft ons weer al
Tot hooger staet verheven,
Als wy hebben verlooren.
Hy geeft ons beter spijs,
Als wy hadden te vooren,
En schoonder Paradijs.

5. Gelijck een Kloek-hen trouw
Uyt-spreyt zijn liefde ermen,
Om ons in onse rouw
Te hoeden en t'ontfermen:
Sijn Hemelsche Iuweelen,
Die hy in 's hemels velt
Vint, sal hy ons mee deelen;
En ons voor oogen stelt.

6. Al vlieght dees Arent hoogh
Boven al 's hemels zalen,
Op ons houdt sijnen oogh,
Hy laet geen mantel dalen.[+]
Gelijck *Elias* dede;
Maer sijn heylige Gheest
Na dagen thien van heden;
Tot spijt van 't helsche beest.

[+] *4.Reg.c.2.v.13.*

7. *Mijn Godt, mijn Al, mijn Heer*
Wilt my dees liefde toonen:
Laet 't hart (na u begeer)
Van mijn in d'hemel woonen.
Wilt my ootmoedigh maken,
Gehoorsaem tot de doodt;
Laet my uw' vreughden smaken
Daer na, en zoetheyt groot.

Pincxter-feest.

Wijze:
{ Lestmael reed ick ter jacht. { Ofte,
{ Enchuysen treckt na Lier.
{ Waerom bedroeft Jongh-vrouw!

1. *K*Omt *Trooster Heyligh Geest,*
Comt, komt uyt 's hemels hoven,
Daelt neer, 't is *Pincxter-feest,*
Op d'Apost'len van boven:
Sy zijnen nu geheel berooft
Van haer *Meester,* en opper-hooft:
Ghy zijt, aen haer belooft.
Sy zijnen nu.

2. d'Apostelen vervaert,
En veel' de Iode schromen.
Na *Christus* Hemel-vaert,
Tot *Ierusalem* komen.
Hondert twintigh zijnder bij een,
Met gebogen harten, en le'en
Stooten sy haer gebe'en.

3. Voor de Ioden bevreest
Is, dit volck in die dagen,
Veel meer als voor tempeest,
Als 't kindt voor sware slagen,
Als voor de Wolf 't onnoosel Lam.
Sy vreesen voor 't Swaert, Vyer of Vlam:
Niemandt uyt 't huys oyt quam.

4. *d'Heyligh Geest* met gedruys
Comt, als de swaerste winden,

Vervulde 't heele huys:
Hier door dees Godes vrinden,
Veel vromer als de Leeuwen zijn:
Achten 't vyer, doodt, en swaerste pijn
Een droom, en ydel schijn.

5. Godes Geest zit mee op haer
Als vierige gespleten
Tongen; hier door sy klaer
Als 's werelts spraecken weten
Verlicht zijn als een Cherubijn,
Sy branden als een Zeraphijn:
Verfoeyen 't eyge mijn.

6. Met *Salomons* wijsheyt
Sy treden tot de Ioden;
Met *Sampsons* vroomigheydt
Vreesen geen hondert dooden.
De Ioden uyt wat Landt van daen
Uyt *d'Apost'len* haer tael verstaen;
Zy al verwondert staen.

7. Den een d'ander aen-rant,
Seyt: is 't volck niet geboren
In 't Galtleensche Landt,
Uyt wie w'onse spraeck hooren?
d'Ander zeyt spottenden met haer;
Sy zijnen droncken, dit is klaer.
Petrus zeyt, 't is niet waer.

8. Daer na *d'Apostels* al
Ioden, of Heydens leeren.
En op dit tranen-dal
Godts naem, en lof vermeeren.
Door de werelt gaen sy geheel;
Leven, Preecken sonder verscheel;
Bekeeren menschen veel.

Een Ander. Van het Pincxter-feest.

Op de selfde Wijze:

1. *SChepper,* heylige Geest!
Op ons heden wilt dalen:
Al 't quaedt in ons geneest.
Door uw' yverige stralen
Verlicht, ontsteeckt ons hart verkout,
Uw' brandent vyer in ons hart hout;
Maeckt vroom soo jongh, als oudt.

2. Wilt als een wint met kracht,
Al 't quaet van ons verdrijven,
En teghen *Satans* macht,
En 't vleesch, wilt ons verstijven.
Neemt, en hout in ons ziel, uw' rust:
Verdrijft dat ruyckt na quade lust;
Ons quade wil uyt-blust.

3. Ons hart heel dorr' begiet;
Ons misdaet wilt vergeven;
Troost ons, in ons verdriet.
Gunt ons uw' gave seven.
Buyght ons, en maeckt ons rijck in deught,
In lijden, droefheyt ons verheught,
Gheeft ons mee 's hemels vreught.

Van de seven gaven des Heylighen Gheest.

Wijze:
{ Hoort mijn Dochter gepresen. { Ofte,
{ O Liefste lief gepresen.
{ Cupido Godt der Minne.

1. *HEyligen Geest* gepresen,
Als *Vader* ende *Zoon,*
Ghy zijt soo wijs als desen,
Niet leeger is u throon:
Ghy zijt Godt, en Almachtigh:
Maeckt my hierom deelachtigh
Uw' gaven ses en een:
Verstoot niet mijn gebe'en.
Ghy zijt Godt.

2. Wilt my u *Wijsheyt* leeren,
Dat ick met lijf en ziel
Alleen soeck Godes eeren,
Gelijck *Sinte Michiel.*
Geeft dat ick van de'es tijde
Als 's werelts schouw, en mijde;
En dat mijn hart en oogh
Met d'Arent vlieght om hoogh.

3. Geeft my uyt 's Hemels hoven;
Verstandt verlicht, en goedt,
Tot dienst van 't waer geloven.
En dat my 't open doet,
Al 't geen dat ick moet weten;

Laet my dat noyt vergeten.
Geeft dat 't verstant my leyt
Tot deught, en nedrighheyt.

4. O! gever milt wilt geven,
Aen my u gaef van *Raet*;
Laet my die al mijn leven
Volbrengen metter daet.
Geeft dat ick 's werelts paden,
Nocht 't vlees, noch Satans raden
Noyt wandel, noch bemin
Met 't hart, met voet, noch zin.

5. Gunt my van dese tijde:
U gave van *Sterckheydt,*
Om voor 't geloof te strijde,
Te lijde met vroomheyt;
En dat ick vroom verwinnen
Mijn natuer, en quae zinnen,
En sonden mach versmaen,
En traegheyt weder-staen.

6. Geeft *Wetenschap* my heden
Na mijnen roep en staet:
Maeckt dat ick mach hier meden
Mijn even-mensch doen baet.
Geeft dat ick d'hoogheyt schouwe,
En op mijn noyt betrouwe.
En dat ick u *Godt ken,*
Daer by, *wie dat ick ben.*

7. Fonteyn der gaven! schencken
Wilt my *Godtvruchtigheyt.*
Dat niet mijn ziel mach krencken,
Dat niet van Godt mijn leyt;
Dat ick al doe de menschen,

Of laet, *dat ick zou wenschen,*
Dat Godt mijn hart alleen
Heeft, ende ander geen.

8. Ten laetste wilt vereeren
Aen my, de *vreeze Goods*:
Dat ick vrees d' Heer der Heeren;
Geen pijn, noch menschen boos.
Wilt altijdt in mijn blijven,
Mijn troosten en verstijven.
Mijn ziel maeckt rijck en schoon,
En geeft my 's hemels throon.

In 't Feest van de H. Drievuldigheyt. Belijdenisse van een Godt en drie Persoonen.

Wijze:
{ Het viel een Hemels douwe. { Ofte,
{ O Eeuwigh Godt almachtigh.

1. *IS'ias* in sijn tijden,
De *Seraphijnen* hoort,[+]
Drievuldigheydt belijden,
Met eendrachtigh accoort:
Sy singen Heyligh boven,

[+]*Isa.c.6.v.2.*

Heyligh, in 's Hemels hof;
Door 't heyligh, een Godt loven,
En geven hem sijn lof.
Sy singen, &c.

2. Belijden, drie Personen,
Door 't woordt Heyligh driemael:
Die 't Mystery betoonen
Wil, grijpt een gladden Ael;
Wie kan de Zee met handen
Gieten, in eene Put?
Al d'handen en verstanden,
Sijn daer toe heel onnut.

3. 't Kint *Augustijn* dit leerden,[+]
Als hy wilde op 't strant
Drievuldigheyt gronderen,
Met sijn seer groot verstant.
Ezechiel passeren
Wilde een water diep, [+]
Hy most haest weder keeren,
Als hy daer ver in liep.

[+]*In vita S.Augustin.*

[+]*Ezech.3.47.v.3.4.5.*

4. 't Souw hem seker verslinden,
Met sijne diepe kracht.
In Drievuldigheyt vinden
Wy mede sulcken macht.
Wilt ghy geen schade lijden
Nochte vergaen hier duer:
Hier van moet ghy belijden
D'Out-vaders en Schriftuer.

5. Als Lammerkens wy suygen:
Dat Vader, ende Soon,[+]
En Heyl'ge Geest getuygen
Geven in 's hemels Throon.

[+]*1.Ioan.c.5.v.7.*

De'es drie, zijn geen verscheyden
Goden; maer eenen Godt.
't Geloof moet ons hier leyden,
't Verstant moet zijn in't kot.[+]

[+]*2.Cor.c.10.v.1.*

6. Al hebben sy drie namen,
Zijn nochtans even wijs
En oudt alle te samen,
Haer kracht is van een prijs.
s'Hebben een Godd'lijck wesen,
Zijn even hoch van staet,
Sy even hoogh gepresen,
Sy geven eenen raedt.

7. Laet ons dit al gelooven,
Eendrachtigh allegaer:
Neus-wijsheydt dan niet rooven
Sal, oyt ons Ziel daer naer.
En laet ons alle tijden,
Buygen sin en verstant:
Drievuldigheyt belijden,
Als 't werck van Godes hant.

8. Leert vroome Catholijcken,
't Zijn een van hart en sin
Laet eendracht in u blijcken;
Gods liefde oock niet min.
Brant met de Seraphinnen,
In de lof van een Godt;
Persoonen drie wilt minnen,
Leeft heel na Godts gebodt.

Een Ander, Van de H. Drievuldigheydt.

Wijze:
{ Het daget uyt den Oosten. { Ofte,
{ Ons Vader Godt gepresen.

1. Met uwe drie Vingeren,
Heyl'ge *Drievuldigheyt*:[+]
Bewaert ons uw' kinderen
Door den Werelt verspreyt.

[+]*Isaias.v.40.v.12.*

2. Ey! laet ons doch niet dalen,
In d'eeuwige Afgront,
Die uwen lof verhalen
Met harten, ende mont.

3. Voor u wy neder-vallen,
Heyl'ge *Drievuldigheydt:*
Vergunt nu aen ons allen
Dat niet ons van uw' scheyt:

4. En uw' gheloof te houwen,
En voor te staen uw' lof,
Geeft ons: daer na t' aenschouwen,
Een Godt in 's Hemels Hof.

5. Godt Vader, wilt ons geven
Dat wy u Soonen zijn;
Dat wy soo langh wy leven,
U dienen sonder schijn.

6. Gheeft ons door uwe machten,
Dat ons niet en manckeert,
En van sonden te wachten:
Ons alle dit vereert.

7. Uyt den Vader verresen,
Zijt ghy o Godes Soon!
G'hebt een Goddelijck wesen,
Maer anders in Persoon:

8. Na uw' Vaders begeerte,
Hebt ghy voor ons voldaen:
Aen ons u pijn en seerte,
Laet niet verlooren gaen.

9. Heylige Geest gesprooten,
Uyt Vader ende 't Woordt;
Ey! wilt ons niet verstooten,
Van uwe liefde koort.

10. Wilt soo d'harten ontsteecken,
O Godt heylige Geest!
Dat wy sonder gebreecken,
U dienen onbevreest. *Amen.*

Van 't Heyligh, Lof-waerdigh Sacrament Des Autaers. Op H. Sacraments-dagh.

Wijze:
{ Nadien u Godd'lijckheydt. { Ofte,
{ Ay, Harder wat treurt ghy
{ Komt tot de Medecijn.

1. *A*Ls na het Nat de Vis,
Mijn Hart genegen is,
Om mijne Ziel te spijsen,
Met *Iesus* Vlees en Bloet.
Tot Godes eer 't sal wijsen,
Dat *Iesus* ons dat doet.
Met *Iesus, &c.*

2. 't Geluck van 't Paradijs,
Door den verboden spijs,
Hebben wy al verloren;
Geraeckt zijn in ellent.
Iesus hierom verkoren
Heeft, 't *H. Sacrament.*

3. *Iesus,* die heeft voorseyt,
Met goedt en vast bescheyt,
Mijn Vleesch sal ick u geven:[+]
d'Euangelisten dat.
Hebben 't al klaer beschreven,
Met 't uyt-verkooren Vat.

[+]*Matth.c.26.v.16.*
Marc.c.14.v.22.etc
Luc.22.v.19.etc.
Ioan.c.6.v.57.
1.Cor.c.11.v.23.

4. *Jesus* sijn Avontmael,
Instelden op een Sael.[+]
Sprack: Dit is mijn Lichame
Dat voor u Lieden al,
Gelijck het sal betame,
Gelevert worden sal.

[+]*Marc.c.14.v.1*

5. *Iesus* ons alle leert,
Wiens woorden acht en eert:
Mijn Vlees, is waerlijck Spijse:[+]
Mijn Bloet, is waerlijck Dranck.
Wilt den Heer hierom prijsen,
Soo ghy gesont, als kranck.

[+]*Ioan.c.v.5*

6. *Jesus* in 't Sacrament,
Is waerlijck heel present:
De Vaders van d'outhede
Leerent eendrachtigh al.
Wilt dit gelooven mede,
Of ghy zijt dwaes, en mal.

7. Ey! antwoort liefste Vrint,
Soo ghy waerheyt bemint?
Heeft aen het Kruys gehangen,
Broot, of gelijckenis?
Secht neen, maer die gevangen
Voor onse Sondaers is.

8. Al schijnt 't te zijn maer Broodt,
Daer aen u niet en stoot.
Reuck, ende smaeck, hier doolen:
't Gevoelen, en 't gesicht,
't Geloof wordt ons bevoolen,
Dat de Schriftuer verlicht.

9. Seght niet Godt heeft geen kracht,
Seght niet Godt heeft geen macht,
Dat souw konne geschieden,
Dat Broodt souw worden Vleesch.
Godt duysternis gebieden,
Seyt: wort licht, 't licht verrees.+

+*Gen.c.1.v.3.*

10. Uyt d'Aerde Adam maeckt:+
Uyt Adams rib Iif raeckt.
Kan verand'ren, en maecken
Al, na sijn wil en wensch;
Al kan 't verstandt niet raecken
Van d'alder-gauste Mensch.

+*Gen.c.2.v.7. en 21.*

11. Yemant belooft u Landt,
En geeft Notaris hant,
Om liefde te betoonen;
Maer geeft een Schildery,
Soudt ghy dese verschoonen
Van groote schelmery?

12. Ruyckt ghy, ruyckt ghy geen londt;
Dit is *Calvinus* vont.
De Pylaers van sijn Kercke
Te geven een teugh Wijn,
En Broodt: Maer haer verstercke
Moet *Iesus* doodt en pijn.

13. Sy apen na het Spel,
Van *Heliogabel*;
Hy liet setten sijn Vrinden
Aen eenen Disch bereyt:
Maer niet als dranck sy vinden,
En Spijs, geconterfeyt.

14. Seght niet 't geloof my spijst,
Als mijne Ziel op-rijst;

Iesus doet my versaden
Door sijn Vleesch ende Bloedt;
Hier door krijgh ick genaden,
Soo ick gelooven moet.

15. U lichaem blijft hier neer,
Hoe ist by Godt den Heer?
Hoe kont ghy by hem wesen?
Hoe kont ghy hem ontfaen?
Of ghy moet zijn verresen;
Tot d'Hemel moet ghy gaen!

16. Hier blijckt u dwaesheyt aen;
Of ghy moet my toe-staen,
Dat ghy zijt van meer krachten
Als uwe Godt en Al:
Ghy seght, d'Heer niet kan wachten
d' Hemel en d'Aerdsche dal.

17. Verlaet dit Sathans soch,
Verlaet dit vuyl bedroch.
Op u sinnen niet bouwen[+]
Wilt, als een dwaes op t' Sant,
Of eeuwigh sal 't u rouwen:
Maer bouwt op steenen kant.[+]

[+]*Matth.c.7.v.27.*

[+]*Matth.7.v.26.*

18. Geen broodt kan storte bloedt,
Geen broodt voor ons voldoet.
Het bloedt aen 't kruys vergoten,
't Vleesch dat geleden heeft
Ons, onder schijn besloten
Van broot de Priester geeft.

19. O vroome Catholijck!
Bemint ghy 't Hemelrijck:

Soo moet ghy dit gelooven:
d' Heer is in 't Sacrament,
Als in den hemel boven,
Geheel en ongeschent.

20. Geeft eer u Godt en Heer,
Voor 't Sacrament val neer,
Met harten, en u knielen:
Looft hem om dit weldaet,
Dat hy spijst uwe Zielen,
Als ghy ter hoogh-tijdt gaet.

21. *Iesu,* ons waerde schat,
Ghy maeckt van ons u Stadt,
Als ghy in ons komt woonen
Met u Vleesch ende Bloedt:
Dit meer als Koninckx kroonen
Ick acht, en al haer goet.

Van 't Hooghweerdigh H. Sacrament.

Wijze: Een Kindeken is ons gebooren.
Ofte, Beginnende van: Na uwe woorde krachtigh.
Op de Wijze:Weest gegroet Coninginne.

1. *L*Aet ons eendrachtigh *d' Heer* der *Heeren*
In 't Sacrament

Aenbidden, prijze, loven, eeren
Tot levens ent.
Na uwe woorden krachtigh[+]
Zijt ghy *Iesu* present,
Met vlees en bloet waerachtigh
In 't heyligh Sacrament.
Ghy zijt hier die drie wijzen
Als Mensch en Godt,
En Coningh quamen prijzen
In 't beeste kot.
Laet ons Eendrachtigh
In 't *Sacrament.*

2. In 't eynde van u leven
Soo hebt ghy ons belooft,
U vleesch en bloet te geven,
Zijn wij hier van berooft,
Soo soudt ghy ons bedriegen
Als logenaer!
O Godt! ghy kunt niet liegen,
't Is al te klaer.
Laet ons.

3. 'T gevoelen, reuck en oogen,
De smaeck, ende 't gesicht
Die worden hier bedroghen,
U woordt 't gehoor verlicht.
Ghy komt mijn ziel versade
Als Godt en Mensch,
Met uw' gaven beladen
Na mijnen wensch.
Laet ons Eendrachtigh
In 't *Sacrament.*

4. Die, Heer! niet na behooren
U bloet drinckt, en vleesch eet,

[+]*Nota: Ofte van hier op de wijse weest gegroet*

Eeuwigh gaen die verlooren,[+]
Ick uyt uw' woorden weet.
Als ick, Heer! u hoor praten
By *Sint Ian* ses:[+]
't Vleesch niet, maer geest kan baten,
'k Verstae u les:
Laet ons Eendrachtigh
In 't *Sacrament.*

[+]*Ioan.c.6.v.54.*

[+]*Ioan.c.6.v.63.*

5. Ghy spreeckt, Heer! in die tijden,
Tegen dit mis-verstant:
Veel meenden dat sy snijden
Mosten u vleesch met d'hant;
En met haer tanden eten,
Soo men 't vleysch doet,
Gebrade gaer aen speten,
Of gekoockt soet.
Laet ons.

6. U vlees en bloedt verheven
De geest voet metter-daedt,
Hier door 't krijght 't eeuwigh leven.
't Blijckt dan dat 't vlees doet baet.
Geen Schid'ry, noch Figueren
Heer! ghy ons geeft.
't Testament, en Schriftuere
Contrary heeft.
Laet ons Eendrachtigh
In 't *Sacrament.*

7. U lichaem is besloote
Geheel onder 't broodts schijn.
Niet meer hulp in de groote
Hosty, als kleynen zijn.
U lichaem heeft geleden,
't Lijdt, noch 't sterft meer.[+]

[+]*Rom.6.v.9.*

Wordt *'t Sacrament* vertreden
't Doet u niet seer.
Laet ons eendrachtigh
In *'t Sacrament.*

8. Dat ghy tot my komt dalen
Mijn Godt, mijn Al, mijn Heer,
Geen Engel kan verhalen,
Noch Pen, noch Tongh de'es eer.
Ontsteeckt mijn hart en zinnen.
Dat 'k u alleen;
Aenkleve en beminnen;
En anders geen.
Laet ons Eendrachtigh
In *'t Sacrament.*

9. Voor u ick neder-kniele,
Om dit groot saligh lot.
Voet, en maeckt rijck mijn ziele
Van nu tot ' levens slot.
Laet my u zoetheydt smaecken.
Mijn naecktheydt kleet.
Met u wilt my een maecken;
Mijn quaedt vergeet.
Laet ons Eendrachtigh
In *'t Sacrament.*

10. O Heer! wilt met my blijven
De Zon daelt, d'avondt naeckt.
Wilt alles van my drijven,
Dat ghy, *Iesu*! versaeckt.
O wegh, waerheydt end' leven!
In 's hemels hof
Leyt my, ick sal u geven
Prijs, eer en lof.
Laet ons Eendrachtigh
In *'t Sacrament.*

Van 't H. Sacrament des Autaers.

Wijze:
{ Nu laet ons all'gaer danckbaer zijn. { Ofte,
{ O Heer ontfermt u over ons.
{ Den Heer om ons verdoemde. fol.26.

1. *G*Hy zijt, o Heer! soo milt en goedt,
Dat ghy ons maeckt deelachtigh
U Hemels broot, u heyligh bloedt,
Daer by u vleesch waerachtigh
In *'t Heyligh Autaers Sacrament;*
Dat ghy ons voor een Testament
In 't eynde van u leven
Ons alle hebt gegeven.
In 't *Heyligh Autaers.*

2. Met een dronck Wijn, en stickje broot
Komt ghy ons niet betalen.
Ghy *Godt* en *Mensch,* ja *Coningh* groot
In onse ziel komt dalen.
U lichaem gebaert in een stal,
Komt in ons met uw' gaven al,
Van de *Wijze* aengebeden,
Dat aen 't Kruys heeft geleden.

3. U Testament, uw' woorde zoet
Hebben *d'Euangelisten*
Al, met *Paulus* gekeurt voor goedt,
Sonder tegens te twisten.

d'Oudtvaders mede al hier in
Zijnen van een tongh, pen, en zin;
Met al de Wijze scharen
Van sesthien-hondert Iaren.

4. Geen Moeder met haer vleesch en bloet
Sal haer waerdtse Kindt spijzen.
Nochtans goe *Harder* ghy 't ons doet;
Niemant kan 't genoegh prijzen.
Als 't hout door lijm, yser door 't sme'en
Soo maeckt ghy ons *Heer*! met u een:
In ons soo wilt ghy weeze,
En wy in u met dese.

5. Mijn Gast, mijn Al, mijn Spijs, mijn Heer,
Wilt altijdt by mijn blijven.
Als *Ionathas* Hoonigh-raet, meer
Mijn flauwheyt wilt verstijven.
O Pellicaen! opent u borst,
Geeft my 't leven, verzaedt mijn dorst.
Fonteyn van alle deughden,
Geeft wasdom my, en vreughden.

6. Schoonste parel, verborge schat,
Weest mijn als *Davids* steenen
Tegens den helsche *Goliath.*
Wilt *Sampsons* kracht verleenen.
Manna vol smaeck; *Gedeons* Swaert,
Maeckt all' mijn vyanden vervaert.
Een hoorns Soon wilt verjagen
Ziels-fenijn, Satans lagen.

7. Alderwaerst' banquet, tarw, en wijn,
Waer van de Maeghde groeyen.
Maeghde Colom, en Medecijn
Laet *Venus* lust niet bloeyen.

Zuyver *Lam,* en *Gedeons* schilt,
Geeft, Opper-hooft van 't Maeghde gilt,
Dat wy met reyne leden,
Met nieuw zangh u na treden.

8. O *Esaus* kleedt vol soete geur!
Met *Iacobs* groote zegen.
O zoete balsem! 's hemels deur,
Door 's hemels douw en regen,
Geeft dat mijn ziel, leden noch hart
In 's werelts stanck verrot, verwart.
Bewaert mijn ziel van 't sterven
Verrotten en bederven.

9. O vrucht van 's hemels Paradijs!
Vast pant van 's hemels hoven.
Oly van de vijf Maeghden wijs.
Toet-steen van 't waer geloven,
Bruylofts-kleedt onder schijn van broodt:
Leydts-man, en teer-gelt in de doodt,
Leydt ons alle te zamen
In 't eeuwigh leven, Amen.

Godts Liefde aen een Mensch in 't H. Sacrament des Autaers.

Wijze:
{ Mijn Bruygom schoon. { Ofte,
{ Heeft mijn ziel uyt-gelezen.
{ Smorgens voor de dagh.
{ Soo kleyn als groot. fol.130.

1. *M*Ijn Godt, mijn Heer,
Ghy roept: tot my wilt komen;

't Is mijn begeer[+]
Wilt vreese, veel min schroomen:
Om *Adams* beedt
'k Ben quaedt noch wreedt,
'k Ben quaet, 'k ben quaedt, 'k ben quaet noch wreedt,
Neemt en mijn lichaem eet.
Om *Adams* beedt.

[+]*Matth.c.11.v.20.*

2. Heer! ick beken
Dat ick u *Mensch, Godt, Koningh*
Onwaerdigh ben
T' Ontfange in mijn wooningh,
Soo ick verstoot
U 's Hemels broodt,
U 'she, u 'she' u 'shemels Broodt
Mijn Ziel bijft naeckt en bloot.

3. Maeckt mijn bereyt.
Komt gast, spijs, Godt met vrede,
En zaligheyt
Als tot *Zachéus,* heden.
Van 't minst tot ' meest
Mijn ziel geneest,
Mijn ziel, mijn ziel, mijn ziel geneest;
Verlicht, versaet mijn geest.

4. Mijn hart dat brandt
Dat ghy mijn maeckt deelachtigh
U waerdste pant:
U vleesch en bloedt waerachtigh
Geen Moeder voet
Met vleysch en bloet
Met vleysch, met vleysch, met vleysch en bloet
Haer Kindt, als ghy my doet.

5. Geen *Zeraphin,*
Noch *Engelen* verheven,
Noch *Cherubin*
Dit banquet wordt gegeven.
Mijn Godt, mijn lief,
Tot mijn gerief,
Tot mijn, tot mijn, tot mijn gerief
Geeft ghy de'es Minne-brief.

6. Dat ghy uyt 't hof
Des Hemels komt ne'er dalen
Tot mijn: de'es lof,
De'es eer, 'k kan noyt betalen.
Hierom mijn le'en
En ziel alleen,
En ziel, en ziel, en ziel alleen
'k Schenck u, en anders geen.

7. U liefde vlam
Wilt in mijn hart ontsteecken.
O Godes Lam!
Neemt wegh al mijn gebreecken,
Met 's werelts spel,
En vleysch rebel,
En vleysch, en vleysch, en vleysch rebel,
En al 't gespuys der hel.

8. Laet my als *Ruth*
Al uw' verdiensten aren,
En gaven nut
Des Heyligh Geest vergaren:
Mijn ziel maeckt rijck,
En Goddelijck,
En God, en God, en Goddelijck.
Geeft dat ick noyt beswijck.

9. Mijn *Bruydegom*!
Laet my u zoetheyt smaecken.
Een Zonne-blom
Van mijnen wil wilt maecken.
Geeft dat niet scheyt,
Noch mijn verleyt,
Noch mijn, noch mijn, noch mijn verleyt.
Van u in d'eeuwigheyt.

10. O goedtheydt Goods!
Mijn schilt, mijn hoop, mijn leven,
In d'uur des doots
Voor teer-gelt wilt my geven:
U bloedt en vleysch,
In u paleys
In u, in u, in u paleys
Leyt my op dese reys.

Van S. Odulphus, ofte Oolof. Patroon van Assendelft, &c. 21.Iunij.

Wijze:
{ Tot Bethlehem wilt u spoeden. { Ofte,
{ Beata immaculata.

1. *O*Nse Zielen met u stralen
Ontsteeckt Heylige Geest,
Laet op ons uw' krachte dalen,
Heden in ons Feest,
Dat wy ten toon,
Het leven schoon
Stellen mogen van ons Patroon.
Dat wy, &c.

2. Tot *Oorschot* is hy gebooren;
Odulphus is sijn naem;
Assendelft nu als te vooren,
Groot acht sijn eer, en faem.
Hy in sijn jeught
Met groote vreught
Aen-neemt wijsheyt veel, ende deught.

3. Niet als veel jonge gesellen
Doet sondigh of vuyl werck:
Met *Tobias* kinder-spellen
Niet speelt, maer in de Kerck
Dees Godes vrindt
Men hem dan vint
In Godts liefde was hy verslint.

4. Als hy nu komt tot sijn jaren,
Geleert was boven veel;
's Werelts lusten laet hy varen,
Godt hy hem geeft geheel.
Van suyverheyt,
Ootmoedigheyt
Werelt, of vlees, hem oyt af-scheyt.

5. Hy leefden een Engels leven
In d'Priesterlijcke staet.
Ia, als een Heylige *Steven*
Godts eer, en naem voor staet.
In Godes werck,
Was hy seer sterck.
Wort Pastoor voor *d'Oorschotsche* Kerck.

6. Als *Abraham* Landt en Hoven
En alles hy verlaet,[+]
Socht Godt meer en meer te loven,
Al 't werelts hierom haet.

[+]*Gen.c.12.*

Godts trouwe Knecht
Reyst na *Uytrecht*
Om daer te dienen Godt oprecht.

7. Als de beminder van deughden,
Komt tot *d'Uytersche Stadt*
Fred'ricus ontfanght met vreughden
Dit uytvercoren Vat;
Omhelst ons Sant
Met hant en hant,
Acht hem een *Phoenix* van 't heel lant.

8. Godts lof hy singh alle dagen
Daer in de Kerck devoot,
Al of men een Engel sagen.
Schout sonden kleyn en groot;
Hy vast en waeckt,
Na 't Hemels haeckt,
In God en deughden hem vermaeckt.

9. Als een Son hier geeft sijn stralen
Voor al die by hem zijn,
Sijn liefde laet op haer dalen,
Brant als een *Seraphijn*:
Als hy yet heeft,
Aelmissen geeft,
Al heeft hy qualijck dat hy leeft.

10. *Vriesen* 't Roomsch Geloof verlaten
Aer'jaens worden gesint,
Godtheydt van Gods Soon sy haten,
Soo waren sy verblint.
De *Bisschops* macht
Wordt niet geacht,
Godts Dienaers waren sonder kracht.

11. De *Bisschop* heeft hem gesonden
Tot dit volck obstinaet:
Veel meer verblijt men hem vonden,
Of hy ter Bruyloft gaet.
Door 't swaert of kruys
Van dit gespuys
Wenst te komen tot Godes huys.

12. Dese Son heeft daer verdreven
Duysternis van de Seckt.
G'lijck *Elisaeus* tot het leven
Een doodt Kindt haer verweckt:[+]
Sy waren doodt
Door Kett'ry groot,
Komen weer tot Roomsche schoot.

[+] *4.Reg.c.4.*

13. Door *Sint Oolof* haer natueren
Zijn verandert oock veel,
't Scheenen ander Creatueren,
Bekeeren tot Godt g'heel:
Door sijne leer
Krijght Godts Soon eer,
Seyt: wordt noyt ongeloovigh weer;

14. Soo ghy 't Geloof verlaet, plagen
Sult krijgen van den Heer:
t' Uytrecht komt na korte dagen
Ontfangen is met eer.
Al was hy oudt,
Choor onderhoudt,
Al moet hy steunen op het hout.

15. Eens sonder stock gaet ter Kercke,
Sijn Cel, en al-verbrant:
In sijn boeck en stock aen-mercken
Wilt Godts krachtige hant:

Met 't was Pampier,
Bestreecken, hier
Niet verbrant, noch stock door dit vyer.

16. Voor sijn sterven, in uw' handen
Seyt Heer 'k beveel mijn Geest!
Sijn ziel krijght d'Hemelsche Landen,
Alwaer 't is altijdt Feest.
Leeft nu in vreught
Vol van gheneught
Om sijn goe wercken, ende deught.

Een Ander.

Op de voorgaende Wijze:

1. *Sint Oolofs* deught wilt beminnen
Ghy, die van *Assendelft;*
En Godt met uw' haert en sinnen
Geheel niet met den helft.
Toont uwe deught
Tot yders vreught,
Dient Godt altijt met groot geneught.[+]

[+]*Ps.99.v.2*

2. Op *Assendelft* slaet uw' oogen
Odulphe waerde Sant;
Verkrijght van Godt dat wy mogen
Ontgaen den helschen brant.
In onse noot
En in de doodt
Staet ons by met uw' liefde groot.

3. O *Iesu*! voor uw' wy knielen
Heylige Godes Soon;
Wilt gheven aen onse Zielen

In de doodt, dese loon:
Al zijn wy stof
U Hemels hof
Stelt ons alle by *Sint Oolof.*

Sinte Cunera, Ofte Knier, Maghet en Martelaresse, Patroners van Nubyxwout. 12. Iunii.

Wijze:
{ Nadien u Godd'lijckheyt. { Ofte,
{ Ay! Harder wat treurt ghy?
{ Treurt Edel huys Nassouw.
{ Komt tot de Medecijn.

1. *SInte Ursulaes* Nicht;
Cunera 't wonder licht,
Is by d' elf duysent Maeghden
Van *Usula* geweest,
Als de *Hunnen* haer plaeghden
En dooden minst als meest
Van *Ursula.*

2.De swaerste doodt sy lijt,
Als van de doodt bevrijt

Haer *Radbout* Rhijnsche Coningh
Houdt *Maeght* moet, en ziel schoon
Sult *'t Rhenen* 's Hemels woningh
Krijgen, en hooger kroon.

3. In *Radbouts* Conincx hof,
Meer als de Pest schout 't stof,
Dat 't hart en le'en kan smetten.
Sy waeckt, sy vast, sy bidt,
Sy leeft na Godes wetten;
In deughden noyt stil sit.

4. De Coningh sijn heel rijck,
Sijn schatten desgelijck
Minder acht en waerdeerde
Als Godes trouwe Maeght;
Hy met sijn hof haer eerde;
Dit al sijn Vrouw mishaeght.

5. Al dat *Cunera* heeft
Met vreught aen d'Armen geeft.
Als sy broodt wegh sou dragen.
De *Coningin* soeckt twist
Roept: 't za, wilt haer verjagen
Want sy al 't goedt verquist.

6. In spaenderen dit broodt
Verander in haer schoot.
Cuneram sy verworghde
Met dwael of lijne doeck;
In de Paerde stal verborghde
Haer lichaem in een hoeck.

7. Met slagen Paerden geen
In dese stal wilt treen,
Vijf Kaersen zien sy branden

Als eenen Cruys gelijck,
Gestelt door Godes handen;
Hier door vinden het lijck.

8. Als de *Coningin* 't hoort,
Mistroostigh haer vermoort.
Werenfried, daer beneven
Sint Adelbert vermaert,
Sint Willibrordt verheven
Cuneram uyt de aerdt.

9. Treet 't spoor van *Sinte Knier,*
In liefde brant als 't vyer. *Leeringe.*
By de boosen en quaden
Blijft reyn, trouw en oprecht,
Set noyt voet in haer paden;
Tegens de sonden vecht.

10 Ocht *Maeght*! en M*artelers,*
Cunera Patroners;
Verkrijght door u voorspraken,
Dat niet mijn hart of keel,
Noch seer, noch nouw kan maken:
Dat Godt houdt 't hart geheel.

Van S. Jan Baptist, Den Dooper, ende Voorlooper Christi, Patroon van Groote-Broeck. Van sijn Gheboorte. 24. Iunii.

Wijze:
{ Edel kersouw. { Ofte,
{ Sint Laurens sagh.

1. *O*P dese Dach
Geeft en voldoet mijn wenschen,
Mijn Jesu Godt en Heer.
Dat ick nu mach
Singhen voor dese Menschen:
Na haer wensch en begeer,
Sint *Jans* lof en eer.
Met my wilt al aen spannen
In de Lof van *Jan Baptist,*
Ghy Maeght, Vrouw ende Mannen.
Sint Jans.

2. *Elisabeth*
En *Zacharias* waren,
Sijn Ouders seer vermaert.
Hy onbesmet
Van sond' onder de Scharen,
Van Mannen is gebaert.
Sijn Vader vervaert

Van d' Engel in die tijden
Hoort: uw Soon sal oorsaeck zijn,
Dat veel sullen verblijden.

3. 't Volck zijn verblijdt
Dat Sint *Ian* was gboren,
Een groote Menschen vloot
Haestigh belijdt:
Godt heeft dit Kint verkoren,
Dit Kint sal wesen groot,
Voor en na sijn doodt.
Sijn Vader stom geschreven
Heeft: *Ioannes* is sijn naem,
Nu spreeckt in Godts lof geven.

4. Gebenedijt[+]
Den Heer en Godt moet wesen
Zach'rias dit bedocht,
Nu en altijt
Moet hy oock zijn gepresen,
Hy heeft sijn Volck besocht,
Hy heeft 't Volck gebrocht
Uyt hare Vyandts laeghen.
Laet ons Godt in Heylicheyt
Trouw dienen alle daghen.

[+]*Luc.c.1.v.64.*

5. Sint *Ian* sijn Ieughd,
Ende sijn longhe Iaren
Inde woestijn besteet
In Godt en Deucht;
Al 't Werelts laet hy varen.
't Kameels vel was sijn kleet
En Sprinck-haenen eet.
Godt, en Mensch prijst sijn leven,
Als hy komt uyt de Woestijn
Van yder wordt verheven.

6. d'Heer neemt hem aen
Dat hy voor hem sou loopen,
Dit *Ioannes* voldoet,
Sonder we'erstaen.
Preeckt voor Sondaers met hoopen:
Doet van uw' sonden boet,
En neemt niemants goet;
Bereyt de wegh des Heeren,
Maeckt effen die ende recht,
Wilt tot den Heer bekeeren.

7. Gevraeght wordt hy,
Zijt ghy niet *Ieremias?*
Of *Elias* vermaert?
Ofte daer by
De beloofde *Messias,*
Gekomen op de aerdt?
Van lof hy vervaert,
Antwoort. Wat sou ick wesen,
'k Ben anders niet dan een stem
Uyt de Woestijn verresen.

8. *Iesus* hem stelt
Ver boven de Propheten,
Hoe groot dat is haer faem;
Jesus vertelt,
Den heylighsten geheten,
Ioannes is sijn naem;
d' Heer vint hem bequaem
By de Engels te stellen.
Geen schrijver noch menschen tong
Kan *Sint Ians* lof vertellen.

9. Hy is geen Riet,
Dat weyt met alle winden;
Noch geen hoovaerdigheyt

In hem men siet,
Noch in het is te vinden.
Maer groot ootmoedigheyt,
En stantvastigheydt.
D' Heer 't doopsel heeft ontfangen
Van Sint *Ian* in de *Iordaen,*
Eer dat hy wordt gevangen.

Een Ander, van S. Jan Baptist.

Op de voorgaende Wijze.

1. *BRoeckers* volghtna *Ofte Vrienden volght na*;
Sint *Ians* leven en deughden,
Soo ghy Maeght, Man en Vrouw,
Dan Godts genae
Sult krijgen, en sijn vreughden.
Helpt d'Armen in haer rouw.
En weest Godt getrouw,
Houdt altijdt Godt voor oogen:
Schout dronckenschap, haet en nijdt,
En wilt geen sonde doogen.

2. *Sint Ian Baptist*
Verkrijght door uw' gebeden
Van *Iesu* Godes Soon:
Dat wy van twist

Ons hert, goedt ende leden
Houwen suyver en schoon.
En heyl'ge Patroon
Dat wy altijdt, wandelen
In deughden, en Godes wil
Volbrengen met d'Engelen.

3. Heyl'ghe Patroon
Sint Jan wilt doch verwerven:
Voor die van *Groote-broeck*
Van Godes Soon,
Dat sy in hare sterven,
Ontgaen den helschen vloeck.
Noch is ons versoeck,
Ey! wilt ons 't Lam Godts toone
In d'ure van onse doodt,
En krijght ons 's Hemels Throone.

4. Geeft *Iesu* mijn!
En allegaer, die loven
Sint Ians lof ende deught,
U klaer aenschijn
Te sien in 's Hemels Hoven
Daer by uw' Hemels vreught,
En 's Hemels geneught.
Lam Godts voor uw' wy vallen,
Neemt van ons de sonden af,
Niet van een, maer van alle.

Lof-zangh van S. Jan Baptist.

Wijze:
{ Een Kindeken is ons gebooren. { Ofte,
{ Laet ons eendrachtigh d' Heer der Heeren.
Siet fol.173.

Sint Ian, Sint Ian, wilt doch gedoogen,
Dat wy met vreught
Het minste van u lof verhoogen,
En van u deught.

1. *IOannes,* uwe name
Gabriël voor-seyt heeft
Aen u Vader, en fame
Voor 't leven in u leeft.
Soo dra Goods Moeder groete,
U Moeder maer,
U hart verheught, en voete;
Ghy springht in haer.
Sint Jan, Sint Ian,
Dat wy.

2. Ghy zijt sonder erf-sonde
Heyligh, volmaeckt gebaert.[+]
Open u Vaders monde;
Verblijt Hemel en Aerdt.

[+]*Ioh.Damasc.*

Ghy zijt een kint van Iaren,
Sonder kintsheydt.
's Werelts klip, wint noch baren
Van Godt u leyt.
Sint Jan, Sint Ian,
Dat wy.

3. Ghy die zijt d'aldermeesten,
Leeft als een *Seraphijn;*
Met 't vel bekleedt der Beesten;
d'Eerste in de woestijn.[+]
Drinckt Water; eet Sprinckhanen,
Niet is u kost.
Sondaers door u vermanen
Van d'hell' verlost.
Sint Jan, Sint Ian,
Dat wy.

[+]*Hier.ad.Eusta.*

4. Ghy zijt Christ Voorlooper;
Ghy zijt zijn waertste vrint;
Ghy zijt *Messias* Dooper:
In u men alles vint.
De heylighste geheeten;
Groot voor de Heer.
Lof, en endt der Propheten.
Haet lof en eer.
Sint Jan, Sint Ian,
Dat wy.

5. Ghy zijt een zee vol zegen,
Patroon der heyligheyt,
Bereyder van Goods wegen,
Spiegel van reynigheydt:
Ootmoedigh sonder gronde,
Toonder van 't Lam.

Trompet tegens de zonde,
Vol liefde vlam.
Sint Ian, Sint Ian,
Dat wy.

6. Ghy zijt een school der deughden,
En Sondaeren zeyl-steen.
Niet als Godt u verheughden,
Met Godt zijt ghy gemeen.
Olijf-tack van de vrede,
Goods Kercx Pylaer,
Licht sonder duysterhede,
Brandende klaer.
Sint Jan, Sint Jan,
Dat wy.

7. Ghy zijt meer als *Elias.*
Tempel van d'heyligh Geest,
Gerekent als *Messias;*
Als *Sampson* onbevreest.
U hart dat raeckt geen aerde.
Sint Ian! Sint Ian!
Niemant yet van u waerde
Verhale kan.
Sint Ian, Sint Ian,
Dat wy.

8. Ghy zijt, die 't quaedt afschafte;
Niet door de vingers siet:
Herodes feyt bestrafte.
Ghy zijt geen buygent riet.
U ziel als sneeuw blijft witter. *Abulens.*
Ghy zijt Patroon,
Lucifers plaets besitter *Gerson.*
In 's Hemels throon.

9. *Als dorstigh hart sonder bedaeren*
Hebt ghy gejaeght,
Na de kroone der Martelaeren,
Doctoor en Maeght.
Ghy zijt gekroont met kroone
Van *Lely* en *Laurier,*
En Palm van *Godes Zoone*
Met Hemelsche playsier.
Gelieft ons te verwerven
Waerde Patroon!
Dat wy krijgen in 't sterven
Godt voor een loon.

S. Adelbertus, Ofte Aelbert. Patroon van Egmont Binnen. 25.Iunii.

Wijze:
{ Een eenigh een heb ick verkoren. { Ofte,
{ Mijn ziel wilt lof singen den Heere.

1. *A*L kan ick niet waerdigh beschrijven,
Egmonders u Patroone lof!
Nochtans ick moet noch yet bedrijven,
Al ben ick 't minsten onder 't stof.
Sint Aelbers eer,
Bemin ick seer:
Verhalen sal tot Godes eer, sijn deught,
Singht die met mijn, of hoortse aen met vreught.
Sint *Aelbers,* &c.

2. In *Engelant* is hy geboren,
Sijn Vader was Koning aldaer:
Van sijn jeught heeft Deughden verkoren,
Van sonden houdt sijn ziele klaer.
Deughden vermeert,
Was seer geleert;
Om sijn wijsheyt, deughden, en groot verstandt,
Sijn lof verkondight geheel *Engelandt.*
Deughden, &c.

3. Als *Abraham* verlaet sijn Vrinden,
Sijn goedt, en Vaders Coninghs Hof.[+]
In Godts liefde was hy verslinden,
Acht 't Wereldts goedt als dreck en stof.
Met *Willibroord*
Komt hy aen boord,
Tot *Eghmont binnen* is haestigh gegaen,
Als Godts Engel, *Eggo* heeft hem ontfaen.

[+]*Gen.c.12.*

4. Son, ende Maen, met veele Beesten,
d'Egmonders achten voor haer Godt,
En eerden die met groote Feesten;
Soo verblint warens', ende sot.
Van 's *Hemels* vreught,
Van Hel, en deught,
Van *Iesus Christus,* waerlijck Godt en Mensch
Noyt hadden g'hoort, leefden na Satans wensch.

5. *Sint Aelbert* preeckt haer 't Roomsch Gelove,
Met haere blindtheydt groot daer by,
En om Godt boven al te loven,
Sy hoorden 't aen met vreughde bly.
Godts waere leer
Kreegh doe groot eer,
't Heydendom haeten, as Satansche droom:
Al haer Afgoden sy verwerpen vroom.

6. *Eggo* hoort dat *Aelbert* wil varen,
Hadd' doe een Appel in sijn handt,
Werptse in 't vyer daer sy by waren;
Als van sijn steenen wast een Plant,
Seyt, tot Godts eer;
Dan kom ick weer.
't Huys verbrant, spruyt by spruyt in d'aerde groeyt,
Hy komt weer, van vreught *Eggo* overvloeyt.

7. Seer veel Menschen door hem bekeerden,
Ia, *Kermerlandt* seer haest geheel;
Dese haer Godt met lof vereerden,
Braecken d'Afgode Kercken veel:
En dienden Godt,
Tot Satans spot,
En leefden heel na Godes Wet en woordt,
Geen haet, geen nijdt, geen quaet by haer men hoort.

8. *Aelbert* Godt looft met 't hart, en woorden,
Dat *Egmont* suyver was en schoon,
Aldgillus bekeert: hem herboorden
Door den Doop, met *Radbout* sijn Soon.
Dese *Radbout,*
Seer wel onthoudt,
Sint Aelberts leer: bemint Godt boven al
En uw' even-naesten op 't Aerdtsche dal.

9. Als d'Heyl'ge *Aelbert* soude sterven,
Belasten *Radbout* sijnen Vrindt,
Sijn Lijck te geven slechte erven:
M'hem altijdt soo ootmoedigh vint.
In kleynigheyt,
Ootmoedigheyt
Heyligen veel hier in te boven gaet,
De Wereldt heel in hem verwondert staet.

Een Ander, van S. Aelbert.

Op de selfde Wijze. Ofte: Sal ick noch langer in heete tranen?

1. *N*A jaren veel is heel gevonden,
Met een Fonteyn onder 't Lichaem:
Die van krancken en van gesonden
Nocht wort besocht om sijn Faem:
Sint *Aelberts* Put
Voor veel is nut,
Volmarus had verloren sijn gesicht,
Uyt de Put driemale hem wast, wordt verlicht.

2. De Heyligen hare Gebeenten
d' Heer al bewaert, soo *David* leert.[+]
Als *d'Egmonder* Kerck met Gesteenten
En al 't hout is geruineert,
Door 't vyer twee-mael,
Yser en stael,
En alles vernielden; Vyer nochte brandt
Raeckten de gebeenten van dese Sant.

[+]*Ps.33.v.21.*

S. Pieter, Prins der Apostelen. D' eerste Paus van Romen, heeft dese Stadt 25. Iaren geregeert, is aldaer Martelaer gestorve. Patroon van de Visschers. 29. Iunij.

Wijze:
{ Christus ons Heer en leven. { Ofte,
{ Als al d'Akere rijpen.
{ 't Waren nege Soldaten.

1. *MIjn Godt en Al,* wilt geven,
   Aen my u nietigh Mensch;
Dat ick *Sint Pieters* leven,
En daden hooch verheven,
   Mach zingen na mijn wensch.

2. Soo dra *Sint Pieter* hoorde,
   Dit woordt: *Komt volght my na,*
Verlaet al 's wereldts koorden.
Door sijn tekens en woorden
   Vanght menschen vroegh en spa.

3. Krijght boven al Goods vrinden,
   's Hemels sleutels alleen,[+]
Te binden, en t'ontbinden.

[+]*Matth.c.16.v.18.&c.*

Christus hem soo beminden,
Dat hy hem noemt een steen.

4. Op deze steen sal stellen,
En bouwe sijnen Kerck,
Die niet vreest Ketters quellen,
Noch al de macht der Hellen.
Sijn g'loof sal blijve sterck.

5. Na dat Christus gevaren
Was na sijn Hemels Hof,
Moet hy al Chistus scharen[+]
Voeden, ende bewaren;
Wie spreken sal de'es lof?

[+]*Ioh.c.21.v.15.& 17.*

6. Goods naem by yder eerde,
't Geloof seer vroom belijdt.
Ioden en Heydens leerde;
Veel duyzenden bekeerde
In eenen korte tijdt.

7. De Krancken al geneezen,
Als sijn schaduw, haer raeckt:[+]
Van niemandt hoe gepreezen,
Sult ghy dit ergens leezen.
Een Creupel gaende maeckt.[+]

[+]*Act. Apost.c.5.v.15.*

[+]*Act.c.3.v.6.*

8. *Sint Pieter,* Man der Mannen
Wort van *Herodes* quaedt
Gevangen, en gespannen,
In een Kercker gebannen:
d' Engel hem daer uyt laet.[+]

[+]*Act.c.12.*

9. Hy vreest niet meer de Ioden,
Hoe boos, als 't jonghste kindt,
Noch pijn, noch hondert dooden.

Simon, die booz, en snoode
Toovenaer heel verwint.

10. Geen Schilder sal af-malen
Sijn tekens, en daden al;
Noch tongh kan die verhalen,
De pennen alle dwalen
In 't schrijven van 't getal.

11. Van *Ant'ochien* t' Romen
Heeft sijnen stoel gestelt,
Hier preeckt hy sonder schromen;
Dagelijcx vruchten komen
Uyt deze vroomen heldt.

12. De Roomsche stoel, vol baren
En tempeesten, regeert[+]
Twee-mael thien en vijf Iaren,
Soo eendrachtigh verklaren[+]
d'Oudt-vaders, hoogh-geleert.

[+]*Euseb.in Chron.a.40.&70.*

[+]*S.Hier.in Catal.Scri.&August.*

13. *Nero* laet hem hier vangen,
Gees'len: na d' aerden 't hooft
(Na sijn wensch en verlangen)
Wordt aen een Kruys gehangen.
Al stervende Godt looft.

14. Veel Christ'nen, die vervloecken
Ketters,en Satans sogh;
Uyt al de werelts hoecken
Sijn gebeenten besoecken,
Tot Romen zijn die noch.

Een Ander, van Sinte Pieter Apostel.

Op de voorgaende Wijze. Ofte: Ick wil van dese Avondt, &c.

1. *H*Oe heligh ghy meught weezen,
Leert van *Sint Pieters* val,
Uw' val mede te vreezen: Leeringe.
Met tranen wilt genezen
Met hem uw' sonden al.

2. Laet uw' geenzins verleye
Van *Sinte Pieters* baen,
Wat ketters dat uw' vleye:
Wilt ghy niet eeuwigh schreye,
Haer valsheydt moet versmaen.

3. Wilt ons alle verstijven
Petre! Hooghste Pastoor,
Dat wy in 't geloof blijven,
In deughden al beklijven.
Leydt ons in 't Hemels Choor.

4. Geeft, *Iesu*! dat wy bouwen
Noyt, noyt op ons verstandt,
Noch oyt op ons betrouwen.
Aen u wilt ons vast houwen.
Geeft ons u 's Hemels Landt.

Sinte Paulus Apostel,
Het uytverkoren vat des Heeren.
29. Iunii.

Wijze:
{ Iesu Maker der Bloemen reyn. { Ofte,
{ Ieught ende deught mijn hart verheught.
{ Hoort toe ghy Adams kind'ren fier.

1. *D*En Luyyaert verlaet noyt sijn vel,
Noch den Moor sijn coleuren.[+]
Geen Lam sal worde den Wolf fel.
Geen stem den klip doet scheuren.
Saulus verstaelde Moordenaer,
Den wreede Wolf van Christus schaer,
Gelijck een steen-rotz was sijn hart,
In d'oude Wet was heel beswart.
Saulus.

[+]*Ier.c.13.v.23.*

2. Nochtans als hy op d'aerde ne'er
Van *Christus* is gesmeten,
Roept: *Wat wilt ghy dat ick doe, Heer?*[+]
Laet my uw' wil doch weten.
Hy wordt bekeert, sijn quaedt betreurt,
Hy wort een Lam, zijn hart heel scheurt,

[+]*Act.c.9.v.6.*

Die Christus Schaepen vervolght hadt,
Wordt *Paulus* 't uytverkore vat.

3. Christus acht, en vindt hem bequaem
Dat hy voor d'Heydens dragen,
En Coningen mach sijnen naem.
Dat hy sal lijde plagen.
Ioden bewijst met yver groot
Dat sy *Jesum* hebben gedoodt,
Sy wille dooden deze *Sant,*
Raeckt uyt *Damascus* met een mant.

4. Wat hy preken en leeren sal,
In d'hoogste Hemels zalen
Opgetogen, dit leert hy al:[+]
Paulus gheenzins verhale
Kan, 't gheene dat daer is gheschiedt,
Soo veel verborge saken siet,
Met 's Hemels wijsheydt neder-daelt.
Met Godes liefde heel bestraelt.

[+]*2.Cor.c.12.*

5. In Goods liefde blijft soo gehecht,
Niet hem van Godt kan scheyde,
Hoe *Satan* en 't vlees rebel vecht,
Wat lage yemant leyde,
Noch 't swaert, noch dorst, noch hongers noodt,
Noch vyer, noch lijden, noch de doodt.
Christus in hem woont ende leeft,
En 't Cruys des Heeren glory geeft.

6. By nachten en by dagen staeft
Om zielen te bekeeren,
In Landen veel reyst ende draeft,
Om te preken en leeren.
Waer dat hy is, d' Heer is met hem,
En die bestiert zijn hart en stem.[+]

[+]*Joh.Chryst.*

Den Helsche Draeck, 't groot 't helsche Beest
Voor *Paulus* vlucht, loopt ende vreest.

7. De Iode hebben deze Man
Gesteenight, en geslagen.
Geen tongh of pen beschrijve kan
Al dat hy heeft verdragen.
Veel prijckels lijdt op 't Landt, en Zee,
Van vreemde, valsche Broeders mee.
In al sijn kranckheydt ende strijdt,
d'Heer hem vertroost, soo hy belijdt.

8. Hoe kranck, hoe zieck dat yemandt was,
Soo men op dese stellen
Sijn Gordels, of neus-doeck, ghenas,
Satan verlaet sijn quellen.[+]
Sijn tekens, die hy heeft gedaen
Ons verstandt verr' te bove gaen,
Niemandt, niemandt, die telle sal,
Hoe veel hy telt 't is noch niet al.

[+]*Act.Apost.c.19.v.12.*

9. De heele wereldt heeft verlicht
Door sijn pen, mondt en daden.
De heele wereldt heeft gesticht.
Nero met haet beladen,
Laet Godes uytverkoren vat,
Tot *Romen* vangen in de Stadt,
Met d'aldermeeste vrolijckheydt,
Wordt *Paulus* na de doodt gheleydt.

10. Als 't hooft sal worde af-geklooft,
Van blijdtschap heeft gezongen.
Geen Bloedt maer Melck springht uyt sijn hooft:
Driemael 't heeft opgesprongen.
Sijn ziel ontfanght in 's Hemels throon
Maeghde, Doctoors en Mart'laers Croon,

By wiens glans de Starren en Maen.
Ia, oock de Son verduystert staen.

11. Leert van *Sint Paulus,* tot uw' endt
Des levens vroom te strijden; Leeringe.
Houdt *'t Geloof* heel, en ongeschent
Weest verduldigh in 't lijden.
Tusschen de vrees, anxt, schrick en hoop
Volbrenght met deughden uwen loop.
U geven sal, dan Godes Soon[+]
's Hemels vreught de beloofde loon. [+]*2. Thim.c.4.*

12. Och *Paule*! Met geboge leen,
Ootmoedigh voor uw' valle;
Verkrijght ons door uwe gebe'en:
Dat niemandt van ons alle
Valt, of versmoort en kettery:
Dat wy van al dat blijven vry
Dat onse zielen doodt of quetst.
Verkrijght ons 's Hemels vreught voor 't lest.

13. Aen alle, die noch zijn versteent,
En de zondige Mooren,
Och *Iesu*! aen dese verleent,
Dat sy uw' stem soo hooren,
Dat sy van daegh worden bekeert,
Dat uw' naem door haer wordt ge-eert.
Dat sy verlaten 't sondigh vel,
En geeft dat niemandt wordt rebel.

De Visiatie van de H. Maria, Gedaen aen hare Nicht Elisabeth. 2.Iulii.

Wijze:
{ Ick ben een arme Pelgrim ziet. { Ofte,
{ Komt Pellegrims komt, volght my naer.

1. *A*Ls d'Arcke des verbonts met gout
Bekleet, maer in 't huys is gekomen
Van *Obededom*, menighfout[+]
Weldaden heeft vernomen.
Van *Obededom*.

[+]*2.Reg.c.6.v.11.*

2. Soo dra als *Laban Jacob* heeft,
Om 't vee by nacht en dagh te hoeden,[+]
Om *Iacob* Godt hem zegen geeft.
Spaert quaden om de goeden.[+]

[+]*Gen.30.v.27.*

[+]*Gen.c.18.32.*

3. Soo haest *Maria* is begaeft
Met haer vrucht, en 's Hemels Iuweelen,
Na hare Nicht *Eliz'beth* draeft,
Om gaven mee te delen.

4. Sy springht, sy vlieght bergh op en ne'er
Metter haest komt in *Iudas* stede;
Eliz'beth groet; hierom den Heer
Veel gaven geeft haer heden.

5. Sy roept, vervult met *d'Heyl'gen Geest*:
Gebenedijt boven de Vrouwen
Zijt ghy, met uwen vrucht, die meest
En minst moet onderhouwen.

6. Ey! waer komt my dat doch van daen
Dat ghy Moeder van d'Heer der Heeren
(Veel schoonder als de Son en Maen)
Tot my u komt verneeren;

7. Soo dra ick u stem heb gehoort,
(Soo ick bely met 't hart en tongen,)
Mijn vrucht besloten, om u woordt
Terstont heeft op-gesprongen.

8. *Maria* trouw by hare Nicht
Ontrent drie Maenden is gebleven,
Tot dat *Ioannes* 't brandent licht
Op d'aerde is verheven.

9. Geselschap quaet schout, mijt en vlucht,
Want met de goede, goet sult weesen; *Leeringe.*
Goods Moeder mint, niet min haer vrucht
Met lof, met dienst, met vreesen.

10. Besoeckt ons Moeder met u Soon;
Maeckt dat wy van sonden op-springen,
Dat onse ziel blijft reyn en schoon,
En u lof eeuwigh zingen.

Sinte Bonifaes, Martelaer, en Bisschop van Uytrecht, Apostel van Hoogh-Duytsch-landt.

Patroon van Heer Huygen-Waert, Buyten Alckmaer.
Den 5. Iunii en Iulii.

Wijze:
{ Al lijd' ick druck en groot gequel: Ofte,
{ Te May als al de Vogels, &c.

1.
*D*Ie maer Godtvruchtigh leven wil,
Dese hoort, en lijt groot verschil,[+]
Van vreemt, en vrint moet lijde*n*
Seer vint ontstelt,
't Vlees, en werelt,
En Satan, dat benijden.
Van vreemt, &c.

[+] *2 Thim.c.3.v.12.*

2. Sint *Bonifaes* in sijnen Ieught
Hoort, en siet dat 's werelts geneught,
Rijckdom, en hooge staten,
Maer zijn een Roock,

En vuyle smoock,
Die schaden, en niet vaten.

3. Hierom van sijn Ieught heeft gedacht
Te dienen Godt met al sijn kracht;
Sijn Vader wilt beletten:
Sijn Vaders raedt,
Seer boos en quaedt
Veracht, als Satans netten.

4. Den Heer sijn Vader seer kastijt,
Om dat hy sijn roep had benijt:
Oorlof heeft hem gegeven,
Dat hy sou gaen,
Na Godes raen,
Om in't Klooster te leven.

5. Sint *Bonifaes,* vrinden en goedt
Verlaet, om *Iesu* woorden soet,
Om Godt heel te behagen.
Leeft na Godts Wet,
En onbesmet,
Of met een Engel sagen.

6. Goedt te doen, sijn naem mede brocht,
Hierom by nacht en dagen socht
Veel deughden te vergaren.
Hy was soo wijs
Dat hy kreegh prijs,
Boven veel wijze Scharen.

7. Hy vol wijsheyt, niet deughdigh min,
Seyt *Gregorium* Paus sijn sin,
De Heydens te bekeeren:
Om sijnen faem,
Paus hem bequaem
Acht, over al te leeren.

8. Met blijdtschap dese Godes Tolck,
Neemt aen de Reys na 't Heydens Volck
Tot *Vrieslandt* is gekomen.
Met *Willibroord,*
Preeckt daer Godts woordt,
Sonder vrees, sonder schromen.

9. Hier Menschen veel bekeert tot Godt,
Die heel verstooten den Af-godt.
Na Iaren drie passeerde
Vol liefde brandt,
Na *Hoogh-duytsch-landt.*
Met neerstigheyt veel leerde.

10. Die Menschen waren soo verblindt,
Sy hadden Satan soo bemint:
Satan hebben gegeven,
Een Boom seer groot,
Hier Satan snoot
Hebben met lof verheven.

11. In dese kapt Sint *Bonifaes,*
d'Heydens maecken hierom geraes,
De Boom scheurt in vier deelen.
Dat die Boom scheurt,
Hier door gebeurt,
Bekeeringhe van veelen.

12. Van Menschen boos moet lijden veel,
Tegens hem maecken groot gescheel.
Sint *Michiel* in die dagen
Die geeft hem moet,
Seyt: soo veel doet
Verduldigh wilt verdragen.

13. Als hy duysenden had bekeert,
Tot de *Vriesen* wederom keert:
De goeden uytermaten,
Waren verblijdt,
d'Heydens vol spijt,
Tot de doodt toe hem haten.

14. Voor niemant swicht, voor niemant beeft,
Tot *Dockum* veele 't Vormsel geeft:
De Dienaers van d'Afgoden,
Sien hem seer vroom,
En sonder schroom,
Met slagen wreed hem dooden.

En Ander van S. Bonifacius.

Op de voorgaende Wijze. Ofte, O Iusu! Bloem van Nazareth.

1. *S*Int *Bonifaes* vroom Martelaer,
En Bisschop, leert ons allegaer
Voor Godes eer te strijden.
Maeckt geen verschil,
Tegen Godts wil,
Eeuwigh sult uw' verblijden.

2. Sint *Bonifaes* vergeet ons niet,
Die lijden moeten veel verdriet,
Van 't Roomsch geloofs vyanden:
Krijght vroomigheydt,
Stantvastigheyt
Voor ons, uyt Godes handen.

3. Krijght troost, en hulp in onse noot,
En staet ons by in onse doodt;
Wilt dan voor ons ontfangen,
Van Godes Soon,
Sijn Hemels Throon,
Waer na wy al verlangen.

4. *Iesu*! door *Bonifaes* voorspraeck,
Vergunt ons alle dese saeck:
Dat in dit Lant mach bloeyen,
U naem en eer,
Dat meer en meer,
't Roomsch geloof mach aen-groeyen.

S. Margareta, Maget en Martelaresse. 20. Iulii.

Wijze:
{ Neraea schoonste, &c. { Ofte,
{ Mijn Ziel ô schoone Creature,
{ Ick ben verdrooght, wie sal mijn laven?
{ Wilder dan wilt wie sal my temmen?

1. *N*Oyt Parel schoonder op der aerde
Isser geweest, of wordt verwacht,

En veel min meerder van waerde
Als *Margareta* groot van kracht.
Ende veel min.

2. Haer Ouders, ende al haer vrienden,
Waren soo verblint, ende sot,
Dat sy met Feest d'Afgoden dienden,
En eerden die, voor hare Godt.

3. Als haer Moeder was overleden,
Door een Vrouw devoot wordt bekeert;
't Roomsche Geloof heeft sy beleden;
Haer suyverheyt aen Godt vereert.

4. Als haer Vader, dit komt te weten,
Van gramschap op sijn tanden knarst;
Sijn Vaders haert heeft hy vergeten
Van boosheyt sijn hart scheurt, en barst.

5. d' Overste van *d'Oostersche* landen,
Olibrius, een wreed Tyran,
De schoonste Maeght siende, aenranden,
En vleyende, spreeckt haer soo an:

6. Doet onse Goden Offerhanden,
Ick u soo veel vereeren sal,
Dat maer begeert u hart en handen,
't Sal u groot maecken boven al.

7. *Marg'reta* sprack: ick sal lof geven,
Den Vader, Soon en Heyl'ge Geest;
Geensins uw' Goden in mijn leven,
Die minder weten als een Beest.

8. Hy sprack: soo ghy bemint d'Afgoden,
Mijn waerste Huys-vrouw sult ghy zijn;

Ofte ick sal uw laten dooden
Met d' alderswaerste smart en pijn.

9. De Maeght antwoort, 'k sal noyt verlaten
Mijn *Jesum,* noch mijn suyverheydt:
'k Verfoey u trouw, en hooghste staten,
En al 't vermaeck van u voorseydt.

10 Tot Godes eer ick sal al lijden,
Dat ghy bedenckt, en 't helsch Serpent.
Mijn Godt sal my met troost verblyden,
En helpen in 't meeste Torment.

11. De Tyran laet slaen al haer leden,
Van 't minste, dat tot 't aldermeest.
In 't slaen, stort tot Iesumghebeden,
Die strax al haer wonden geneest.

12. Daer na belast, wilt 't Vlees af-scheuren,
Van haer ghebeente, met al 't vel.
Vast genagelt, kan niet verreuren,
Met ys're kammen scheuren fel.

13. Verduldigh lijdt, al dese plaghen,
Sy meer als 't Vlas ghehekelt was.
Bidt: Heer, veel quaets moet ick verdraghen
Door Satan; aen my toont die ras.

14. d' Helsche Draeck aen haer openbaerden
Seer groot, seer wreed, seer boos en quaet:
Hoe hy tierden, hoe seer hy baerden,
Voor hem niet vreest, noch wegh en gaet.

15. *David* doodt *Goliath* terstonden,
Met een Swaert, slingher ende Steen.
Den stercken helschen Draeck ghebonden
Heeft, *Marg'reta* met 't Kruys alleen.

16. Met blijtschap heeft een kruys vernome*n*,
Daer op sat een Duyf wit als snee:
En hoort, nu is de tijt ghekomen,
Dat ghy sult rusten na u wee.

17. 't Siedent Water haer niet kon deeren
Siet we'er een Duyve met een kroon,
Ende hoort: Dienst-maghet des Heeren,
Voor uw is bereyt, 's Hemels Throon.

18. Duysenden zijn bekeert, die saghen
Godts bystant, deucht, en 't vroom gemoet
In *Margareta,* Maeght der maeghden.
Door 't swaert sterft vroom, en stort haer bloet.

Een Ander, van S. Margareta,

Op de selfde Wijze: Ofte,
{ Kranckheyt des vlees wilt treure laten. { Ofte,
{ Ick wil de valsche Werelt haten.
{ Mijn ooghsken weenen.

1. *W*Ilt Maeghde van *Marg'reta* leeren,
Dat ghy 't gheloof, noch Maeghden staet,
Om tormenten noch 's werelts eeren.
Noch om 't Vleesch sijn lusten verlaet.

2. *Margareta,* door uw voorspraecken,
Krijght ons in 't goet te blijven vroom;
Ende dat al de helsche Draecken,
Voor ons hebben vrees ende schroom.

3. Bevrijdt *ô Iesu*! onse Landen,
(Door *Marg'retaes,* verhoort gebedt)
Hongers noodt, en alle Vyanden;
En dat de Pest ons niet besmet.

S. Maria Magdalena, Patronerse van Wormer, Een Spiegel der Sondaren ende Sondaresse. 22. Iulii.

Wijze:
{ Geluckigh en salich zijnse Heer. { Ofte,
{ Maximilianus de Bossu.

1. *D*E Werelt loos, schijnt Suycker en Wijn
Te schencken uyt goude Vaten;
Die 't wel besiet, 't is gal en fenijn.
Rijckdom, pracht en 's wereldts staten
Schijnen wel schoone Roosen te zijn;
Het zijn al doorens vol smart en pijn,
De Wereldt hierom wilt haten.
't Schijnen wel, &c.

2. Eerst schijnt de werelt schoon ende soet,
Verandert in korte tijden:
Als 's werelts Minnaers hart en gemoet

Hier door is beswaert, belijden:
De Werelt is vol van vals bedroch,
Ghy hebt ons bedrogen, och! och! och!
Droefheydt is al u verblijden.

3. *Magdalena* veel tijdt, ende goedt
Heeft besteet aen 's wereldts moden:
En door hare pracht, en onkuys bloedt
Haer Minnaers zielen dooden.
Om dat sy leefde soo onbeschaemt:
Wordt in de Schrift een Sonders genaemt:[+]
Tot de sonden sy veel nooden.

[+]*Luc.7.37.*

4. Na dat sy seer veel hadde ontsticht
Door haer pracht, en quade lusten,
Wordt sy door Godt van binnen verlicht,
Dit Godd'lijck licht niet uyt-blusten.
Verlicht nu klaeght met een droevigh hart:
Och Vleesch, en Wereldt ick voel u smart!
Mijn ziel, noch mijn Vlees kan rusten.

5. Ach! wat sonden heb ick niet gedaen?
Door 't cieraedt van al mijn leden,
Dorst ick u mijn Heere en Godt versmaen,
En oock door mijn onkuysheden.
Foey s' Wereldts cieraedt, foey onkuysheydt,
Foey Parels, Gout, ghy hebt mijn verleyt,
En berooft van Godt en reden.

6. Adieu werelt, en vlees, 'k sal op-staen,
Al wilt ghy 't geensins gedoogen;
Ick sal ootmoedigh tot *Iesum* gaen
Met tranen veel op mijn oogen,
Hier mee 'k sal de voeten van mijn Heer
Nat maecken, als ick legh voor hem neer,
Met 't sondigh hayr, 'k sal die droogen.

7. Door 't neerstigh soecke*n*, vint Godes Lam,
Die genesen kon haer wonden:
Van achteren aen sijn voeten quaem,
D'ooge-sluysen open stonden:
Op sijn voeten vloeyt haer bracke douw,
Met 't hayr die drooght, en salft; dese Vrouw
Hoort: vergeven zijn uw' sonden.[+]

[+]*Luc.c.7.v.48.*

8. In Godes liefde was sy verslint:
't Beste deel heeft sy verkoren,[+]
Iesum, en 't Hemelrijck soo bemint
Niet als dit haer kon bekoren.
Iesum en sijn Discip'len laeft,
En spijst, met haer reyst, gaet ende slaeft
Om sijn Godd'lijck woordt te hooren.

[+]*Luc.c.10.v.42.*

9. Als *Iesus* aen 't Kruys vergoot sijn bloet,
(Om ons door 't bloedt te genesen)
Aen 't Kruys stont *Magdaleen* met ootmoet
Seer vroom ende sonder vreesen.
Als *Iesus* uyt 't Graf verresen was,
Vroegh gaet na 't Graf: uyt den Engel ras
Verstaet *Iesus* is verresen.[+]

[+]*Matth.c.28.v.5.*

10. Na *Christus* doodt is gestelt in 't Schip
Sonder stuer, riemen en haecken,
Om alsoo door onweer, ofte klip
Aen haer doodt seker te raecken.
In *Vranckrijck* komt sy door Godes handt,
Heeft bekeert niet haer volck 't heele landt
Tot vreught en Engels vermaecken.

11. Miraculen veel heeft daer gedaen.
Om Godt geheel haer te geven,
In eenen spelonck is sy gegaen
Om strengh en heyligh te leven:

Penitency doet, haer quaedt besucht,
Uyt *Jesus* Kruys pluckt mennige vrucht:
Satan stout voor haer moet beven.

12. Geen water-vloet hare liefde vonck
Uyt-blusten, hoe groot sy waren.[+]
Haer heylige ziel van klaerheydt blonck;
Gemeen was met d'Engels scharen
Magdalena ontfanght 's Hemels vreught,
Na dat sy in dees hol in de deught
Overbrocht heeft dertigh jaren.

[+]*Cant.c.8.v.7.*

Een Ander, van M. Magdalena.

Op de selfde Wijze.

1. *G*Hy die leght onder 't swaer sondigh pack,
Van *Magdalena* wilt leeren:
Soeckt ghy voor uwe zielen gemack,
Tot *Jesum* wilt u bekeeren;
Soo ghy toont mee waerachtigh berouw,
Vergiffenis sult, als dese Vrouw,
Krijgen, van den Heer der Heeren.

2. Als 't Beest is kranck 't soeckt haest Medecijn,
't Sal geensins toeven of wachten,[+]
't Hart om te raecken quijt sijne pijn,
't Soeckt haestigh *Dictamnoms* krachten.

[+]*Arist.l.9. de Nat.An.c.6.*

Soo doet de Duyf, Patrijs, ende Hont.
Och Sondaer! Belijdt u quaet terstont,
In sonden wilt noyt vernachten.

3. O *Magdalena*! Deught-rijcke Vrouw,
Ey! krijght ons door uw' voor-spreken:
Dat wy niet sterven sonder berouw,
Dat d'Heer, als Rechter, niet wreecken
Wilt onse sonden ende misdaet,
Dat wy 't quaedt, en al 't wereldts cieraet
Haten, met onse gebreecken.

4. Door onse sonden, en 's werelts pracht,
Zijn wy, *Iesu* u Vyanden;
Ey! toont aen ons Sondaers uwe kracht,
Breeckt in ons al Satans banden.
Tot uwen lof willen nu besteen
Al dat wy hebben. Met *Magdaleen*
Geeft ons, u Hemelsche Landen.

Sint Iacob den Meerder, Apostel.
25. Iulii.

Wijze:
{ Komt Heyligh Geest vol machten. { Ofte,
{ Mijn herte wilt nu vluchten.
{ ô Mensch van Godt geschapen!

1. *W*Ilt, *Iesu,* mijn hart raken,
Mijn tonge bequaem maken,

Dat ick nu met profijt
Sint Iacobs lof mach treffen,
Door hem, uw' *Naem* verheffen,
Tot *Satans* meeste spijt.
Sint Iacobs.

2. Soo dra *Sint Iacob* hoorden
Uyt *Christus* mondt, de'es woorden;
(Met *Sinte Ian*) volght my;
't Schip, en Ouders verlaten,
En al dat sy besaten.
Sy volgen *Iesum* bly.

3. De maker van de bloemen
Hoort men *Sint Iacob* noemen,
Een Donders Kindt, of Zoon.
Een strael van 's Hemels throonen
Hy ziet *Iesum* verthoonen
Op de Bergh *Thabor* schoon.

4. *Sint Iacob* was daer mede
Als *Iairus* over-leden
Dochter, zijn waerdste Kindt
Van de doodt is verresen:
Sint Pieter soo wy lesen,
By hem alleen men vindt.

5. Als *Godt* en *Al* bloedt sweeten
In 't Hof van *Oliveeten*
Sint Iacob was hier mee.
Ghy sultd'Apostel vinden
By *Christus* waerdste vrinden,
Als hy wat wonders-dee.

6. Als *Christus* was verresen.
Sint Iacob sonder vreesen

Laet in 't groot Ioodtsche Landt,
En *Samarien* klincken
Sijn stem. Vreest niet te drincken
De Kelck vol pijn; of brant.

7. By nacht en dage leerden
Hier sommige bekeerden
Met *Hermogenes* 't hooft
En Prins der Toovenaren,
Die *Satans* kunst laet varen;
Voor yder een Godt looft.

8. Van dese Lande scheyde.
In *Spaengjen* 't net uyt-spreyde.
Van 't heyligh Godd'lijck woordt,
Heeft tegen sijn verlangen
Als doe weynigh gevangen;
Daer na 't brocht vruchten voort.

9. t' *Jesusalem* we'er keerden
In 't openbaer hier leerden
Dat *Christus,* Godt en Mensch
Was *Messias,* gesonden,
Die door sijn Kruys en wonden
Ons heeft versoent na wensch.

10. *Sint Iacob,* die wy heeten
Den Meerder wordt gesmeeten
Van *Herodes* in 't kot.
Met blijdtschap heeft gedroncken,
Den Lijdens-kelck geschoncken
Van sijnen Heer en Godt.

11. d'Apostel door de degen
Heeft d'eerste kroon gekregen
Van d'Apost'len vermaert,

Sijn Lijck door goe gezellen
Geraeckt tot *Compostellen*:
Wordt hier, tot noch bewaert.

12. Uyt al de wereldts hoecken
De Pelgrims noch besoecken
Sijn lichaem met profijt.
Spaengje bekeert. Verlooren
Door *Barbaren* en *Mooren*
Heeft verlost en bevrijt.

13. Soeckt ghy tot 's hemels saken,
Te komen, en te smaken Leeringe.
's Hemels honigh en melck.
Doet deughden 't alle tijden;
Voor Godes eer wilt strijden,
Met vreught drinckt Godes kelck.

14. *Sint Iacob*! Onse Landen
Bevrijt van de vyanden,
En van de Kettery:
Dat wy de lof des Heeren
In 't openbaer we'er eeren.
Van d'helle maeckt ons vry.
15. Geeft, *Jesu*! aen ons heden,
Door Sint Iacobs ghebeden:
Dat wy met lijf en geest
Uw' dienen, en behagen
In voorspoet ende plagen,
En gunt ons' s Hemels feest.

Sinte Anna, De Moeder van Maria Moeder Goodts. 26.Iulii.

Wijze:
{ Cathuyser Bruyn. { Ofte,
{ Weest Nymph gegroet.

1. *V*An hare jeught
Sint Anna de deught
Heeft hooger geacht, en dieper bemint
Dan al dat men in de werelt vint.
Haer nedrigh kleedt,
Niet onnut besteedt.
Al is sy gesproten uyt Conincx bloet;
Geen hoogheydt laet komen in 't gemoet.
De menschen quaedt vluchten,
Met al dat is quaedt;
Al 's werelts genuchten
Met d'ydelheydt haet.
Met 't hart, ziel en zinnen
Betrachte Goods eer;
't Goddelijck van binnen
Plaets gaf, en niet meer.
De menschen

2. Om Lant, noch gout,
Sint Ioachim Trouwt,
Noch om de quade lusten van het vleysch,
Maer tot Godts eer, na d' oude Wets eysch.
In dese staet
Geen deughden verlaet.
Sy onderhouden Godts Wetten geheel.
Sy met haer man leeft sonder verscheel.
D' Heylighste der aerde
Was in hare tijdt.
Nedrigheydt bewaerde,
Sy raeckt die noyt quijt.
De'es Sonne-bloem voeghden,
Drayde, na Goodts wil;
Godts wercken genoeghden
Haer sonder verschil.

3. Sy is soo vroom
Gelijck de palm-boom.
Haer ziel is vervult met d'Heylige Geest.
Voor 't minste gebreck, en sonden vreest.
Als een Son licht,
De staten al sticht.
Als *David* sy is na Godts hart en zin,
In liefde brant als een *Seraphin,*
Staet als de Laurieren
Altijdt schoon, en groen.
Haer tongh, noch manieren.
Quaet spreken, noch doen.
In alle haer paden
Voor oogen Godt houdt:
Vol Godes genaden
Op haer niet betrout.

4. Als *Iob* is slecht,[+]
Simpel en oprecht.

[+]*S.Hiero.*

Godt noch geen menschen haer berispen sal,
Ia! In haer besluyt de deughden al. Damasc
D'Armen milt geeft;
Als een Engel leeft.
Als *Ioachim* was oudt, zy onvruchtbaer,
Getrouwt ruym zijnde wel twintigh Iaer:
Een Engel des Heeren
Met vreught openbaert,
Sint Ioachim leeren
Komt, ende verklaert:
U Vrouw sal ontfangen
In haer dorre schoot,
Na yders verlangen,
d'Eelste Iesse loot.

5. Dees Wijngaert bloeyt,
D'heylighste vrucht groeyt:
Sy baert *Mariam,* d'aldersoetste Druyf,
's Hemels Coninghin, de reyne Duyf,
Godts waerdtste Stadt,
De Parel en schat,
Die gesocht, en begraven is geweest,
Die 't hooft most breken van 't helsche beest:
Uyt dese ranck groeyen
Moet, 't opperste goedt
Uyt wiens borst sal vloeyen
Ons voldoende bloedt:
't Eenigh kindt op-dragen
Tot Goods dienst, en eer,
Dat sijn wel-behagen
Sou doen met haer d'Heer.

6. Na haer Mans doodt
Kleyn, edel noch groot
Haer bepraten, ofte verleyde kan,
Dat sy sou trouwe de tweede Man.

Godt mint alleen:
Ende anders geen.
Haer zuyverheydt Godt geeft: leeft onbesmet.
Als *Iudith* by 't vasten voeght 't gebedt.
D'Armen en Goods Tempel
Helpt, en onderhoudt.
Sy is een exempel
Voor jongen en oudt.
Niemandt sal verhalen
Haer lof, eer en loon,
Dies' in 's Hemels zalen
Heeft van Godes Soon.

7. Met lijf en ziel
Sint Anna, ick kniel
Voor u neer: ghy zijt d'ader waer uyt vloeyt
De Put des levens, die 't al besproeyt:
Wilt met my zijn
In strijden en pijn.
Versoent my aen *Iesu,* u Dochters kindt.
't Is mijn leet dat ick 't quaedt heb bemint.
Krijght door uw' ghebeden:
Dat ick ziel en lijf,
En goedt mach besteden
Tot Godes gerijf:
En dat ick van mijne
Staet, noch Godt afwijck:
Dat mijn ziel verschijne
Mach, in 't hemelrijck.

Sint Dominicus, Instelder van de Orden der Predick-Heeren. 4. Augustii.

Wijze:
{ O ghy valsche wereldt vol bedrogh! Ofte,
{ O Heer mijn Godt waer sal ik henen gaen.

1. *A*Ls d' Ed'le *Ioanna* was bevrucht
Van *Dominicus* hare Soone,
In een duystre nacht siet in de lucht;
Dit visioen aen haer vertoonen:
Schijnt dat sy draeght, en heeft in't lichaem van Haer
Een Hont, in wiens muyl was een fackel klaer,
Wiens klaerheydt aen-nam meer en meer daer naer.
Schijnt.

2. Gedoopt voor sijn voor-hooft openbaert
Een Starre met blinckende stralen:
Dit leert dat *Dominicus* op d'aerdt
Sal tegen 't schadig Ketters dwalen,
Als een trouwe Hont, op Godts Kerck houde wacht,
Lichten, stichten, leeren by dagh en nacht,
En stutten Goods Tempel met al sijn kracht.

3. Van sijnen jeught, was van zinnen grijs;
Niet kindts, noch kindtsheyt heeft bedreve.

Godts wille te doen dat was sijn spijs;
Gewilligh was, en mildt in 't geve.
Sijn suyverheydt behoudt als de Lely wit,
Hierom sijn leden slaet, van lidt tot lidt.
In liefde brand; in deughden niet stil sit.

4. Komt in *Vranckrijck* van 't geloof verleydt;
Door de *Godt-haters, Albigoysen,*
Door sijn tekens, preken en arbeydt,
Bekeert hondert duysent *Francoysen.*
De Kettery verdrijft; vyanden verwint
Door 't *Roose-kranskens kracht,* van hem versint.
Thoont te zijn *Iesus* en *Maeriaes* kindt.

5. De Regel tot Godes eer in-stelt
Van de *Orden der Predick-heeren*.
Als d' heer vergramt wilde 't wereldts veldt
Met drie Lancien heel verneeren:
Maria aen haer Soon als Rechter gethroont
Sint Dominicum en *Franciscum* thoont;
Om dese Voor-bidders 't quaet wordt verschoont.

6. In *Spangien, Italien* spreeckt 't woordt
Goodts. Verweckt drie dooden. Vol deughden
In 't endt van 't leven Goods stemme hoort:
Komt vriendt, komt besit 's Hemels vreughden.
d'Engelen brochten sijn ziel in 's Hemels wal.
Nietmandt sijn deughden en mirak'len al
Heeft beschreven, noch oock verhale sal.

7. Strijdt voor *Gods* lof, en *Mariaes* eer,
Leeft na Godts wil, en wel-behagen,
Met *'t Roose-kransken,* 't scherrip geweer,
En 't vasten afkeert *Satans* lagen. *Leeringe.*
In 't goet sit noyt stil; Leeft heyligh na u staet.
Uw' naesten bemint; de sonden al haet.
Houdt Godt vast voor oogen waer dat ghy gaet.

8. *Sint Dominice*! Door u gebedt,
Verlicht 't verstandt van die herformen;
Haer macht, en al haer kracht heel verplet:
Met 't woordt end' werck Godts Kerck bestormen
Krijght dat ick mijn reynheyt noch geloof raeck quijt,
Dat ick win al *Satans* en *'s Wereldts* strijdt:
Thoont dat ghy mijn Vader, en Patroon zijt.

Sinte Cyriacus, Vroom Martelaer, ende Patroon van Hoorn. 8. Augustii.

Wijze:
{ Een eenigh een heb ick verkoren. { Ofte,
{ Mijn ziel wilt lof singen den Heere.
{ Och dat ick waerdigh kon beschrijven!

1. *W*Ilt hooren *Ieremias* klagen:[+]
Goods Kercx steenen sach op de straet,
't Gout heel verduystert in sijn daeghen,
Verandert den Syonschen staet:
Eerst seer geacht,
Maer doe versmacht:
Steenen van Godts Kerck op *Iesu* gebout,
Patroonen zijn waerder, als 't waerste Gout.
Eerst seer, &c.

[+]*Thren.4.1.2.*

2.
Met devocy groot, en veel vreughden,
Is geviert *Cyriacus* Feest,
Om sijn klaer-blinckende deughden,
Uytmuntende is hy geweest:
Sijn Feest, en eer,
Minden *Hoorn* seer;
Hem achten, en sijn Feest als d' meeste schat,
En Patroon van haer Kerck, ende Stadt.

3. Eylaes! Nu siet Patroone Feesten,
By sommighe heel sonder kracht.
Gedreven zijn door d' helsche Geesten,
Die haere Feest, en eer niet acht.
Veel nu tot *Hoorn*
Waerdigh Godts Thoorn,
Want by veel van haer, sijn Feest ende faem
Verdooft; jae by sommighe sijnen naem.

4. Och, dat men dit konde herstellen,
Om te vieren sijn Feest altijdt!
Hierom ick sal sijn deught vertellen,
Tot sijnen lof, tot *Satans* spijt.
Ick soeck sijn eer,
Verduystert seer:
Maximiaen plaeghden de Christ'nen wreed,
Dat yeder een voor Godes naem veel leed.

5. Om 't swaert, noch vyer geensins besweken
Hem hierom verwonderde seer.
Diocletiaen wilde hy smeecken,
't Hof laet bouwen voor desen Heer:
Een vont hy vint
Dat hem 't meest sint.
De Christ'nen aen te doen een lange doodt
Laet haer arbeyden, en vergaen door noodt.

6. Tot haer *Cyri'cus* is gesonden,
Die spijs en dranck in haer noot brocht;
Was daer toe willigh t'allen stonden,
Met haer te lijden, wenst en socht.
Hy wordt aenrant,
Tot 't werck gebant.
Saturnium helpt, sijn eyghen werck doet;
De swacken vertroost, geeft haer goede moet.

7. Hem d'Heydens vroolijck sien arbeyden,
Sijn sangh hooren tot Godes lof;
Hierom sy hem na 't Kercker leyden;
't Sangh was vertelt aen 't Keysers Hof;
Maximiaen
Stont 't sangh niet aen,
In 't Kercker Mirac'len veel heeft gedaen,
Elck kan hier door sijn heyligheyt verstaen.

8. *Diocletiaens* Dochters klachten
Had Satan in, dat viel hem swaer.
Cyriacus alleen 'k moet achten,
Die my verdrijven kan uyt haer;
Satan seyt hem
Met luyden stem;
Diocletiaen smeeckt sijnen hulp voor haer,
Haer verlost, geloovigh wordt daer naer.

9. De Keyser hem eerden en feesten,
Want sijn Dochter verlost nu sagh:
Noch een bevrijdt van d'helsche geesten,
In *Persi,* die vol pijne lagh,
Vader van haer
Was Koningh daer;
De Koningh met veel, 't geloof nemen aen,
Daer by hy met veele 't Doopsel ontfaen.

10. *Maximiaen* na weynigh dagen,
Heeft willen vieren Satans Feest,
Cyriacus spant voor sijn wagen,
Om naeckt te trecken als een beest:
Hem wordt gevraeght,
Hem 't eerst mishaeght:
D'Afgoden te dienen; of swaerste pijn
Te lijden; acht lijden een droom te zijn.

11. Niemant, of niet hem kost verwinnen:
Op 't Hooft laet gieten siedent pick;
Godt loofde met hart, ende sinnen,
Niet hem aen brocht vrees ofte schrick.
Sprack tot Godts eer,
'k Loof u mijn Heer,
Dat ghy my tot uw lijden waerdigh acht,
Den Heer *Cyriacus* gaf sulcke kracht.

12. Daer na sijn leden van een treckten;
Sijn Godt en Al, om hulp hy badt,
Met den Tyran, versterckt hy geckte:
Onthooft is desen waerde Schat.
Van Godes Soon,
Krijght 's Hemels Throon.
Was Seraphijn van Godes volck en eer,
Hy roept niet vol van troost, meer ende meer.

13. Volght u Patroon met hart en sinnen,
Satan door sond u ziel niet geeft; *Leeringe.*
Godt boven al, altijdt wilt minnen:
Deughden doet, soo langh ghy leeft;
U Naesten laet,
En vroegh by staet:
Hervat sijn Feest, en eer ghy die van *Hoorn,*
Glory sult krijgen; anders Godes thoorn.

14. *Cyriace,* van ons gepresen.
Krijght ons van onsen Heer en Godt,
Godt wel te dienen en te vreesen,
En dat de Hemel is ons lot,
Dat *Satans* macht
Is sonder kracht
Voor ons alle, in 't leven ende doodt,
Om met vreughd te raken in *Abr'hams* schoot.

Sinte Laurentius Martelaer, Patroon van Alckmaer, Hoogh-karspel, Heems-kerck, &c.

Wijze:
{ Lestmael reed ick ter jacht. { Ofte,
{ Enchuysen treckt na Lier.
{ Waerom bedroeft Jonghvrouw?

1. *D*En Vogel, Visch end' Beest,
Soo jongh als oude menschen
Voor 't lijden zijn bevreest,
Na lijden wie sal wenschen?
Van 't minst tot 't meest dat leven heeft
Om 't leven al te beste geeft
Schrickt voor de doodt, en beeft.
Van 't minst.

2. *Sint Laurens* was soo vroom,
Dat hy het swaerste lijden
Acht maer te zijn een droom,
Ia, hier in hem verblijden.
Acht niet de doodt als doodt, of roet;
Acht meer de doodt als 't leven zoet.
De doodt gaet te gemoet.

3. Als *Sixtus* wordt geleyt
Na het Kercker gebonden;
Sint Laurens weent en zeydt:
Och Vader! om wat zonden,
Ghy uwe *Diaken* verlaet!
Tot pijn, en doodt alleen ghy gaet,
Ist om eenigh misdaet!

4. Den *Paus Sixtus,* antwoordt:
Neen, neen, o waerdste Soone!
Ghy sult, al ga ick voort,
Ontfange schoonder kroone:
Swaerder sal wesen uwe strijt,
Want ghy Vroomer en Ionger zijt:
Wacht maer drie dagen tijdt.

5. Na *Sixtus* raedt, terstondt
Om d'Armen te vertercken,
Die hy met hoopen vont,
De schatten geeft der Kercken.
Valeerjaen vanght 't heyligh vat:
Laet hem drie dagen los, mis dat
Brengen sou Kercke schat.

6. *Sint Laurens* metter spoet
Op soeckt d'Armen, die waren
Deelachtigh 't Kercke goet.
De schat der Armen scharen.

Aen de Keyzer goedt-gierigh toont,
En zeyt: in dese schade Godt woont:
D'Aelmiss' met d'Hemel loont.

7. Vergramt *Valeerjaen,*
Sint Laurens laet ontkleden,
Met schorpioenen slaen,
En scheuren al sijn leden;
Al vloeyt van 't be'en bloedt, vleesch en vel;
Dit lijden tot de doodt toe fel
Acht maer een kinder-spel.

8. Gehangen in de lucht,
Gebrant wordt en geslagen,
Hy klaeght, kermt, weent noch sucht
Maer roept: In al mijn daghen
'k Ben noyt als nu, verblijdt soo seer:
Za! Za! Aendoet my lijden meer,
'k Vrees swaerd, vyer, leeuw noch beer.

9. Den gierige Tyran,
Om sijn lust te versade,
Laurentium Ionghman
Laet op een rooster brade
Met een swaer en langduerigh vyer;
In 't vyer, geen veyr; maer soet playsier
Des Hemels voel hy hier.

10. Als hy half was gebraen,
Hy spreeckt ot Godes eeren:
Snijt, eet wilt u versaen,
End' lichaem wilt omkeeren.
Brandt als Phenix met geneught.
Sijn doodt hem leven doet, en deught;
Heeft nu Apostels vreught.

11. Als ghy, o Christen mensch!
In lijden zijt, of rouwen
't Lijden van *Sint Laurens*
Wilt peylen, en aenschouwen;
Yder een dan belijde sal:
Mijn rouw, mijn pijn is nietmendal
By sijn tormenten al.

12. *Sint Laurens,* waerde *Sant,*
Wilt voor ons al verwerven;
Dat *Venus-lust* en brandt
Uyt-dooft, en heel mach sterven.
Dat yder d'Armen trouw by staet;
Godt dient, en volght met wil, en daet,
Godt noch 't geloof verlaet.

13. Och *Iesu*! Godes Lam,
Wilt ons alle bevrijde
Van d'helsche pijn en vlam.
En versterckt ons in 't lijde.
Vergunt ons mede allegaer,
Dat met *Sint Laurens* Martelaer
Wy sien u aenschijn klaer.

Sinte Clara, Ofte Claer, Maeght, Patronersse der Clarissen. 12.Augusti.

Wijze:
{ Een Kindeken is ons gebooren. Ofte,
***{ Laet ons eendrachtigh d'Heer der Heere*n**
{ siet fol. 173.

Laet ons met stemme ofte Snaren
Heden met vreught
Yet van Claraes klaerheydt verklaren
En van haer deught.

1. *L*Aet ons 't licht van *Assysen,*
't Licht van de heele aerdt,
Sint Clara, 't klaer licht prijsen.
Voor dat sy is gebaert,
Van Christus is gepresen;
Want van haer zeydt:
Dat sy 's wereldts licht wesen
Sal, vol klaerheydt.
Laet ons met stemme.
Heden met.

2. Al 's werelts duysterheden
Voor *Claraes* klaerheydt vlucht.

d'Armen spijst, en bekleeden:
In Godt neemt haer genucht.
De sonden schout en mijde.
Al Christus smart,
En doodt met mede-lijde
Voelt in haer hart.
Laet ons met
Heden met.

3. Sy volght *Franciscus* paden,
Die al haer hayr af-snijt,
Stracx 's Werelts al versmade:
Geeft haer 't geest'lijck habijt.
Satan kan 't niet verdragen
Dat sy dit doet.
d' Ouders haer hierom plagen,
Met al haer bloedt.
Laet ons met
Heden met.

4. Als Wolven siet haer vrinden,
't Lam loopt, houdt vast 't autaer.
Wordt als een klip, die winden
Vreest, noch tempeesten swaer.
Agnes, doet haer gebeden,
Haer Suster, rat
Met veel Princesse mede
Volgen haer pat.
Laet ons met
Heden met.

5. *Sint Claraes* deughde stralen
Schijnen door 's Wereldts rondt.
Haer nedrigheydt verhalen,
Noch deughden sal geen mondt.
Sy geeft in haer armoede

Aelmisse groot.
Vijfmael thien Nonnen voeden
Met een half broodt
Laet ons met
Heden met.

6. Met 't hayre kleedt, en waecken,
En vasten 't vlees castijt.
Doet vluchten d'helsche Draecken;
Sy bidt de meeste tijdt.
Haer hart is opgetooge,
Soo dra sy bidt.
Godt heeft altijdt voor oogen;
Haer ziel blijft wit.
Laet ons met
Heden met.

7. Als eenige vyanden
Van Godt, en 't Roomsch geloof
Haer Clooster wreedt aenranden,
Sy soecken hier een roof:
Uyt d'hemel hoort: bewaren
'k Sal uw' tot 't endt.
Clara verdrijft, dees scharen
Door 't Sacrament.
Laet ons met
Heden met.

8. *Maria,* met haer Soone,
Met eenen Maeghde schaer
Verciert met goude Croonen
Vertoonen aen *Sint Claer*.
Met vreught van d'aerde scheyde,
Met zoete lof
Dit geselschap haer leyde
In 's hemels hof.
Laet ons met
Heden met.

9. Wilt na de deughde trachten
Van *Clara* Godes Maeght.
Houdt Godt in uw' gedachten; *Leeringe.*
Doet al dat Godt behaeght.
Verlaet noyt Godes paden,
Noch zuyverheydt;
Sult vinden Goods genaden
Voor uw' bereydt.
Laet ons met
Heden met.

10. *Sint Clara,* wilt af-keere,
Door uw' gebedt van my,
Al dat mijn ziel kan deere,
En zuyverheydt daer by.
Dat Christus mijn wil geve
Sijn vlees en bloedt
In 't eynde van mijn leven;
En 's Hemels goedt.
Laet ons met.
Heden met.

't Groot Feest van de Hemel-vaert van Maria. 15. Augusti.

Wijze:
{ Hoort mijn Dochter gepresen. { Ofte, { O liefste lief gepresen.

1. *M*Ijn *Iesu,* mijn *Behoeder,*
Gunt my op dese dagh,

Dat ick van uwe Moeder
Oprecht verhale mach:
Hoe sy is op-genomen,
Hoe sy heden gekomen
Is, in het 's Hemels hof
Met vreughden, eer en lof.
Hoe sy is.

2. *Maria* oudt van Iaren
Met deughden al vervult,
Goodts Engel hoort verklaren:
Weet dat ghy sterve sult.
Palm-tack heeft haer gegeven
Om dat sy in haer leven
Verwonnen had den Draeck,
't Vleesch, en 's Werelts vermaeck.

3. Door al de Werelds hoecken
D'Apostelen verspreyt,
Met *Iesus* haer besoecken
Eer dat sy van hier scheydt.
Met blijdschap is gestorven:
Haer lichaem niet bedorven
Is, al leyt het in 't graf,
Al is de ziel daer af.

4. *d' Eng'len* en *Seraphijnen,*
En Mogentheden bly,
Throonen en *Cherubijnen,*
d'And're Chooren daer by,
Met vreught op d'aerde dalen,
Om tot 'Hemelsche zalen
Mariaes lijf en geest,
Te leyden in dit feest.

5. *Jesus,* den Heer der Heeren,
Laet zijn Engelen schaer,
Om sijn Moeder te eeren,
Singen in 't openbaer,
Hy laet sijn Moeder steunen
En op sijn schoud'ren leunen:
Alsoo dit waerste pandt
Geraeckt tot 's Hemels landt.

6. Den Vader haer ontmoete
Met lof, en grooten eer;
d' Heylige Geest haer groete,
Soo doet haer Soon, haer Heer.
De vroome Martelaren,
Ende al Godes scharen,
Die vallen haer te voet
En singen: Weest gegroet.

7. Een kroon is haer gegeven,
Een kroon op 't heyligh hooft,
Met Sterren vijf en seven,
Wiens klaerheydt noyt verdooft,
En met de Zon haer leden[+]
Zijn mede bekleedt heden,
Daer by haer voete staen
Boven de klare Maen.

[+]*Apoc.c.12.v.1.*

8. Boven d'Engele Thooren,
Boven de Maeghden schoon,
Ia, al Gods uyt-verkooren
Ontfangen heeft haer throon:
Aen Christi rechter zijde
Zij in 't Hemels verblijde,
Ontfanght de meeste vreught
Tot loon van hare deught.

9. Valt neder op der aerde
Catholijcken, en prijst,
Die Maeght, die *Iesum* baerde, *Leeringe.*
En grooten eer bewijst,
Uw' Hemels Coninghinne;
Naest Godt wilt haer beminne;
Weet, weet dat Godt behaeght
Den lof van dese Maeght.

10. Soeckt ghy met ziel en leden
In 's Hemels hof een plaets?
Haet 's wereldts ydelheden,
Loopt noyt na 't sondigh aes,
Na deughden al wilt trachten,
Dient Godt, by dagh en nachten,
Doet noyt dat ghy beklaeght;
Doet noyt dat Godt mis-haeght.

11. Moeder! door uw gebeden,
Verkrijcht van uwe Soon:
Dat wy ons hart en leden
Van sonden houwe schoon:
Dat wy de boosheydt vluchten,
Voort brengen goede vruchten.
Versoent u Soon verstoort;
Weest onse Hemels poort.

S. Bernardus Abt, Ende Honigh-vloey-ende Leeraer.
20. Augusti.

Wijze:
{ Lestmael reed' ick ter Iacht. { Ofte,
{ Den Vogel, Visch end' Beest.
{ Enchuysen treckt na Lier.
{ Waerom bedroeft Iongh-vrou?

1. *S*Telt op den Vyge-boom[+]
Den alderwaerste enten;
Soo suyver is en vroom,
Verfoeyt dese presenten:
Met dit ent maeckt 't minst geen accoort;
Noch dit ent brenght oyt vruchten voort,
't Verdwijnt, 't verdort, 't versmoort.
Met dit.

[+]*Berch.T.1.l.12.Cap.55.*

2. Vochtigheydt wit als sneeuw
Is in die boom besloten:
't Serpent wreedt als een Leeuw
Wordt door dit nat verstooten.
Dese boom is vruchtbarigh seer,
Brenght vruchten voort meer ende meer.
Aenhoort nu mijnen leer.

3. *Bernardus* is geweest
Gelijck de Vyge-boomen.
Voor sijn suyveren geest
d' Onsuyverheydt moet schroomen.
d' Onsuyverheyt geen wasdom geeft;
d' Onsuyverheyt geen wasdom heeft
In hem, soo langh hy leeft.

4. Aen Godt was soo geheght;
Niet hem van Godt kon scheyden;
Hoe 't vleesch en wereldt vecht.
Wat lage Satan leyden.
Heeft geen vermaeck in 's wereldts goedt,
Verstoot de werelt met de voet;
Godt smaeckt hem alleen soet.

5. Na Godes wil hy gaet
In 't Klooster strengh te leven;
Sijn Broeders na sijn raedt
Hier mede toe begeven.
Wat hy doet, 't zy hy staet of sit
Godt is sijn ooghmerck ende wit.
Hy vast seer veel, en bidt.

6. Met Iesu had veel re'en,
Die met Hemelsche stralen
Laet wijsheydt niet geme'en
Op sijn waerste Soon dalen.
Verlicht was als een *Cherubijn*:
In liefde wast een *Seraphijn*.
Hy schijnt geen mensch te zijn.

7. Verduldigh is als *Iob*:
Als *Moyses* hy 't volck leyde,
Als om *Rachel Iacob*
By dagh en nacht arbeyde.

Ootmoedigh is als *Abraham.*
Is een Propheet. Vreest vyer noch vlam.
Onnoosel is als 't *Lam*.

8. Dese Son heeft verlicht
Veel Ketters, en Sondaren,
Door hem zijn soo gesticht,
s' Haer boosheyt late varen.
Veel vreede maeckt, en vreede mint.
Al Satans macht soo licht verwint
Als een Reus 't minste Kindt.

9. Als in de ware Kerck
Graef Willem maeckt onvreden,
Bernardus Godes Klerck
Komt vroom tot hem aen-treden
Met 't vleesch en bloet van onsen Heer,
Seydt: *Hier is uw' Godt, geeft hem eer,*
Op d'aerdt *Willem* valt ne'er.

10. Hy roept op eenen tijdt:
Maria wilt betoonen,
Dat ghy de Moeder zijt,
Van mijn, van mijn, uw' Soone.
Sy laeft hem met hare melck soet,
By dese smaeck als 's werelts goedt,
Is bitterder als 't roet.

11. Mariaes waerdste vrindt,
Bernard', die van Goodts Soone
Geacht is als sijn kindt;
Van d' Heer krijght 's Hemels throone.
Niemant isser op 't aerdtsche dal
Die sijn deughden verhalen sal;
Veel min sijn tekens al.

Een Ander van Sinte Bernardus,

Op de voorgaende Wijze:

1. *V*Olght *Sint Bernardum* na;
Houdt altijdt Godt voor oogen,
Doet deughden vroeg en spa;
Geen sonden wilt gedoogen,
Looft, eert en bemint Godes naem;
Strijdt voor M*ariaes* lof en faem,
Leeft na uw' staet bequaem.

2. O Heylige *Bernard*!
Krijght: dat wy Godt beminnen
Met onse ziel, en hart,
Met krachten al, en sinnen:
En dat niet ons van Godt verleydt,
Hoe 't vleesch rebel, en werelt vleyt
Noch *Satan,* hoe hy pleyt.

3. *Jesu*! mijn ziel maeckt nat
Door uw' bloedige plassen,
Dat in mijn ziel nu dat,
Alleen, o Heer! mach wassen,
Dat uw' belieft, dat uw' behaeght
Dit soeckt, dit bidt, dit smeeckt, dit vraeght
U alderminste Maeght.

Sinte Bartholomeus, Apostel.
24.Augusti.

Wijze:
{ Menschen, aenhoort mijn klagen. { Ofte,
{ Menschen Gierigh van aerde.
{ O Rat, van Avonturen!

1. *CHristus* sijn waerdste Vrinden,
Hoe heyligh dat sy zijn,
(Soo wy daegh'lijcks bevinden)
Met plagen ofte pijn
Sal Vaderlijck kastijden.
Dit doet ons heden klaer
Bartholomëus lijden,
Bekennen en belijden,
Gelooven allegaer.
Sal Vaderlijck.

2. *Bartholomëus* noemen
Veel Doctoren vermaert[+]
Nathanaël, wiens roemen
Christus ons openbaert:
Nathanaël waerachtigh
Is een *Israëliet,*[+]
Wiens tonge leugenachtigh,
Noch hart bedrogh deelachtigh
Gebonden zijnen niet.

[+]*Corn. Iansen. Gaud. Rupertus Abb. Gavantus, &c.*
[+]*Joh.c.1.v.47.*

3. Tot Apostel verkooren
Van Christus onse Heer.
Sijn stemme laet hy hooren
Tot Godes lof en eer.
In *Indiaensche* Landen
By dagh en nachten leert:
Vreest pijn, vyer, doodt noch banden.
Veel doolende verstanden
Tot 't Roomsch geloof bekeert.

4. Daer na is hy gekomen
In *Armenien* groot,
In een Kerck heeft vernomen
d' Afgodt Astaroth snoot:
Satan hier aen-gebeden
Hebben in plaets van Godt,
Met ne'er-geboge leden.
En Christus eer vertreden;
Soo dwaes waren en sot.

5. Sijn kleed'ren niet versleten.
d' Eng'len waren by hem;
Hy weet veel Goods secreten:
Soo luyt was sijnen stem
Als eenige trompetten.
Leeft met een blijdt gemoet,
Leeft heel na Godes Wetten.
Gebede sonder smetten
By nacht en dagen doet.

6. d'Apostel heeft benomen
Al Satans spraeck en kracht,
Satan voor hem moet schromen
En al de Helsche macht.
Polymius, geheten,
Groot Coningh van dat Landt,

Wiens dochter was beseten,
Als een Hont heeft gebeten,
Wordt verlost door dees Sant.

7. De Coningh hem bekeerden
Met sijn heel Conincx hof:
In 't openbaer Godt eerden
Met grooten eer en lof.
Daer na bekeerden mede
Noch menigh in 't getal,
Ia, twalif heele Steden:
Astaroth vroom vertreden,
Laten haer doopen al.

8. De Dienaers van d'Afgoden
Worden hierom ontstelt.
Astyages laet dooden
Godes Tolck ende helt,
Van d'Apostel doet snijden
Al 't vel van 't vleysch en be'en:
In 't alderswaerste lijden
d' Apostel hem verblijden;
Hy schijnt te zijn een steen.

9. Sijn hooft met 't Swaert af-klooven,
Sijn lichaem wordt een lijck;
Sijn ziel krijght 's Hemels hoven.
Laet ons nu al gelijck
In onse pijn, en plagen
Bartholomeus vel *Leeringhe.*
Voor onse ooge dragen;
Soo sulle wy niet klagen
Dat ons lijden is fel.

10. Apostel, hoogh verheven!
Maeckt dat wy d' oude mensch,

En 't vel van 't sondigh leven
Uyt-recken na ons wensch.
Satan van ons wilt drijven
Mede, o vroome helt!
Dat wy geloovigh blijven,
In deughden al beklijven.
Leyt ons in s' Hemels velt.

11. Och *Iesu*! Heer der Heeren!
Wilt aen ons, Godes Soon!
Verduldigheyt vereeren.
Maeckt onse zielen schoon
Van boosheydt ende sonden;
Dat wy met Lijf en Geest
U dienen t' alle stonden,
U Naem met hart en monden
Belijden onbevreest.

Sinte Werenfridus, ofte Werver, Patroon van Wervers-Hoven. 27. Augusti.

Wijze:
{ Het daget in den Oosten. { Ofte,
{ Als yemant eens wel gaet doorsien.
{ Toont metter daet te wesen. fol.20.

1. *M*Eer als het hart kan draven
Dorstigh na eenigh nat;

Ia meer als Mammoms-Slaven
Slooven om gelt, of schat,

2. *Sint Werver* heeft geloopen,
(In *Engelandt* geteelt)
Om *Hollandt* te ontknoopen
Aen *Satans* strick gezeelt.

3. Godt had in 't hart geschooten
Pijlen van Zielen-brandt;
Sonder om-sien verstooten
Heeft hierom rust en landt.

4. Van *Willibrodt* gesonde
Niet verr' van *Medenblick:*
Als een Engel terstonde
Hier arbeyt sonder schrick.

5. Al heeft de Vriesen Koningh,
(Wiens ziele Satan hadt)
Radbout, Kasteel en Wooningh,
En Hof in dese Stadt.

6 Geen vyer, geen swaert, geen lijden
Sijn ziele-brandt uyt-blust.
Krachten, wijsheydt en tijden
Bestede hier met lust.

7. Bid-plaets om Godt te loven,
Werver by Hoven bouwt:
Waer van daen *Wervers-hoven*
De naem heeft, en behout.

8. Daer-na na Goods begeere
Gelderlandt, Westervoort,

En *Elste* komt bekeere,
Door Afgod'ry versmoort.

9. Als een Engel met vreughden
Ontfangen is aldaer.
In hem zien al de deughden
En tekens wonderbaer,

10. Haer doode-ziele leven
Ontfangen door sijn leer:
Haer duysterheyt verdreven
Heeft als een Maen, ja meer.

11. Satans-banden los maeckte;
Maeckt d' arme ziele rijck:
Tot kennis Goods geraeckte,
Sy leven deughdelijck.

12. d' Engelen sijn ziel dragen
Met vreucht in 't Hemelrijck,
Twee Koeyen voor een wagen
Tot *Elsten* brengen 't Lijck.

13. Van 't geloof *Wervers-Hovers*
Wijckt niet, noch van Patroon.
Weest sijn eer noch feest rovers, *Leeringe.*
Volght hem met ziele schoon.

14. d'Apostel van dees Lande,
Sint Werver! krijght ons dit:
Dat wy in liefde branden,
Daer na 's Hemels besit.

S. Jans Onthoofdinghe.
29.Augusti.

Wijze:
{ Adams geslacht. { Ofte,
{ Edel Kersouw.
{ Op dese dagh.

1. *Sint Ian,* die hoort
Herodes onkuysheden.
Dat tegens d' Echten-staet,
Tegen 't accoort,
Tegen Godt ende reden
Herodias verlaet
Haer Man, en die haet,
Om by een te boeleeren.
Sint Jan Herodem bestraft,
Niet vreest sijn staet nog eeren;
Haer Man.

2. 't Kan niet bestaen,
Of ghy moet heel verlaten
De hoer *Herodias*;
Laet haer dan gaen,
Toont u zonden te haten.
Sijn *Boeltjes* hart als vlas
Van haet ontsteeckt ras,
Haer hart dat borst en scheurde,
Van onkuysheydt was sy vol,
Hierom 't scheyden niet beurde.

3. *Sint Ian* terstont
Als een misdadigh leyden
Men na een Kerckers-kot;
Om dat sijn mondt
Aen haer de waerheydt seyde:
Dit gare lijdt om Godt,
En om s' Hemels slot
Herodes in die tijde
Noot tot sijn geboorte dagh
Princen, om te verblijde.

4. De Dochter van
Herodes concubijne
Met dansen zijn gemoet
Bekollen kan,
Dat hy haer voor al sijnen
Princen edel van bloedt,
Sweert met woorden soet
Al dat u hart kan dencken
Al was 't half van al mijn goet,
Of rijck, ick sal 't u schencken.

5. 't Venus-dier boos
Haer Moeder vraeght om raden:
Wat acht ghy 't meest te zijn!
De moeder loos
Met haet en nijdt beladen
Seydt: waerdste Dochter van mijn
Acht alles maer schijn,
Ia selver Koninck Kroonen:
Ioannes hooft eyst terstont,
My vrintschap sult betoonen.

6. Sy onbevreest,
Seyt: Koningh wilt my geve
Haestigh *Ioannes* hooft,

Hy wat bedeest:
De Beul *Sinte Ians* leven
Beneemt, end' hals af-klooft;
In een schotel 't hooft
Sy toont aen al de Heeren.
Wat quaet komter niet al voort
Uyt dansen, drincken, sweeren!

7. De zuyverheydt
Van *Sint Ian* heeft gekregen
De schoonste Maeghde-kroon:
Om dat hy scheyt
Om Goods woordt door de degen,
Ontfanght in 's Hemels throon
De Maertelaers kroon.
Herodes met sijn boele,
En haer dochter in de brandt
Goods gramschap eeuwigh voele.

8. *Sint Ian,* gekroont
Van Godt in 's Hemels zalen,
Wy smeken met ootmoet;
Liefde betoont
Aen die u lof verhalen.
Krijght door u zuyver bloedt,
Dat wy metter spoet
Treden u deughde-spooren;
Dat wy 't quaedt bestraffen vroom;
En ons quaedt gaere hooren.

Blijde Geboorte van Maria. Moeder Goods.
8. September.

Wijze:
{ Schoonste Nymphje van het Wout. { Ofte,
{ Lestmael soo de gulde Sonn'.
Nota,
't Kan gevoeght worden bequam na de Wijze:
Roose-kransken uw' zy lof. Ofte:
Alleluja 't blijdste woordt.

1. *ANna* de heylighste Vrouw
Was in rouw,
En haer Man *Ioachim* mede.
Hy wast oudt, Sy onvruchtbaer;
't Heyligh paer
Om een Kindt hebbe gebeden.
Hy was oudt.

2. *Anna* uyt een Engel hoort,
't Blijdste woordt:
Godes Moeder sult ghy baren;
Maria sal zijn haer naem;
Groot haer faem
Sal wesen, by Godes scharen.

3. Den alderheylighste Maeght
Die verjaeght,

Verplet 't hooft van d' helsche Slangen,
Sonder erf-sondt, ende smet,
Reyn en net
Is geboore, en ontfangen.

4. Al leyt sy als 't minste kindt
Dat men vindt,
In haer nochtans zijn te vinden
Al Goodts gaven, die ghy weet,
Niet vergeet
Deught in d' Eng'len, en Goodts vrinden.

5. Onse *Salighmaker* sal
Sonn' en *Al*
Uyt dese dageraedt rijsen;
Daer toe is bequaem alleen,
Anders geen
Naest Godt wilt haer eer bewijsen.

6. *Iesus,* ons opperste goedt,
Uyt haer bloedt,
Ende vleesch moet zijn gesprooten:
Thoonen sal ons sondaers snoot,
Mildheyt groot,
Ons eeuwigh wee sal verstooten.

7. Nu verblijdt, en sonder sorgh
Is 't Voorborgh;
Want Goodts Moeder is gebooren.
Al d' Engelen groote schaer
Laten haer
Blijdtschap en vreught heden hooren.

8. Laet ons singen: *Weest well'kom,*
Iesse-blom,
Tot vermaeck van ons gebooren:

Sult d' Hemelsche Vader gram
Door uw' Lam
Versoenen sijn groote tooren.

9. Voor ons, *Iesus* uwe Soon,
's Hemels throon
Door sijn dierbaer bloedt sal koopen.
(Om uwen 't wil) d'Heyligh Geest
Ons geneest
Van 't quaedt; gaven veel laet loopen.

10. Bevrijt ons van 't eeuwigh wee.
Sterr' der Zee!
Staet ons by in 's wereldts stroomen,
Leyt ons, Hemels Koninghin,
Dat wy in
's Hemels have daer na komen.

Van Sinte Cornelius, Paus, Patroon van Limme, &c.
14. September.

Wijze:
{ Mijn Ziel ô schoone Creature. { Ofte,
{ Ick wil de valsche Werelt haten.
{ Neraea schoonste van u gebueren.
{ Noyt Parel schoonder op der aerde.

1. *T*Ot Godes eer, ick laet ontspringen
Mijn stem, uyt liefde onbevreest;
Van *Sint Cornelis* sal ick singen,
Wat vroomen Helt hy is geweest.
Van Sint, &c.

2. Als de Christ'nen 't leven verlooren,
Veel in't getal door *Decius,*
Als doe tot *Roomen* is gebooren,
Godts waerde vrindt *Cornelius.*

3. Hy in sijn jeught, en jonge jaren
Ootmoedigheyt en deughden mint;
's Werelts ydelheyt laet hy varen,
In Godts liefde was hy verslint.

4. Als men vergadert veele vonden
Om te kiesen Kercks Opper-hooft,
Sint *Cornelis* uyt alle monden
Wort verkosen, elck hem daer looft.

5. Tegen sijn wil wordt soo verheven,
Maer dit geschiedt na Godes wil:
Hoogheydt hy noyt socht in sijn leven,
Na Godt hem voeght, hoe swaer 't hem vil.

6. *Novatiaen* in dese tijden,
Die brenght aen een seer swaer tempeest:
Cornelis hem hier in verblijden,
Soo vroom en sterck was sijnen Geest.

7. Hy achte niet al de boosheden,
Verciert van dese Ketter boos,
Een yder dit doe heeft beleden,
Novatiaen is seer godtloos.

8. In sijn tijdt Dienaers van d' Afgoden
Waren *Gallus* en *Volus'jaen,*
Die seer grouwelijck laten dooden,
Die haer Geloof niet af en gaen.

9. Sy laten desen heel verbranden,
Ofte lijden ander ellent:
Sint *Cornelis* hoopt van haer handen,
Te krijghen 't aldergrootst torment.

10. Als een Seyl-steen trecht de Menschen
Alwaer dat was dees waerde Sant:
Door Sathans wil, hierom te wenschen,
Volus'jaen hem uyt *Romen* bant.

11. Als hij was wegh, veel hem beklaeghden
Aen de Tyran met valscheyt groot:
Cornelis wil u uyt 't Rijck jaghen,
Volus'jaen hierom hem ontboot.

12. Die *Cornelis* vraeght: wilt ghy jagen
My uyt mijn Rijck? antwoort terstont;
Hy antwoordt neen. Seer wreede slaghen,
Laet hy nochtans slaen op sijn mont.

13. *Cornelis* vonnis wort gesproken,
Ghy moet eeren *Mars* onse Godt,
Hy sprack met vroomheyt onghebroken,
'k Ben niet soo dwaes, ofte soo sot.

14. Wilt ghy niet eeren onse Goden, *Gevraeght.*
Soo moet ghy sterven door het swaerdt;
Ick wensch te lijden hondert dooden,
Niette minste my maeckt vervaert. *Antwoort*

15. Eer Sint *Cornelis* soude sterven,
Sijn Bewaerder seyt; helpt mijn Vrouw,
Vijfthien jaeren heeft moeten derven
Haer gangh, met groote pijn en rouw.

16. In *Iesu* naem, staet op u voeten,
Sprack hy alleen doe tegens haer:
Sy staet op: Godt begint te groeten,
Met veel woorden in 't openbaer.

17. *Mars* haer Godt doet geen Offerhanden,
Al wort hy daer oock door gestelt.
Gedoot nu wort door de Beuls handen,
Cornlius den vromen Heldt.

18. Liefhebbers van *Cornelis* deughden
Volght die na: 't Roomsch geloof behout;
Daer voor te lijden acht het vreughden;
Hoovaerdicheyt en hoogheyt schout.

19. Sinte *Cornelis* wy uw' smeecken,
Van *Iesu* voor ons krijght, o Vrint!
Als wy in d'ure des doodts steecken,
Dat yeder hulp en troost dan vint.

20. Wilt *Iesu* aen ons alle geven
Ons kleyn t' achten met ons Patroon,
Om daer nae te worden verheven,
Dit soecken wy, o Godes Soon;

Sinte Mattheus, Apostel en Euangelist.
21. September.

Wijze:
{ Tot Bethlehem wil uw' spoeden. { Ofte,
{ Beata immaculata.

1. *A*Ls Godt en al, Heer der Heeren
Den snoodste Publicaen
Mattheum, soeckt te bekeeren,
Na 't Tol-huys is gegaen.
Den aerdtsche Mol
Sat in den tol
Met quaet vervult, van deughden hol.
Den aertsche.

2. Geen tekens siet; alleen hoorden;
Matthéé volght my na.
Breeckt *Satans,* en s' werelts koorden,
Hy volghde *Iesum* dra.
Sijn gelt en staet,
Alles verlaet;
d'Afgodt *Mammon* versaeckt en haet.

3. Siet! siet! die veel heeft bedrogen,
Siet! een groote Kameel
Passeert door een naelde oogen.
't Mirakel beurt niet veel.
Den Helsche gast

Onder 't swaer last
Van *Mammon,* houdt de rijcke vast.

4. Soeckt veel Tollenaers te leyden,
En Sondaers tot sijn Heer.
Laet hierom een mael bereyden.
Door Christus woordt en leer
Veel met hem gaen
In Godes baen,
De sonde haten, 't aerdts versmaen.

5. By Christus is hy gebleven
Tot sijnen Hemel-vaert.
Acht Iaer daer na heeft beschreven
't Euangelij vermaert,
Hy loopt en draeft,
Hy preeckt en staeft,
Zijnde met d' Heylige Geest begaeft.

6. Van 't Ioodts volck, Goodts uytverkoren
Stelt, houdt sijn koers na 't Landt
Van de vergelege *Moren*:
Vreest moeyte, doodt noch brandt.
Toovenaers twee
Vindt hier, die wee
Doen 't volck door Draken, en aen 't Vee.

7. De Draken fel heeft verdreven
Na 't maken van een kruys.
De Coninghs Soon doot krijght 't leven
Door sijn gebede kuys.
Dees klare Son
Toov'naers verwon
't Luckten al wel, wat hy begon:

8. 't Conincx Hof, en volck met hoopen
Tot Godt bekeeren daer;
Sy laten haer mede Doopen.
De Conincx Dochter haer
Aen Godt heel geeft,
En zuyver leeft.
Godt oprecht dient, voor sonden beeft.

9. Als haer Vader overleden
Is, *Hirtacus* haer Oom
Wil haer trouwe; s' heeft gestreden
Tegens hem kloeck en vroom:
d' Apostel seydt:
't Is een quaedt feyt
Wie dat Coningh! Goods Maeght verleyt.

10. Als *Hirtacus* dit aenhoorden;
d'Apostel aen 't Autaer
Met een Lancy doet vermoorden.
Mattheus Martelaer
Van Godes Soon
Ontfanght tot loon
Om sijn pen, deughden 's Hemels throon.

11. Wilt sondaer niet langer treden
In uw' boos sondicht padt *Leeringe.*
Bekeert u, bekeert u heden
Tot Godt, en staet op radt.
Wordt Godes vrindt
En Godt bemint;
Haet dat uw' ziel, en hart verblindt.

12. In onse plagen en kermen,
Mathéé! staet ons by;
In 't sterven wilt ons beschermen
Van 't helsch Serpent: daer by,

In 's Hemels zael
Bereydt een mael
Voor ons, voor ons oock altemael.

13. Geeft, *ô Iesu*! ons de zegen;
Dat wy van dese tijdt
Wandelen *Matthéus* wegen
En uw' dienen met vlijt:
Al 't sondigh draf
Neemt van ons af,
Maeckt ons bequaem, tot vreught en straf.

Sinte Thecla, Maghet en Martelaresse, Een Spiegel der Maeghden. 23. September.

Wijze:
{ 'k Aenbid u Godtheyt krachtigh. { Ofte,
{ Mijn droefheydt moet ick klaghen.

1. *L*Aet ons eendrachtigh prijsen,
Sint *Paulus* eerste Maeght,
En grooten eer bewijsen;
Want dit Godt seer behaeght;
Thecla is haren naem,
Bekent door 's werelts rondt,
Groot is haer eer, en faem:
Aenhoort haer lof terstondt.
Thecla is, &c.

2. *Thecla* in edel Hove
T' Iconi is gebaert,
Nochtans in 't ongelove
Sint *Paulus* onvervaert,
Naest haer huys preeckt Godts woordt,
Met eenen luyde stem:
't Huys *Thecla* dat klaer hoort,
Godts kennis krijght door hem.

3. Soo seer Godts woordt beminden,
Als *Paulus* dat maer preeckt,
Op Solder men haer vinden,
By 't venster haer oor steeckt.
Haer Moeder hierom quaedt
Wordt, ende haer seer dreyght,
Van daer geensins wegh gaet;
Sy was geen riet, noch neyght.

4. In hare jonge jaren,
Toont hare vroomigheydt:
Om Gods woordt laet sy varen
Spijs, dranck en ydelheydt
Gods woordt oock niet verlaet
Om haer Vryer *Thamier*.
Die haer seer hooge staet
Belooft: of dreyght met vyer.

5. *Paulus* men hierom vangen,
En werpen in een kot:
Thecla wenst met verlangen
t' Lijden met hem voor Godt.
Sy komt by hem aen-merckt,
Haer Schatten hierom geeft:
s' Hoort hem, noch sy versterckt;
Voor niemant vreest of beeft.

6. Metter daedt nu verfoeyden
d'Afgodt, en 't Heydens-dom;
En oock, dat haer noyt moeyden,
Thamier haer Bruydegom.
Neemt aen ons *Roomsch Geloof,*
En suyverheydts waerde pandt,
Al acht men haer een sloof,
Sy rekent 't niet tot schandt.

7. Tot de brandt is verwesen
Na haer Moeders begeer,
Thecla heel sonder vreesen
Springht selfs tot Godes eer
In een groot vyer met lust:
Na 't maecken van een Kruys;
Tot schant, ('t vyer heel uyt-blust,)
Van 't Heydensche gespuys.

8. Geen hinder van 't vyer lijde,
Want *Iesus* haer behoedt,
Die haer in 't vyer verblijde
Met sijnen troost seer soet.
Van 't vyer lijdt sy geen pijn,
Al wast een vyer des doodts;
By haer scheen *Paulus* te zijn,
Maer 't was de Soone Goodts.

9. *Alexander* uyt te dooven
Meent *Theclaes* Maeghde-crans,
Ia die van haer te rooven,
Maer hy en had geen kans:
Werpt haer voor beest, en beest,
Als Leeuw, Stier ende Beer;
Die smeecken haer met Feest,
Sy doenen haer geen seer.

10. Serpenten haer niet hind'ren,
Al zijnse vol fenijn,
Niet meer als jonghe kind'ren,
Die sonder krachten zijn,
Noch menschen quaet vermaert,
Want *Iesus* was by haer.
Haer Lichaem krijght de aerdt,
Haer Ziel d'Hemelsche Schaer.

Een Ander, Van Sinte Thecla

Wijze:
{ Het stondt een Moeder Reene. { Ofte,
{ 'k Aenbid u Godtheyt krachtigh.
{ Fortuyn eylaes Porquoy.

1. *V*An *Thecla* wilt nu leeren,
Wie dat ghy zijt o Mensch?
Met haer Godts woort te eeren,
Na Godes wil en wensch.
't Hooren sijn Dienaers woort,
Acht meer als 't werelts goet,
Sult d' Heer niet sien verstoort,
Soo ghy 't beleeft en doet.

2. Van *Thecla* Maeght, leert Maeghden
Soo ghy u Bruydegom
Met haer oock wilt behaegen,
Na d' werelt siet niet om:
V suyverheyt behout,
Waeckt daerom seer en strijdt,

Tot 's werelts spot niet trout,
't Werelts geselschap mijdt.

3. *Iesus* u niet verlaten
Sal, in u strijt, of pijn;
En boven alle staeten
Stelt uw', hoe schoon sy zijn;
Met 't lam Godts sult ghy gaen,
Daer nae in 's Hemels Throon,
Sijn glory sult ontfaen,
Soo ghy hout Maeghde-kroon.

4. *Thecla,* door uw gebeden,
Verkrijght van Godes Soon
Dat de Maeght haer leden,
En Ziel hout reyn, en schoon:
Krijght haer en andre mee,
Van onsen Heer en Godt,
't Ontgaen d'eeuwige wee,
Dat d' Hemel is ons lot.

5. De Maeghden wilt verleenen,
Iesu, die alles heeft:
Dat yder sonder steenen,
In dese staet wel leeft;
Dat niemant die raeckt quijt,
En gheeft haer met Thecla
Te winnen 't Vlees dat strijt,
Heer segh: 't Versoeck aen sla.

Sint Michiel, Aerts-Engel. Patroon van Wester-blocker. 29.September.

Wijze:
{ Ick gingh op eenen Morgen. { Ofte,
{ Ick gingh noch gister avondt.
{ ô Heer! wilt mijn troost geven.
{ ô Heer! wilt mijn behouwen.

1. *L*Aet *Schepper* hede dalen
Uyt uwe milden handt,
Gracy uyt 's Hemels zalen
Op mijn tongh en verstandt:
Dat ick tot u lof op dese dagh
Van *Sint Michiel* verhalen
Eenige daden mach.
Dat ick tot.

2. *Sinte Michiel* verkoren [+]
Is, tot Prins, Vorst en Hooft
Van al d' Engelen Chooren.
Na 't Landt, van Godt belooft,
Heeft 't Volck voor de roode zee gebracht;
In de zee laet versmooren[+]
Pharo met al sijn macht.

[+]*à Lapu. In Cap.12.Dan.docet cum Bessaeo & aliis hec & seq.*

[+]*Vrsmut in laud.S.Michael.*

3. *Lucifer* wilde stelle
Sijn stoel aldernaest Godt.[+]

[+]*Isa.c.15.*

Sint Michiel stoot in d'Helle
Dese verwonne Sot:
Die hem van hooger plaets had beroemt
Is met sijn me-geselle
Om d' hoovaerdy verdoemt.

4. Hy heeft in *Moyses* handen
Godes beschreven Wet.[+]
Abrahams offerhanden
Van *Isaac* mee belet:[+]
Als *Abraham* souw doode met 't Swaerdt
Sijn Soon, ende verbranden,
Van 't Swaert, en vyer hem spaert.

[+]*Exod.c.20.*

[+]*Gen.2.22.*

5. Drie vroome Iongelingen
In de Oven gestelt:
Sijn hulp en troost ontfingen;
In 't vyer gaen als op 't veldt:[+]
Geen schade lijden, noch geen torment:
In 't vyer Goods Lof-zangh zingen.
Uyt 't vyer gaen ongeschent.

[+]*Dan c.3.*

6. *Balam* siet, ziet de degen
Van *Michiel* blincke klaer,
Als hy passeert de wegen,
Om d' Isra'lietsche schaer[+]
Heel te vervloecken; om *Balacx* aes
't Ontfangen; haer Goods zegen
Most geven in de plaets.

[+]*Num.c.22.*

7. *Josue* in sijn dagen
Door hem krijght groote macht.[+]
Van *Senachrib* verslagen
Heeft *Michiel* op een nacht[+]
Hondert en tachtentigh duyzent stijf.

[+]*Ios.c.5.*

[+]*4.Reg.c.19.*

Uyt 't Paradijs verjagen
Heeft *Adam* met sijn Wijf.

8. Geweest is de *Bewaerder*
Van de oude Synagoogh:
Is nu Patroon en Vader;
En houdt altijdt sijn oogh
Op *Christus* Kerck (gebouwt op een steen.)
Gedachtigh allegader
Is ons, door sijn gebeen.

9. *SinteMichiel* sal noode,
En blasen over-luyt:
Tot oordeel Goods komt dooden.
Sal *Antichrist* de guyt[+]
Verwinnen. Sal Christus bloedigh kruys
Aen goede; Ketters, Ioden,[+]
Vertoone met gedruys.

[+]*1. Thess.c.4.*

[+]*Eckius hom.deS.Micha.*

10. *Sinte Michiel* sal toonen
Aen Godes throon de Mensch.
De Goede 's Hemels throone
Sullen krijge na wensch;
Quade sullen hoore: gaet van mijn,
(Sonder uw' te verschoone)
Gaet, blijft in d'Helsche pijn.

11. *Bewaerder,* en *Patroone*
Aerds-Engel Sint Michiel!
Verkrijght van Godes Soone,
Dat onse waerde ziel,
In d'ure des doodts, mach met geneught
Komen in 's Hemels throone,
Komen in s' Hemels vreught.

Sangh-Ghebedt Tot S. Michiel Aerdts-Engel.

Op de voorgaende Wijse. Ofte,
Van Liefde komt groot Lijde.

1. *SInt Michiel*! Vroome strijder
Van Godes eer, en volck,
Satan onse benijder
Sluyt in de helsche kolck.
Verwint, verdrijft al de Ketters macht,
En weest onse verblijder
(Naest Godt) by dagh en nacht.

2. Maeckt dat wy altijdt blijven
Lidtmaten van Godts Kerck;
In deughden al op-klijven:
Dat yder van 't goedt werck
Verbant, verjaeght d'ydel lof en naem,
Om al 't quaedt te verdrijven,
Maeckt dat wy zijn bequam.

3. Maeckt dat wy na Goods wetten
Leven oprecht en heel.
De voort-gangh wilt beletten
Van haet, twist en verscheel.
En dat wy Goods tegenwoordigheyt
Noyt van ons hart versetten;
Noch van ons oogh en scheydt.

4. Pest, Oorlogh, sware plagen
Wilt van ons Landt en zee
Verdrijven, en verjagen.
Houdt ons in peys en vree.
Sluyt, drijft van ons hart d'hoovaerdigheydt
En dat wy alle dagen
Soecken d' ootmoedigheydt.

5. Dat wy altijdt beminnen
Ons *Godt* en *Al,* en *Heer*
Met ziel, hart ende zinnen.
Dat wy tot Godes eer
Doen al onse wercken groot en kleyn.
Ons quae natuer verwinnen;
En dat wy leven reyn:

6. Als wy van d'aerde scheyde,
Aerdts-Engel Sint Michiel!
Ey! wilt niet langh verbeyde;
Maer neemt dan onse ziel;
Tot 's Hemels vreught, tot Godes aenschijn
Wilt die brengen, en leyden;
Al waer komt doodt noch pijn.

Nota:
DE Lof-zanghen van de Enghel de Bewaerder sult ghy vinden, den eersten Maert, Fol.70. ende 71.

S. Hieronimus, Doctor van de Heylige Kerck. Patroon in Binne-wijsent, Wognum, &c.
30. September.

Wijze:
{ Alleluja den blijden toon. { Ofte,
{ Al hebben de Princen haer wensch.
{ Item:
{ Veni Creator Spiritus.
{ Jesu corona virginum. { Ofte,
{ Iesu dulcis memoria.

1. *L*Aet ons heden met lijf en geest
In *Sinte Hieronymus* feest
Singen sijn lof, tot Godes eer.
Maeckt ons hier toe bequaem o Heer!
Singen sijn.

2. Met al sijn krachten in sijn jeught
Socht wijsheyt groot; niet min de deught.
Als *Abraham* verlaet sijn goedt,
En seydt adieu sijn edel bloedt.

3. Hy reyst na een wilde woestijn:
Hier schijnt hy *Ian Baptist* te zijn.

't Lichaem kleedt met een rouwe sack:
Hem pijn aen doet; 't minst geen gemack.

4. Op d'aerden hart rust ende slaept.
Van kruyden eet, die hy opraept;
Van vleesch en wijn hem speent hem wacht.
Bidt Godt seer veel by dagh en nacht.

5. Soo seer kastijt sijn vleesch rebel,
't Gebeenten houdt alleen, en 't vel.
Hoe seer 't vleesch rebel hem bekoort:
Waer me Satan hem komt aen boort.

6. Satan was maer als 't jonghste Kindt:
't Vleesch, noch werelt hem over-wint.
Wat tijdts onnut had hy besteedt
In *Cicero,* dat was hem leet.

7. Hy slaet sijn borst met eenen steen;
Of hy de grootste Sondaer scheen.
't Strengh oordeel Godts noyt, noyt vergeet,
't Zy hy staet, sit, drinckt ofte eet.

8. Tot Godt en deught, sijn tijdt gebruyckt.
Schout alles dat na 't quaedt maer ruyckt.
Maeghden hy leert, en onder-wijst:
Maeghdom boven 't Houwelijck prijst.

9. Hoe seer aen Godt hy was gezeelt,
Menschen t' helpen hem noyt verveelt.
Hieronymus in 't Priesters ampt,
Heeft tegens de Ketters gekampt.

10. Door sijn wijsheyt, de Ketters stout
Verdwijnen, als de slack door 't sout:

Sijn boecken maecken haer heel stom,
En stanen gelijck Esels dom.

11. De werelt geheel wordt verlicht
Door des Son, ende gesticht.[+]
Sijn ziel was witter als de sneeuw
In 't lijden stercker als de Leeuw.

[+]*S. Laur.Iustian.*

12. Hoe veel hij lijdt, noyt klaeght, noyt tiert
Met al de deughden was verciert.
Geen tongh, geen pen beschrijven kan
Den hoogtste lof van dese Man.

13. Van deughden vol; van Iaren oudt,
Beproeft veel meer als eenigh gout,
Ontfangen heeft voor sijne loon
Godes aenschijn, en s' Hemels throon.

Een Ander, van S. Hieronimus.

Op de voorgaende Wijse: ofte, Siet fol.4.

1. Na deughden tracht, soo langh ghy leeft,
Voor sonden schrickt altijdt en beeft;
Leeft na Godts wil, leeft na Godts raedt:
Meer als de doodt schout hooge staet.

2. Leeft altijt in schrick ende vrees.
U' lusten wint, en temt uw' vleesch.

Houdt in uw' hart 't strengh oordeel Goodts
Houdt uw' bereydt tot d'uur des doodts.

3. *Sinte Hieronymo* Patroon!
Ey! verkrijght ons van Godes Soon:
Dat *Satan,* 't vleesch, 's werelts bedrogh
Ons niet verleyt, noch 't Ketters soch.

4. *O Iesu*! geeft ons, die hier zijn:
Vroomheydt in 't strijden, troost in pijn.
Vergunt ons alle: 's Hemels hof,
Om daer te singen uwe lof.

Sinte Bavo, ofte Baef Consesseur, Patroon van Haerlem. 1. October.

Wijze:
{ Het daget in den Oosten. { Ofte,
{ Ick stont op hooger bergen.

1. *H*Aerlemsche Batavieren
Heden met lijf en geest
Wilt tot Godes lof vieren
Sinte Baefs waerde feest.
Wilt tot.

2. *Sint Bavo* is geboren
Uyt Coninghlijcke stam;
Sijn Ouders uytverkoren
Dienden getrouw Godt Lam.

3. Tot d'Oorlogh hem begeven
Heeft, en tot d' echte juck,
In dat bekommert leven
Vint niet als rouw en druck.

4. Als sijn Vrouws doodt ontbonden
Heeft d'Houwelijcke bandt.
Met blijdtschap heeft gevonden
In *Vlaend'ren Sint Amand.*

5. Van *Amand* laet hem leyden
Als t' alderminste kindt.
Al 't wereldts adieu seyden.
Godt alleen acht, en mint.

6. Sijn Landen, Gelt en Hoven
Aen Godt, en d' Armen geeft:
Soeckt Godt alleen te loven;
Voor sonden schrickt en beeft.

7. Door 't vasten, slagen, waecken,
Sijn lichaem heel kastijt:
Alleen in 's Hemels saecken
Brengh over al sijn tijdt.

8. Godt geeft sijn hart, en leden:
In deughden noyt stil staet.
Verweckt een overleden,
Van wie, hy was versmaet.

9. By nachten, en by dagen
Met mede-lijden groot,
Overdenckt *Jesu* plagen
Smart, wonden, pijn en doodt.

10. Sijn geest leeft op-getogen;
Sijn hart geen aerd' en raeckt.
Geen lof heeft hem bedrogen;
Tot niet sijn selven maeckt.

11. Als een kruys, Godes Soone
d'Heylige *Baef* vertoont:
Daer na met 's Hemels throone
Sijn trouwe Dienaer loont.

Een Ander, van Sinte Bavo.

Wijze: O Vader Godt gepresen. Ofte, Voorgaende.

1. *M*Et *Sint Bavo* verlaten
Wilt 's werelts pracht, en eer.
Acht boven alle staten,
Te dienen Godt, uw' Heer.

2. En wilt uw' noyt betrouwen
Op eenigh Crëatuer.
Verduldigh zijt in rouwen;
Temt vroom uw' qua natuer.

3. *Sint Bavo*! Wilt begeeren,
En krijgen door uw' stem:
Dat tot 't Roomsch gheloof keeren
Magh wederom *Haerlem.*

4. *Iesu*! maeckt ons deelachtigh
Sint Baefs deughden, en loon:
Dit smeecken wy eendrachtigh,
O Iesu! Godes Soon.

Sinte Franciscus, Instelder van d'ordre der Minder-Broederen. 4. October.

Wijze:
{ O Heer!,, aensiet doch Sion teer. { Ofte,
{ O Geest,, die uwe kent aldermeest.
{ Ick lijd in 't hart pijn, &c.

1. *L*Aet ons
Met 't hart en lipp' des mondts
Fanciscum prijsen,
En eer bewijzen.
Sijn Moeder kan hem niet baren t' Assysen
In haer huys rijck en moy;
Maer in een stal, op 't stroy
Op Christus wijzen.
In haer.

2. De deught
En Godt acht van sijn jeught.
Hy wordt gedreven
Tot 't Coopmans leven.
Sijn Vader heeft hem voor d' Bisschop bekeven
Want tegen 't Coopmans gilt
Heeft Laken, en Gelt milt
d'Armen gegeven.

3. Als hy
Staet aen sijn Vaders zy,
Geeft hem sijn kleden,
Al 't erf-goedt mede,
Sprack 'k heb u mijn Vader ghenoemt tot heden
'k Roep van alles bevrijt:
Onsen Vader die zijt
In 's Hemels steden.

4. Sijn goedt
Seydt adieu met sijn bloedt,
En 's wereldts koorden.
Uyt Christus hoorde:
d' Regel van sijn Euangelische oorden.
Hy neemt Soldaten aen;
De wereldt ront om gaen
Preken Goods woorden.

5. Hy meer
d' Armoede acht als eer.
d'Eyge wil bande.
In liefde brande.
Met sijn *Minder-broeders* bekeert veel landen.
Goods huys van valle stut;
Goods groote gramschap schut.
Bint Satans handen.

6. Wordt rijck
Van wijsheydt Goddelijck;
Hy diende garen
Die Melaets waren.
Reyst en preeckt om de kroon der Martelaren.
Dees Godes Kercx Pylaer,
Is eenen spiegel klaer
Voor al Goods scharen.

7. Met as
Sijne spijs vervult was.
't Kranck volck verblijde;
De Vrouwe mijde.
't Vleesch rebel verwint, door 't sneeuw, en castijde
Sijn hart geen aerde raeckt;
Godt hem alleen soet smaeckt;
Geeft Godt sijn tijden.

8. Sijn Heer heeft een *Seraphin* ne'er
Tot hem gesonden,
Die druckt terstonden
In sijn zijde, voeten, handen vijf wonden.
Met Christus heeft veel re'en
Hy leeft van sijn gebe'en.
Schout al die sonden.

9. De visch,
En 't vee *Sinte Francis*
Sonder verschoonen
G'hoorsaemheyt thoonen.
Tongh noch pen sijn hoogheydt in 's Hemels throonen,
Deughden, noch tekens al
Heeft verhaelt, of doen sal,
Noch glans der Kroonen.

Een Ander, van S. Franciscus.

Op de voorgaende Wijze:

1. *S*Oeckt ghy
Met *Francis* te zijn bly
In 's Hemels hoven?
Houdt Roomsch gelooven;
Verduldigh zijt van goedt en bloedt verschove.
Zijt reyn, en arm van geest,
In deughden minst noch meest
Moet ghy verdoove.
Zijt reyn, en arm.

2. Om hoogh,
En Godt houdt 't hart en oogh.
Sonden en staten
Met 't aerts wilt haten.
Raeckt, begeert noch doet, dat u sal verlaten,
Soeckt alleen, ende doet
Dat als ghy scheyde moet
Eeuwigh sal baten.

3. Goods huys
Bemint, en 't Heyligh kruys
Al 't quaet wilt schouwe
Wilt *Jesus* rouwe

Pijn, en doot met mede-lijde her-knouwen.
Godts roep niet weder-staet;
Leeft heyligh nae u staet
Sonder verflouwe.

4. O Zee,
Vol deughden *Francisce*!
Wilt van mijn weeren
Gramschap des Heeren
Door uw' gebeden; dat niet mijn mach deeren
Dat niet mijn hart verleyt
Van Godt noch saligheyt,
Noch Godes eeren.

5. Met mijn
Sint' Francisce; wilt zijn
By nacht en dagen,
In strijdt en plagen.
Verkrijght dat ick Godt en al noyt mishage,
Voert mijn, O voerman wijs!
Na 't Hemels Paradijs.
Met s' Hemels wagen.

6. U Smart
Druckt *Iesu*! in mijn hart.
Geeft my genade
Dat ick de pade
Van *Franciscus* mach volgen, en uw' raden
In alles weest mijn al.
Wilt mijn in 's Hemels wal
Eeuwigh versade.

Sinte Bruno, Instelder vande Carthuysers.
6. October.

Wijze:
{ Ick ging noch gister avont. { Ofte,
{ Laet Schepper hede dalen.
{ ô Heer! wilt my troost geven.
{ Ick ging op eenen morgen.

1. *D*E Spiegel der *Doctooren,*
Bruno, vermaert *Doctoor*
Tot *Ceulen* is gebooren.
Van zijn jeught 't deughden spoor
Heeft heel betrede.
Verfoeyt, versaeckt
Al 's Werelts ydelhede;
In s' Hemels hem vermaeckt.
Heeft heel.

2. Tot *Parijs* soo studeerde,
Dat hy de wijste wordt;
De wijste *Mannen* leerde.
Sijn lenden houdt omgort;
Zijn hart dat brande
Tot Godes eer.
Verlichte veel verstande
Met zijn leven en leer.

3. *Sint' Bruno* met ses treden
Na de *Carthuyser-bergh.*
Door 't vasten, hayre-kleden
Temmen haer vleys tot Mergh.

By nacht en dagen
Loven zy Godt
Geen vleys komt in haer magen,
Aen haer mont hanght een slot.

4. *Sinte' Bruno* volght de paden
Van *Sinte Jan Baptist,*
Leest na Godts wet en raden;
Geen tijdt onnut verquist.
Niet aerdts gevonden
Wort in de'es *Sant*;
Schout al dat ruyckt na sonden;
Godt dient met tongh en handt.

5. *Satans* doorens en lagen
Niet krencken dese roos.
Hy roept by nacht en dagen:
Ô Goetheyt! *Goetheyt Goods*!
Want *Christus* lijden
Liefde en doot
Overdenckt 't alle tijden
Met mede lijde groot.

6. Den *Graef Rogier* bevrijde
Van doodelijck verraet.
Bisdommen in zijn tijde
Ontloopt en wederstaet.
Zijn ziel verheve
Tot 's Hemels pleyn,
By 't Lijck op d'aerdt gebleven
Springht 't wonderbaer fonteytn.

7. Houdt oordeel Gods voor oogen;
Geveynstheyt haet en schout.
Geen sonden wilt gedoogen; *Leeringe.*
In d' eenigheyt u houdt.

U Vleesch te temme
Weest niet vervaert;
U lust bedwinght en stemme,
Soo wort u ziel bewaert.

8. *Sint' Bruno*! Met uw' Broeders,
Carthuysers, in 't gemeen!
Door uw' voorspraeck, behoeders
Weest van mijn ziel en le'en.
Krijght daer en boven
Van Godes Zoon
Een plaets in 's Hemels hoven
Voor mijn, waerde Patroon!

Sinte Victor Martelaer, Met sijn 330. Ghesellen, Patroon van Obdam.

10. October.

Wijze:
{ Als Iesus in zijn Majesteyt. { Ofte,
{ 'T was een Ridder een Koninghs kint.
{ Mijn Iesu goet, en Harder trouw.

1. *G*Eluckich, trouw en onbevreest
Victor in 't strijde is geweest
Qualick heeft hy begonnen
Een strijt, heeftse gewonnen.
Qualick.

2. Hierom *Maximiaen* de heldt
Capiteyn van Soldaten stelt.
Meer 't Roomsch geloof beminde
Als dat hier is te vinde.

3. Als de Keyser na Vranckrijdk reyst
Van Sint Victorversoeckt en eyst:
Doet offerhant d' Afgoden;
Versmaet ghy mijn geboden?

4. 'K zal u goet en staet nemen af,
En 't galge-veldt sal zijn u graf:
Ghy sult zijn 't aes der Krayen,
Of 't hooft 'k zal doen afmayen.

5. Al staet bloot mes als op sijn keel,
Hy wort bleeck, grauw, root, paers noch geel:
Geen ampt, noch Koninghrijcken,
Noch vrees doet hem beswijcken.

6. Hy antwoort de Keyser by na:
Galgen, swaert, vyer bereyt vry dra,
Tot lijden ick ben vaerdigh,
d' Hemel is my meer waerdich.

7. Hier zijn mijn leden, hals en krop
Waer blijft de Beul met 't swaert of strop?
Mijn geloof 'k laet niet glijden
Noch Godt, om doot noch lijden.

8. Mijn leden al tot huspot kapt,
Mijn leden al verscheurt of trapt,
Ia! d' alderswaerste plagen
Sullen my meest behagen.

9. Om dat hy *d'Afgods* eer vernielt
Hierom tot *Santen* wort ontzielt.
Tot buyt van sijn victory
Godt geeft hem 's Hemels glory.

10. Sijn gesellen vroom in 't getal
Drie-hondert dertigh volgen al
Totter doodt hare *Ridder,*
Hooft, Vader en Voorbidder.

11. *Sint Victor*! Verwinner geseydt,
Verkrijght dat wy met vroomigheyt
Onse vyanden binnen
En buyten al verwinnen.

Sinte Gommarus, Ofte Gommaer, Patroon van Enchuysen, ende van 't West end.
11. October.

Wijze: O Saligh, Heyligh Bethlehem.

1. *N*Iet verre van *Lier* in *Brabant,*
Emblecem, heeft den Heer verkoren.
Voor *Gommarus* ons waerde Sant,
Want aldaer is, is hy geboren.
Voor *Gommarus,* &c.

2. Sijn Ouders waren van geslacht
Edel, en Rijck van Landt en Hoven:
In sijn jeught, niet dan deughden acht,
Genegen seer om Godt te loven.

3. Tegen sijn wil in *Pipijns* Hof,
Van sijn Vader wort hy gesonden,
Hier sprack yder sijn waerden Lof:
Vol van deughden wort hy gevonden:

4. Na Koninghs raet, hy trouwt een Vrouw,
Die goedt en deughdigh scheen te wesen,
s' Haest oorsaeck was van veele rouw;
Doet yder schudden ende vreesen.

5. Na den Oorlogh reyst *Sint Gommaer,*
Voor Beesten acht sijn Vrouw de Menschen,
Beesten en gelt neemt sy van haer,
Sy leefden heel na Sathans wenschen.

6. Als hy t'huys komt heeft al voldaen.
Tegens haer seydt: Godt sal u plagen.
Als hy na *Roomen* wilde gaen,
Wonder geschiedt na korte dagen.

7. Niet ver van *Lier* af-kapt een Boom:
Een Man heftigh begint te kijven.
Gommarus spreeckt beleeft en vroom,
De Boom sal wassen en beklijven

8. Die nacht hy waeckt, en bidt seer veel;
Boom stelt op sijn plaets met betrouwen:
Wortels hy krijght, en wast geheel,
Als of hy noyt was af gehouwen.

9. Een Engel, die nacht seyt: alhier
Gommaer moet ghy Godes Kerck bouwen:
Die noch staet in de Stadt van *Lier*:
In grooten eer wordt daer gehouwen.

10. In dit gebouw sijn Ziel vermaeckt,
Door bidden ende mediteeren:
Sijn hart en geest na 't Hemels haeckt,
Soeckt sijn Godt en Al, daer te eeren.

11. Genegen was *Gommarus* seer
Te spijsen, en laven den Armen,
De naeckten kleedt tot Godes eer;
Den Weduw troost in hare karmen.

12. Mayers in d'Ooghst van dorst vergaen:
Gommarus Vrouw om water smeecken,
's Raest, en kijft, geen troost ontfaen:
Hier is haer tyranny gebleecken.

13. Sijn stock in d'Aerden steeckt *Gommaer,*
Fonteyn daer vloeyt, soo sy aenmercken:
Yder Godt looft, en laeft hem daer.
Fonteyn noch vloeyt voor Leeck en Klecke*n*.

14. Sijn Vrou Godt straft met dorst seer groot,
Geen nat haer laeft, daer van moet sterven;
Gommaer bevrijdt haer van de doodt,
Dat haer ziel Gods hulp souw verwerven.

15. Sint *Gommaer* wordt sieck ende teer,
Tot *Emblecem* hy sterft vol deughden
d' Eng'len sijn ziel met grooten eer,
Brengen die tot d'Hemelsche vreughden.

16. Sijn Lijck, niet na sijn vrienden wil,
In 't Schip vaert sonder Seyl en menschen:
Voor sijne gebouw leyt het stil:
Soo was Godts wil, en Engels wenschen.

17. Begraven is met grooten eer.
Stomme geneest, en doof gebooren,
Door sijn gebeent: en veele meer,
Mirak'len veel ick niet laet hooren.

Een Ander, Van S. Gommarus.

Op de voorgaende Wijze: Ofte, Ons Speel-jacht nu al reede leydt.

1. WEst-enders,
Enchuysers, volght na u Patroon;
't Hemelrijck boven al wilt minnen,
Van sonden houdt u zielen schoon,
U lusten dwinght, en quade sinnen.

2. Hoovaerdigheyt haet, ende schout,
Helpt ende bystaet uwen Armen;
't Roomsch geloof beleeft, ende houdt,
d' Heer over u, dan sal ontfarmen.

3. *West-enders,*
Enchuysers, viert altijdt sijn Feest,
En wilt geensins dan oyt arbeyden;
Godts plaets besoeckt met Lijf en Geest,
Hier van en laet u noyt verleyden.

4. Heylige *Gommaer*! Waerde Vrint,
Door u gebedt, wilt ons verwerven,
Dat ons Godt bequaem ons vindt,
Om sijn glory te mogen erven.

5. Wy smeecken u Heer met ootmoedt:
Gunt ons in 't eynde van ons leven,
Te hooren uwen woorde soet,
Gommers Hemels vreught, sal 'k u geven.

Een Ander, Van S. Gommar.

Wijze: Treedt voort, ô teere spruyt. Ofte, Aurora brenght den dagh.

1. *D*At Godt is wonderbaer[+]
In sijn heyligen schaer,
In sijn Consessoor
Sint Gommar blijcken sal.
Tot Godes eer ghy al
Geeft my tijdt en oor.
Sint Gommar.

[+]*Ps.67.v.36.*

2. Al is hy maer een Kint,
Godt boven al bemint.
Van zijn kintsheyt af
Niet meer acht 's werelts goet,
Sijn stam, en edel bloet
Als dreck, roock en kaf.

3. Hy lijt harts-seer en pijn,
Als de *Coningh Pipijn*
Hem hovelingh maeckt.
Als een Son verlicht 't *Hof*:
't Hoofs pick, mode, noch stof
Sijn hart, noch ziel raeckt.

4. Als *Job* in d' Echte staet
Een helle-veegh heeft quaet.
Ia, in de oorloogh,
Als doorens menschen boos,
Niet hind'ren dese roos
Aen leden, noch oogh.

5. Een boom heeft ne'er gevelt;
Met sijn riem die vast telt;
Groeyt door sijn gebedt.
In *Lier* tot Godes eer,
(Na Goods eyge begeer)
d'Hooft-kerck bouwt en set.

6. Als *Moyses* springen doet,
Sint Gommar water soet
Met sijn stock uyt d'aerdt.
Sonder scha, doodt of wondt
Haelde uyt een Kindts-mondt
t' Serpent by sijn staert.

7. Hy als een Engel leeft:
Voor sonden schrickt en beeft:
Wil, en zinnen temt.
Geen werelts hem verwart;
Boven al 't aerdts sijn hart
Gelijck d'oly swemt

8. Heeft *Moysen* zinnen sacht;
Als *Samuel* Godt acht:
Als *Elias* brandt:
Als *Iob* verduldigh lijdt:
Als *Samsom* voor Godt strijdt
Met lip, hart en handt.

9. Vol deughden geeft sijn geest.
Godt door 't ghebeent geneest
Krancken menighfout;
Blinden sien, mancken gaen,
Doof geboren verstaen;
Tam maeckt dullen stout.

10. *Sint Gommar*! Ons verwerft,
Dat niet ons hart bederft.
En verkrijght, dat wy
Volghen uw' deughden spoor;
En dat in 's Hemels Choor
Wy zijn eeuwigh bly.

Sint Lucas Euangelist, Patroon in Hem. 18. October.

Wijze:
{ O boose domme jeught. { Ofte,
{ Nu leef ick in 't verdriet.
{ Wat strijdt de Wereldt doch?

1. *K*Omt Hemmers met ootmoet
Uw' Heylige Patroon,
Van daegh *Sint Lucas* groet,
Sijn lof stelt nu ten thoon.
Iesu! maeckt ons bereyt, op dat ons hart en tongh,
Tot uw', tot uw', tot uw' en sijnen lof ontsprongh?
Heer geheel, &c.

2. Aenhoort *Sint Lucas* lof
t' Antiochi ghebaert;
Is in een Edel Hof,
Van Ouders seer vermaert:
Sint Lucas in sijn jeught, de jeught en yder sticht,
Hy is, hy is, hy is met naem, en daet een Licht.

3. Hy eerst naer wijsheydt socht;
De deughden niet vergeet,
Om 't Hemels oock veel docht,
Geen tijdt onnut besteedt.

Kennis hy had seer veel, van kruyden, en fenijn,
Hy was, hy was, hy was de liefste Medecijn.

4. In deughden hy voortgaet,
En soeckt te dienen Godt,
Geen werelts hem versaet,
Leeft heel na Godts gebodt.
Met blijtschap hy versmaet, rijckdom en 's werelts staet,
En leeft, en leeft, en leeft geheel na Godes raet.

5. *Lucas* verkoren is,
Om met *Paulus* te zijn:
Sprack hy, wel grijpt mijn mis?
Of waerom kiest ghy mijn?
Neen, neen, hy sprack soo niet; verfoeyden eygen wil,
Geen saeck, geen saeck, geen saeck hem hierom oyt swaer vil.

6. Sint *Paulus* Kerckers kot,
Lijden en hongersnoot
Had *Lucas* tot sijn lot,
Noch vreest met hem de doot.
Paulus verlaeten wort, alleen hy blijft getrouw,
Niet hem, niet hem, niet hem scheyden van *Paulus* rouw.

7. *Paulus* hem prijst seer veel.
Sijn Euangeli-boeck
Dat prijst de Kerck geheel.
Hemmers na mijn versoeck,
Eert u Patroon oprecht, met eenen suyver hart,
Looft hem, looft hem, looft hem oock tot sijn vyants smart.

8. *Maria* onse Vrouw,
Door sijn kunstigh Penceel,
(Voorspraeck in doodt en rouw)
Gestelt is op 't Permeel.
Schilder in 's werelts rond, Sint *Lucam* seer verhooght,
Niet min, niet min, niet min Beeltsnijder van hem boocht.

9. Suyverheyts waerde pant
Behout, sijn sinnen wint,
En dwinght tot Satans schant.
Sonden in hem wie vint?
Daer by heeft hy volbrocht, altijt Godts sin en wil,
En oock, en oock, en oock in 't goet, stont hy noyt stil.

10. *t' Bethyni* leert Godts woort,
Aen d'Heydens obstinaet,
Dit volck wort seer verstoort,
De waerheyt baert hier haet:
Sint *Lucam* hangen sy, aen een Olijven-boom,
Daer aen, daer aen, daer aen hy Martelaer sterft vroom.

11. Hy komt tot Godes Soon,
Sijn Ziel d' Hemel geniet,
En tot Godts Moeder schoon;
Drie Kroonen voor hem siet:
Komt mede tot *Paulum,* het uyt-verkoren Vat,
Denckt nu, denckt nu, denckt nu, wat blijtschap was hem dat.
Hier kan men ophouwe.

12. Laet ons hem volgen na,
In 't schouwen van al 't quaedt,
En goedt doen vroegh en spa,
En leven na Godts raedt,

Godt altijdt hangen aen, en Godt wesen getrouw
Oock by, oock by, oock by, ons naesten zijn in rouw

13. Alsoo tot ons Patroon!
Komen wy allegaer
By hem in 's Hemels throon,
Niet een, maer al de Schaer,
En eeuwigh oock aldaer, in blijdtschap sullen sijn,
Met hem, met hem, met hem, in vreughden, sonder pijn.

14. Laet ons in onse pijn,
Sint *Lucas* ons Patroon
Bidden, den Medecijn,
Dat hy van Godes Soon
Voor ons, in onse noodt, en doodt verkrijght bystant,
En troost, en troost, en troost, uyt *Iesu* milden handt.

15. Wy vallen voor uw' neer,
Lucâ, o waerde vrint,
Krijght voor ons van den Heer.
Dat yder een bemint
d'Ootmoedigheydt, en deught, soo langh als wy zijn hier,
En dat, en dat, en dat, wy ontgaen 't Helsche vyer.

16. Door *Lucam* aen ons geeft,
Ghy Heer, ons Godt en Al,
Dat deughdelijck elck leeft,
En wacht van sonden val:
Oock dat wy noyt yets doen, dat uw' en hem misnoeght,
Daer by, daer by, daer by, dat elck na u hem voeght.

Een Ander, van S. Lucas.

Wijze:
{ Tot Bethlehem wilt u spoeden. Ofte,
{ Beata Immaculata.

1. *G*Eeft, *O Jesu*! my van boven
Uyt uw' Hemelsche Throon,
Dat ick na uw' wil mach loven,
Lucas onse Patroon:
Sint *Lucas* eer
Bemin ick seer,
Door hem ick soeck, u lof, o Heer.
Sint Lucas, &c.

2. *t' Antiochi* is geboren
Van rijck Edel gheslacht
Na 's werelts buyght hart noch ooren
Niet als Godt socht, en acht.
Als sijn jeught boeyt,
In wijsheyt groeyt,
Tot Godt en deughden overvloeyt.

3. Veel geleerden overtreften
Door sijn wijsheyt groot;
Sint Lucas hem noyt verheften,
Schout dit meer als de doodt.
Leeft na Godts Wet
Suyver en net,
Hem van sonden houdt onbesmet.

4. In de Cruyden was ervaren,
Was een vermaert Doctoor;
Dese kunst laet hy varen
Godt roept hem, geeft gehoor,
Sijn Edel bloedt,
En al sijn goedt,
Verlaet, om *Iesus* woorden soet.

5. Heeft *Jesum* hooren verhalen,
Van sijne Hemels vreught,
Sonder ergens na te talen,
Verlaet al met geneught.[+]
Met *Jesu* gaet
Waer dat hy staet,
Soo langh *Iesus* leeft, niet verlaet.

[+]*Lippelo in vita S.Luc.*

6. Maer als *Iesu* was verresen,
Lucas na *Emaus* gaet[+]
Met *Cleophas* vol van vreesen:
Iesus met haer doen praet;
Een Pelgrim scheen,
Vraeght na haer re'en,
Na 't breecken des Broodts, hy verdween.

[+]*S. Greg.*

7. Leeft een *Seraphijnsche* leven,
Suyverheydt noyt verliest.[+]
De Kerck *Lucam* heeft verheven,
Die hem acht, en verkiest
Als d'meeste schat,
En sonder dat
Aen *Paulo* geeft, dit heyligh Vat.

[+]*S. Hiero.*

8. Sint *Paulus* lijdt in sijn dagen
Slagen, en Hongers noodt:
Als d'ander Discipels 't sagen,
Vreesende al de doodt,

Sy vluchten al,
Met groot getal;
Lucas alleen blijft, en houdt stal.[+]

9. Van *Paulo* hem niet kost scheyden; [+]*2. Tim.c.4.v.11.*
Soo vroom is hy geweest:
Al wilt-men hem ter doodt leyden,
Hy blijft heel onbevreest;
Blijft altijdt stijf
Met ziel en lijf,
Tot *Paulus* hulp, ende gerijf.

10. Sinte *Paulus* slaet sijn oogen
Op yder Godes Klerck,
In Sint *Pieter* niet gedoogen
Heeft, een kleyn sondigh werck:
Om een kleyn fout,
Tegens hem gront[+]
Onberispelijck *Lucam* houdt. [+]*Gal.c.2.v.11.*

11. Godes wercken heeft beschreven,
In sijn Euangely;
En wat d'Apost'len bedreven
Hebben, stelt hy daer by:
Soo Leeck als Klerck,
Prijst dit fray werck;
Hierom prijst hem de heele Kerck.

12. Als *Gabriel* komt boodtschappen,
Maria hare Vrucht,[+]
Wordt ontroert; al komt aen-stappen [+]*Luc.c.1.*
Lucas s' was niet beducht.
By haer geme'en,
Had hy veel re'en,
Voor haer meer, dan een Engel sche'en.

13. Noch *Lucam* heeft toe-gelaten
Dat hy haer conterfeyt,
Dit Beeldt in pest langhs de straten
Gedragen, Pest afscheyt:[+]
Pestige lucht
Van *Roomen* vlucht,
Hierdoor op hil haer root gesucht.

[+]*In vita S. Greg.*

14. Na *Paulus* doodt veele Landen
Sint Lucas heeft bekeert;
Eerst dese tot Godes schanden
D'Afgodt hadden ge-eert:
Al Satans kracht,
Al Satans macht
Worden verfoeyt, en Godt geacht.

15. Tot *Bethyni* oudt van Iaren
Preeckten hy Godes woordt,
Daer eenige boose waren
Hem hangen met een koort
Aen d'Olijf-boom,[+]
Daer aen sterft vroom,
Dit brocht hem aen vreught, en geen schroom.

[+]*Test. Gaudent. & Niceph.*

Een Ander, van Sinte Lucas.

Op de Wijze als boven. Ofte, Laet ons alt'samen loven.

1. *W*Ilt ghy zijn *Sint Lucas* vrinden,
En dat hy uw by-staet?

Laet in uw' geen sonden vinden,
In deughden oock voort gaet,
En staet noyt stil,
Hebt geen verschil,
Uw' sinnen buyght, na Godes wil.

2. Voor ons alle wilt verwerven
Luca Euangelist;
Sinnen al, en wil te sterven,
Te leven sonder twist:
Dat wy zijn kleyn,
En voor Godt reyn;
En krijght voor ons 't schoon Hemels pleyn.

3. Noch wy allegaer uw' bidden,
Luca onse Patroon?
Ey! staet tusschen ons in 't midden,
En tusschen Godes Soon
In onse noodt,
En in de doodt,
Toont aen ons dese liefde groot.

4. U *Iesu* wy alle smeecken,
Gheeft ons doch allegaer:
Te winnen onse gebreecken,
En dat niet, niet daer naer,
Ons van u leydt,
Ofte afscheydt,
Hoe Satan, 't Vlees en Werelt pleyt.

5. Voor uw' wy *o Iesu* knielen
Met seer diepen ootmoet,
Spreeckt, en gunt aen onse zielen
Dese uw' woorden soet:
Ick groote Godt,
Geef u voor lot,
Gaet in met vreught, in 's Hemels slot.

Sinte Lucas Euangelist, Patroon vande Doctoren ende Schilders.

Wijze:
{ Een Bruy'gom schoon. { Ofte,
{ Soo kleyn als groot. Fol.130.
{ Smorgens voor de dagh in 't velt.

1. *L*Aet ons met vreught
Yet vande liefde stralen
En van de deught
Van *Sint Lucas* verhalen.
Godt met gewin
Schoot in zijn sin,
Schoot in, schoot in, schoot in zijn sin.
De pyle van sijn min.
Godt met gewin.

2. Wat oogh en hart
Door 's Werelts guygieryen
Blint, en verwart
Versmaet. En als M*arye*
'T beste deel kiest,
Godt noyt verliest,
Godt noyt, Godt noyt, Godt noyt verliest,
Hoe seer 'd helsche Leeuw briescht.

3. Na 't edel bloet
Siet om met hart noch oogen;
Noch zijn gemoet
Heeft 's Werelts-aes bedrogen,
Noch d'helsche Vos
Van 't aerts blijft los,
Van t' aerts, van t' aerts, van 't aerts blijft los:
Blijft vast als een steenrots.

4. Hoe dat het gaet,
Altijdt is weltevrede,
Leeft na Goods raet:
Geen tijdt onnut bestede,
Noch 't minste lidt.
Sijn ziel blijft wit,
Sijn ziel, sijn ziel, sijn ziel blijft wit
Schrijft, schildert, preeckt of bidt.

5. Sijn deughden out
Noyt eyge lof besmeurde.
Noyt is getrout.
In pijn noch plagen treurde.
'T hart in Godt rust,
Volght wil noch lust,
Volght wil, volght wil, volght wil noch rust,
Sijn liefde niet uyt blust.

6. Elck woordt, van zijn
Euangely gepresen,[+]
Als Medecijn
De Sondaers komt genese.
Heydens bekeert;
Godt looft en eert,
Godt looft, Godt looft, Godt looft en eert;
Niet hem van *Paulus* weert.

[+]*S. Hieron. Epist.103.ad paulinum.*

7. Klaer als de Maen
't Licht schijnt van kintsche beenen,
En in 't voorgaen
Heeft als een Zonn' gescheenen.
Wijs onpeylbaer
Was de'es Leeraer,
Was de'es, was de'es, was de'es Leeraer,
Sterft Maeght en Martelaer.

8. Luca, vrient Goods!
Verkrijght dat wy verwinnen
Al dat is boos
Van buyten en van binnen,
Dat water-vloet,
Noch vleysch, noch bloet,
Noch vleysch, noch vlesch, noch vleysch noch bloet
Goods liefde brand uyt doet.

Lof-sanghs-gebedt Tot S. Lucas.

Wijze:
{ O Vader! O Zoon! O Heyligen geest! { Ofte,
{ Geeft my te kussen van uwen mondt.

1. *O Luca!* Gesprooten uyt edel bloet,
Bidt voor ons Patroone.
Beminder van Godt ende Hemels goet,
Krijght van Godes Zoone,
Dat ons hart als d'Arent in d' Hemel woont;
Dat niemant van 't Hemels hem verschoont.

2. Als *Tobias* ghy zijt spiegel der jeught,
Bidt voor ons ô Vader!
Als *Isaac* gehoorsaem, en zee vol deught,
Krijght ons allegader,
Dat Goods medragende juck ons valt licht;
Dat yder sijn Eve-naeste sticht.

3. O Sonne-blom! Die na Godt altijdt dreyt,
Bidt voor ons de Heere,
Geen swaert, geen vyer van *Sint Paulus* u scheyt,
Krijght na ons begeere,
Dat Godes wil ons in alles behaeght;
En yder sorgh der droevige draeght.

4. O Vyge-boom! Die geen end' wasdom geeft,
Hoort ons gebeden,
Man na Goods hart, die altijdt suyver leeft,
Verkrijght voor ons mede,
Suyverheyt van harte en al de le'en:
Dat Godt in ons leeft; en anders geen.

5. O lastdragende Palm! Die breeckt noch scheurt,
Bidt voor onse chooren,
O verduldighe *Job*! Die klaeght noch treurt,
Krijght, o uytverkooren
Euangelist! Dat wy staen stijf en vast.
Als Godt ons proeft, met plagen aen tast.

6. O simpel duyfje met *Elias* geest,
Bidt voor Klerck als leecken.
U Euangely prijst de minst als meest,
Krijght door uw' voorspreecken,
Dat traegheyt, noch bedrogh in ons krijght voet;
Dat Godt onse daden keurt voorgoet.

7. Pronck van Gods Kerck en ysere Kalom,
Bidt voor ons Patroone.
Karbunkel, en *Samson* van 't Heydendom,
Krijght van Godes Zoone,
Te blyven levendigh lidtmaten Godts,
Dat wy winnen die sijn blint of boos.

8. Als een Engel ghy leeft, in Sondaers schijn,
Bidt voor ons, ô Vader!
Zeyl-steen der Sondaren, en Medecijn,
Krijght ons allegader,
Dat in ons blijft Godes beelt heel en net;
Iaeght van ons dat lijf of ziel besmet.

9. Als *Abram* ghy wandelt voor Goods aenschijn,
Bidt voor ons de Heere.
O Thebaidsche Bisschop, en *Seraphijn,*
Krijght na ons begeere,
Dat yder Godt en al voor oogen houdt,
Dat noyt in ons Gods liefde verflout.

10. O Licht des Werelts! En sout der aerdt,
Hoort onse Gebede.
Secretaris van Goods Moeder vermaerdt,
Verkrijght voor ons mede
Dat *Iesus* en zijn Moeder ons bemint
Dat niet ons hart bederft, of verblint.

11. Als *Iosue* en *Moyses* ghy 't Volck leyt
Bidt voor onse Chooren,
O Schilder! En Zee van ootmoedigheyt,
Krijght ô Uytverkooren!
Dat Godt blijft ons oogh'merck ende zijn eer.
Dat yder hem voeght na Godes leer.

12. O dooder van lusten, tongh, end' gehoor!
Bidt voor ons Patroone.
Heldt onuytspreeckelijck, die noyt verloor,
Krijght van Godes Zoone,
Dat yder zijn lusten quaet wederstaet;
Sijn sinnen versterft; niet sondichs praet.

13. Noyt stilstaende Son, al zijt ghy stock oudt,
Bidt voor ons ô Vader!
Lely gehangen aen 't Olyven-hout,
Krijght ons allgader,
Apostel, Martelaer, maeght en Doctoor
U lof te singen in 't Hemels Choor.

Sinte Ursula, Met de elf-duysent Maeghden. 21. October.

Wijze:
{ O Maria! Fonteyn vol deughden. { Ofte,
{ O Kars-nacht! Schoonder dan de dagen.
{ O! Min wat brenght ghy niet te wegen.

1. *D*E Wijste in, en na sijn dagen
Salomon, nochtans hy derft vragen:
Een stercke Vrouw wie vinden sal?
Houdt Wijste op, langer te soecken, +
De vroomheydt weet al 's werelts hoecken
Van *Ursula* met haer getal.
Houdt Wijste.

+*Prov.c.31.*

2. Als *Keyser Gratiaen* regeerde
Maximus Tyran rebelleerde
Tegens de *Keyser; Keyser* wort,
Van *Eng'lant* in *Vranckrijck* gekomen
Heeft heel *Brittangien* ingenomen,
't Lant verderft, bloet by bloet verstort.

3. In deele deelt dese Lantsdouwen,
Aen sijn Soldaten om te bouwen;
Belooft een Maeght aen yder een.
Hierom in al *d'Engelsche* kusten
Laet Maeghden presten sonder rusten,
Tot d' Hemel klinckt 't Maeghde geste'en.

4. De Koninghs Dochter uyt gelesen
Ursula, noyt genoegh gepresen,
Stelt opper-hooft van dese schaer
Dit Koninghs bloet heeft late slepen
Met elf duysent Maeghden nae schepen,
Die om te zeylen waren klaer.

5. *Ursula,* 't schilt van dese scharen
Waer in de deughden, gaven waren,
Die in een Maeght worden begeert;
Haer Godt en al heeft soo gebeden:
Bewaert onse ziele en leden,
En wint en koers contrary keert.

6. Want ons dese onkuysche Mannen
In Venus wagen sullen spannen,
Soo ghy ons Iesu! niet bevrijdt.
Wy schencken ons tot offerhanden,
Laet ons liever tot stof verbranden,
Als zuyverheyt te raken quijt.

7. Door stormen, tempeesten met hoopen
Engelandt, Vranckrijck verby loopen,
Drijven op de genade Goods,
D' ellif duysent komen ten lesten
Den *Rhijn* op aen de *Ceulsche vesten*;
Hier vinden zy *d' Hunnen* Godt-loos.

8. Dese willen haer al onteeren,
Tot sonden brengen door 't boeleeren,
Nae *Sinte-Ursulaes* vermaen,
De Maeghden vrywilligh verkiesen
Liever haer leven te verliesen,
Als geyle lusten toe te staen.

9. Om dat al *d' Hunnen* haer hooft stooten,
Met pijlen de Maeghden doodt schooten.
De Palm krijgen en Maeghde-kroon.
Dese gewont en doode leden
Tot *Ceulen* kregen haer graf steden.
Haer aert ontfanght geen Kint hoe schoon.

10. *Sint' Ursel Maeght,* en *Martelersse,*
Met u *Maeghden* zijt Patroonersse
Voor my, en *Maeghden* allegaer:
Verkrijght, dat wy om 't vleysch noch staten,
Noch doodt de *Maeghde-kroon* verlaten:
En namaels Goodes aenschijn klaer.

S.S. Simon ende Judas Thaddoeus Apostelen.
28 October.

Wijze:
{ 't Voer een schipjen over de Rijn. Ofte,
{ Al lijd' ick druck en groot gequel.
{ Mijn Bruy'gom Iesu gebenedijt.
{ Hoort toe ghy Helden onvertsaeght.

1. *IOseph,* die men rechtveerdigh noemt,
Iacob de Meerder hoog beroemt
Sijn Soonen van *Alphoeus,*
  En *Simon* van
  De Stadt *Chanan,*
Ende *Iudas Thaddoeus*.
    Sijn Soonen.

2. Den lof van *Simon* en *Thadee,*
Den lof van de'es Apost'len twee,
Wilt heden al aen-hooren
  Tot Godes eer.
  Na mijn begeer
Verleent nu wat uw' ooren.

3. *Sint' Simon* vroom en onbevreest,
Sint' Simon met *Elias* geest
Reyst na *d'Egyptenaren,*
  Om Godes Wet,

Godts leeringh net
Aen haer te openbaren.

4. Dit Volck by dagh, en nachten leert
Dit Volck verblindt tot Godt bekeert.
In Dorpen ende Steden
Hebben Goods naem,
Lof, eer en faem
In 't openbaer beleden.

5. *'T Mesopotamiaensche Landt*
Heeft *Iudas Thaddeus* beplant
Met d'alderwaerste bloemen,
Schoon van koleur,
Soeter van geur,
Die wy *Christenen* noemen.

6. Uyt landen veel heeft 't ongeloof,
Satans buyt, bedrogh, ende roof,
En blindheyt groot verdreven.
Een waerde brief
Tot ons gerief
Heeft *'t Haddeus* geschreven.

7. Als dese Helden vroom verstaen
d' Afgodery vande Persiaen;
Sy beyde tot haer komen,
Sy spreken daer
In 't openbaer,
Geen pijnen, geen doot schromen.

8. Dit Volck door haer worden gesticht;
Tot Godes kennis zijn verlicht.
Als Sonnen twee zy scheenen.
Den Persch eerst blindt,

Sijn dolingh vindt;
't Heydendom is verdweenen.

9. Mirak'len veel hebbe gedaen;
De Kreupelen door haer hulp gaen,
De Siecke luy geneesen.
Al *Satans* macht,
Toovenaers kraght,
Door de'es twee moete vreesen.

10. De gewenste *Martelaers* krans,
Wiens alderschoonste roode glans,
Noch klaerheyt zal verdwijnen,
Ontfangen zy.
Van harten bly
Lijden de swaerste pijnen.

Een Ander, van S. Simon Ende S. Judas Thaddeus.

Op de voorgaende Wijze; Ofte, O Menschen u van 't quaet bekeert.

1. *A*Ls de Sonne-blom na de Zon,
Keert uw' altijdt met *Sint Symon*
Na Goods wil en geboden;
Neemt noyt uw keer
Van Godt uw Heer,
Hoe 't vlees en Werck noden.

2. Met *Thaddaeus* 't geloof belijdt,
Voor Godes eer, en name strijdt,
De sonden wilt versaken,
Na deughden tracht
By dagh en nacht
Wilt 't Hemels alleen smaecken.

3. *Sint Simon* en *Iuda*! Keert af
Van Zee en Landt al Godes straf.
Wilt wesen onse Broeders
En inde noot.
En inde doot
Onse trouwe behoeders.

4. Geeft *Jesu*! dat wy wil en oor
Buygen, om in uw' wet en spoor
Te wand'len en treden
Met ziel en lijf
Tot uw gerijf,
Met 't hart en al de leden.

Alderheyligen.
1. November.

Wijze:
{ O Schepper fier! *{ Ofte,*
{ Als 't Firmament.
{ Hoort Maeghden al. Fol.6.

1. *O* Vader! weest
Van ons gegroet al heden:
Ghy Godes Zoon mede.
Weest, weest, daer by gegroet
Heyligen geest.
Gunt aen 't Landt, Zee en Steden

Welvaert, liefde, vreden.
Noch bidden met ootmoet
Een ware Godt, en drie Persoonen,
Ons quaet, en zonden wilt verschoonen.
Sterckt ons' ziel en hart
In plagen, droefheyt smart.
Een ware

2. *Maria Maeght,*
Der Vrouwen lof, en kroone,
Poort van 's Hemels throone,
Van ons *'t Helsche Serpent*
Verbant en jaeght,
Verkrijght van uwe Zoone:
Dat wy by u woone.
En tot ons levens ent
Ey! wilt altijt by ons doch blijven,
Beware, troosten en verstijven.
Van ons noyt en gaet,
Noch Moeder, ons verlaet.

3. Krijght uyt Goods hant
Brandende *Zeraphinnen,*
Wijse *Cherubinnen,*
Met al *d' Engele schaer*
De liefde brandt,
Dat wy boven al minnen
Godt, met hart en zinnen.
Leert ons Goods wijsheyt klaer.
Bewaert ons wel, *Engel* bewaerder!
In d'ure des doodts komt ons naerder,
Als onse ziel' scheydt
Tot 's Hemels vreught die leydt.

4. *Apost'len hoogh*
Van Godt en Mensch gepresen;

Twalif uyt gelesen
Uyt 't heel Adams zaet;
Met 't hart en oogh
Wilt altijt by ons wesen;
Maeckt dat wy Godt vresen,
En leven na Goods raedt,
Euangelisten en Propheten
Wilt ons nu, nu noch oyt vergeten.
Van ons 't sondigh sogh
Iaeght, en Ketters bedrogh.

5. Ghy *Pristers* al,
Heremijten, Doctoren,
Vroome, *Consessoren;*
En Maeghden hoog van stam
Veel in 't getal,
Wilt ons gebedt verhooren;
Maeckt dat wy verlooren
Noyt gaen, door Venus-vlam,
Noch *Satans* raedt, noch 's Werelts lusten;
Dat 't hart in Godt alleen mach rusten.
Martelaren vroom!
Bevrijt ons hart van schroom.

6. Ghy al die zijt
Patroonen van ons Kercken,
Wilt leken en klercken
In droefheyt, druck en scha,
En inde strijt
Vertroosten en verstercken.
Maeckt dat wy uw' wercken
En daden volgen na.
Bevrijdt ons van al d'Helsche klippen,
Om met ziele, lijf, tongh en lippen
In 's Hemelsche Hof.
Te singen Godes lof.

7. Getrouwde Mans,
En Vrouwe hoogh verheven,
Maeckt dat wort verdreven
Van 't Huwelijcke juck
Twist, tweedracht gans.
Dat wy al heyligh leven,
En Godt glory geven
In voorspoet ende druck.
Weduwen en de Wedenaren,
Bit voor al de gescheyde paren,
Dat Godt sijn oogh slaet
Op dese vroegh en laet.

8. Ghy al die zit
Om Godt te zien, en loven
In d' Hemelsche hoven;
Verkrijght door uw' gebedt
Ons alle dit:
Dat niet ons' ziel kan roven,
Nocht in 't goet verdoven,
En leven na Goods wet.
Voor 't laetst, ghy *Santen* en *Santinnen*
Leydt ons in 's Hemels vreughde binnen,
Toont ons Goods aenschijn
Maeckt dat wy by u zijn.

Een Ander, Op 't Feest Van Alderheyligen.

Wijze: O saligh heyligh Bethlehem!

1. *O*Ch Vader! Zoon en heyligh Geest,
Met uw' heylige uytverkooren!
Wilt in dit tegenwoordigh feest
Onse gebeden al verhooren.
Wilt in.

2. Och Godes Zoon! Door uw' reyn bloedt,
Doodt, nagels, pijnen, kruys en wonden,
Wy bidden uw' met groot ootmoet;
Vergeeft onse misdaedt en sonden.

3.*Maria Maeght,* en *Moeder Goods*!
Weest, blijft onse Addoratersse:
Van nu tot in d' ure des doots
Thoont dat ghy zijt ons' voorspraeckersse.

4. Onse *Engel* bewaerder trouw
Met de negen *Engelen Chooren.*
Krijght dat wy door geluck noch rouw
Noch ongeloof oyt gaen verlooren.

5. Verlaters van al 't Werelts goet,
Apostels, Discipels des Heeren,
Krijght dat wy niet na 't aerdts of bloet
Maer na Godt alleen ons hart keeren.

6. *Patriarchen, Propheten* wijs,
Priesters, Diakens en *Propheten*
Helpt ons dat wy in dranck noch spijs
Onse Godt en al, oyt vergeten.

7. Goods *Martelaren* jongh en out
Staet ons by met hulp t' alle tijden,
Dat wy Godts naem en 't geloof stout
In Schepen en op 't Landt belijden.

8. Maeckt *Consessoren* kleyn en groot,
Heremijten ende *Doctoren*
Dat kettery Godtloos en snoodt,
En ketters macht haest mach versmoren.

9. Ghy Maeghden, die vroom tegen 't vleysch
En 's Werelts lusten heb gestreden;
Verkrijght na ons begeer en eysch;
Dat wy zijn reyn van hart en leden.

10. Beheerders van ons Vaderlandt
Sint' Willibrordt met uw' gesellen,
Ontfanght voor ons uyt Godes handt
Dat wy ontgaen de pijn der Hellen.

11. *Patroonen* voor ons alle bidt,
Dat wy in liefde, rust en vreden
Godt dienen met een ziele wit:
Dat wy uw' voetstappen na treden.

12. Voor ons Heylige allegaer,
Krijght van een Godt, en drie Persoonen,
Dat wy by u lieden daer naer
In 's Hemels vreughden mogen wonen.

Het Vagevyers Gestéén, Versoeckende hulp en bystant van de Levende, &c. En op Alderzielen dagh.

Wijze: Hoe legh ick hier in dees' ellende.

1. *E*Ylaes! Ick toonde mijn boosheden,
Hoe dwaes ick was, ende hoe sot,
Dat ick niet altijdt al mijn leden
Gegeven heb te dienen Godt:
'k Volghde mijn lusten ende sinnen,
Als doen die de Werelt beminnen.

2. Ick hoorde, laet de sonden varen,
Maer dese ick voor antwoort gaf:
Als ick sal wesen oudt van Iaren,
Dan sal ick loopen op een draf.
Veel tijdt heb ick laten passeeren,
Niet docht om deughden te vermeeren.

3. In mijnen jeught, of stercke dagen,
Als ick 't minste of sterven docht,
Kranckheydt seer groot in mijn haest sagen,
Die mijn oock tot de doodt toe brocht:
Door 't ontfangen van Sacramenten
Ben ick ontgaen d'Helsche tormenten.

4. Maer doe na Godts groote genaden,
'k Ben verwesen tot sulcken brandt,
Om in het vyer soo langh te braden,
Tot dat ick hulp krijgh, en bystant.
Ey! Vrinden toont hulp en genaden
Aen my, die is met pijn beladen.

5. Aenhoort de swaerheydt van mijn pijne,
Die is soo swaer, ende soo hart,
Dat 's werelts pijn, geen pijne schijnen,
Vergeleecken by mijne smart:
Ia, geen menschen konnen verhalen
Wat lijd, die in 't Vagevyer dalen.

6. Dat ick Godts aenschijn niet aenschouwe
Dese pijn is uw' onbekent,
Dit brenght my aen de meeste rouwe,
Hierom mijn hulp, en bystandt sendt.
Ontfermt my, ontfermt ghy mijn vrinden,
Laet ick u Liefde en hulp vinden.

7. Als ghy hoort een misdadigh kermen,
Als de Beul hem pijnight of slaet,
Over dese sult ghy ontfermen,
Wenst dat de Rechter hem los laet.
Als 't Beest leyt onder 't pack geladen,
Dat helpt ghy op, na Godes Raden.[+]

[+]*Deut.c.2.v.4.*

8. Sult ghy in mijn swaerste ellenden,
Die ick al hier nu lijden moet,
Geen troost, geen hulp, geen by-stant senden,
Soo leert wat 't een Beest, 't ander doet.[+]
Beesten in noot hare gelijcken,[+]
Malkander helpen g'lijck sal blijcken.

[+]*Job.12*
[+]*Eccl.13.19.*

9. Als in een diepten is gevalle
't Panther-gedier, of Olyfant,[+]
Dan komen d'ander met hulp alle,
Verlossen dit gelijckerhandt.[+]
Op den Vis *Scarus* wel wilt letten,
Verlossen die zijn in de netten.[+]

[+]*Demet.Phil.*

[+]*Berch.T.1.*

[+]*Berch.T.1.*

10. In de Turcken, dit wilt aenmercken,
(Dienaers van hare *Mahometh,*)[+]
Eenige dagen gaen ter Kercken,
Voor de Zielen doen haer gebedt:
Vergeten niet haer over-leden,
Soecken die t'helpen door gebeden.

[+]*Bernardius Surius in sijn Ierusal. reyse.1. Boeck c.37.*

11. Sult ghy, sult ghy dan Catholijcken,
Uw' vrinden laten in de pijn?
Ghy doet dan met u wercken blijcken,
Veel wreeder als een Beest te zijn.
Met hulp wilt haer liefde betoonen
Dat wy raecken tot 's Hemels throonen.

12. Geschiedt zijn eertijdts Offerhanden,
Door de Machabeusche *Iudas,*
Voor die in dit vyer moste branden,
Om hare Zielen t' helpen ras.
't Is saligh te storten gebeden[+]
Voor die in Godt zijn overleden.

[+]*2. Mach.c.12.v.46.*

13. Als ghy de Zieltjens hebt bewesen
Bystant in hare pijn en noot;
Als sy door u hulp zijn verresen
Tot haer ghewenste blijdtschap groot;
Sy sullen u geensins vergeten,
Want sy al u weldaden weten.

14. Wilt ghy ontgaen haer pijn en smarten?
Liefde bemint en hout eendracht;
En laet geen sonden in u harten,
Na deughden, en goe wercken tracht
Voldoet Godts ende Kerckx geboden,
Tot d' Hemel *Jesus* uw sal nooden.

15. *Jesu* wy vallen voor u voeten,
Bidden: hout op u slaende hant,
En wilt der zieltjens pijn versoeten,
En verlost haer al uyt de brant,
Want u hierom wy alle smeecken,
Die hier zijn, soo Klercken als Leecken.

16. *Jesu* voor u wy neder-knielen:
Ontreckt niet langher u Aenschijn,
Van al de geloovige zielen,
Want sy wenschen by u te zijn:
En laet haer u glory ontfangen
Sy sullen u loven met sanghen.

Sangh-Gebedt, Tot verlossinge van de Zielen.

Wijze:
{ Hoe luyde riep { Ofte,
{ Mijn ziel tot Godt van binnen.
{ Wie dat de stem.Fol.

1. *O*Ntfemt, ô Heer!
Ontfermt over de geenen,
Die in 't Vage-vyer lijden meer,
Als 't graen tusschen twee steenen,

En als d'aldermeeste *Martelaer*:
Och Medecijn! Geneest uwe schaer;
't Versuymde goet beweenen.

2. Och Harder trouw!
't Sijn Schapen u bevolen:
Elck Schaepje lijt een zee vol rouw,
Haer rust-plaets zijn de kolen.
O Christe! 't leven waerheyt en wegh,
Omhelstse, en steltse op u regh:
Ghy weet waer dat sy dolen.

3. O Schepper! Ziet
Uw' teerste Creaturen
Lyden 't alderswaerste verdriet:
Iaren veel zijn haer uren.
Ontfermt, ontfermt Iesu! over haer,
Sy konnen sonder u aenschijn klaer
Niet wesen, leven, dueren.

4. Toont Heer, geen recht,
Maer genae door u wonden.
Handelt met haer als uwe Knecht[+]
Schuldigh thien duysent ponden.
Sietse ô Heer! leggen in de brandt,
Sy staen geschreven in uwe hant,[+]
Geeft haer wysheyt terstonden.

[+]*Math.c.18 v.24.&c.*

[+]*Isa.c.49.v.16.*

5. Och Pellicaen
Vol sorgh! Zult ghy vergeten
Die u waert beelt hebben ontfaen,
En nu zijn doodt gebeten;
Met een druppel bloedt uyt uwe borst
Geeft haer leven, en laeft hare dorst,
Aen u disch laetse eten.

6. O klaer fonteyn!
Hoeck-steen, Borgh trouw, en Vader!
Maeckt al de zielen schoon en reyn,
Zijt hare straf ontlader.
Versacht, verlicht, vertroost en verlost,
Die u bloedt en doodt hebben gekost:
Niemandt als u zijn nader:

7. Waerachtigh licht!
De ziele wilt verschoonen,
Laet *Sinte Michiel* u aensicht
Met vreughden haer verthoonen.
Door d'offerhandt en biddende stem
Vergunt al de zielen *Requiem,*
En vreught in 's Hemels throonen.

Sint Willibrordus Arsch-Bisschop van Uytrecht, Apostel van Holland, Zeelandt, Vrieslandt, &c. Patroon van Heylo, &c. Tot Eyternach gestorven Anno 736. Oudt zijnde 80. Jaren; sijn Feest-dagh worden gehouden 7. November.

Wijze:
{ Al lijd' ick druck en groot gequel. { Ofte,
{ Te May als al de Vogels singen.

1. *S*Oo seer als na 't nat hoopt de Vis,
Soo seer mijn hart genegen is
Om *Willibrord* te prijsen

Met stem en Geest // op sijne Feest,
Met stem en Geest // op sijne Feest,
Dit sal ick nu bewijsen
Om *Willibrord, &c.*

2. Sijn Moeder bevrucht, sagh een Maen
By nacht, blinckende voor haer staen.
s' Hoort: uw' Kindt in sijn dagen
Na Godts gebodt // sal den Afgodt
Na Godts gebodt // sal den Afgodt
Verdrijven en verjagen.

3. Als *Willibrord* was jongh en teer,
Niet anders socht als Godes eer,
Al had hy weynigh jaren,
De sonden haet // in deught voort gaet,
De sonden haet // in deught voort gaet,
Deughden socht te vergaren.

4. Na Godes wil, na Godes raedt,
Werelt, Vrienden, en al verlaet:
Hy aenvaert 't Clooster leven:
Suyver en net // leeft na Godts Wet,
Suyver en net // leeft na Godts Wet,
Niet als goedt heeft bedreven.

5. Als de Bye wijsheyt vergaert,
Uyt wijsheyt van mannen vermaert.
Reyst na de Paus van *Romen,*
Eer hy daer was // een Engel ras
Eer hy daer was // een Engel ras
Seydt: Godes vrindt sal komen.

6. Al schijnt hy u een Pelgrim slecht,
't Is *Willibrord* Godts waerdste knecht:
Paus hem siet met verblijden,
Aen doet hem eer // en stuert hem weer,
Aen doet hem eer // en stuert hem weer,
Arsch-Bisschop hem eerst wijde.

7. Willibrord vol van Godes min,
Met noch ellef van eenen sin
In *Hollandt* zijn gekomen:
Seer kloeck en vroom // en sonder schroom,
Seer kloeck en vroom // en sonder schroom,
Wat hebben sy vernomen?

8. *Hollant* sagen blindt en verkeert,
En hoe Satan worde ge-eert,
In plaets van Godt met Feesten;
Maer Godt den Heer // kreegh feest noch eer,
Maer Godt den Heer // kreegh feest noch eer,
Boven hem stelden Beesten.

9. Hy als een Son d'Heydens verlicht,
Door sijn leven worde gesticht,
Tot geloof veel bekeerden,
Van tijdt tot tijdt // tot Satans spijt,
Van tijdt tot tijdt // tot Satans spijt,
Meer en meer volck vermeerden.

10. By dagh ende nacht heeft geleert,
Tot dat *Hollandt* heel wordt bekeert.
Gedaen heeft wonder wercken
Tot Godes eer // die hy socht seer,
Tot Godes eer // die hy socht seer,
Maeckten eenige Kercken.

11. In *Zeelandt* met een yver groot,
Haer Afgodt *Herc'les* om ver stoot:
Den Dienaer van d'Afgoden
Met 't swaert hem slaet // d' Heer niet toe laet,
Met 't swaert hem slaet // d' Heer niet toe laet,
Dat hy hem soude dooden.

12. Als hy van deughden was volmaeckt,
Tot eynden van sijn leven raeckt,
En doe na sijn verlangen,
Voor sijnen loon // heeft 's Hemels Throon,
Voor sijnen loon // heeft 's Hemels Throon,
Sint *Willibrord* ontvangen.

Een Ander, van S. Willibrordus.

Op de voorgaende Wijze: Ofte, O Iesu! Bloem van Nazareth.

1. *HOllanders* belijdt 't Roomsch geloof,
Al sou 't goedt raecken tot een roof,
En wilt oock wel beleven.
Schout sonden groot // Godt in uw' doodt,
Schout sonden groot // Godt in uw' doodt,
's Hemels vreught sal u geven.

2. Sint *Willibrord* o vromen Heldt,
Verheven hoogh in 's Hemels veldt
Voor uw' wy neder-knielen;
Krijght voor *Hollandt* // uyt Godes handt
Krijght voor *Hollandt* // uyt Godes handt
Dat niet berooft ons zielen.

3. Krijght voor de Catholijcken al,
Dat sy niet zijn, soo dwaes, soo mal,
Dat sy haer laten leyen,

Van kett'ry boos // quaedt en Godloos,
Van kett'ry boos // quaet en Godtloos,
Hoe moy sy hierom vleyen.

4. O *Iesu*; staet ons alle by,
Dat wy van kett'ry blijven vry,
En dat d'and're gesinden
Haer blintheyt sien // dat mach geschien
Haer blintheyt sien // dat mach geschien
Dat sy 't Roomsch geloof vinden.

Sint Maerten, Bisschop van Tours, ende Patroon van veele Steden ende Dorpen.
11.Novemb.

Wijze:
{ Edel Artisten koen. { Ofte,
{ Ick suchte sucht op sucht.
{ Wel wetende den Heer.

1. *A*L ben ick 't minste stof,
Nochtans ick ben genegen,
Sint *Maerten* eer en lof,
Door mijnen Sangh te geven.
Verleent nu al uw' ooren,
Om sijnen lof en eer,
Aendachtigh aen te hooren,
Na mijn wensch en begeer.
Verleent my, &c.

2. Sint *Maerten* als een Roos
Uyt doorens is gesprooten,

Van Heydens wreed en boos,
Die *Jesum* heel verstooten
Hy 't Roomsch geloof aenvaerden
Van sijne jongheydt af;
Sijn Ouders hierom baerden,
Sy vallen hem seer straf.

3. Geensins was hy vervaert,
Al willens' hem onterven,
Of door 't Vyer, ofte Swaerdt
De swaerste doodt doen sterven.
Als hy bevrijdt van menschen,
Wil gaen na een Woestijn,
Tegen sijn wil en wenschen
Moet hy een Soldaet zijn.

4. Als hy nu was Soldaet,
Godt houdt altijdt voor oogen,
Godts naem en eer voor-staet,
Geen sonden heeft ghedoogen,
Niet anders socht als deughden.
Al is hy oock in 't Veldt,
Den armen veel verheughden,
Door spijs, dranck ofte geldt.

5. Als al sijn geldt was voort,
Tot *Amiens* gekomen,
Een naeckten in de Poort,
Heeft hy aldaer venomen:
Van dese hy gebeden
Om gelt, of om een kleedt,
Om dese te bekleden
Sijn Mantel heel door-sneedt.

6. Aen *Maertijn* onverwacht,
Iesus hem openbaerde

Met Eng'len op die nacht,
Aen dese hy verklaerde:
Aensiet na mijn behagen,
Aensiet dit eygen kleedt,
Dat is de koude dagen,
Aen my *Martijn* besteedt.

7 Daer na *Martinus* laet
Den Oorlogh bloedigh varen:
Tot *Hilarium* gaet,
Om van hem te vergaren
Na sijn hoop en verlangen,
De wijsheydt, ende deught
Heeft dese soo ontfangen,
Dat yder hem verheught.

8. Den Heer aen hem verklaert:
Uw' Ouders wilt bekeeren,
Een Moordenaer met 't Swaert,
Op 't padt wil hem beseeren,
Sprack vroom op dese vragen:
Waer 't ghy niet heel bevreest?
In ons swaerste plagen,
Godt helpt ons aldermeest.

9. Een wreede Moordenaer
Aensiet sijn vrome daden,
Hy wordt bekeert aldaer:
En door Godes genaden
Sijn Moeder al d'Afgoden
Verlaet, en wordt bekeert.
Verweckt verscheyde doden,
Waer door hy wordt ge-eert.

10. Sint *Maerten* was soo vroom,
Dat oock de Helsche machten

Voor hem hadden een schroom.
Tegens de Ketters krachten,
Als Satans eygen Kind'ren,
Ons Roomsch geloof belijdt,
Hoe sy hem slaen, of hind'ren,
Hier in hem 't meest verblijt.

11. Dit uytverkoren vat
Om sijn seer heyligh leven,
Tot *Tours* voor hare Stadt
Wordt Bisschop daer verheven;
Dit yder een verblijde.
In dese hooge staet,
Stelt niet de deught ter zijde,
Daer in altijdt voort-gaet.

12. Sijn rock een naeckte gheeft,
Hierom op hem laet dalen
Iesus, die alles heeft,
Veel klaer-blinckende stralen.
Seer weynigh Godes vrinden,
Sint *Maerten* zijn gelijck;
Sijn Lof verbreydt men vinden
Door 't heele Christenrijck.

13. d'Heylige *Martijn* oudt
Achtmael thien en ses Iaren,
Sterft vroom, en daer by stout:
Sijn Ziel d' Engelsche Scharen
Brochten na 's Hemels Throone
Met groote melody:
't Aenschijn van Godes Soone
Maeckt hem nu eeuwigh bly.

Een Ander, Van S. Maerten.

Op de voorgaende Wijze:

1. *E*Y! volght *Martinum* na,
Die zijne in armoeden.
Wilt defen helpen dra,
En wilt u haestigh spoeden,
En wilt u niet verschoonen;
U aelmis ende deughdt
Sal *Jesus* daer na toone,
En geven 's Hemels vreughdt.

2. Sint *Maertijn,* waerde man,
Van *Jesu* wilt begeeren
Voor ons, dat noyt Satan,
Ons hind'ren mach of deeren:
En boven alle saecken,
Dat wy in 's Hemels landt
By u alle geraecken,
Dit smeecken wy, *ô Sant*!

3. *O Jesu*! t' is ons leet,
Gelijck wy al beklagen
Dat wy hebben besteedt,
In boosheydt veele dagen,
Als nu met hart en sinnen
Hoopen uw', met *Maertijn*
Altijdt trouw te beminnen,
Sonder bedrogh of schijn.

Sint Elisabeth, Weduwe, Dochter vande Coningh van Hongarijen. Patroonersse vande Gasthuyse. 19. November.

Wijze:
{ O! ghy valsche Werelt vol bedrogh. { Ofte,
{ O heer! myn God waer sal 'k hene*n *gaen.
{ Als d' Ed'le Joanna was bevrucht.

1. *D*E spiegel, de kroon en lof der jeught,
Coninghs Dochter van *Hongarijen*
Sint' Elisabeth, tot Godt en deugt
Gebruyckt haer leden, ziel en Tyen,
De Suyverheyt bemint; nae Godes wil leeft,
Geen goet misbruyckt, haer gelt aen d'armen geeft,
Al 's Werelts pracht verfoeyt; voor sonden beeft.
De suyverheyt.

2. Aen de *Graeff* van *Turinghen* getrout;
Van Godt noch deught is afgeweecken.
Geen schuym van lof raeckt haer deughd en gout,
Hoocheyt, noch doorens haer hart steecken.
Sy dient, sy eert *Andreas* haer Man, haer hooft.
By dagen en nachten Godt dient en looft,
Geen Werelts saecken haere brant uytdooft.

3. Iuwelen verkocht, Gasthuysen maeckt
Sy spint, weeft, nayt tot troost der Ermen
De vuylste seeren vol stanck zy raeckt,
By 't Wees-kint zietmen 't bijtje swermen.
Pelgrims ontfanght, d'Armen aen haer tafel set;
De krancken dient, waer me zy zijn besmet
Als *Sint Ians Moeder* onderhout Goods wet.[+]

[+]*Luc.c.1.v.6.*

4. Haer mans sterven, snijt los d' echte bant;
Al heefts' haer waerste schat verlooren,
't Hayr niet haelt noch scheurt uyt 't hooft met d'hant
Noch roept: och ick noyt was gebooren!
Verduldigh sprack: mijn Heer ghy hebt wel gedaen,
Mijn Man was my geleent, (kan 't wel verstaen)
Die op Menschen betrout, bouwt op de Maen.

5. Van 't aerdsche stof maeckt, en houdt haer los.
Geen tweede man wilt meer aenvaerde,
Haer propoost is als eenen steenrots
Aen Iesus, Godt en al haer paerde!
Sy weet, en volght na 't Tortel-duyfkens aert
Dat na 't sterven van haer partuer noyt paert
Rust op een dorre struyck; komt niet op d' aert.

6. De'es kroon der Wee'uen nae haer Mans doot,
Heeft vrienden geen; maer veel vyanden,
d' Eene haer bekijft, d' ander haer stoot;
Wort heel gejaeght uyt Hof en Landen.
Een vuyle Vrouw drijft, en stoot haer in 't slick neer.
In 't swaerste lijden, singht: ick loof u Heer;
Hoe veel sy lijdt, sy wenst nae lijden meer.

7. *Christus* aen haer openbaert, en seyt
Denckt op my, ick sal met u weese.
Voor haere liefde en vroomicheyt
Satans macht moet vluchten en vreesen.

Haere loon in 's Hemels vreughden heeft ontfaen,
Haer kroonen drie blincken meer als de Maen.
Mirakulen menichfout heeft gedaen.

8. Nae volght Ieught, ende getroude 't spoor
En padt van *Elizabeths* daden. *Leeringe.*
Buyght Weeuw, nae Iesum u hart en oor,
Ontfanght zijn trouw; leeft na sijn raden
Verfoeyt 's Werelts ydelheyt, dient Godt alleen,
Wilt siecken besoecken, de naeckten kle'en,
In Godt soeckt rust en troost; in Menschen geen.

9. Moeder der armen, *Elizabeth*!
Ey! verkrijght my door uw' gebeden:
Dat *Satan*, Werelt, noch 't vleesch besmet
Mijn rust, mijn hart, mijn ziel, noch leden.
Daer by, dat Godt mijn Al, altijt is met mijn
En dat ick ontgae d' Helsche brant en pijn,
En eeuwigh magh aenschouwe Goods aenschijn.

Presentatie van Maria Inde Tempel, 21. November.

Wijze:
{ 't Was een Ridder een Koninghs Kint. { Ofte,
{ Als Jesus in sijn Majesteyt.
{ Och Menschen u van 't quaet bekeert.

1. *S*Iet Ouders! Wat *Sint Anna* doet,
Met haer Man *Sint Ioachim* goet:
Met een hart en sin treden
Nae *Ierusalem* heden. Met een.

2. Als *Abraham* tot offerhandt
Haer hoop, haer troost, haer waerste pant,
Haer beste schat vereeren
Tot Godes dienst, en eere.

3. *Maria,* haer vrucht van drie Iaer
Inde Tempel by eenen schaer
Van Maghdekens bestede.
Sy gaen wegh; 't is te vrede.

4. Onpeylbaer wijs is 't jonge kint,
't Diepste verstandt in haer men vint.
d' Aldereerste der Maeghden
Haer reynheyt Godt op draeghden.

5. Met Godt en d' Eng'len is gemeen,
Godt heeft haer hart, en anders geen,
Geen Mensch scheen sy te wese;
Maer *Seraphim* geprese.

6. By nacht en dagh Godt dient, en looft,
Haer yver 't minste noyt verdooft,
d' Ootmoedicheyt bewaerde;
Haer hart en raeckt geen aerde.

7. Sy vast, zy mediteert en bidt,
Noyt tijdt misbruyckt, noch 't minste lidt,
Haer tonghe speent van spreken;
Sy leeft sonder gebreken.

8. Nae deughden loopt sy als een Mier.
Om haer leven, en goe manier
Veel 's Werelts roock, en staten,
En al om Godt verlaten.

9. Al ist dat sy *Sint Ioseph* trouwt,
Haer zuyverheydt nochtans behoudt,
Om 't houw'lijck, noch haer Soone
Verliest haer Maeghde kroone.

10. 't Alderbeste aen Godt vereert,
Met die goedt zijn alleen verkeert; *Leeringe.*
Goods roep wilt noyt beletten,
Leeft zuyver, na Goods Wetten.

11. Mijn *Godt* en *Al,* voor u ick kniel,
Ontfanght mijn hart, mijn tongh, mijn ziel,
Ende alle mijn leden
Tot offerhande heden.

Sint Cecilia Maget, ende Martelersse. Patroonersse van de Sanghers ende Speelders tot Godes eere.
22. November.

Wijze:
{ O heyligh, eewigh Godt!
{ Van seven dochters saen. Ofte,
{ Een over-groote smart.
{ Het was een jonger helt.

1. *S*Inght Sangers in dit feest
Van de minst tot de meest;
Speelt Speelders, spaert geen snaren.
Hoe *Cecilia* Maeght
Godt en *Al* heeft behaeght,
Eendrachtigh wil verklaren.
Hoe *Cecilia.*

2. Tot *Romen* is gebaert
Van haer Ieught is vervaert
Van aldat Godt misnoeghde.
Haer vleesch houdt onder dwangh
Door 't bidden, vasten langh,
Nae Godes wet haer voeghden.

3. Met 't kleet van hayr gevlecht
Tegens haer lusten vecht;
Haer leden strengh castijde.
Verlicht was haer verstant,
In Godes liefde brant.
In Godt alleen verblyde.

4. Als zy door Ouders dwanck,
Tegens haer wil en danck
Valeriaen most trouwen,
Als yder was verheught
In 't Bruylofts-feest en vreucht;
Sy was vol druck en rouwen.

5. Terwijl de Orgel speelt,
In 't hart zy singht, Godt streelt:
O Heer wilt my bewaren
Van al dat my verleyt
Van u en suyverheydt,
En vande Maeghde scharen.

6. Spreeckt aen haer Bruydegom:
Verblint door 't Heydendom,
Schent niet mijn reyne leden,
Godts Engel my bewaert.
Valeriaen vervaert,
Seyt: toont my d' Engel mede.

7. Nae *Ceciliaes* raet.
Geloof, hem doope laet.
Siet d'Engel met sijn oogen
Die sijn krans stelt te toon,
Sijn Bruyts wit en roo kroon,
Wiens glans noyt sal verdroogen.

8. De'es helt wordt *Martelaer,*
Sijn Broeder mee daer naer,
Almachius haer noode:
Doet d'Afgodt offerhandt
Met eer en liefde brant;
Ofte ick laet u dooden.

9. Geen Mensch, geen vlam, geen beest,
Geen pijn, geen doot sy vreest.
Noch vier Hondert Soldaten
Tot *Martelaers* bekeert.
Sy wort gequetst met sweert,
Haer ziel krijght 's Hemels straten.

10. *O Maeght,* en *Patrooners*!
Vrouw, Wedus *Martelers*!
Verkrijght door uw' gebeden:
Dat 'k mijn tongh ziel en le'en
Tot Godes lof alleen
Magh geven, en besteden.

Sinte Catharina, Maget ende Martelersse Voor-schrift der Maeghden.

25.November.

Wijze:
{ De Naghtegael, die sang een Liedt.
{ Godt mint en eert, niet yder sweert. Ofte,
{ O Iesus schoon, der Maeghden kroon.

1. *D*E gaven al
Die yemandt sal
Soecken in d'Vrouw,
Desen al zijn
In *Catharijn.*
De ringh des trouw
Waerder als Coninghs kroone // Goods Zoone
Tot onderpandt
Stelt aen haer handt,
Om liefde haer te toone.
Waerder als.

2. Godts Bruydt, en Maeght
Gaet onvertsaeght
Na *Maximijn:*
Dese Tyran

Doet Vrouw, en Man;
Wie dat maer zijn
't Alexandryen node // geboden:
d' Afgoden eert,
Tot Feest u keert
Ofte ick sal u doode.

3. Met liefde sterck
In *Satans* Kerck
De Keyser vint,
Met veel versot
Eeren *d'Afgodt*
Doof, stom, lam blint.
Seyt Keyser wilt verlaten // en haeten
Dit *Satans* spel,
Of in de Hel,
Ghy leydt uw' ondersaten.

4. De Keyser vraeght,
Godts Bruyt en Maeght
In sijn Palleys,
Uyt wat geslacht
s' Was voort gebracht?
Spreeckt op sijn eysch,
Uyt Koninghlijcke goede // en bloedt.
'k Acht 't Werelds goet,
Mijn edel bloet,
Als doorens, gal en vloeden.

5. Ick ben getrout,
Met die aent 't hout
Gestorven is,
De'es Hemels-ringh
Die ick ontfingh,
Toont dit gewis:
Ghy ed'le Maeght hy seyden // wilt scheyden

Van uwe seckt,
Van ons begeckt:
Van wijser laet uw leyden.

6. Hy strackx ontboot
Een groote vloot
Van mannen wijs,
Die tegens haer
In 't openbaer
Om lof en prijs
Souwen al disputeeren // en leeren,
Dat zy voortaen
't Kruys most versmaen,
En de gekruyste Heeren.

7. Van Godt verlicht,
Voor niemant swicht:
Soo disputeert
Dat zy 't getal,
Van vijftigh al
Verwint bekeert:
Dat sy verwonnen waren // verklaren,
Keyser vergramt
Tiert, vloeckt, sweert stampt:
Sa! tot Stof brant de'es scharen.

8. De'es Maghet teer
Tot Godes eer
Gegeeselt wort
Heel ure twee!
Acht pijn, noch wee.
Na dat in 't kort
d' Heer geneest al haer wonden // gebonden
Wordt aen een rat:
Een Engel dat
Haest breeckt, van Godt gesonden.

9. Roept: brandt, en moort
Als hy nu hoort
Dat vast gelooft
Sijn eyge vrouw,
En Porphier trouw;
Zijn opperhooft
Met twee hondert Soldaten // die laten
Door 't bloedigh swaerdt
Haer lijck op d'aerdt
't Best ontfanght 's Hemels straten.

10. Uyt *Cat'rijns* hooft,
Van 't lijf geklooft,
Bloedt vloeyt noch straelt;
Maer Melckje zoet.
Haer Bruygom goet
Haer ziel t' huys haelt.
De *Engelen* hoogh van waerde // vergaerde
By 't heyligh lijck,
Brengen 't gelijck
Op de *Sinaische* aerde.

11. Die om Godt lijdt
De'es korte tijdt,
En d' Heer trouw dient: *Leeringe.*
Godt sal zijn 't schildt;
Zijn gracy mildt
Geest; en verdient,
Rust voor 't hart ziel en sinnen // zal winnen
In d' uur des doodts
Sal u 't Lam Goodts
Leyde in d' Hemel binnen.

12. *Cath'rina* reyn,
Krijght groot en kleyn
Door u gebede

Van Godes Zoon:
Dat de ziel schoon
Blijft reyn en net.
Verdrijft de ketters winde // die blinde.
De sonde bant
Breeckt, of verbrant,
En dat ons ziel kan binde.

Sinte Andries Apostel.
30. November.

Wijze:
{ Hoort al te samen, 'k sal uw' leeren,
{ 't Was een Clercxken dat gingh ter &c. Ofte,
{ Saligh is die Man en goet geheten
{ Den Nachtegael sancker &c.

1. ZOo dra *Sint Andries* hadt vernomen,
Dat *Messias* Godt ende Mensch
Op dese aerde was gekomen;
Christum te zien was sijnen wensch.
Op deser.

2. Sijn Meester, *Ian Baptist* passeere
Siet *Chrisum,* hy roept: siet het Lam.
Andreas volghde d' Heer der Heeren,
Tot dat hy tot d' Heers woningh quaem.

3. Een dach geheel is hy gebleven
Met een Discipel by de Heer.
Petrus zijn broeder wort gedreven
Door hem, te soecke *Christus* leer.

4. Sijn Ouders, Netten, Schip en Vrinden,
Al dat hy heeft om Godt verlaet:
Geen goet noch bloet kost hem vast binden.
Deughden bemindt, de sonden haet.

5. Met 't vyer van d' Heyligh geest ontsteken
In *Sciethien, Thracien* leert;
Die van *Epirus* door sijn preken,
Met vele landen zijn bekeert.

6. Reyst na *Pataras* groote stede
Van *Achaien,* alhier hy vindt
Dat *Christus* eer heel lang vertreden;
d' Afgoden ge-eert, en bemindt.

7. Door tekens, preken, heyligh leven
d' Afgodery verjaeght, verstoot,
't Geloof, en Godts eer wort verheven,
(Tot *Satans* spijt) van kleyn en groot.

8. Vreest Rechters pijn noch duysent dooden.
Als *Egeas* Rechter 't verstaet
Dat hy de Tempels van *d' Afgoden*
Hadt vernielt, hem haest vange laet.

9. De Rechter laet beulen sijn leden
Slaen met roede slagh op slagh;
Gelijck als 't yser men siet smeden.
Hy weent, kerremt noch maeckt geklagh.

10. *Sint Andries* hoort, dat hy moet hangen
Aen 't kruys bereyt, gaet te gemoet,
Roept; wel'kom kruys wilt mijn ontfangen
Zijt geheylight door *Christus* bloet.

11. 'k Heb uw' begeert, gesocht, gevonden,
Boven Gout, Parels zijt ghy schoon,
Ontfanght, aenvaert mijn deze stonden,
Mijn doot laet zijn als van Gods Zoon.

12. Aen 't Kruys gebonde, uyter-maten
Was Hy verduldigh, en soo blijdt
Dat Hy roept: wilt Heer' niet toe-laten
Dat yemandt mijn van't Kruys bevrijdt.

13. Met 's Hemels-strale al sijn leden
Sijnen verlicht in 't openbaer.
Sijn Ziel ontfanght in 's Hemesl stede
Tot loon, de Kroon van Martelaer.

14. Als *Sint Andries* met hart, en zinnen
Uw' lijdens Kruys om-helst en kust. *Leeringe.*
Gods eer, en deughden wilt beminnen,
Versaeckt al 't quaet, en 's Wereldts lust.

15. *Sint Andries*! Slaet, en houdt uw' ooghen
Op ons: En krijght door u gebedt:
Dat wy geenzins worden bedroghen
Voor 't Vleesch, Wereldt noch Satans net.

16. Geef ons, *Iesu*; troost en genaden.
Dat wy met Lijdtsaemheyt en vreught
Volgen *Sint Andries* lijdens paden,
Niet min sijn Liefde, en sijn deught.

Sinte Barbara, Maeght en Martelersse.
4. December.

Wijze:
{ Jesu, Maker van Bloemen reyn. { Ofte,
{ Hoort toe ghy Adams Kind'ren fier,
{ Het wasser een Rijck Borgers Kindt.

1. *A*Ls *Barbara* neerstigh aenschout
Godts schepsels en sijn wercken,
Hoe schoon de Hemel is gebouwt;
Hier door dan zy bemercken,
Datter is maer een Godt alleen;
Dat d'Afgoden zijn hout en steen.
Barbara in mijn levens endt
Besorght mijn 't Heyligh Sacrament.

2. Haer Vader rijck, edel van Bloedt
Barbara jonck van jaren
In een Tooren vast sluyten doet,
Om haer wel te bewaren;
Dat geen terwijl hy is op padt
Soud' trouwen sijne waerdste schat
Barbara! In mijn levens endt
Besorght mijn 't Heyligh Sacrament.

3. Als haer Vader is op sijn reys,
Drie vensters laet zy maken
Inde Tooren, tegen sijn eysch.
Hier van heeft de oorsaken

Begeert; versocht en ondervraeght,
Hoort 't antwoort van Goods Bruyt en Maeght.
Barbara! in mijn levens endt,
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament.*

4. Door de vensters drie, hoort bescheydt,
O Vader! wil ick thoone,
Dat zijn in de drievuldicheydt
Een Godt en drie persoonen,
Dit kruys, dat ghy hier mede ziet,
Leert mijn *Christus* doot en verdriet.
Barbara! in mijn levens endt:
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament.*

5. Als haer Vader 't verstaet en hoort,
(Die blindt was door, *d' Afgoden*)
Hy wort soo boos, gram en verstoort,
Met 't swaert wil hy haer dooden,
Om dat sijn hoop en eenigh Kindt
Christum en suyverheyt bemindt.
Barbara! in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament.*

6. Haer Vaders wreedtheydt groot en swaer
Soch sy wat te ontloopen;
Als hy door 't volge komt na haer,
Een steenrotse gaet open
Voor haer, als 't water voor een Schip,
Door verraet vintse in de'es klip
Barbara! in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament.*

7. Hy schopt, treckt, sleept, smijt, stoot en slaet
't Onnosel Lam des Heeren,
Daer na, na *Martianus* gaet,
Seyt Rechter ghy sult sweeren:

Dat ghy mijn Kindt die ick verstoot
Sult doen lijden de swaerste doodt.
Barbara! in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament.*

8. Het vleesch gehekelt van de'es blom,
Wort in 't kercker gesmeeten:
Iesus Chrisus haer Bruydegom,
Komt by haer, zeyt wilt weete,
Dat ick altoos by uw' sal sijn,
Ghy sult niet vreesen doot noch pijn.
Barbara! in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament*.

9. Na dat haer wonden Godes handt
Heeft allegaer geneesen;
Sy wort geslagen en gebrant:
Om haer meer de doen vreesen,
Af villen doen haer borsten twee;
Sy vreest noch klaeght in pijn, of wee.
Barbara! in mijn levens ent
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament*.

10. Haer Vader met sijn eygen swaerdt
Haer hooft heeft afgeslage
De Donder slaet hem op de aerdt
Sijn ziel sal eeuwigh klage.
Barbara by de Maeghde kroon,
Ontfanght de palm van Godes Zoon.
Barbara! in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament*.

11. Die Godt dient, ende suyver leeft
Verstoote vande vrinden,
Iesum voor een Bruydegom heeft,
Sijn troost, sijn hulp sal vinden,

By dese sal hy zijn altijdt
Singht hierom vry van harte blijdt
Barbara! in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament.*

12. *Sint Barbara*! door uw' gebedt,
Wilt van mijn alle dagen
Al dat 't lichaem en ziel besmet
Met blixem, brant, verjagen.
Thoont in mijn lijden, doodt en strijdt
Dat ghy mijn *Patronersse* zijt
En daer by in mijn levens endt
Besorght mijn 't heyligh *Sacrament*.

Sinte Nicolaes Bisschop, Patroon in veel Steden en Dorpen. 6. December.

Wijze:
{ Edel Artisten koen.
{ Ick suchte, sucht op sucht. Ofte,
{ Wel wetende den Heer.

1. *M*Yn ziel, tongh, ô Heer:
Wilt heden soo verstercken,
Dat ick tot uwen eer,
Sint Nicolaus wercken,
Ende sijn vroome daden,
Oprecht verhalen mach:
Hierom geeft my genaden
Jesu, op desen dach.
Ende sijn vroomen, &c.

2. Sijn Ouders ware goet,
En Godtvruchtigh van leven,
Rijck, en Edel van bloet,
Seer liberael in 't geven.
Niet achten hooge staeten
Noch 's Werelts roock, en schijn,
Sy konden beyde vaeten,
Dat 't maer schaduwen zijn.

3. Al is hy maer een Kindt,
's Weecks altijt tweemael vasten.
Noch vreemt noch eenigh vrient
Dit *Nicolaes* belasten;
's Avonts op dese daeghen
Soogh alleen maer de borst,
Hoewel men seker saeghen,
En wiste sijnen dorst.

4. De suyverheyt soo acht
Van sijne jonge Iaren
Dat hy 't Vrouwe geslacht
Schout hierom, en laet varen.
Seer dickmaels stort gebeden,
Hy waeckt, en vast seer veel,
Gebruyckte hayre kleden,
Godt dient, en socht geheel.

5. Gesellen boos en quaet
Schout, ende hare wercken:
De sonden wederstaet,
Hy was veel inde Kercken.
De Werelt set ter sijde,
Leeft na Godts wil en raen
Als sijn *Oom Priester* wijde
Sou hem; 't volck spreeckt soo aen.

6. Broeders 'k sie hier met lust,
Een Nieuwe Son met stralen,
Door hem de werelt rust,
Sal krijgen, en troost halen.
Geluckigh zijne desen
Wiens Harder hy sal zijn,
Haer wonden sal genesen
Als eenen Medecijn.

7. Met yver sal hy noch
De Schapen, die daer waeren
Verleyt, door qua bedroch,
Tot Godes Kerck vergaren:
Vertroosten sal die geenen,
Die leven in 't verdriet,
Versoeten sal haer steenen,
Dit alles is geschiedt.

8. Priester *Nic'laes* gewijdt,
De deuchden al betrachten;
Geen dach onnut verslijt,
Godt mint met al sijn krachten.
Sijn Ouders overleden,
Sijn goet en gelt gesteet
Tot spijs, dranck ende kleden,
d'Huys armen niet vergeet.

9. Een swaer tempeest belet,
Als hy was in Zees baeren,
Door sijn krachtigh gebedt:
Een boodts-man in dit vaeren
Valt van de Mast beneden;
Hy sterft terstonden aen,
Die, en drie overleden,
Door hem 't leven ontfaen.

10. In de Woestijn voor hem,
Socht hy alleen te leven,
Uyt d'Hemel hoort een stem:
Door u moet zijn verheven,
Nicolaes en vermeeren,
De glory van mijn naem:
Dit ick door u begeere,
Ghy zijt daer toe bequaem.

11. Na *Myra* reyst hy toe,
Daer Bisschoppen veel waren,
Om eenen Bisschop doe,
Eendrachtigh te verklaren.
Een van haer Godt laet weeten,
Die eerst hier komen sal,
Nicolaus geheeten,
Kiest hem eendrachtigh al.

12. Godt troost *Nic'laes* Bisschop,
Vertroost, hem niet beswaerde.
d' Afgod'ry geeft een schop,
En Satan, hoe hy baerde;
Afbreeckt d'Afgoden Kercken;
Arrius wederstaet,
't Volck met woorden, en wercken
Leerde soo vroegh, als laet.

13. Menschen soo kleyn, als groot,
Heeft hy liefde bewesen,
Verlost heeft van de doot
Veel, daer toe al verwesen.
Soo jongh en out hem prijsen,
In de Werelt geheel,
Die hem oock eer bewijsen
Om sijne deughden veel.

14. Sint *Nicolaes* vol deught,
Van d'Aerde is gescheyden,
d' Engels in 's Hemels vreucht
Sijn ziel met blijtschap leyden
Mirak'len met hoopen
Gedaen heeft in sijn tijdt.
Uyt hem doodt zijnde loopen
Komt Oly, dat verblijdt.

Een ander, Van S. Nicolaus.

Op de voorgaende Wijse.

1. *G*Hy moet van u Ieught af,
Met hem deughde beminnen,
Daer by al valt u straf,
Dwingen u quade sinnen:
Wilt altijd mede houwen
Van sonde u ziel schoon,
Op u wilt noyt betrouwen,
Voeght u na Godes Soon.

2. O Heylige Patroon;
Wilt voor ons al ontfanghen,
Van *Iesu* Godes Soon,
Dit, daer na wy verlanghen;
In 't leven ende sterven
Troost veel, ende bystandt,
En dat wy 't Hemels erven
Krijgen, ô waerde *Sant*.

3. Geeft *Iesu* onsen Heer,
Door *Nicolaes* voor-spraecken,
Dat wy na u begeer,
Ons selven heel versaecken;
Dat wy ons altijdt voegen,
Na uw heylige wil,
Sonder eenigh misnoeghen,
Sonder eenigh verschil.

De onbevleckte ontfangenisse van Maria Moeder des Heeren. 8. December.

Wijze:
{ Komt geest en Schepper mede.
{ Reyn Maeghdeken met eeren. Ofte,
{ Wilt u met my bekeeren.

1. *W*Indt, baren en tempeesten
Den Paerle-moeder moet
Doorstaen, en d'aldermeesten
Stormen, met ebb' en vloet.
Als 't weer wordt moy en goet,
En douw begint te dalen,
Sijn schelpen open doet,
Om de douw in te halen.
Als 't weer.

2. Ontfanght in sulcke tijden
Een Parel wit en klaer.
Wat heeft niet moete lijden
Sint Anna onvruchtbaer?
Veel Menschen wijs, en dom,

Veel kleynen ende grooten,
Die hebben haer hierom
Veracht, vervloeckt, verstooten.

3. Haer hart bedroeft, en leden
Ontsluyt tot Godt haer Heer;
Die 's Hemels grati heden
In haer laet dalen neer:
Een parel sonder vleck,
Goods moeder, heeft ontfangen,
Die 't hooft, die 't breyn en neck
Verplet van d'helsche slangen.

4. Bevrijt van alle sonde
De'es Maeget wort geheel
Met lijf en ziel gevonden,
Geen smet heeft 't minste deel.
De Starre, Zon en Maen
In klaerheyt gaet te boven,
Haer schoonheyt sal vergaen,
Verduyst'ren noch verdoven.

5. Hoe suyver 't sneeuw kan wesen,
Noch lely noch cristal,
Noch *Sal'mons* throon gepresen
By haer is niet-men-dal.
Hoe onbevleckt en schoon
En most niet zijn de wooningh,
In welcke Godes Zoon
Sou rusten Godt en Coningh?

6. O Parel hoogh van waerde!
O Spiegel sonder smet!
Van *Iesu,* die ghy baerde
Verkrijght ons door 't gebedt:
Dat hy ons ziel en hart

Suyver en schoon wilt maken,
Dat smet noch 't sondigh swart
Ons hart noch ziel mach raken.

7. O Moeder! wilt bewaren
Die 't onbevleckte feest
Van u trouw alle jaren
Vieren met lijf en geest:
Van onweer, en tempeest,
Van klip, van plaet, van baren.
Maeckt dat wy onbevreest
In 's Hemels haven varen.

Sint Lucia, Ofte Lucy Maeght ende Martelersse. 13. December.

Wijze:
{ Al hebben de Princen haren wensch. { Ofte,
{ Amarilla mijn vriendinne.
{ Iesu dulcis Memoria.
{ Veni craetor Spiritus.

1. *D'*Ed'le *Syracusaensche Maeght,*
Lucia; als 't dorstigh hart jaeght,
Loopt na 't fonteyn; soo van haer jeught
Loopt zy na Godt alleen, en deught.
Loopt.

2. Als geen Doctoor, noch Medecijn
Genese kost haer Moeders pijn;
Met haer Moeder, die hierom steent
Besoecken *Sinte Aechts* gebeent.

3. Agatha zeyt: Suster *Lucy*
Waerom begeert ghy doch van my;
Dat ghy u Moeder geve kont!
Lucy mackt haer Moeder gesont.

4. Al haer Vaders goet, haer erf-deel,
Aen Almisse besteet geheel.
Als haer Vryer 't hoort, die sijn sin
Op haer hadt hadt gestelt en sijn min.

5. En van haer Moeder was belooft,
Dat zy van alles was berooft,
By *Paschasius* beklaecht haer
Van 't Christendom, die Leugenaer.

6. Om d' Rechters woorden hart noch soet,
Satan geen offerhande doet.
Zeyt: weet dat doot, noch lijden al
Mijn oyt van *Christus* scheyden zal.

7. Als Hy hoort: al die zuyver leeft,
Dat dese d' Heyligen Geest heeft.
Sprack: 'k zal maecken in korte tijt,
Dat ghy d' Heylige Geest zijt quijt.

8. Haer brengen wil in't hoere kot;
Onbewegelijck maeckt haer Godt,
Ossen aen haer gezeelt, noch Man.
Noch Paerden haer vertrecke kan.

9. Al staet in 't vyer 't onnoosel Lam,
Geen schade lijdt van vyer of vlam,
Een swaert laet steecken door haer keel.
Voor Godt te sterven socht geheel.

10. Hoe Godt de Maeghdom acht en eert
Lucia Maeght, de Maeghden leert. *Leeringe.*
Bewaert met haer de suyverheydt;
Siet dat 't sterff'lijck nu niet verleydt.

11. Krijght my *Lucia* door 't gebedt,
Dat niet mijn geest of vleesch besmet.
Beschermt mijn van blintheyt en brandt
Krijght vreden en rust voor ons Landt.

Sint Thomas Apostel.
21.December.

Wijze:
{ O Christenen och! Ofte,
{ Mijn ziel verheught uw', wat ghy meught.

1. *Z*Ooseer bemindt
Was en gesindt
Thomas, in 't hart des Heeren,
Dat hy de'es heldt
Apostel stelt
Om op dit aerdtsche veldt
Om op dit aerdtsche veldt
Volck oudt, en jonck te leeren.
Dat hy.

2. Als *Thomas* hoort
Dat *Christus* voort
Reysde na 't Landt der Ioden,
Om met sijn macht,
En liefde kracht,

Lazarus doodt, uyt gracht
Lazarus doodt, uyt gracht
Tot leve we'er te noden.

3. *Thomas* betrout
Op hem; spreeckt stout:
't Sa, laet ons gaen en sterven
Met onse Heer;
Geen grooter eer
Nochte verdiensten meer,
Nochte verdiensten meer,
Sullen wy oyt verwerven.

4. Zijn vroomheydt ras
Breeckt gelijck glas.
Als *Christus* was verreesen,
Hem openbaert:
Dit woordt verklaert:
Vrede; weest niet vervaert,
Vrede; weest niet vervaert,
Ick ben 't, en wilt niet vreesen.

5. *Thomas* was niet
Als dit geschiet
By sijn medegesellen.
Als hy daer naer
Komt we'er by haer,
Met blydtschap allegaer,
Met blydtschap allegaer,
D' History hem vertellen.

6. *Thomas* blijft doof
Door 't ongeloof.
d' Harder heeft 't Schaep gevonden;
Seyt: *Thoma* vry
Steeckt in mijn sy

Uw' handt; brenght voort daer by
Uw' handt; brenght voort daer by
Uw' vingeren in mijn wonden.

7. Na dat de gast
Hadt wel getast,
Mijn Heer, mijn Godt! hy seyde.
En wilt noyt we'er
Sprack Godt sijn Heer,
(*Onderhout dese leer*)
(*Onderhout dese leer*)
Van het geloove scheyden.

8. Als *Sint Thomas*
Nu vervult was
Met d' heylige geests gaven,
Na de *Hircaen,*
En *Persiaen,*
En *Mooren* is gegaen,
En *Mooren* is gegaen,
Verlicht de'es *Satans* slaven.

9. Na d' *Indiaen,*
Die Son en Maen
En Geesten voor Godt eerden,
Hy loopt en draeft,
Hier preeckt, en slaeft,
d' Afgodery afschaeft,
d' Afgodery afschaeft,
By duysende bekeerden.

10 *Sagamus,* 't hooft
Mede gelooft.
Als *Thomas* sijn gebeden
Stort voor een kruys,
't Godloos gespuys

Steken met groot gedruys,
Steken met groot gedruys,
Een Lancy door zijn leden,

11. Och Menschen al!
Vreest uwen val;
Op uw' wilt noyt betrouwen. *Leeringe.*
Na deughden tracht;
Van sonden wacht;
't Quaet geselschap veracht,
't Quaet geselschap veracht,
't Ongeloof wilt noyt trouwen.

12. Vroom *Martelaer,*
Sint Thoma klaer;
Van ons wilt al verjagen
d' Obstinaetheyt
Rebelligheyt,
Krijght dat niemant verleyt
Krijght dan niemant verleyt
Wort, door de Ketters lagen.

13. Och Iesu goet!
Door uw' reyn bloet,
Bevrijdt ons al van dolen.
Door uw' zy root,
En wonde groot
Vertroost ons inde noot,
Vertroost ons inde noot,
Leydt ons in 's Hemels scholen.

Kers-Liedt.

Wijze:
{ Edel Artisten koen.
{ Ick suchte, sucht op sucht. Ofte,
{ Wel wetende den Heer.

1. *'t I*S nu den blijdtsten nacht;
Uyt d'Engelen wy hooren,
Dat I*esus* langh verwacht,
Nu seker is gebooren:
Sy singen sonder stillen,
Den hooghsten Godt lof geeft,
Den Mensch van goeden wille
Op d'aerde vrede heeft.
Sy singen, &c.

2. Ey! Eng'len secht ons doch
Waer sullen wy 't Kindt vinden?
Seght ons sonder bedrogh,
Waer schuylt, onse beminden?
In een stal wort gevonden, *Antwoort.*
Uw' grooten Godt en Heer,
In doeck en arm gewonden,
Leyt in een Kribbe neer.

3. Laet ons eendrachtigh al,
Na *Bethlehem* toe treden:
Siet hier de vuyle stal,
Siet 't snootste hol der Stede.
Alhier den Heer der Heeren
In pijn, in smert, in rouw,
Moet 't meest veracht logeeren,
't Kint weent, schreyt, 't beeft van kouw.

4. Heft op met my uw' keel,
Laet ons 't Kindeken loven
Dat door Vaders beveel
Voor ons laet 's Hemels hoven.
Hier door heeft ons bewesen
Sijn goetheyt en ootmoet:
Sal ons daer na genesen,
Door 't storten van sijn bloedt.

5. Al leyt 't Kint soo versmaet,
't Is nochtans Godes Zoone
Al leyt hy desolaet,
Wilt hem Godts eer betoonen.
Als Godt is hy gekomen
Uyt sijn schoon 's Hemels pleyn,
Heeft Menscheyt aen genomen
Uyt eenen Maget reyn.

6. Siet, hoe 't Kint ons bemint:
't Woort leyt heel sonder spreken,
In wie men alles vint,
Is nu vol, vol gebreecken:
Die 't al licht, door sijn straelen,
Leyt in een duyst're nacht:
Van die wy alles haelen,
Siet, hoe hy leyt veracht.

7. Die 't al kleet en verleent;
Die alles doet verblyden,
Die schreyt, die sucht, die weent,
In dese koude tijden.
Die is den aldermeesten,
Ia, d'alderhooghsten Godt,
Leyt tusschen domme Beesten
In 't snoodtste Beesten-kot.

8. Die Mensch, en beest met dranck
En spijs, spijst, laeft door 't voeden,
Leyt onder 't beesten stanck,
Lijdt de meeste armoeden:
Die alles heeft geschapen,
En alles fray verciert;
Moet in een kribbe slapen,
Daer Os en Ezel tiert.

9. Al leyt nu Godes Zoon,
Veracht, en heel verschoven,
Den Hemel blijft sijn Throon,
Al d' Engelen hem loven:
Al laet hy hem niet dienen,
Al leyt hy sonder pracht,
Gedient van Seraphinen
Wort, met al 't Hemels macht.

10. Mijn Heer, mijn Godt, mijn Al,
En Mensch, voor onse Menschen,
Ghy leyt in eene stal:
Hier door na al ons wenschen,
Wilt ons alle verheven
Door uwe nedricheyt
En sonden al vergeven,
Door u liefde bereyt.

11. Ontsteeckt ons flauw gemoet,
Met uwe liefde stralen:
Door uw' reyn vleesch en bloet,
Laet reynheyt in ons dalen.
Wilt ons alle rijck maecken,
Door uw' arme staet:
Door uw' verachte saecken,
Op ons u ooghen slaet.

12. *Iesu Emmanuel*!
Met uw' swachtels en banden,
Bindt Satan van der Hel,
Dat hy ons niet kan randen.
Door uw' koutheyt uyt-doven
Wilt oock den Helschen brant,
Door uw' stal, geeft ons boven
Een plaets, in 's Hemels Landt.

Kers-Liedt, Ofte t' Samen-spraeck, tussen een Mensch, ende Christum; aengaende Christi Geboorte.

Wijze:
{ O boose domme Jeughd! Ofte,
{ Wat strijt de Werelt doch?

1. *V*Leesch is geworden 't Woort,
Soo wy nu klaer verstaen
Uyt d ' Engelen accoort:
Met d' Harders laet ons gaen,
Na *Bethlehem,* alwaer 't Kindt leyt in eene schuer,
En is, en is, en is, gebonden met een luer.
Na *Bethlehem, &c.*

Mensch.
2. Waerom baert uw' een Maeght,
Die Maget blijven souw?
Wat heeft uw' meer behaeght
In haer als in een Vrouw?

Christus.
Noyt is in haer geweest de minste sond, noch smet:
Mijn Bruyts, mijn Bruyts, mijn Bruyts zijn al de Maeghden net.

Mensch.
3. *Jesu,* waerom verlaet
Ghy u schoon Hemels Hof?
Waerom soo desolaet,
Op hoy, op stroy, in 't stof?

Christus.
Om uw' te brengen al tot uwen ouden staet;
Die ghy, die ghy, die ghy, verloort met *Adams* daet.

Mensch.
4. *Jesu* mijn Heer, en Godt,
Ghy leght als 't minste Kindt,
In een vuyl beeste-kot.
Waerom ghy ons bemint?

Christus.
Dat ghy in mijn sout sie*n*, tot uw mijn liefde brant,
Voor uw', voor uw' voor uw', 'k soeck plaets in 't Hemels Landt.

Mensch.
5. Ghy die zijt d' aldermeest,
Ia, groote Godt en Al.
Waerom als 't minste Beest,
Leght ghy in eenen stal?

Christus.
Ick maeck mijn heel tot niet, om u Menschen rebel,
Heel vry, heel vry, heel vry, te maecken van de Hel.

Mensch.
6. Waerom en stuert ghy niet,
Een Engel groot van naem?
Ons t' helpen uyt verdriet,
Was niemant meer bequaem?

Christus.
Ick God en Mensch alleen kon zijn uw Medecijn.
Leert hier, leert hier, leert hier, hoe groot de sonden zijn.

Mensch.
7. Waer om in eenen stal,
Leght ghy by Beesten dom?
Ghy schijnt te zijn als mal,
Of leert ons wederom?

Christus.
Door uwe sond, ghy was, de Beesten dom gelijck,
Ick soeck, ick soeck, ick soeck, u eer en Hemelrijck.

Mensch.
8. Ghy leght hier sonder pracht,
En heel berooft van eer,
Verstooten, en veracht.
Waerom, doet ghy dit, Heer?

Christus.
Wilt ghy verheven zijn, tot mijn in 's Hemels pleyn,
Weest oock, weest oock, weest oock ootmoedigh ende kleyn.

Mensch.
9. In 't aldervuylste nest,
Ghy weent, ghy sucht, ghy schreyt,
Zijt ghy *Jesu* gequest?
Of ist om ons quaet seyt?

Christus.
Mijn geschrey uw versoent aen mijn Vader verstoort,
Weest bly, weest bly, weest bly, dat ghy mijn suchten hoort.

Mensch.
10. Heer, ghy geboren zijt,
In 't midden van de nacht;
Waerom in sulcken tijt?
Of zijt ghy 't licht verwacht?

Christus.
Door 't quaet waert ghy heel blindt, niemant uw lichten kon',
Als ick, als ick, als ick, die meer licht als de Son.

Mensch.
11. Waerom, lecht ghy soo naeckt,
Ver-armt, en heel tot niet?
Die alles heeft gemaeckt
En al kleet en versiet?

Christus.
Rijck maecken wil ick uw, door mijne groote noot;
En kleen, en kleen, en kleen, uw Zielen naeckt en bloot.

Mensch.
12. Uw' leden teer en jongh,
Geswachtelt alle zijn,
Qualijck is vry uw tongh,
Waerom in sulcken schijn?

Christus.
Om dat ghy leeren soud', dat ick niemant verstoot,
Komt vry, komt vry, komt vry, tot my ghy Sondaers snoot.

Mensch.
14. Die ons met Turf en Hout,
Van alles wel versiet,
Ghy lijdt de meeste kout,
Secht Heer, wat dit bediedt?

Christus.
Om dat ick d' Helsche brant voor u uytblussen souw,
Ick lijd, ick lijd, ick lijd, hierom de meeste kou.

15. *Jesu,* met groote vreughd,
Hebben wy al verstaen,
De aldermeeste deughd,
Die ghy ons hebt gedaen.
U goetheyt ons gegunt, Enghel, noch eenigh Mensch,
Kan die, kan die, kan die verhaelen na sijn Wensch.

15. V aldermeesten goet,
Iesu, aen ons betoont,
Ons neder buygen doet,
En roepen al: Godt loont.
Uw goetheyt en ootmoet, hout in ons hart geprent,
En ons, en ons, en ons, bevrijdt van 't helsch Serpent.

16. *Maria* Moeder Godts,
Betoont ons dese saeck
In de ure des doodts,
U Soon, door uw voor spraeck:
Bint hem als Rechter vast, dat hy geensins is gram,
Maer sacht, maer sacht, maer sacht, onnosel als een Lam.

Pastorel, Ofte 't Samen-Spraeck, Tusschen de Harders, en Harderin. Op Kerst-nacht.

Wijze:
{ Cathuyser Bruyn. { Ofte,
{ Weest nymph' gegroet.
{ Van hare Jeught.

Harderinne
1. *W*Aerom u wacht
In 't midts van de nacht
Verlaet ghy Harders, ende vlieght soo snel?
Is't om de Vyand, ofte Wolf fel?
Geen Harder trouw
Om hette, noch kouw,
Noch om de doot sijn vee verlaten zal:
Zijt ghy Harders; of Huerlingen al?

Harders.
Als David wy treuren
Om Mensch, Wolf noch Beer,
Wy souden al scheuren
Dat ons Vee doet seer.
Dat wy al vergeten
Onse Wacht en Vee,
Wilt ghy d'oorsaeck weten?
Zoo gaet met ons mee.
Als David.

Harderinne.

2. Harders blijft staen
Ick zal mede gaen,
Wacht maer een Weynich ick ben meest bereyt,
'k Gae, al heb ick geen adieu gezeyt:
Zeght my nu rat
Op dit doncker pat
d' Oorsaeck van u loopen, en van u vlucht,
Verlicht mijn hart 't is hierom beducht.

Harders.

Tot ons is gekomen
't Schoonste licht en klaer:
Wilt vreesen noch schromen
Sprack d' Engel daer-naer.
Wilt uw' al vermaken,
't Is seker en wis
Die uw' Zalich-maken
Zal, gebooren is.

Harderinne.

3. Zou 't alsoo zijn?
Was 't geen droom noch schijn?
De Droom is wint, schaduw' en gladden ael.[+]
Droomt ghy u rijck? ghy blijft nochtans kael.
Droomen verleyt[+]
De Wijze man zeyt.
Was d'Engel al goet; of hadt hy een staert?
Maeckte hy u en 't licht niet vervaert?

[+]*Eccl.c.34.v.2.*

[+]*Eccl.c.34.vers.7.*

Harders.

Wy hoede de Schapen
Dese nacht in 't velt,
Geen Droomen noch slapen
Heeft ons 't minst gequelt;
In 't begin zoo waren
Wy maer yets bevreest:
Die 't ons quam verklaren,
't Was een goede geest.

Harderinne.

4. Om mijnen praet
Wort Harders niet quaet;

[+]Ick bemin de waerheyt, 'k soeck vast bescheyt,
Want die haest gelooft, wort licht verleyt.
Met u verlof,
In wat Koninck Hof
Zullen wy vinden den Opperste Heer?
Hoe wort hy bekent? Antwoort my weer.

[+]*Eccl.c.19.4.*

Harders.

In Palleys noch Hoven
Sullen wy niet hem
Vinden; maer verschoven
Buyten Bethlehem;
Als een beest gevonden
Wort in een Spelonck,
In doecken gebonden
Zonder pracht en pronck.

Harderinne.

5. Gemeenelijck
Als in een nieuw rijck
Koninck of Keyzer komt, of wort gekroont
Men blijdtschap hooren; Hy miltheyt toont.
Al leyt 't Lam Goods
In een krib en loods
Nochtans is Koninck, Godt en Heer van al.
Brenght hy ons niet mee op 't aertsche dal?
d' Eng'len die ons noode
Zongen verblijt zeer:

Harders.

In den hooghste Gode
Glory, op d'aerd' neer
De Mensche zy vrede.
Hy maeckt ons al rijck,
Hy versoent ons mede, [+]
Maeckt ons Goddelijck.

[+]*S. Thom. In Opus.S.August.*

Harderinne.

6. Ick voel geen smart
Langer in mijn hart
Al u avontuer ick seker geloof,
Ick wil niet klagen, al ben ick loof.

Ey! Harders ziet,
Ziet wel, is dit niet
Davids stadt? ick kan niet anders vermoen;
't Is zoo. Leert my wat dat ick sal doen.

Harders
Met ons eer bewijze
Wilt Moeder end' Kint,
Hem loven en prijze
Dat hy ons zoo mint.
Vreucht en 's Hemels zalen
Om ons al verlaet,
Uyt liefde betalen
Komt onse misdaet.

Harderinne.
7. Hoort, Harders hoort,
Een Hemels accoort.
Wiens zoeticheyt mijn hart doorsnijt en raeckt,
Noyt in mijn leven 'k ben soo vermaeckt.
Hier is de stal
Harders goet wie zal
Daer eerst in gaen? za; za, spoet u al drae?
Ick zal volge, en doen alles nae.

Harders.
Wy Harders al loven
U verlosser goet;
Dat ghy leght verschove
Ons ne'er buyge doet.
Godt, Mensch, Heer, en Koningh
Maeckt ons hart bereyt,
Tot u stal en wooningh
Daer noyt uyt en scheyt.

Kers-Liet.

Wijze:
{ Een Bruyg'om schoon, Ofte,
{ Heeft mijn Ziel uytgelezen. Ofte,
{ Soo kleyn als groot.

1. *L*Ooft Menschen al
U Heer, u Godt, u Koningh,
Die op dit dal
Der tranen krijght sijn woningh
In een Spelonck
Heel sonder pronck,
Heel son', heel son', heel sonder pronck
Van eenen Maget jonck.
In een.

2. 't Kindt is als Godt
Geweest van d' Eeuwicheden;
In 't Beeste-kot
Ontfanght sijn mensche leden:
Sijn Godtheyt klaer
En Menscheyt waer
En Mensch, en Mensch, en Menschheydt waer
Worden een by mal'kaer.

3. Tusschen een Os
En Ezel wort gevonden;
Hy leyt niet los,
Maer in doecken gebonden.
De grootste Heer
Leyt sonder eer
Leyt zon', leyt zon' leyt zonder eer
In 't snootste Kribtje ne'er.

4. Hy let op stroy
Met al zijn teere leden,
d' Engelen moy
Door sangh wenschen ons vrede.
Dit Kindt dat beeft,
Ons alles geeft,
Ons al, ons al, ons alles geeft;
Voor hem 't minste niet heeft.

5. d' Englen staet
Wilde hy niet aenvaerden,
Maer *Abr'ams* zaet
Achte hooger van waerde,
Hy wilde rijck
Ons stof en slijck
Ons stof, ons stof, ons stof en slijck
Maecken, en Goddelijck.

6. Hy komt alleen
Om ons zaligh te maken;
Noyt Engel een
Verdoemt sal daer toe raken.
Hy weent, hy kermt,
En ons ontfermt,
En ons, en ons, en ons ontfermt;
Van gramschap ons beschermt.

7. Meer als *Samson*
Verwint onse Vyanden.
De'es klare son
Verlicht onse verstanden;
Als Medecijn
By ons sal sijn,
By ons, by ons, by ons sal sijn
In droefheyt, strijt en pijn.

8. 't Is onse Borgh,
En leydtsman in de wegen.
Voor ons draeght sorgh;
Ons mededeelt sijn zegen.
Om dat dit kint
Ons zoo bemint,
Ons zoo, ons zoo, ons zoo bemint,
Schouwt dat de Ziel verblint.

9. Van minst tot meest
Voor u, Iesu; wy alle.
Met lijf en geest,
Ootmoedich neder-valle.
Geeft nae ons' eysch:
U troost en peys
U troost, u troost, u troost en peys,
En naemaels u Palleys.

Kers-Liet van 't wonder dat in Christi Geboorte geschiedt.

Wijze:
{ O! liefste Lief geprezen. { Ofte,
{ Hoort mijn Dochter gepresen.
{ Heyligen Geest gepresen.

1. *T*Ot Godes lof wilt hooren
Wat wonder dat geschiedt,
Als *Christus* wort gebooren.

Sijn Moeder, en heeft niet
Haer zuyverheyt verlooren,
Blijft Maeght als van te vooren.
Hier Moyses Braem-bosch brant,
't Blijft ongeschent en kant
Haer suyverheyt.

2. Ziet *Elizaeus* buygen
Op *Adams* geslacht doodt.
Ziet nu den Schepper zuygen
Den Borst, en lijde noodt.
Als een Beest d'aldermeeste
Leyt in een krib' der Beesten.
Een Maghet jong en teer
Bint d'aldersterckste Heer.

3. Die al de'es Werelts hoecken.
En Hemelen vervult;[+]
Besloten leyt in doecken.
d' Rechter om onse schult
En Misdaden moet lijden.
Ziet hoe in dese tijden
d' Een-hooren, en Zee groot
Besluyt een Maeghde schoot.

[+]*Ierem.c.23.v.24.*

4. De Koninck leyt verschoven.
Godt is een Menschen Kindt.
Die d' Engelen al loven,
Ons meer als hem bemint.
Een Zondaer schijnt te wesen;
Ons Zonden komt genesen
't Lam is een Harder goedt.
't Vyer stroy geen schade doet.[+]

[+]*Deutr.c.4.v.24.*

5. *Augustus,* Heer van Romen
Van *Apollo* verstaet:[+]

[+]*Niceph.l.1.c.17.*

Dat *Christus* is gekomen:
De'es *Keyser* zijnen raet
Seyt: Met my d' Heer der Heeren
Moet ghy prijsen en eeren.
Hy geeft Godt d'hooghste eer,
Leyt ne'er sijn naem van Heer.

6. *Janus* oorloghs kercx poorten
Laet sluyten driemael al.
Want in *Christus* geboorte
't Was peys op 't aertsche dal.
d' Afgode neder villen.
Propheten en *Sybillen*
Vervult zijn inde tijdt.
Hy weent, en ons verblijdt.

7. Tot *Romen* mede vloeyde
Oly uyt een fonteyn.
t' Engaddi draeght en bloeyde[+]
Wijngaers en balsem reyn.
Drie Sonnen openbaerde
Seer klaer by de *Spanjaerde,*
Dese drie worden een.
By *d' Harders* een licht scheen.

[+]*S.Bonavent. in lib. De sest. Jesu &.alu plures. S. Thom.3.p.&c.*

8. Een Starr' de *Wijse* node.
d' Engelen zongen seer.
In d' alderhooghste Gode
Sy glory, lof en eer,
Den mensch van goede wille
Zy vree sonder verschille.
In dese blijdste nacht
Alles voelt Godes kracht.

9. Geeft ons nu Heer, de zegen,
Dat ghy de spongy zijt,
Om ons quaet uyt te vegen.

Als een Cyther verblijdt
Alleen ons haert en sinnen.
En wilt ons soo beminnen
Dat ghy ô Hemels broodt!
Ons spijst in onse noodt.

Sinte Steven, Eerste Martelaer. 26.December.

Wijze:
{ Edel Kersouw. { Ofte,
{ Sint Laurens sangh.
{ Adams geslacht.

1. *SInt Stevens* naem
Soo ons de (*Griecken* leeren)
Een kroon betekent schoon:
Dat naem en faem
In hem souw accorderen,
Hoort hoe hy om sijn kroon,
En om ons 's Hemels loon,
Kloeckmoedigh heeft gestreden.
Tot Godes eer ende lof
Ick zal 't verhale heden
En om 's Hemels.

2. By groot en kleyn
Vermaert is *Sinte Steven.*
Soo *Sint Lucas* vertelt
Als Capiteyn[+]
Onder Diakens seven,
Is desen vroomsten heldt
Waerdighste gestelt.
Vol gracy en gelooven
Was, en van d' heyligen geest,
Sijn tekens niet verdooven.

[+]*Act.Apos.c.6.*

3. Vreest vyer, noch swaerdt,
Galligh, noch hondert dooden.
Tot *Jerusalem* leert,
Alwaer vergaert
Was 't heele school der Ioden:
Tegens haer disputeert;
Veel van haer bekeert.
Uyt de schriftuer verklaerde;
Dat *Iesus* was Godes Zoon.
Als Engel open-baerde.

4. Het Ioodtsche Volck
Door *Sint Steven* verwonnen;
't Was haer de swaerste smart,
Dat sy Goodts Tolck
Geen antwoordt geve konnen;
Zy in boosheyt verwart,
Versteent, en verhart.
Van boosheyt haer hart barsten
Tot teken van haren spijt
Op haere tanden knarsten.

5. d'Heylige *Leviet*
Na d'Hemel slaet sijn ooghen,
Met vreught, en vol verstandt
Godes Zoon siet
(Hy is geensins bedrogen)
Aen 's Vaders Rechterhandt.
In het Hemels landt.
Als de Ioden dit hooren,
Stooten hem buyten haer Stadt;
En sluyten toe haer ooren.

6. Hebt goede moet,
O! Heylige Diaken?
Ghy hebt nu schoone kans

Tot 's Hemels goet,
Ende, daer by, te raecken
Aen uw' gewenste krans,
d'Eerste van de Mans:
De Ioden rape steenen,
Met steenen geheel geraeckt,
Sijght neder zonder weenen.

7. 't Bloedt vloeyt, en liep
Uyt sijn dood'lijcke wonden.
Mijn Dooders niet versmaen
Wilt, o Heer! riep:
Noch rekent haer tot zonden;
Ey! wilt mijn geest ontfaen.
Weynigh tijts daer aen,
Als hy dit had gesproocken,
Is ontslapen in den Heer.
Zijn lof zal eeuwigh roocken.

8. Leert wie ghy zijt:
Uw' Vyandt te beminnen.
Goodts naem, en eer groot acht;
't Geloof belijdt; *Leeringe.*
Strijdt tegen uw' qua sinnen;
Na al de deughden tracht,
Van Zonden uw' wacht;
Verduldigh zijt in 't lijden.
Dit doende met 's Hemels kroon
Zal *Iesus* uw' verblijden.

9. Van Godes Kerck,
Zijt ghy een kroon *Sint Steven*;
Verkrijght door uw' voorspraeck
Dat Leeck en Klerck,
't Geloof meer acht als 't leven;
Daer by dat niemant wraeck,

Om eenige saeck,
Soeckt tegen sijn Vyanden;
Dat yder sijn Vyant mint
Met 't hart en milde handen.

10. Wilt mede zijn
Een Patroon, voor die geenen,
Die door 't bloedigh graveel
Seer sware pijn
Lijden, en door de steenen.
Dat 't vleesch noch Werelt heel
Ons, noch *Satans veel*
Van Godt, of geloof leyden.
En dat onse haters al,
Haer misdade beschreyden.

11. *Jesu,* o Heer!
In onse pijn en smerten,
In druck, en tegenspoet,
In smart, en seer.
Ey maeckt ons bly van herten.
Wy smeecken met ootmoet,
Door uw' zuyver bloet:
Wilt al ons quaet ontknoopen.
Laet ons vinden in de doot
Den Hemel voor ons open.

Sint Jan Apostel, Ende Euangelist & c.
27. December.

Wijze:
{ Mijn Ziel wilt lof-singen den Heere
{ Een eenigh een heb' ick verkoren. Ofte,
{ Sal ick noch lang in heete tranen.

1. *W*Ie zal den groote Zee door zeylen
Van *Sint Ians* lof, en deughden al?
Wie sal sijn liefde afgront peylen?
Niemant zal 't doen op 't aerdsche dal.
Nochtans Sint Ian,
Geensins ick kan
Uw' lof, en deughden vergeten geheel;
't Zal blijve aen strandt, en verhalen veel.
Nochtans.

2. *Sint Ian,* hoe jonck, zijn hart, en leden
Van 's Werelts ydelheyt bevrijdt.
In 't visschen, breyen, gebeden,
En deughden al besteet sijn tijt.
Vader en bloedt,
Schip, Net, al 't goedt
Verlaet, als *Iesus* zeyt: *Komt volght my na.*
Opstaede voet, *Ioannes* volghde dra.

3. *Sint Ians* ouders zeer uytermaten
Weenen, om dat hy haer verlaet;
Want tot de doodt de *Jode* haten
Iesum met welcke hy nu gaet.
Geensins keert we'er,
Laet niet den Heer,
Al souw hy sterven door 't swaert vyer of vlam,
Of lijde meer, als van Wolven het Lam.

4. Om dat niet hem van d' Heer kon scheyden
Van Godt en Al, is soo bemindt:
In 't laetst Avondtmael rust en leyden
Op *Iesus* borst, als 't waerste Kindt:
Hier wijsheyt suyght
Soo d'Oudtheyt tuyght.
Met *Iesu* gaet na den Olyven-hof
Aen 't kruys blijft vroom staen, en loopt daer niet of.

5. Aen 't kruys heeft d'Heer noch willen toone*n*
Dat *Sint Ian* sijn beminde was:
Sijn *Moeder* seyt: *Vrouw* ziet uw' Zoone.
Tegens hem: siet uw' *Moeder* ras.
Goods waerdtste schat,
Goods waerdtste Stadt
Hem bevolen, en betrouwt is alleen.
Naest haer was hy d'alderreynste van le'en.

6. *Ioannes,* noyt genoegh gepresen;
Met d'alderreynste Maeght en Vrouw
Maria, komen tot *Ephesen*:
Tot hare doodt behoedt haer trouw.
Leert jongh en oudt,
Veel Kercken bouwt.
Tot *Ephesien Bisschop* is gestelt:
In *Asiâ* veel bekeert dese heldt.

7. Hierom tot *Roomen* wort ontboden
Te komen tot *Domitiaen,*
Inde oly-ketel gesoden,
Veel schoonder is daer uyt gegaen.
Na korte stondt
Na *Pathmos* sondt
Hem; hier Goods secreten schrijft, en verstaet.
Na die Tyrans doodt, keert tot d'oude staet.

8. Vlieght als een Arent hoogh verheven;
Slaet sijn ooghen tegen de Zon:
Godtheyt van *Jesus* heeft beschreven
Tegen de Ketter *Ebion*.
Hy drinckt fenijn,
Lijdt scha noch pijn
Aen dooden twee 't leven gunt, ende geeft.
Drie brieven, vol liefde geschreven heeft.

9. *Sint Ian,* oudt zijnde, liefde woorden
Aen sijn Discipels alleen spreeckt:
Hebt malkanderen lief zy hoorden,
Hebt, houdt liefde, uw' niet gebreeckt,
Liefde haeght Godt,
't Is 't grootst' Gebodt.
Sterft Euangelist, Engel, Maeght, Leeraer,
Apostel, Propheet ende Martelaer.

10. Acht, eert, bemint uw' even-naesten
Naest Godt; en boven al uw' Heer,
Tot goede wercken wilt uw haesten,
Qua Menschen schout na Godes leer. *Leeringe.*
Mint zuyverheyt,
Ootmoedicheyt.
Volght Godt, denckt wat den Heer van uw' begeert
Zonden haet, tot uw' doodt deughden vermeert.

11. *Sint Joannes*! Door uw' voorspraecken:
Verkrijght ons van *Mariaes* Zoon,
Dat wy ons selve heel versaecken;[+]
En dat ons hart van 't quaet blijft schoon;
Dat yder bloeyt,
In deughden groeyt;
Dat *Jesus* lijden in ons blijft geplant,
Dat yder in de liefde mede brandt.

[+]*Math.c.16.v.24.*

12. *Iesu*! Ghy roept: tot mijn wilt komen,
Die belade zijt met 's Werelts pack,[+]
Komt alle volght my sonder schromen,
Uw' ziel zal krijge groot gemack.
Leydt ons, ô Heer!
Na uw' begeer.
Gunt ons, voor onse doodt uw' vleesch en bloet,
Laet onse ziel rusten in 's Hemels goedt.

[+]*Math.c.11.v.28 &c.*

d' Onnosele Kinderen.

Wijze:
{ Waer is de Dochter van Syon? { Ofte,
{ Nu weest gegroet, Maria soet.
{ De May, de May, koel is de May.

1. *G*Een raet, noch geen voorsichtigheyt
Is tegens Godt te vinde.[+]
Herodes door eergierigheyt
Laet hem geheel verblinde.

[+]*Prov.c.21.v.30.*

2. Soo dra hy uyt de *Wijse* hoort,
Dat de *Coningh* der *Ioden*
Geboren is, 't hart blijft verstoort;
Sijn verlosser wil doode.

3. Om dat dit souw mislucke niet,
Soldaten doet vergaren:
Op swaere straffen haer gebiedt.
Om 't minst noch 't meest te sparen,

4. Van 't jonghste, tot 't Kindt van twee jaer,
Als Leeuwen haest door soecken
Bethlehem, en rontom aldaer
In Wiegen, en in hoecken,

5. De ponjaert raeckt uyt 't leer, en swaert,
Hier mee de teere leden
Van Kinders nauwelicks gebaert
Door steken sonder reden.

6. Dit volck slaet, stoot, houdt, snijt en kerft,
In Dorpen en in Steden.
Het onnoosel bloedt d' aerde verft,
't Ingewant uyt 't lijf trede.

7. Het bloet springht als uyt een Fonteyn,
Haer leedtjes gelijck aren
Vallen neder door de zeyn,
En door de wint de blaren.

8. Het Moeders hart door snijt de lucht.
Men hoort haer niet als kermen.
Sint' Joseph en Maria vlucht,
Om *Iesum* te beschermen.

9. Sluyt Moeders uwe tranen sluys,
Weet dat van *Christus* scharen
U Kinders sterven Maeghden kuys,
En d' eerste *Martelaren.*

10. Krijght voor ons, Kinders allegaer;
Dat Godt ons wil verstercken;
Dat ons hart en le'en en blijven klaer,
Dat wy niet als goet wercken.

Register,
Ofte Bladt-wijser van het beginsel der lof-sangen.

A

*A*Dams sondt // heeft 't menschelijck gheslacht.	Fol. 79
Agniet Spiegel der Maeghden.	32
Al Abrams mannelijck geslacht.	1
Al ben ick 't minste stof.	338
Alleluja 't blijdtste woordt.	127.
Al kan ick niet waaerdigh beschrijven.	198
Als Barbara neerstigh aenschout.	357
Als Barrabas snoode Moordenaer.	103
Als d'Arcke des verbondts.	210
Als d' Ed'le Ioanna.	232
Als de Sonne-bloem na de Son.	322
Als ghy tot Annas zijt gebrocht.	101
Als Godt en al Heer der Heeren.	268
Als na het nat de visch.	169
Als pilatus soeckt te verschoonen.	108
Als 't Ioodsch gespuys.	110
Al was een mensch beladen.	144
Anna de Heylige vrouw.	262

B

*B*Eminders van de Bloemen.	61
Broeckers volght na.	193

C

*C*Hristus troost en genaden.	60
Christus zijn waerste Vrinden.	253
Clop Broertjes voeght u leven.	12

D

*D*At Godt is wonderbaer.	300
D' Edle Syracusaensche Maeght.	367
De gaven al // die yemant sal.	350
De Moordenaer, van *Christus* schaer.	49
Den Heer om ons verdoemden al.	26
Den Luyaert verlaet.	206
De spiegel de kroon.	343
De spiegel der Doctooren.	292
Den Vogel, Visch en Beest.	238
De vroomheyt wort gepresen.	42
De Werelt loos schijnt suycker.	220
De wijste in en na sijn dagen.	317
Die maer Godtvruchtigh leven wil.	212

E

*E*Ylaes ick toonde mijn dwaesheden.	329
Ey volght Martinum na.	342

G

*G*Eeft, *ô Iesu* my van boven.	307
Geen leger met Soldaten.	118

Geen raet noch geen voorsichticheyt. 396
Geen schoonder bloem noch Maye-boom. 137
Geluckigh trouw en onbevreest. 291
Ghy die leght onder 't swaer. 223

Ghy moet van u Ieucht af. 364
Ghy zijt mijn Godt, mijn al. 4
Ghy zijt o Heer soo milt. 177
Ghy zult troost Weduw. 16
Goods Bruytjes uytgelesen. 9

H

*H*Aerlemsche Batavieren. 284
Heyligen Geest gepresen. 162
Hoe Heyligh ghy meught wesen. 205
Hollanders belijdt 't Roomsch Geloof. 337
Hoort Maeghden al. 6.
Hoort Maeghden leert al. 58

I

*I*Ck wensch tot Godes eer. 22
Ick wensche u Getrouwde heden. 18
Iesu om ons te bevrijden. 124
In d' Heyligen den Heer. 147
Ioanna van haer Kintsheyt af. 56
Ioseph diemen rechtvaerdich noemt. 320
Is'ias in sijn tijden. 164
Isidorus van sijn Kindtsheyt af. 151

K

*K*Lopbroertjes voeght u leven. 12
Komt Hemmers met ootmoet. 303

Komt Trooster Heyligh Geest. 159
'K wensch u Weduw en Wedenaer. 14

L

*L*Aet ons eendrachtigh d' Heer.	173
Laet ons eendrachtigh prijsen.	271
Laet ons heden met lijf en geest.	281
Laet ons met 't hart.	287
Laet ons met vreucht.	312
Laet ons 't Licht van Assysy.	242
Laet Schepper heden dalen.	276
Looft Menschen al u Heer.	384
Ludgerus Godes waerde Vriendt.	82

M

*M*Aeghden betreet de paden.	64
Met uwe drie Vingeren.	167
Meer als een Hart kan draven.	256
Met Sinte Baef.	286
Mijn Godt, mijn al wilt geven	202
Mijn Godt mijn Heer.	179
Mijn *Iesu* goet, ende Harder.	96
Mijn *Iesu,* Heer der Heeren.	153
Mijn *Iesu,* mijn behoeder.	245
Mijn Ziel, en Tongh, o Heer!	360

N

*N*A deuchden tracht.	283
Na d'ouden-wet was.	52
Na Goods bevel, liefde, en segen.	71
Na Raphels ware leer.	46
Niet is de Mensch.	70

Noyt Parel schoonder op der aerden. 216
Nu in Steden, en op 't Landt. 140

O

*O*Ch dat mijn hart en Tongh. 35
Och *Emerentiaen.* 43
O *Christi* Man der pijnen. 113
Och Vader, Soon, en heyligh Geest. 327
Och Vader weest. 323
O Heer wilt ons ontfermen. 76
O Heer, wilt my verstercken. 86
O Luca gesprooten uyt edel bloedt. 314
Op dese dach. 190
Ons alle met u stralen. 39
Onse Ziele met u stralen. 182
Ontfermt Heer, ontfermt. 332
Op dese dach, geeft en voldoet. 190

P

*P*Etrus d'Hebreuwsche Martum. 89

S

*S*Chepper heylige Geest. 161
Siet Ouders wat Sint Anna doet.
Singht Sangers in dit Feest. 347
Aint Bonifaes vroom martelaer. 215
Sinte Ursulaes Nicht. 187

Sint Ian die hoort. 259
Sint Ian, Sint Ian wilt doch. 195
Sint Michiel vroome Strijder. 276
Sint Oolofs deucht. 186
Sint Stevens naem. 389
Soeckt ghy met Francis. 290
Soo dra Sint Andries. 354

Soo kleyn als groot. 130
Soo seer als na 't nat. 334
Soo seer bemint. 369
Stelt op de Vijge-boom. 249

T

'T Is eer // te volgen Godt sijn Heer. 73
'T is nu de blijdste nacht. 373
'T kint, en Maeght. 92
Toont met der daedt te wesen. 20
Tot Godes eer ick laet ontspringen. 264
Tot Godes eer verbreyde. 65
Tot Godes lof wilt hooren. 386

V

*V*An haere Ieucht *Sint Anna*. 228
Van yder wordt gepresen. 29
Van Thecla wilt nu leeren. 274
U droefheyt minst als meest. 156
Venessers volght. 85
Verlosser van mijn Ziele. 106
Vleesch is geworden 't Woordt. 376
U liefde *Iesu* kruys en bloedt. 122
Volght *Sint Bernardum* na. 252

W

*W*Aerom u wacht. 380

Wie dat de stem van Hercles. 116
Wie sal de groote Zee doorseylen. 393
Wie sal o Heer! 98
Wilt ghy Ionckmans. 24
Wilt ghy zijn S. Lucas vrienden. 310
Wilt heden Iesu rijck. 135

Wilt heden vrolijck wesen.	133
Wilt hooren *Jeremias* klagen	234
Wilt *Jesu* mijn hart.	224
Wilt Maeghden al breden.	67
Wilt Maeghden van Margreta.	219
Wint Baren en Tempeesten.	365

Register
Ofte Bladt-Wyser van de Lofsangen.

A

SInte Aeght	58. 60
Sint Aelbert.	198
S. Agniet.	32
Alderheyligen.	323. 327
Alderzielen.	329. 332
Sint Andries Apostel.	354
Sinte Anna.	228
Sinte Apollonia.	65. 67

B

S. BArbara.	357
S. Bartholomeus.	253
S. Bavo.	284. 286
S. Bernardus.	249.252
Besnijdenisse des Heere.	1
H. Engel bewaerder.	70. 71

S. Bonifaes. 212. 215
S. Bruno. 292

C

S. CAtharina Martelaresse. 350
S. Catharina van Senen. 92
S. Cecilia. 347
Christus lijden. 124
Christus sweet-bloedt. 96
Christus wort verraden. 98
Christus reyst van Annas. 101
Christus wort gegeeselt. 103
Christus wort gekroont. 106
Christus wort vertoont. 108
Christus draeght sijn Kruys. 110
Christus wort gekruyst. 113
Christus spreeckt 7 woorden. 116
Christus liefde aen 't Kruys. 122
S. Clara. 242
S. Cornelius. 264
S. Cunera. 189
S. Cyriacus. 234.

D

S. DOminicus. 232
S. Dorothea. 61. 64
H. H. Drie Koningen. 26
H. Drievuldigheyt. 164. 167

E

S. ELizabeth Weduw.	342
S. Emerentiaen.	35. 39. 42
S. Emerentiaens Beelt.	46

S. Emerentiaens Lof-sangh. 43
Engel de bewaerder. 70. 71

F

S. FRanciscus. 287. 290

G

GEbedt voor de Zielen. 332
Geboorte des Heere. 386
Geboorte van Maria. 262
S. Geertruyt. 73
Geestelijcke verrijssenisse. 133
S. Georgius. 86
Gift aen de Jonckmans. 24
Gift aen de getroude. 29
Gift aen de Maeghden. 9
Gift aen de Wedus. 16
S. Gommarus. 296. 299. 300

H

HEmel-vaert des Heeren 153. 156
Hemel-vaert van Maria. 245
S. Hieronymus. 281. 283

I

S. JAcob de Meerder.	224
S. Jacob de Minder.	140
S. Jan Baptiste geboorte.	190. 193
S. Jan Baptiste Lof-sangh.	195
S. Ian Baptist onthoofdinge.	259
S. Ian Euangelist.	393
S. Ioanna.	56

Jonghmans Nieuwe Jaer. 22
S. Joris. 86
S. Ioseph. 76
S. Isidorus. 151
S. Ian. 393

K

KErmis-sangen. 373. 376. 380. 384
Kruys-vindinge. 144.

L

S. LAurentius. 238
S. Lucas. 303.307.312
S. Lucas lofsanghs-gebedt. 314
S. Lucia. 367
S. Ludgerus. 82. 83

M

MAeghde-gift. 9
Maeghde Nieuwe-Iaer. 6
Mariaes ontfangenisse. 365
Mariaes suyveringe. 52
Mariaes geboorte. 263
Mariaes boodschap. 79
Mariaes presentatie. 345
Maria besoeckt Elizabeth. 210
Mariaes Hemelvaert. 245

Maria Magdalena.	220. 223
S. Marcus.	89
S. Martinus.	338. 342
S. Margareta.	216. 219
S. Mattheus.	268

S. Matthijs. 68
S. Michiel 276. 279

N

NAem des Heeren. 4
S. nicolaus. 360. 364
Nieuwe-Iaers dagh. 1
Nieuwe Iaers gift aende getrouwde. 18
Nieuwe Iaer aen de Maeghden. 6
Nieuwe Jaer aen de Vryers. 22
Nieuwe Iaer aen de Weduw. 14

O

S. ODulphus. 182. 186
Ontfangenis van Maria. 364
d Onnoosele Kinderen. 396

P

PAesch-sanghen. 127. 130. 133. 135
S. Pancratius. 147. 150
S. Paulus. 206
S. Paulus bekeeringe. 49
S. Petrus. 202. 205
S. Philippus. 137
Pincxter-feest. 159. 161

S

H. SAcrament des Autaers.	169. 173. 177. 179
S. Sebastiaen.	29
Seven gaven van de H. geest.	162.
SS. Simon, ende Iudas.	320. 322
S. Stevens.	389

T

S. THecla.	271. 274
S. Thomas.	369

V

VAgevyers Tormenten.	329
S. Victor.	294
S. Ursula.	317

W

WEduwe-gift.	16
Weduwe Nieuwe-Jaer.	14
S. Werenfridus.	256
S. Willibrordus.	334. 337

Tweede-deel Van het Bloem-Hof, Ofte Toe-gift.

Hoe loffelijck Het is, Geestelijcke Sangen te singen.

JUstinus *den heylige* Martelaer *des Heere noemt V L Godtvruchtige Sangers ofte Sanghsters: Edele Beschermers der Godtvruchtigheyt.*[+]*Want met V L. Lofsangen te singen strijt ghy voor Godes lof en eere. Ghy zijt Edel om dat ghy Godt dient, ende na volght den Salighmaker des Werelts,* Iesus Christus, *ende sijn heylige Apostelen,* [+]*dewelck' gesongen hebben als getuyght het IV. Concili van Toleete, met den* H. Augustinus. *Ghy volght na d'Heylige Engelen in den Hemel, die singen sonder ophouden: Heyligh, heyligh, heyligh is de Heere, de*

[+]Quaest.107

[+]Conc. Tolet.c.12.

Godt der Heyrscharen; [+] *'t geheel aerdtrijck is vol sijnder glorien. Hierom leert seer wel den* H. Bernardus: *Niet op der aerde vertoont meerder de gesteltenisse van de Hemelsche woninge,* [+] *als den yver van die Godt loven met Lof-sangen: Hierom de Sangers ende Sangsters zijn als Engelen op der aerden, vertoonen door het singen de blijdtschap en vreughde des Hemels.*

[+]Isa.c.6.v.3.

[+]Bern. Super Cant.

Omdat den Koninck ende Propheet David, Godt dient ende looft door sijn Lof-sangen, dit acht hy waerdigher als al sijn rijckdommen ende eere op der aerde.[+] *Waerom hy belijt: Wat sal ick den Heere wederom geven voor alle dat hy my gegeven heeft? wat heeft hy ontfangen? ist om de victory teghens Goliath ofte andere Vyanden? ist om het Rijck van Israel. Dit acht hy weynich ofte niet, Maer hy antwoort:*[+] O Heere ick ben u Dienaer. *Hier op schrijft den* H. Irenaeus: *Ghy glorieert wel, O Koninck van Israel! Om dat ghy Godt dient, boven dese saeck is geen meerder waerdigheyt te vinden.Ia, den geleerden* Philo *getuyght mede: Godt te dienen is de aldermeeste lof, niet alleen meerder als d'eere, ende rijckdomme &c. Ia is kostelijcker als al het geene waer over de Menschen haer verwonderen.*

[+]Ps.115.v.12.

[+]v.16.

Den Keyser Theodosius de Ionge,[+] *acht de Kunst der Sangers boven alle kunsten ende waerdicheden; dese Godtvruchtige Sanger 's morgens vroegh loofde Godt.*

[+]Socrat. lib.7.c.22.

[+]*Den* H. Gregorius *Paus van Romen was sulcken een Lief hebber van de sangh, dat hy jonge Kinders leerde singen.*

[+]In vita ejus. 12 Martii.

[+]*Aengenamer is de sangh als het gespeel der snaren; gelijck wy lesen: De* Fluyten *ende dat* Psalter-spel *maken een soete melodye, ende boven beyde is een soete tonge. Laet de beste Speelder spelen; men verstaet alleen de voyse; uyt het singen verstaet men de*

[+]Eccl.c.40.21

woorden. Minder bewegen de instumenten als het singen. Den H. Augustinus *in het beginsel zijnder bekeeringe als hy hoorde singen de Lof-sangen, gemaeckt van den* H. Ambrosius *belijt alsoo: Hoe seer schreyde ick onder de Lof-sangen, grondelijck beweeght zijnde. De voysen vloeyden in mijn Ooren, ende uwe waerheyt al smeltende in mijn hart.*[+] *Hier uyt ontstack een genegentheyt der Godtvruchtigheyt, ende mijn tranen liepen over mijn wangen &c.*

[+]9. Boec der belijd.c.6.

Den Keyser Theodosius *seer vergramt zijnde tegens die van Antiochie:*[+] *den Bisschop* Flavianus *maeckt een sangh, heeft het Kinders laten singen; Hier door wort de Keyser onbeweegelijck beweeght: Van een Wolf wort hy een Lam.*

[+]Sozom.l.7.c.23

De Geestelijcke Sangers verhalende de Vromde daden ende deuchden der Heylige, bewegen de harten der Menschen, om de deuchden verhaelt na te volgen. Hierom die van Lacedemonien wisten geen beter raet om hare Kinderen tot vromigheyt te bewegen, als door het laete singen de daden van hare treffelijcke Voor-Ouders, ofte liete hare Beelden stellen ten toon voor yder, met dese wooden: Si fueritis sicut hi eritis sicut illi.

Ghy wort seker mede gepresen,
Zijn uwe daden als van desen.

Loffelijck heeft den H. Justinus *geschreven van de geestelijcke sangen, onder alle in het Latijn dese navolgende woorden.*

Hoort Sangers, wat ghy zult ontfangen,[+]
Door 't singen van heylige Sangen.

[+]Justin.quest.107.

Stilte als het vlees met tempeest,
En lusten quaet bestormt de*n* geest.
Gedachte quaet van Vyant winnen.
Gy wort Edel en vroom van binnen.
Zijt ghy in druck ofte in pijn?
Ghy krijght vermaeck en Medecyn,
U hart besprenght en bequaem maken
Tot vruchten van Heylige saken.
U Godtvruchtige Wapens geeft,
Waer voor de Geest van Saul beeft.

Singht Godtvruchtige Sanger, tot Godes eere ende glorie; ende na de begeerte van S Augustinus:[+] *als ghy Godt looft, looft hem: geheel; Laet singen u stemme, laet singen u leven, laet singen u daden. Looft hem met een goede meeninge, ende suyver hart, ende tot stichtinge van uwe even-naesten.*

[+]Aug. in Ps.148.

Vermaninge
Om te schouwen onkuysche Sangen ende Voysen.

[+]*Godtvruchtige Sanger, ghy hebt yet van uwe lof ende waerdicheyt verstaen. Toont dat ghy ziet als de Valck, die geen onsuyvere spijse noch van doode*

[+]Berchor. Reduc.Mor.l.7.4.40.

lichamen eet, noch proeft: Laet noyt op u tonge komen onsuyvere sangen; de welcke zijn oorspronck dat u hart, ende de harten der toehoorders tot onkuysheyt worde beweeght, ende verleyt. Want de harte der Menschen zijn als Campernoelien, *die* (*na het seggen van* Plinius) *sponsiachtich zijn, indien daer serpenten by zijn, soo trecken sy 't fenijn tot haer. De Tonge der Onkuysche Sangers, zijn als van de Meeriminnen, die door haer sangh de Zeeman verleyt: Zy zijn mede als de Tonge der stinckende boeken: raecken dese de soete Amandel-boom, worde bitter, als den Godtvruchtige Sales verhaelt. [+]En als andere getuygen, de vruchbarige Olijf-boom, wort onvruchtbaer door het singen van vuyle Liedekens, ofte van sulcke te aenhooren de devocy verdort, de soeticheyt in 't bidden of lesen wort bitter, en swaer. Zoo dat ick van sulcke sangen mach seggen dat den* H. Augustinus *verhaelt van onkuysche Comedien te sien, ofte te speelen, dese,* (*seyt hy*) *zijn Toelatinge van de ydelheyt, Pesten ende bedervenisse der Zielen,[+]Een ruine van alle deucht ende Eerbaerheyt. Zoo dat ick dan mach seggen.*

[+]Sales in sijn derde deel.cap.13.

[+]Aug.l.1. de civit. Dei cap.32.

Satan door de onkuysche sangen,
Of woorden vuyl, aerdich ghedicht,
Soo sijn Kinderen daer aen hangen
Het lock-aes van de voysen licht,
Vanght harten en Zielen met hoopen:
Want die sulcke singht ofte hoort
Voor Venus doet de deure oopen:

En gelijck de Kancker kruyt voort
En Venus-pest de Ziele moorde;
Van God en deugt 't verstant verleyt,
Wacht u dan van Onkuyse woorden,
Of deuntjes van oneerbaerheyt.

NIet alleen moet ghy u wachte van de onkuyse sangen, maer daer en boven van onkuysche voysen op Geestelijkce sangen te singen; de H. Kerck verbiet op verbode dagen niet alleen vleys &c. maer oock het smeer of vet dat daer of komt. De vuyle Voyse trecken ende locken 't hart mede tot onkuysheyt. Het is schande voor een Apteker op een Doos, of pot vol gesonde Kruyden te stellen yet dat schadelijck is. Zeer wel vermaent dan de H. Apostel: van alle quade schijn wacht u lieden. Hierom, seyt den geleerde Lyranus, *moet men u wachten niet alleen van het quaet, maer oock dat maer quaet schijnt te zijn: om schandael te mijde. Hy mijt geen schandael, die lichtvaerdige voyse singht.*[+] *Want singt ghy een sangh,* (*hoe heyligh de woorden zijn*) *op de wijze: Het sleetje liep soo helder. Zoo men de woorden niet verstaet, yder oordeelt dat ghy een lichtvaerdige sangh singht.*

[+]1. Thess.c.5.v.22

Hoe quaet het is onkuyse voyse te singen ofte te speelen, blijckt uyt het geene dat Thomas van Cantiprato, (*Discipel van den* H. Albertus Magnus) *verhaelt van een persoon, die in zijn tijt* (*Te Merchten een Dorp in Brabant,*[+] *drie mijlen van Brussel gelegen*) *speelde een tijt op een fluyte onkuysche voysen voor de Ionckheyt; is in het midden van sijn Godtloos werck met een Blixem doot geslagen. Sijn lichaem is onsienelijck wech gevoert. Dit wetende, Soo bemint alleen Godtvruchtige sangen ende voysen om de Toehoorders tot God ende deuchden te verwecken, op dat ghy namaels in het Heylig der Heyligen Gods lof mach singen.* Amen.

[+]Lib.2.Apum.c.57.§.4.

Van 't Broederschap Van de H. Drievuldigheydt. In veel plaetsen op-gerecht.

Wijze:
{ O Rat van Avoturen. { Ofte,
{ Heere Godt leert ons bidden.
{ Menschen aenhoort mijn klagen.

1.
d' *E*Ng'len in 's Hemels Hoven,
Een Godt belijden sy,
Die sy allegaer loven,
Persoonen drie daer by.
Soo doen de *Cherubynen,*
Hier toe zijn altijdt ree:
Soo oock de *Seraphynen,*
Vol liefde sonder schijnen
d' Andere Chooren mee.
Soo doen de, &c.

2. Seght ghy, ick sou oock wenschen,
Met haer te loven Godt?
Volbrenght dit alle Menschen,
Want 't is u eygen lot.
Om Godt te benedijden,
U, is verleent een mont:
't Hart om Godt te belijden,
Wilt u hier door verblijden,
Voldoet dit al terstondt.

3. Een Engel heeft gesonden
Godt, tot *Iohan van Matt;*[+]
Drievuldicheyt met monden,
't Loven als d'waerste Schat.
Dese seer uytverkooren,
Goods wil en wensch voldoet,
Met negen Eng'len Chooren
Laet yder dees lof hooren:
Dees lof smaeckt veel seer soet.

[+]In libellofrat.S.Thrinitat.fol.41.

4. Vrinden, wilt al aenspannen,
Met haer, en 's Hemels Hof;
Ghy Maeght, Vrouw ende Mannen
In dees Heylige lof.
Laet schrijven uwe namen,
Hierom in 't Broederschap:
Ey! vrinden al te samen,
En laet u dat niet schamen,
Volgen sal groot blijdtschap

5. Niemant, die kan verhalen,
Geen tongh is soo bequaem;
Wat gracy op u dalen,
Soo men vindt uwe naem,
In 't Broederschap geschreven,
Soo ghy 't oock onderhoudt:
Aflaet ghy krijght in 't leven,
Daer na wort ghy verheven;
Blincken sult meer al 't Gout.

6. Wilt 's weecx een Kransken vlechten,
Van negentigh glory,
't Geloof tusschen tien in 't hechten,
Voeght negenmael daer by.
In 't maecken van des wercken,
Houdt ziel suyver en net.

Op d'Engelen wilt aenmercken,
Wat sy in 's Hemels kercken
Doen; spreeckt eerst dit gebedt.

7. Godt Vader voor u 'k buyge,
Sterckt mijn met uwe macht.
Goods Zoone, laet my suygen
U wijsheyt dagh en nacht.
Godt heyl'ge geest wilt toonen
Goetheyt, mijn sondigh Mensch,
Om een Godt, drie Persoonen,
Met d'Engels in 's Hemels throone
Te loven na mijn wensch.

Nu volgen negen Choren der Engelen, na de order van S. Thomas van Aquinen.
p.1. Questio. 108. Artikel. 5.

Op de wijs van 't voorgaende.

+ *'t Eerste Choor van de Englen. sijn Engelen Angeli.*

+1. *Choor*.

1. *B*Ewaerders van mijn ziele,
Engl'en van d' eerste *Choor,*
Voor u ick nederkniele,
Lof en prijs u daer voor.
Drievuldigheyt wilt prijsen
Om de weldaden groot,
Die al uyt haer verrijsen:
En wilt haer eer bewijsen,
Voor mijne Sondaer snoodt.
Drievuldicheyt, &c.

2. Mijn *Jesus* is Besneden,
Dat op den achtsten dach;
't Bloedt vloeyde uyt sijn leden,
Gelijck men doe klaer sach.
Aen u Vader, 't bloedt 'k toone,
En u heylige Geest
Door 't bloedt van uwe Soone,
Van sonden maeckt nu schoone,
Mijn ziel en die geneest.

+*2. Choor. Aerdsch-Engelen. Archang.*

+*2. Choor.*

3. Voor ons thoont danckbaerheden,
Een Godt, Aerdsch-Eng'len al,
Om dat met Mensche leden,
Jesus lach in een Stal.
Broeders wilt niet vergeeten,
't Bloedt veel dat *Jesus* sweet,+
In 't Hof van *Oliveeten.*
Geeft Heer, die Christ'nen heeten,
Dat elck sijn wil vergeet.

+*Luc.22.v.44*

+*3. Choor. Overheden. Principatus.*

+*3. Choor.*

4. Ghy van den derden Choore,
Overheden genaemt:
Drievuldicheyt laet hooren
Lof, voor my soo 't betaemt.
Door 't geesselen krijght wonden
Ghy mijnen *Jesu* veel:
Vergeeft hier door mijn sonden,
Want suyver alle stonden
'k Soeck u te dienen heel.

+*4 Choor. Mogentheden. Potestates.*

+*4. Choor.*

5. Met my looft *Mogentheden.*
Drievuldigheyt seer sterck;
Dat ick ben van de Leden,
Van d'ware Roomsche Kerck
Jesu voor u men maeckte
Een scherpe doornen Kroon,
Die uw' Harsenen [raeckte].
Geeft mijn, waer na ick [haeckte],
U vreught in 's Hemels Throon.

+*5. Choor. Krachten. Virtutes.*

+*5. Choor.*

6. Met mijne Hemelsche *krachten.*
Drievuldigheyt oock looft.
Versoeckt, dat Sathans wachten,
Mijn Ziel niet en berooft.
Kruyst hem, kruyst hem, ick hoore,
Ende, *aensiet den Mensch.*
Geeft dat 'k niet gae verloren!
Maer met u uyt-verkoren
Te staen, na mijnen wensch.

+*6. Choor. Heerschappijen. Dominationes.*

+*6. Choor.*

7. Looft Godt met *d'Heerschappy,*
Dat heel en ongeschent
d' Heer ons spijst dese ty'en,
In 't Heyligh Sacrament.
Iesu, ghy hebt gedragen
't Kruys voor mijn sonden groot,
't Bloedt over al men saghen:
Ey! door 't bloedt wilt af vaghen,
Mijn sonden voor mijn doodt.

+*7. Choor. Throonen. Throni.*

+*7. Choor.*

8. Laet ons, laet ons nu *Throonen,*
Loven *Drievuldigheyt;*
Ghy wilt u niet verschoonen,
Hier toe zijt ghy bereyt,
Kleederen sy uyttrecken,
Van u *Iesu* mijn vrindt
Uw' leden sy uytrecken,
Aen 't Kruys sy u begecken:
Maeckt mijn hier door u Kint.

+8. Choor. Cherubijnen. Cherubini.

+*8. Choor.*

9. Niet met u *Cherubijnen,*
Te singen Godes lof:
't Souw my zijn groote pijnen,
Al ben ick as en stof.
Ghy hangt aen 't Kruys in 't lijden,
Jesu, een langen tijdt.
Geeft my oock vroom te strijden.
Met den *Moorder* verblijden
Wilt, my na mijnen strijdt.

+*9. Choor. Seraphijnen. Seraphini.*

+*9. Choor.*

10. Mijn hart, en al mijn sinnen
Met *Seraphijnen* al
Drievuldigheyt beminnen,
Ende beminnen sal.
Jesu door al u leven;
Door u doodt ende Kruys:
Ey! wilt ons alle geven,
Ey! wilt ons al verheven
By u in 's Hemels Huys.

Beslot na 't lesen vande krans van de H. Drievuldigheyt.

11. Knielende wy neervallen,
Voor u *Drievuldigheyt,*
Niet eenen, maer wy allen,
Met groot ootmoedigheyt:
Off'ren van u Lof-sangen,
Aen u nu eene Kroon;
Wilt dese doch ontfangen,
Na ons wensch, en verlangen:
Och! dat hy maer was schoon!

Lof-Sangh van de Alderheylighste Maeght Maria, Moeder Gods.

Wijze:
{ Edel Kersouw. { Ofte,
{ Sint Laurens sangh.

1. *G*Een tongh, of handt,
Maria kan beschrijven
U hooghste lof en deught;
Geen Mensch verstant.
Kan dit geheel bedrijven
't Sal nochtans met geneught,
En met groote vreught,
Yet van uw' lof betoonen:
Wilt, ô Moeder! mijn kleynheyt
Aen-nemen, en verschoonen.
En met groote.

2. Tot Satans spijt
En alle, die benijden,

Maria uwe lof,
Sal ick altijdt,
Sal ick altijdt belijden,
Dat in het Hemels Hof,
Is geen beter stof,
Als ghy, noch op der Aerde,
Behalven Godt, en Menscheyt
Van *Iesus* die ghy baerde.

3. Geen dorre Boom
Kan eenigh vrucht voort brengen:
Sint Anna onvruchtbaer,
Heyligh en vroom,
Nochtans door Godts gehengen
Getrouwt wel twintigh Iaer,
Baert *Mariam* klaer,
En heel vry van d' Erf-sonde:
Laet ons, tot lof van dit werck
Godts, geven onse monden.

4. Met haer geweest
Is altijdt d' Heer der Heeren:
Boven 't Vrouwe geslacht
Aen lijf en geest,
Wilden haer Godt vereeren;
Al Satans groote macht,
Noch al Satans kracht,
Konden *Mariam* hind'ren;
En van gracy was zy vol,
Boven al Godes kind'ren.

5. *Maria* schoon
Alleen waerdigh verkoren:
Is uyt 't Vrouwen getal,
Dat Godes Soon
Uyt haer moet zijn geboren:

Den grooten Godt en Al,
Baert sy in een Stal.
Laet ons de Maeght beginnen,
En d' alder-heylighste Vrouw,
Met lijf en ziel beminnen.

6. Noyt ist gehoort,
Dat een Vrouw soude baren
Een Kindt, en blijven Maeght,
Tegen 't accoort
Van alle Vrouwen scharen:
Aen wie, aen wie ghy vraeght,
Die 't uw' maer behaeght.
Sy sullen al verhalen:
Van and're noyt is gebeurt
d'Hier zijn, of in Godts Salen.

7. *Maria* hadt
Volheyt van alle deughden,
Was een suyver Fonteyn.
Dit heyligh Vat,
In Goodts wil haer verheughden;
Van sonden was sy reyn,
Nedrigh, ende kleyn
Wie kan haer deughden tellen?
Geen Engel, veel min een Mensch
Haer waerde lof kan stellen.

8. *Maria* gaet
Te boven de Propheten,
Hoe groot dat is haer naem,
En d'Engels staet,
Hoe dat men die oock heten:
Noch wort geacht bequaem
Om haer deught en faem,
Boven de Consessooren,

Iae, boven 't getal geheel
Van al Godts uyt-verkooren.

9. Ons Lichaem scheyt
Van onse Ziel door 't sterven,
Ons Lichaem wort in 't Graf
Hierom geleyt,
Om dat 't heel sou bederven;
Haer Lichaem komt in 't Graf,
Haer Ziel was daer af:
Haer Vlees en Ziel verresen
Zijn, haer Vlees noyt is verrot,
Van geen Mensch men dit lesen.

10. Vuyle *Mennist,*
En ghy *Calvinus* Klercken,
Daer by ghy *Lutheraen.*
Ghy maer verquist
Tijt, en doet Ketters wercken,
Mariam te versmaen,
Laet u boosheyt staen;
Wilt u boosheyt verfoeyen,
En *Maria* acht en eert,
Of eeuwich sal 't uw' moeyen.

Lof-sanghs-Gebedt. Aen de H. Moeder Godts Maria.

Wijse: Edel kersouw. Ofte, Adams Geslacht.

1. *M*Et groot ootmoet,
Maria wy u smeecken:

Krijght ons in onse noodt,
Troost veel en soet
Voor Klercken ende Leecken:
En dat wy sonden groot,
Schouwen als de doodt,
En dat wy Godes Wetten,
Voldoen oprecht en geheel,
En haten Satans netten.

2. O Moeder Godts,
Wilt voor ons al ontfanghen,
Van *Jesu* onsen Heer
In d'uur des doodts,
Dat geen van d'Helsche slanghen
Ons hind'ren of doen seer,
Noch na ons begeer,
Versoent ons aen uw Soone
Door u gebedt en voorspraeck,
Dat hy ons wilt verschoone.

3. Moeder voor mijn,
En voor alle die loven
Uw, naest den hooghsten Godt,
Krijght in 's hemels Hoven,
En dat wy 't Hemels Slot.
Krijghen voor ons lot.
Weest onse Voorspraeckersse,
In d'ure des doodts, en nu,
Ende Advocatersse.

Lofsanghs-Gebedt, Van d' alderheylighste Maeght, ende Moeder Goods Maria.

Wijze:
{ Geeft Jesus te kussen aen uwen mondt. { Ofte,
{ ô Vader! ô Zoon! ô Heyligen Geest!

1. *G*Odt Hemelsche Vader! met uwe kracht,
Ey! wilt ons ontfermen.
Godt Zone! Met u wijsheyt dagh en nacht,
Wilt ons trouw beschermen,
Ontfermt ons, vertrooster heyligen Geest!
En Godt drievuldigh ons al geneest.

2. O Soete *Maria*! ontfange net,
Bidt voor ons Sondaren.
O Maeght gebooren sonder zondt, en smet,
Bidt voor dese scharen
Want d' Heere is met u, soo *Gabriel*
U heeft geboodtschapt, na Goods bevel.

3. O Alderheylighste! naest Godt geacht,
Bidt voor ons u Zoone
O Verpletster van *Satans* hooft en kracht!
Bidt sonder verschoone,
Weest gegroet, vol gracy gebenedijt,
Van al *Satans* lagen, ons bevrijdt.

4. Moeder van de Salighmaker! en Heer,
Bidt sonder vertoeven
Naest Godt komt u toe d'hooghste lof en eer,
Laet ons u hulp proeven
Versoent ons aen onse Schepper; u Kindt:
Als hy ons wil slaen, sijn handen bindt.

5. O Morge-sterre! na u langh verwacht,
Bidt voor ons, o Moeder!
Zaligh genoemt, van al 't goede geslacht,
Krijght van de behoeder
Dat 't waerachtigh licht, van d'aerde verdrijft
Dat Ketters blindtheyt en boosheyt stijft.

6. O Stadt Goods! met al de deughden vervult,
Bidt voor kleyn als grooten,
O Stoel des wijsheydts! sonder sondt en schuldt,
Wilt ons niet verstooten,
Verkeerster in 't goet *Evaes* naem, end' quaedt,
Weest ons' hoop naest Godt; ons noyt verlaet.

7. O *Gedeons* vlies, vol Hemelsch douw!
Bidt voor Klerck als Leecken.
Middelaresse by u Zoone trouw!
Krijght door u voorspreecken.
Dat Godt en Al in ons hart rust alleen,
Dat w' hem beminnen met ziel en le'en.

8. *O Arck* des verbondts! en *Salomons* throon!
Stort voor ons Gebeden
O Maeghden cieraet! der heyligen kroon,
Verkrijcht voor ons heden
Dat d' Hemelsche Bruyd'gom, ons alle geeft
Dat yder na u exempel leeft.

9. O Zee-sterre! held're Zon, volle Maen!
Laet ons u hulp smaken
Hemelsche ladder! die *Iacob* sach staen,
Krijght door u voorspraken,
Dat Goods in sprake, handt, en wil ons leyt,
Dat niemandt daer tegen doet, noch seyt.

10. O Brandent licht! ende goude autaer!
Bidt voor ons de Heere,
Oorsaeck van ons Blijdtschap, en Kercx Pylaer,
Krijght na ons begeere.
Dat u eenige vrucht, ons zoo versaet,
Dat yder 't doodelijck Aes versmaet.

11. Zondare toevlucht! bekleedt met de Zon,
Bidt voor ons u Zoone,
O Moeder! die *Jesum* in doecken bon',
Bidt zonder verschoone
Als *Abigel* u Zoons gramschappen slist.
Beminster van Peys; neemt wegh de twist.

12. O schoonste pronck van d'Aerd', end' Hemelrijck,
Bidt voor dese Scharen
Geen Menschen, Noch Engel zijn u gelijck.
Bidt voor ons Sondaren
Ende toont dat ghy onse Moeder zijt.
Poort des Hemels ons alle verblijt.

13. O waerste Parel! Goods verborge schat!
Bidt voor Klerck als Leecken.
Tempel des Heyligen Geest, Godes stadt!
Ey! voor ons wilt spreecken.
Blijft by onse Zondaers tot d' uur des doots,
Versoent, ende toont ons 't Lamke Goods.

14. Koninginne van d' Eng'len allegaar!
Bidt voor ons Sondaren
Keyserinne van al d' heyligen schaer!
Bidt voor dese Scharen
U Ziel met u Lichaem tot 's Hemels Throon
Is opgeklommen met Lof-sangh schoon.

15. U Hooft is met twalif Starre gekroont,
Bidt sonder vertoeven
Boven al d' Heyligen zijt ghy geloont,
Laet ons u vreucht proeven.
Dienstmaeght des Heere voor u 'k neder kniel,
Ghy zijt, die 'k bemin met lijf en Ziel.

16. O Lam Gods! die 's werelts Zonden neemt af.
Spaert ons doch o Heere!
Lam Godts die wegh neemt 's Werelts zondigh kaf
Hoort onse begeere.
Lam Goods, die wegh neemt al 's Werelts fenijn
Wilt ons ontfermen, O Medecijn.

Een devoot Gebedt, om te lesen voor 't Roose-kransken.

*D*En Engel *Gabriel* u groetende, ô alderheylighste Maget *Maria*; heeft u geluck ende blijtschap aen-gebrocht, als hy seyde: *Weest gegroet, vol van gratie: den Heer is met u, gebenedijt zijt ghy onder de Vrouwen.*[+] Och! *Maria* nu komt geen Engel, maer u Dienaer (ofte Dienaresse,) het stof der Aerden, het spijs der Wormen, om dese Engelsche groetenisse dickmaels te herhalen; om u daer door te groeten, ende te eeren. Nu soo ben ick bereyt, voor u mijn Moeder, leggende, met gebogen Knyen des Lichaems, ende des harte, om te maecken, en te stellen, een Kroon van witte Roosen gemaeckt, van het *Weest gegroet,* ende van Parels van *'t Onse Vader,* op u Heylich Hooft. Ey! aensiet niet aen, mijn kleynheyt, ofte mijn kleyne gift; maer mijn groote begeerte, om u te eeren, ende dese blijdtschap te vernieuwen. Antwoort dan o Heylige *Maria*! mijn

[+]*Luc.1.v.28.*

Dienaer, ja mijn Kint, (of Dienaresse,) laet geschiede na u woort, ende begeerte: want siet mijn Hooft is bereyt, om u Kroon daer op te laten stellen. Door u begeerte versterckt zijnde, tot uwe Soons lof, ende tot lof van u, soo sal ick de Kroon beginnen te vlechten. *O Maria,* ghy hebt Satans Hooft verplet; och! dat ick dese Kroon kon maecken van Roosen, sonder Doorens van verstroytheyt, want anders souwense u niet behagen, maer steecken. Hierom soo bidt voor mijn by den Vader, die den Engel tot uw' heeft gestuert, dat dese tot my mach komen, om de verstroytheyt af te nemen, ende af te breecken. Ick wensch dat dese Kroon u mach behagen, ende uwen Soon, ende den Vader, ende den H. Geest. *Amen.*

Van de 15 Mysterien van 't Roose-kransken, 't welck in drie Deelen verdeelt mach worden.

Wijze:
{ Een eenigh een, heb ick verkooren. { Ofte,
{ Mijn Ziel, wilt Lof-singen den Heere.
{ Zal ick noch langer in heete tranen?

1. *W*Ilt ghy een Roose-kransken vlechten.
Van hondert vijftigh *weest gegroet*!
Thien ende vijf Parels in 't hechten,
Van 't *Vader ons,* daer oock by doet.
Hout vreught, en smart,
Glory in 't hart,
Van *Iesus* en *Maria* vast en stijf,
Van de Mysterie thien ende vijf.

Het eerste van de blijde Mysterien.
De Boodtschap aen Maria, van den Aerdsch Engel Gabriel.

2. In *Maria,* wilt overdencken,
Dat d' Engel haer een Boodtschap doet,
En haer verkondight Godes schencken,
Na het seggen van, *Weest gegroet,*
Van gracy veel,
Zijt vol gheel,
Boven alle Vrouwen gebenedijt,
Zijt ghy tot Sathans ende Ketters spijt.

+*2. Mystery. Maria besoeckt Elisabeth.*

3. Wilt ghy met my voorder passeere,
Op de Bergen slaet u gesicht,
Ghy siet hier *Elisabeth* eere
Sinte Josephs Bruydt, hare nicht
Sint Ian opspringht,
Eliz'beth singht:
Dat tot mijn komt, ghy Moeder van den Heer,
Geensins en ben ick weerdich sulcken eer.

+3. Mystery. Van de Geboorte Christi.

4. Met de Herders soo laet ons treden,
Na *Bethlehem* in eenen Stal,
Alwaer d' Engelen singen vreden,
Voor die zijn hier op 't Aerdtsche dal.
Een Kint ick vin,
Dat ick bemin:

Want hy verlaet om ons die sijnen stof,
Uyt liefde groot, sijn vreught en Hemels Hof

+*4. Mystery. Maria offert Iesum haer Soon in den Tempel.*

5. In de Tempel is soo gedragen:
Vader met Kindt doet uwen wil.
Maria voldoet in haer dagen;
Tegen Godts wil, heeft noyt verschil.
En *Simeon*
Daer oock men von,
Die *Iesum* omhelsden met sijnen handt;
Laet ons met hem wenschen na 't eeuwigh Landt.

+5. Mystery. Christus onder de Doctoren.

6. *Iesus* daer na, die wort verloren;
Maria soeckt, en vraeght na 't Kindt,
Met vreught *Iesum* by de Doctoren,
Na drie dagen met vreught hem vindt.
Het was haer pijn,
Van het Kindt te zijn,
Geeft *Jesu* my, dat ick u wel bewaer,
't Leven sonder u, is droevigh en swaer.

't Beslot van dese Mysterie, en kan gebuyckt worden na elcken vijf.

7. *O Maria*! voor uw' wy allen,
d' Harten buygen, met groot ootmoet,
En gevende wy neder-vallen
Desen u lof van 't *Weest gegroet*;
Al sijn wy stof,
Aenneemt dees lof,

Och! dat dese Kroon tot u lof gevlecht
Sonder verstroytheyt aen een was gehecht.

Hoe krachtigh dat zijn de Patroonen.

Wijze:
{ Als Vader Adam spitten.
{ Siet het pluym gevogelt. Ofte,
{ Goods Bruytjes uytgelesen.

1. *L*Aet ons eendrachtigh heden
Met een bereyde geest
Vieren met ruste leden
Dit tegenwoordigh feest;
't Feest van onse *Patroone,*[+]
Sint N..... is sijn naem.
Wiens vreucht in 's Hemels throone
Is groot, en hier sijn faem.
Hoe aengenaem en krachtigh
Dat zijn by Godt almachtigh
De heylige *Patroonen,*
Die zijn in 's Hemels Hof.
Ick sal daer yet van toonen
Tot Godes eer en lof.
Wiens vreught.

[+]*Nota: hier kan de naem noemen in plaets van de N.*

2. *Nicanor,* in de tijde[+]
Van *Iudas Machabe,*
Goods eer en faem bestrijde,
Goods volck ende Goods Stee.

[+]*2.Mach.c.15.v.12.c.*

d' Hooghste Priester Onias
Aen *Judas* openbaert,
Als mede *Jeremias,*
Begraven langh in d' aerdt.
Dese trouwe voorbidder,
En Propheet geeft de Ridder
Iudas, een goude degen
Goods gift genoemt in d' hant,
Victory heeft gekregen
Tegen sijnen vyandt.

3. Spanjen wordt heel verlooren,
En geruineert schier
Door de Heydens en Mooren.
In 't Iaer acht hondert vier
En dertich; als de Koningh
Van Spanjen, Ramier, bidt;
Tot hem uyt 's Hemels woningh
Komt *Sint Jacob* in 't wit,
De Meerder op der aerde,
Beschermer der Spanjaerde:
Dese Patroon begonne
Heeft als een Heldt de strijdt,
Hebben de Moor verwonnen
Door hem, en 't landt bevrijdt.

4. Die van *Antiochién.*[+]
In 't quaedt, soo jongh als oudt
Waren verhart als steenen;
In deughden heel verkout.
Na zonden volge plagen:
De Turcken by haer haest
Als Mieren krielen sagen,
Tot sterven zijn verbaest.
Als *Ninive* sy weenen:
Sint Lucas is verschenen.

[+]Pelberts. ser.1.de S. Luc.Hist.Antioch.Itij.Apparat.Euang.Ioh.de Haye.c.61.N43.

Patroon, eertijdts haer Borger:
Hy verslaet als een Heldt,
Beschermer en besorger
De Turcken met gewelt.

5. *Ambrosius Milanen*
Met roeyen, na sijn doodt,[+]
Van noodt, vyant en tranen
Bevrijdt uyt liefde groot.
Sint *Felix* komt neer-dalen,
Als *Nola* was beset[+]
(Soo de Schrijvers vehalen)
Al d'Heydens macht belet.
Als *Haerlem* uytermaten
Beplant was met Soldaten,
Soo dra *Sint Baef* gekomen
Is met 't swaert in de lucht;[+]
Sy vreesen al en schromen,
Sy vliegen op de vlucht.

[+]*Fulgosus*

[+]*August.l. de eura Mortuor.*

[+]*In vitâ S. Bavonis.*

6. O heyligh uytverkoren
Patroon, en heyligh vat:
Krijght dat wy uwe sporen
Volgen in 's Hemels padt.
Voor ons Als Campioenen
Tegens den vyandt strijdt.
Goods gramschap wilt versoenen.
Toont dat ghy voor ons zijt
Beschermer, en behoeder,
Een schilt, Vader en Moeder.
Bemint ons als sijn jongen
De Hen, of Pellicaen.
Maeckt dat met blijde tongen
Wy 's Hemels poort in gaen.

Vande Patroonersse in 't gemeyn, ende yder in 't Besonder.

Wijze:
{ Het was een Maeght suyver en net.
{ Het was een fray Rijck Borgers Kindt. Ofte,
{ Joanna van Kintsheyt af.

1. *L*Aet ons heden met liefde versch,
Met d' yver vande Mieren
Dit feest van onse *Patrooners*
Met lijf en ziel al vieren.
Want zy is in 's Hemels throone
Voor ons van Godes Zoone
Krijght gracy soet
In overvloet:
Door haer gebeden ons behoedt.
Want zy.

2. Hoe krachtigh dat by Godt den Heer
Zijn onse *Patroonersse,*
Verkooren, of vernoemt wel eer
Tot onse voorsprakersse:
Mijn tongh noch handt kan peylen
Haer gront, noch zee door zyelen:
'k Sal nochtans yet
Sonder verdriet
Singen, dat ghy mijn goet hart siet.

3. Als Leuven rontom was beset
Met duysende Vyanden,
(De Stad was als de Visch in 't net,
Als 't Lam in de Wolfs tanden)

d' Inwoonders in die tye
Bidden Godt en Marye,
Goods Moeder klaer
Verthoonde haer[+]
Als 't Sneeuw voor de Son smelt de schaer.

[+]*Anno 1635.*

4. Na dat *Christus* in 't Hemelrijck
Sint Aeghts ziel heeft verheven;
d' Engel stelt 't graf dicht by haer lijck,
Daer in was klaer geschreven:
Zal 't Vader-landt beschermen.
Die van *Catana* kermen,
Als tot haer quam
Uyt *Ethna* vlam;
't Kleet van *Sint Aeght* de kracht benam.

5. Een Venhuyser Buys-stierman goet
Door dood lijcke tempeesten[+]
Van snick tot snick de doodt ontmoet,
Als 't Schaep de wreeste Beesten:
Belooft (teken 't met trane:)
Spaert ghy *Emerentiane*
My van dit kruys,
Een silv're buys
Sal geven; 't geschiet, hy komt t'huys.

[+]*Ex test fidelibs.*

6. In het jaer veerthien hondert acht
En veertigh, 't Gorcom brande
't Huys, op *Sint Augustinus* nacht,[+]
Van Hendrick kock, sijn hande
Braden en al sijn leden.
Sint Barber heeft gebeden:
Wilt my by staen;
Sy heeft 't gedaen,
Heeft 't heyligh Sacrament ontfaen

[+]*1448. 28.Augusti.*

7. *O Patronersse*! van mijn naem,
Van mijn staet, stadt en Tempel,
Verkrijght dat ick worde bequaem
Te volgen exempel.
Want my u heyligh leven
Tot voorschrift is gegeven.
ô Maget schoon!
De Maeghde kroon
Verkrijght voor my in 's Hemels throon.

Geestelijck Vryagie.

Wijze:
{ Philis quam Philander tegen. { Ofte,
{ Roosemondt, die lagh gedoken.
{ Machmen niet te recht gelijcken?

1. *S'* Werelts minnaers doe uw' oogen
Open, siet hoe 't Werelts aes,
Uw' bedrieght, en heeft bedroghen.
Ghy zijt soo blint, sot en dwaes,
Ghy meent dat de Werelt wijn
Geeft; 't is maer schuym en fenijn.
Ghy meent.

2. Uw' belooft wel goude Bergen;
Ia, d'aldermeeste genught;
Om uw' tot sijn dienst te terghen,
Bouwt kastelen in de lucht.
De Werelt met valsche schijn
Geeft geen vreught; maer rouw, en pijn.

3. Meent ghy, meent ghy door het trouwen
Te komen tot vreughdt en rust?
Weet dat trouwen is vol rouwen,
Vol droefheyt, smart en onlust:

Die alderbest is getrout,
Wist ghy, hoe haeest 't hem berout.

4. Aenhoort ghy niet alle dagen,
Het volck van de echte staet,
Suchten weenen bitter klagen?
Nu bevind ick al te laet:
Trouwen geeft een druppel wijn;
't Aldersgrootste vat azijn.

5. Soo ghy neemt in d' aersche dingen
Uw' vermaeck, uw' soetigheyt,
Gelijck den Worm sult ghy vringen
Als ghy van den aerde scheyt;
Te laet, sult roepen: och! och!
Werelt, 'k sie uw' valsch bedrogh.

6. Seght ghy in mijn oude dagen
Sal ick dienen Godt den Heer.
Kan Godt uw' niet sonder vragen
Late vallen stracx daer ne'er?
d' Oude schoenen als een sot
Geeft niet aen uw' Heer, en Godt.

7. U Rijckdom, en hoogste staten
Uw' schoonheyt; al dat ghy mindt,
Zijnen als de kranckste vaten,
Als een schaduw' roock en windt,
d' Aerd'sche saken zijn als glas;
Al 't Werelts breeckt licht en ras.

8. Inde deught wilt uw' vermaken:
Dient Godt, en wacht uw' van 't quaet;
In uw' sterven dese saken
Sullen uw' alleen doen baet.

Al 't Werelts van uw' zal gaen,
Als ghy voor 't oordeel sult staen:

9. Wilt u hierom nu begeven
Tot de dienst van Godt, uw' Heer,
Met vreught aentast 't geest'lijck leven,
Siet niet om na Vrient, noch eer.
Uw' niet langer binden laet
Aen een stroo, of Spin'kops draet.

10 Mijn oogen gaen, gaen heel open,
Met ootmoedicheyt seer groot
Ick sal soo tot *Jesum* loopen,
(Die geen Sondaers, en verstoot)
Heer ontfanght 't verlooren Kindt,
Dat de Werelt heeft verblindt.

11. Ick beken, en moet belijden,
Al 't geene dat d'aerden geeft
Kan een Mensch soo niet verblijden
Dat hy versadinghen heeft.
Jesu! ghy een Mensch versaet,
Die leeft na u wil, en raet.

12. Wilt o *Jesu*! my verstercken,
Dat 'k u dien met suyv're le'en;
Dat ick met woorden, en wercken,
Uw' bemin, en anders geen.
Geeft dat d'yd'le ydelheyt
Mijn niet meer van uw' verleyt.

Van de Wereltsche schijn.

Wijze:
{ Godt heeft u Mensch geschapen. { Ofte,
{ Het viel een Hemels-douwe,
{ Siet in het Bloem-hof, f.20.

1. *Kemethus* Schotsche Koningh
Van *Fenella* genoodt,[+]
Thoont hem in schijn van loningh
Een goude Appel groot
Vol pijlen loos beslooten:
Hy raeckt qualijck sijn schat,
Op pijlen hem door schooten.
Verliest al wat hy hadt.
De deught // het hart verheught.
Het 's Werelts-aes en al
Sijn pijlen, doodt en gal.

[+]*Cardan.de va. hist.*

2. Soo doet de Werelt mede
Met hare minnaers mal.
In schijn van *Joabs* vrede,
In schijn van vreught en al,
In schijn van nieuwe mode,
In schijn van rijckdom groot,
In schijn van Bruylofts node
In schijn van leven doodt.
Het zijn // van 's Werelts schijn
Is niet als *RACHELS* vrucht,
Als Zee vol ongenucht.

3. Niet zijn de Werelts lusten,
Als droefheyt na de vreught,
Als draden sonder rusten,
Als dool-hof voor de jeught,
Als geldt-dorst sonder laven,
Als soet vol ongeluck,
Als wederstaen Goods gaven,
Als Pharoos waerste juck.

Het zijn // van s' Werelts schijn
Is als een val van hoogh,
Als hart bekolt en oogh.

4.Als Beul van ziel en sinnen,
Als honigh-raet vol gal,
Als verlies van het winnen
Als lock aes van de val,
Als wortel van het quellen,
Als roet vermenght met wijn,
Als ruyme wegh der hellen,
Als droom, draf, schuym en schijn.
Het zijn // van 's Werelts schijn
Is niet als *Esaus-bry,*
Als soogh van kettery.

5. Als sonder winst te strijde,
Als arbeyt sonder loon,
Als lijde na 't verblijde,
Als doorens sonder kroon,
Als kleeren die noyt voegen,
Als oorspronck van oorlogh
Als 't hart sonder vernoegen,
Als het pit van bedrogh
Het zijn // van 's Werelts schijn,
Is als Vliegh by de Spin
Als sangh van Merimm.

6. Als bobbels by de winden,
Als *Iesabel* te thoon,
Als inde noot de Vrinden
Als *Absaloms* hayr schoon.
Waer sijn nu *Sampsons* krachten,
Alexanders gebiet?
Waer zijn *Achabs* geslachten?
Al 't Werelts gaet tot niet.
Verlaet // hierom en haet,

Wilt ghy Godtvruchtigh zijn
Al 't Werelts niet en schijn.

7. O *Jesu!* wilt bevrye
De werelts Minnaers dwaes
Van 's werelts Loterye
Van Satans strick en aes;
Dat sy het werelts leven
Sonder om-sien vertreen,
Dat zy aen u trouw geven
De krachten, ziel en le'en.
Toont haer // u aenschijn klaer
O *Jesu*! tot haer loon,
En geeftse 's Hemels throon.

Een Dochter bevindende dat 's werelts genuchten zijn vol suchten, begeeft haer tot de gheestelijcke staet.

Wijze:
{ Adonai Genadigh Heere. { Ofte,
{ Phillis quam Philander tegen.
{ Roosemont, die lagh gedoken.
{ Machmen niet te recht gelijcken?

1 *M*Etter daet ick heb bevonden
Dat 's Werelts cieraet, en vreught
Aenbrenght droefheyt, en veel sonden:
Ia de meeste ongeneught.
Al dat hier soet schijnt te zijn
't Is maer gal ende fenijn.
Al dat hier.

2. Al de glory van de menschen //
Schoonheyt, eer, rijckdom en pracht;
Al datmen op d'aerde wenschen,

Kan verdwijnen in een nacht.
't Is maer schaduw', roock, en wint,
Dat men inde Werelt vindt.

3. Die nu nemen haer genuchten
In 's Werelts kortste playsier,
Sullen daer na eeuwigh suchten
En branden in 't helsche vyer,[+]
Geen troost sullen in de vlam
Krijgen oyt van Godes Lam.

[+] *Iac.c.21.v.13.*

4. Tot Godes lof 'k wil verlaten
's Werelts pracht, en hoovaerdy,
's Werelts eer, en hooge staten,
's Werelts vals vermaeck daer by.
Adieu Werelt, ick nu sal
Dienen mijn Godt, en mijn Al.

5. Met mijn kracht, en al mijn sinnen
Wil ick uw' mijn Godt alleen,
Voor mijn Bruydegom beminnen,
U bemin ick anders geen.
Ick schenck uw', *Jesu* mijn hart
Dat de Werelt heeft verwart.

6. Ick schenck u noch, daer en boven,
Al dat heeft mijn ziel en lijf,
Om hier mede u te loven;
Geef mijn heel tot u gerijf,
Want ghy zijt mijn Bruydegom,
Na de Werelt 'k sie niet om.

7. Als een heldt, ick hoop te vechten
Tegen 't vleesch vol quaede lust;
En te volgen 't onder-rechten
Van mijn Oversten met lust.

Met vermaeck en goede moet
'k Segh adieu mijn Werelts bloet.

8. Wilt ô *Jesu* my behoeden,
Als een Moeder hare Kindt:
Met uw' gracy wilt my voeden
Dat niet my van u verblindt.
Geeft dat 't vleesch of 's Werelt aes
Noch *Sathan* my niet maeckt dwaes.

9. Och *Jesu*! wilt by mijn blyven
In mijnen aenstaende strijdt:
In mijn strijdt wilt mijn verstijven,
Dat ick winnen macht altijdt.
'k Sie uw' handen uytgespreyt
En uw' goetheyt groot bereyt.

10 Geeft dat ick uw trouw mach dienen:
Geeft de simpelheyt van 't Lam,
d' Yver van de *Seraphienen,*
Gehoorsamheyt van *Abram.*
Geeft my daer na Godes Soon;
Uw' aenschijn in 's Hemels throon.

Lof der Maeghden.

Wijze:
{ Roose-kranscken u sijn lof Ofte,
{ Roosemonde neemt eens acht.

1. *M*Aeghden, uwe MAEGHDEN LOF,
't Beste stof,
Bevindt ghy hier gepresen:
U hoogste lof, in dit Liedt,
Is al niet,
By dat, de daet sal wesen.
U hoogste lof, &c.

2. Als *Messias* voor ons al,
In een stal,
Mensch wilde zijn geboren:
Heeft een Maghet onbesmet,
Reyn en net,
Voor hemselve verkooren.
Heeft een, &c.

3. Een Maeght te zijn 't is een gaef,
Ia, soo braef,
Die Godt alleen kan geven: +
Om dit aldergrootste goet,
Maeght, ghy moet,
Godt loven al u leven.

+*Greg.Naz. earm.de virg.*

4. *Gout*, Parels leght op een Schael
Altemael
Des Werelts hooghste saken:
Soo op de ander Schael leyt,
Suyverheyt,+
't Eerst geen gewicht kan maken.

+*Eccl.c.2.v.20.*

5. Hoe schoon is niet, 't kuys geslacht,
Klaer van kracht?
U memory sal leven+
Altijdt: by Godt, ende Mensch,
Meer als wensch
Sult ghy werden verheven.

+*Sag.c.4.v.1.*

6. Door uw' Maeghdom, zijt ghy Maeght,
Dat uw' haeght,
d' Heyligen Geest sijn Tempel+
En Godes waerste vrindin,
Na sijn sin.
Lucia geeft 't exempel.

+*Athanas.de Virg.*

7. Een Maeght is oock Martelaer,
Vroom en klaer.+
Al doodts' haer vleysch, moet strijden.
Sult om 't vleys 't meeste torment,+
Na uw' endt,
Als Martelaer verblijden.

+*Ambr.l.de virg.*

+*Cypr. de disc. & bono pudic.*

8. Niet strijdt d' Engel tegen 't vleysch,
Vleysch, noch eysch
In d' Engelen op rijsen.+
d' Oudt-vaders u Maeghden reyn,
Algemeyn
Boven d' Engelen prijsen.

+*Pet. Chrisol.fern. de annunt. S. Hier. sup.1.Cor.7.*

9. Leer noch, als ghy uwe le'en
Hout besne'en,
Ghy zijt Godts Koninginne,
En Godts Bruydt. Moet hem alleen,
Anders geen+
Voor Bruydegom beminnen.

+*Amb.l.de virg.*

10. Op uw', Godt sijn ooghen slaet,
En by staet;
Vreught, soetigheyt, laet dalen.+
Maeghden niemant uwe staet
Die 't al gaet,
Te boven, kan verhalen.+

+*Bern.ferm.22. ad soror.Isod.2. Sent.c.40.*

+*Amb.l.de virg.*

11. *F*ijne Maeght, in d'uur des doodts,
Van 't Lam Goodts
Sult 't Hemels Hof ontfangen,
En met uwe Maeghden kroon.
Altijdt schoon,
Sult 't Lam volgen, met sangen.+

+*Apc.c.14.*

Ghebedt aen Jesum.

Op de voorgaende Wijs.

1. *M*Ijn *Jesu,* mijn *Godt* en *Al,*
Ick u sal
De meeste liefde toonen:
Want my met de Maeghde-bloem,
D' hooghste roem,
Heeft uw' belieft te kroonen.

2. *Iesu,* aen u Bruydt, nu geeft,
Die't al heeft:
Dat 'k om 's Wereldts Presenten,
d' Alderwaerdtste Maeghde-staet,
Niet verlaet,
Noch om al de tormenten.

3. Geeft my u alleen te sien,
En t' ontvlien:
Dat my, van uw' kan scheyden:
Dat 'k alleen met hart en sin,
Dat bemin,
Dat my tot uw' kan leyden.

Maeghden Leven.

Maeghden besiet hier, en voeght, u leven:
Na al 't geene, ghy hier vint beschreven.

Maeghden seer heyligh is uwe staet,
Soo ghy by uwe staet voeght de daet:
Door de Staet en daet wordt ghy verheven.
Niet baet uwe staet, die hem al heeft;
Soo hy met de daedt niet wordt beleeft.
In 't Liedt: Maeghden besiet hier u leven.

Maeghden Besiet Hier u Leven:
Letters Groot te kennen geven.
In drie Deelen gedeelt.

Wijze:
{ O Saligh Heyligh Bethlehem: Ofte,
{ Ierusalem ghy schoone Stad.

Eerste Deel.

1. *M*Aeght, soeckt ghy door u Maeghde-staet,
Hier, en in d' Hemel zijn verheven?
't Sal geschien; soo ghy met de daet
Doet, al wat ghy hier vint beschreven.

2. *A*en Godt weest altijdt soo gehecht,
Dat hy noyt is van uwe oogen.
Ootmoedigh zijt; In kleed'ren slecht,
Hoovaerdigheyt wilt noyt gedoogen.

3. *E*ert, dient, acht, mint Godt boven al,
Moet zijn u al, in alle saecken:
Dat u van Godt af-trecken sal,
Ende aftreckt, moet ghy versaecken.

4. *G*eest Godt allen u ziel en hart,
Na Godt buyght, wil, leden, en sinnen.
Denckt dagelijcx *Jesus* doodt en smart,
Uw' lusten quaet, moet al verwinnen.

5. Houdt reyn u ziel altijdt en wit,
U suyverheyt laet noyt berooven,
U naesten helpt van u besit,
In deughden noyt moet ghy verdooven.

6. Denckt op den Hemel, doodt en Hel,
En 't Oordeel Godts wilt niet vergeten
U Oversten weest noyt rebel,
Sijn vermaen acht veel meer als eten.

7. *E*erbiedig en door 't biechten reyn,
Na 't lijden *Jesu* mediteren;
Met dorstigh hart, hoopt na't Fonteyn,
Van 't eyge bloet en vleesch des Heeren.

8. *N*a Godt Woort wenst meer, als na spijs
U Cell, en Huys, wilt niet verlaten:
Leert altijdt: Weest noyt eyge wijs.
Uw' eer verliest ghy op de straten.

't Tweede deel.

1. *B*uyght u heel na een anders sin.
Volght de Heylige sonder klagen,
Uyt hare deughden soeckt gewin.
Her-vat u propoost alle dagen.

2. *E*yghe roem niet acht, soeck geen lof,
Curieusheyt schout, en sulcx t' hooren.
't Hart laet rusten in 't Hemels Hof,
Geen tijdt, onnut, laet gaen verloren.

3. *S*chouthoogheyt, achterklap en eer.
In Godt troost soeckt; niet in de Menschen.
Bemoeyt uw' niet met vrienden seer
Wat Godt doet seght: *ick heb mijn wenschen.*

4. *I*n 't spreken denckt, al wat ghy spreeckt.
Sonden groot, ende kleyn, wilt mijden.
U goet propoost vol doet, noyt breeckt.
Mediteert, voeght na *Jesus* tijden.

5. *E*erbaerheyt, en stil-swijgentheyt
Mindt. Oeffent u in alle deughden.
U, en anders sonden beschreydt.
Lijden, hoe swaer, acht meer als vreughden.

6. *T*ot sterven meer, als 't leven hoopt:
Neemt noyt schandael, geeft goet exempel.
Na 't vasten meer, als 't eten loopt.
Mindt Godts Autaer, ende sijn Tempel.

't Derde deel.

1. *H*oopt en wenst soo na de Mis,
Als *Ruth,* om schooven te vergaren.[+]
Deught, aflaet mint als 't nat de Vis.
Doet meer om deught, als goet te garen.

[+]*Ruth.2.*

2. In alles soeckt Godts lof en eer.
Weest vroom, verduldigh in u pijnen.
Met de Schepsels Godts looft den Heer.
Weest veel beter als is u schijnen.

3. *E*er ghy u begeeft tot de rust;
U conscienti wilt onder soecken.
Dwinght, en windt al 't vleesch sijne lust.
Leest dagelijcks van *Kempis* Boecken.

4. *R*ouwig niet zijt, al valt 't u suer.
Een anders deughden wilt na trachten.
Strijdt vroom, en wint u qua natuer.
In 't slapen maeckt geen lange nachten.

5. *U* Vleysch is bros, niet min u Geest:
Op u selven, wilt noyt betrouwen.
U Vleysch, Satan, en werelt vreest;
Om de wereldt heel wilt niet trouwen.

6. *L*eeft na Godts raedt ende gebodt.
Weest innigh in 't bidden en lesen.
Bidt voor die, u achten als sot.
Begeerelijck, en wilt niet wesen.

7. *E*et sober, dranck niet veel in haelt.
Die niet vergeet door uw' goe wercken,
Die in 't Vagevyer zijn gedaelt.
Weest devoot, statigh in de Kercken.

8. *V*reest altijdt, hoe heyligh ghy zijt.
Soeckt 't Volck tot g'loof, en Godt te brenghen.
Voor Godt, 't geloof, en Maeghdom strijdt.
Met Maeghden goet, wilt u vermengen.

9. *E*en nacht niet zijt, in sond', of haet.
Leest alle dagen u getijden.
Spreeckt uwe geen anders misdaet.
Droevige met troost wilt verblijden.

10. *N*Oyt tot de doodt zijt onbereyt;
Weest arm van Geest; milt, blijd in 't geven.
Dit doende, als ghy van hier scheydt,
Sult hooren; *Komt in 't eeuwigh leven.*

Gebedt aen Jesum.

Op de selfde Wijze.

1. *M*Ijn *Iesu*! ghy den Maeght verkiest,
Voor u waerden Bruyt hier beneden.
Geeft, dat sy haer trouw niet verliest:
Dats' is heyligh aen Geest en leden.[+]

[+]*1.Cor.7.v.37.*

2. U graty, soetigheydt, en kracht,
Gheeft aen de Maeght, o Godes Soone!
En dat sy krijght, waer na sy wacht,
Haer Maeghde kroon in s' Hemels Throone.

Van Jola.

Wijze:
{ Weest Nimph gegroet. Ofte,
{ Cathuyser Bruyn.

1. *H*Oort *Jola,* hoort,
Uyt liefde een woordt,
Ghy weet met wat onblusselijcke brandt,
Ghy eertijts verbrande 's Werelts bandt;
En hoe verblijdt
't Geestelijck habijt
Om Godt trouw te dienen, ghy hebt ontfaen;
My dunckt ghy wilt Godt en staet afgaen.
Om doodt, noch om leven, *Antwoort.*
Om Koningh, noch Prins
Godt noch staet verheven
Ick verlaet geensins:
De Werelt souw steken.

De vinger na my;
Mijn dwaesheyt te spreken
Souw yder staen vry.

2. Spreeckt niet soo stout;
Petrus val onthout,[+]
Al was hy een steen van Godt onderstut.
Ghy wilt oologen sonder geschut.
U liefde groot
Leyt in stervens noot;
Ghy betert u als scher-bier op de tap,
'k Sie, over de thuyn met haest u kap
In 't bidden en lesen *Antwoort.*
Ick blijf vry devoot;
Mijn liefde gepresen
Is kranck maer niet doodt.
Sal ick moete loopen
Altijdt even snel;
'k Laet liever afstroopen
Over d' hals al 't vel.

[+]*Matth.c.26.v.27.*

3. Och! Maeght in schijn,
Vol 's Werelts fenijn;
Van Goods geest en krachten zijt ghy ontbloot;[+]
Als *Samson* ghy rust in 's Werelts schoot.
Ghy sijt heel blindt,
De Werelt u bindt;
Ghy aept by kans na al 's Werelts gebruyck,
Eer dat hy 't weet sult zijn in de fuyck.
Klappeyen, en sielen *Antwoort.*
Maken u sulcx wijs,
Swijght stil, of mijn hielen
Ick geef u tot prijs.
'k Hebt gedaen om reden,
Want ick worde begeckt,

[+]*Iud.c.16.v.19.*

Doe ick al mijn leden
Hadt simpel bedeckt.

4. Men kent de Kray
En de Papegaey,
En yder Vogel aen sangh en coleur.
De Maeght aen haer kleedt en deughden geur.
Vertreedt 't cieraet,
Niet schopt, noch toe laet
's Werelts Persoonen, noch ydel vermaeck;
Of 't vleesch sal zijn 't aes *Satan* de haeck.
d' Honingh soet Persoonen *Antwoort.*
Waer mede ick spreeck,
Geen angel my toonen,
Veel min Bye steeck.
Wy komen, en keeren
Onnoosel als 't Lam:
Dit wil ick wel sweeren,
Want ghy maeckt my gram.

5. Teer, pick en Vet,[+]
d' Omgangers besmet,
Die 't prijckel bemindt sal daer door vergaen.
En ghy derft u schoot met vyer belaen:[+]
Ghy buyght teer glas,
By 't vyer stelt ghy vlas
Alles blijft heel; in 't water blijft ghy droogh
Open Iool 't bekolt hart, ende blindt oogh,
Ghy hebt langh geslagen *Antwoort.*
De spijcker op 't hooft.
't Vleesch en 's Werelts lagen
Hebben 't hart gerooft.
In schijn van goe reden,
'k Heb leugens vertelt,
'k Hebse aerdigh mede.
Op u mouw gespelt.

[+]*Eccli.c.13.v.1.*

[+]*Prov.6.v.27.*

6. Bekeert u rat,
Komt uyt dool-hofs padt,
Komt d' Harder goet die 't Schaep verdoolt droegh
Slaet weer d' handt aen de verlate ploegh;
Soo ghy voort gaet,
En Goods mildtheydt haet,
Sult vallen tusschen twee stoelen in d' as.
Hierom *Iola* bekeert u doch ras
Om dat ick niet temmen
Wil de driften quaet, *Antwoort.*
In tranen 'k moet swemmen
In de echten staet.
Och! tusschen twee stoelen
In de as ick legh,
Ick blijf 's Werelts doele,
Godt toont my de regh.

Vande Reliquien, Ofte: Heylige Gebeente der Heyligen.

Wijze:
{ Mijn Ziel ô schoone Creature. { Ofte,
{ Neraea schoonste van u gebueren.
{ Ick wil de valsche Werelt haten.

1. *G*Een Parels, Gout, of kost'lijckheden,
Noch eenigh cieraet is soo schoon,
Als 't Gebeente van d' Overleden,
Die sijnen in d' Hemelsche Throon.
Als 't Gebeente, &c.

2. *Sint Policarps* heyligh Gebeenten,
De Kerck van Smyrnen acht, en hout[+]
Veel waerder dan alle Gesteenten,
Veel kostelijcker als het Gout.

[+]*Euseb.in vita S. Polic.*

3. Verblijdt uw' ghy Leeck, ende Klercken,
En looft hierom oock Godes Soon,
Dat ghy hebt Gebeent in uw' Kercken
Van Sint N. uwe Patroon.

4. Door haer gebeente, wonder wercken
Geschieden boven de natuer,
Soo men als nu sullen bemercken,
Uyt d' Out-vaders en de Schriftuer.

5. Een doodt lichaem raeckt de gebeente
Van *Elisaeus* den Propheet:[+]
Opstaet, gelijck sagh de gemeente,
Met haer te gaen was stracx bereet.

[+]*4. Reg.13.v.21.*

6. Een siecke Vrouw, raeckt met begeerte
Van *Iesus* kleedt alleen de boordt,
Sy wordt bvrijdt van hare seerte,
En weest gesont, heeft sy gehoort.[+]

[+]*Marc.c.5.v.34.*

7. Ia, hare schaduw kan oock baten,
Sint Pieter, waer hy gaet of staet,
Vindt veele krancken op de straten,[+]
Die door sijn schaduw krijgen baet.

[+]*Act.c.5.v.15.*

8. *Sint Augustinus* heeft beschreven:
Een blinde Vrouw strijckt met een blom,
Geraeckt aen 't Gebeent van *Sint Steven,*
Sy krijght haer gesicht wederom.

9. *Costantius* Dienaer veel jaren,
Was ellendigh en sieck geweest:[+]
Door *Sint Lucas* Gebeente varen
Laet sijn kranckheyt, ende geneest.

[+]*Metaph.*

10. *t' Assendelft* in 't Pastoors by wesen,
Een Uytersche Dochter heel doof,
Door de gebeente is genesen,
Van hare Patroon *Sint Ooloof*.

11. 't Gebeente zijn als vaste mueren,[+]
Waer door de Stede zijn bewaert,
Van haer Vyant, en qua gebueren:
Behoet, soo wort Romen vermaert.

[+]*Chrys.hom.32. in Epist.ad Rom*

12. Gelijck de Fonteynen loopen[+]
Veel water by dagh ende nacht:
Soo uyt de gebeente met hoopen
Godts gaven vloeyen, en sijn macht.

[+]*Item Bas. orat. de 40. Martyr. Conc.Nic.*

13. Wilt *Jesu,* ons alle beschermen,
Door 't gebeent van onse Patroon;
In onse noodt en doodt ontfermen,
Gelieft hier door ô Godes Zoon.

14. Door uwe gebeente wy smeecken,
Sint N. onse waerde Sant,
Als wy in d' uure des doodts steecken,
Krijght voor ons alle 't Hemels Landt.

Van Sint Aelberts Put, ofte Fonteyn.

Wijze:
{ Van u droefheyt wilt nu ontspringen. { Ofte,
{ ô Kers-nacht schoonder dan de dagen.
{ ô Maria fonteyn vol deughden.

1. *D*Ie na d' eere jaecht, zal niet vangen;
Die d' eere vlucht, sal eer ontfangen.

Sint Aelbert, Engels Koninghs Zoon
Haet, en vlucht 's Werelts goet en eere.[+]
Hy looft Godt, als door zijn bekeere
Van *Hallam* vuyl, wordt Egmondt schoon.

[+]*Nota: Egmondt heydens zijnde, is Hallem genoemt.*

2. d'Apostel, vol deughden en gaven,
Als slaef, of beest laet hem begraven: [+]
Als *Moyses* lijck, schuylt inde aerdt.
In 't jaer als men acht hondert schreven,[+]
Stelt vier en acht mael tien beneven,
Aen *Vulfit* nonne openbaert.

[+]*Deutr.c.34.v.6.*

[+]*Anno 884. Chron.van Egmondt,*

3. Al wil dit licht legge verschoven,
Godt heeft 't licht niet late uyt doven;
Maer stellen op een kandelaer.
Dese parel, en schat van waerde,
Worde heel gevonde in d' aerde;
Begraven hondert veertigh jaer.

4. Op zijn borst lagh 't vergult kruys mede.
Een fonteyn springht onder sijn leden,
Staet op een sandigh heuvel hoogh,
Een schoot bewesten *Egmont-binnen*:
Wiens water leeft als van beginnen;
Als iss' ondiep, wort leegh noch droogh.

5. Valsche tongen, noch dulle koppen,
Noch Vyandt heeftse konne stoppen,
(Al is 't *Isaacx* putten geschiet.)[+]
Sy is verbeyt door 's Werelts hoecken;
Hierom komen die veel besoecken,
Belade met pijn en verdriet.

[+]*Gen.c.26.*

6. Godt heeft *Sint Aelberts* naem verheven.
De put wonder krachten gegeven,
Als *Bethfaidaes* schaeps-poel gemaeckt.[+]
Als van *Volmarus* was benomen.

[+]*Ioa.c.5.v.2.*

't Gesicht: van Engelandt reyst na Romen;
Kercken besoeckt, gebeente raeckt.

7. Wat dat hy doet, kost niet genesen;
De'es put most *Siloes* nat wesen;[+]
Wast driemael d' oogen, siende wort;[+]
Een Dochter van *Saardam* gebooren,
Die 't minste geen geluyt kost hooren,
Door dit water geneest in 't kort.

[+]*Joa.c.9.v.11.*

[+]*Theod.Cop.In Carm.de fonte S. Adelb.*

8. Geen schryver, noch de beste prater
De krachten van *Sint Aelberts* water
Beschryven kan, noch spreken zal.
En hoe veel troost, en Godes seghen,
Wie gesontheyt hebben gekregen
Niemandt weet, noch de tekens al.

9. *Sint Aelbert*! krijght door uw' gebeden,
De besoeckers van u plaets, vreden.
En die proeven u krachtigh nat,
Dat niet haer oogh' noch oor kan letten.
Dat niet hare ziel kan besmetten;
Dat zy volgen uw' deughden padt.

Vande Kerck-wydinge.

Wijze:
{ Het was een fray rijck Borgers Kindt. Ofte,
{ Het was een Maeght suyver en net.

1. *G*Odt selver met sijn eyge handt
Heeft gemaeckt, en geschreven
Een voorschrift van een Tempel kant;
Heeft *David* dit gegeven;[+]
Dat *Salomon* sijn Soone
Na dit schrift, en patroone

[+]*1. Paral.c.28.v.19.&c.*

Timmere souw,
Cierlijck en trouw
Zijn Tempels, cieraet en gebouw.
Timmere.

2. Als dese Tempel wort gewijt,
Van de minst tot de meesten
Al 't volck waren verheught en blijdt.
In dit groot feest der feesten,
Goods glory openbaerde.
Daer en boven verklaerde:
Op die voortaen,[+]
Die hier in gaen [+]*3.Reg.c.9.v.3.*
Mijn oogh' als oor sal open staen.

3. Het volck heeft acht daghen daer naer,
De Wydingh van de Tempel
Geviert gehoude alle jaer,
Na *Salomons* exempel,
De Priesters in de tijde[+]
Van *Esdras,* Goods kerck wijde, [+]*1.Esdr.c.6.v.16.*
En *Judas* mee[+]
De *Machabe* [+]*.1.Mach.c.5.v.9.*
Vierde de Wydingh van Goods stee.

4. 't Feest met een blijdt hart, en devoot
Geviert is menich jaren:
Hier door belijde kleyn en groot
Dat zy danckbarigh waren.
Ia *Christus* Heer der Heeren
Tot *Jerusalem* komt eeren
Dit eyge feest
Met lijf en geest;[+]
Soo men by *Sint Joannes* leest. [+]*Ioa.c.10.v.22.*

5. Wy loven jaerlijcx Godt den Heer,
En Danckbaerheyt betoonen,
Want inde kerck na ons begeer
Is neder komen woonen.
Hierom onse kermisse,
Tot een getuygenisse
Wydingh bediet;
En dat geschiet
Is d' eerste misse met joliet.

6. Ver boven Koninex *Salomons*
Achte wy onse kercken:
Geen Manna in d'Arck des verbondts
Als doe, wy hier bemercken;
Maer selver Godt almachtigh.
In 't Sacrament waerachtigh,
Die met sijn bloet,
En vleesch ons voet:
Hier hooren wy zijn woorden soet.

7. d' Onse is Goods sael, 's Hemels poort;
Een plaets om Godt te vreesen.[+]
Na *Sinte Jans* gulde monts woort
Veel Eng'len sijn in desen.[+]
Met *Moyses* Godt wilt groeten
Met 't hart met lipp' en voeten,
En metter spoet,
Uyttrecken moet[+]
Sondige schoenen van u voet.

[+]*Gen.c.28.v.17.*

[+]*Chrys.ho.36.in 1.ad Cor.*

[+]*Exod.c.3.v.5.*

8. Voor u mijn Godt, ick neder kniel;
Toont my dese genade:
Dat ghy komt woonen in mijn ziel.
Ey! wilt my niet versmade,
Vertroost mijn sondaer hede,
Als ghy *Sacheus* dede,

Vergeeft mijn quaet,
En mijn misdaet;
En seght: met salicheyt opstaet.

Veranderingh der Kercken.

Wijze:
{ Wilt u met my bekeeren.
{ Komt geest en Schepper mede. Ofte,
{ Reyn Maeghdeken met eeren.

1. *A*L dat Godt is gegeven
Heyligh der heyl'gen is.[+]
Al waer door men verheven
d' Afgodery gewis
Tot stof moet zijn verbrandt;[+]
't Silver van sulcke beelden
Mach men aen spijs of Landt.
Besteden, noch aen weelden.
Tot stof.

[+]*Levit.c.27.28.*

[+]*Deut.c.7.v.25.*

2. Goods Beelden, Tempels, Autaren
Tot Godes eer gewijt;
Wiens Wydinge Goods scharen
Geviert heeft tijdt na tijdt.
Soo dese in de macht
Raken van quade handen,
Al 't heylich wordt veracht;
Breken, rooven en branden.

3. Kloosters noch Priesters sparen;
Vernielen steen en hout;
Parels, silver bewaren
Kelcken, sijde en gout.
Ist groot Afgodery

Hier mede Godt te eeren?
Hoe staet de boose vry,
Het beste te begeeren?

4. Als sy hebbe gestoolen
Goods Tempels en cieraedt:
Steelt niet (soo Godt bevoolen
Heeft) stellen al te laet.
Gelijck verbetert wordt
Een *Bloem-hof* door het vercken,
De quade soo in 't kort
Verbeteren Goods Kercken.

5. Sy late veel vervallen,
In veel hout of turf leyt,
Veel worde Paerde stallen,
In veele men arbeyt.
Soo ghy op de Kerck let
Waer in 's haer valsheydt smeden,
Sy gaen sonder gebedt
Daer in, ende uyt mede.

6. Met 't hart verkeert en sinnen
Hier wordt vevloeckt Goods kruys;
Van buyten en van binnen
Vercieren 't lijf en huys.
Haer Kerck is sonder pronck.
't Hooft blijft gedeckt; geen leden
Men buyght in haer spelonck,
In Dorpen noch in Steden.

7. In haer schuer buyten 't preken
Men gaet, met snoept, men loopt,
Men nieuwe tijdingh spreken,
Men speelt, men raest, men koopt.
Hier wordt verfoeyt, verbant.

Goods-dienst en offerhanden.
Geen tongh, geen pen, geen handt
Kan schrijve al de schanden.

8. Komt *Jesu*! tot ons hede
Als tot *Zacheus* in,
Met saligheydt en vrede.
De quade wil en zin
Buyght soo, dat sy u we'er
Tempels end' heyligh geven:
Dat wy u lof en eer
Hier hooren en verheven.

Een Sondaer, eerst door de sonden verblindt, siet nu de grootheyt van de sonden: en bekeert tot Godt.

Wijze:
{ Goede Godt ick moet u klagen. Ofte,
{ Schoon Jongh-vrouw ick moet u klagen.

1. *M*Ijn Heer, ick weet en belye,
Dat ick heb versaeckt:
Satan, Satans pomperye,
Al dat Satan raeckt.
Door de Doop my aengenomen,
Hebt ghy voor u kindt;
Om de sonden al te schromen,
Om te zijn uw' vrint.
Door de Doop, &c.

2. Ghy versocht dat ick sou minnen,
Uw' mijn *Godt* en *Al,*
Met al mijn kracht, hart en sinnen.

Eylaes! 'k was soo mal,
Ick gebruyckte al mijn leden,
Ziel, goet, al mijn tijdt,
Tot ydelheyt en boosheden,
Tot uw' groote spijt.

3. Met mijn sonden 'k dorst versmaden,
U mijn heer mijn Godt:
Met mijn vuyle en qua daden,
'k Achte u voor sot.
Hoe menichmael door mijn sonden,
Heb ick u mijn Heer
Gekruyst, en hernieuwt uw' wonden,
Als de Ioden meer.[+]

[+]*Heb.6.v.6.*

4. Door mijn boos quaet sondigh leven
Dorst ick Sondaer dwaes,[+]
Mijn ziel aen den Duyvel geven,
Dat om 't sondigh aes
Mijn ziel, mijn ziel, was beseten
Door den Helschen gast,
Al wilde ick 't geensins weten,
'k Weet nu dat gaet vast.

[+]*S. August.*

5. Om mijn quaet, ghy stuerde plagen,
Dieren tijdt, en Pest,
Oorlogh, jae, noch alle dagen
Ghy straft, doodt en quetst
d' Meeste straf in dese tijden,
Is een ydel schijn:
Soo ick weet, hem te verblijden,
By de Helsche pijn.

6. Om de sonden moet men branden,
Branden sonder endt:
En vast sijn voeten en handen,

Eeuwigh 't helsch Serpent
Te sullen sien; noyt t' aenschouwen
Godes klaer aenschijn,
Brenght aen d'aldermeeste rouwen,
d' Alderswaerste pijn.

7. En om 't quaet wort men gesloten
Buyten troost en vreught;
En van 's Hemels hoop verstoten,
En 's Hemels geneught.
Als yemant al Godes schencken
In d' Hemelsche staet
Wil verhalen ofte dencken,
Alleen daer na raet.

8. Menighmael met de rebellen,
Heb ick Sondaer snoot,
Verdient al de pijn der Hellen.
Maer uw' liefde groot
Treckt mijn nu ô Heer der Heeren,
Treckt my heel tot u;
Uw' goetheyt doet mijn bekeeren,
Soo ick weet als nu.

9. Dat ghy niemandt sult verstooten
Om sijn sonden veel,
Al was 't quaet in hem besloten
Van de Werelt heel:
Als hy belijdt al sijn sonden
Met berouw oprecht,
Ghy geneest dees sondaers wonden,
Hoe 't quaet hem had g'hecht.

10 Ghy schrijft al de sondaers wercken
Niet in eenen steen;
Maer al 't quaet van Leeck en Klercken

In het stof alleen.[+]
Al dat in 't stof is geschreven,
Gemack'lijck en rat,
Met een voet wordt uyt-gevreven,
Of met 't minste nat.

[+]*S. Hierom.l.2.cont.Pe.*

11. Na uw' woort ick kom geladen
Met mijn sondigh pack,[+]
Toont *Jesu,* aen mijn genaden;
Geeft mijn ziel gemack.
Met u uyt-gespannen armen,
Met u open borst;
O *Iesu*! wilt my ontfarmen!
Laeft mijn ziele dorst.

[+]*Matth.11.v.28.*

12. Door u goetheyt 'k ben verresen
Van de sonden val;
En hierom moet zijn gepresen
Ghy mijn *Godt* en *Al.*
Ick wil liever de doodt sterven
Als dat ick voortaen,
Uw' soete gracy souw derven,
Of uw' weer versmaen.

Een Beklagh-Liedt van een Ghemeente, over 't sterven van haer Harder.

Wijze:
{ Hoe legh ick hier in dees ellende. Ofte,
{ Eylaes ick thoonde mijn dwaesheden.

1. *W*Y zijnen nu in groot ellenden,
Van onse Harder heel berooft;
Waer wy keeren, waer wy ons wenden,
Wy zijne Schapen sonder hooft.

Wat moeten wy nu niet al missen,
Zijn als sonder 't water de Vissen.
Wat moeten, &c.

2. Waer na toe sullen wy nu loopen,
Met onse Dochter ofte Soon?
Wie sal sijn erf-sond ontknoopen?
Wie sal sijn zieltje maecken schoon?
Wie sal hem doch het Doopsel geven?
Dat hy als een Kindt Godts mach leven.

3. Wie sal de jonge jeught nu leeren
Beginsels van haer saligheydt,
En om Godt en Ouders te eeren?
De jeught moet wesen aengeleyt.
Ey! wat moet een mensch niet al derven,
Als sijnen Harder komt te sterven.

4. Den Sondaer met sonde beladen
Kost krijgen oock vergiffenis,
Door de Harder, en Gods genaden,
Na Gods eygen getuygenis:[+]
Door d' Heylige Geest is gegeven[+]
Haer macht, voor die in sonde leven.

[+]*matt.16.&c.*
[+]*Ioan.20,*

5. Hoe sullen wy, eylaes geraecken,
Aen onse zielen spijs en dranck?
Na 't Lichaem des Heeren moet haecken,
Die is gesont, en die is kranck.
Ick vond ons Harder in de Kercke,
Als ick mijn ziel wilde verstercken.

6. Aenhoort 't geschrey van krancke menschen,
Wy zijnen in 't meeste ellent;
Wy konnen geensins na ons wenschen
Genieten eenigh Sacrament:

Noch 't heyligh Olijsel ontfangen,
Hoe seer wy daer na oock verlangen.

7. Heel sonder Vader sijn wy Maeghden:
Wat heeft hy al voor ons gedaen?
Sijn yver ons na d' Hemel jaeghde
Wy mosten in deught niet stil staen,
Wy mosten Godt geensins verlaten,
Noch onse staet, om and're staten.

8. Niemandt van ons sal nu meer hooren,
Door hem't krachtigh goddelijck woordt,
Gelijck wy plachten van de vooren //
't Welck brocht in ons veel vruchten voort;
Want veel door sijn yverigh preecken,
Verlaten hebben haer gebreecken.

9. Sijn wijsheyt, tijdt en al sijn leden,
Om ons alle tot onse Godt
Te brengen, hy gaerne besteden:
Eylaes! Wy waren soo versot,
Dat wy sijn woorden weynigh achten,
Hoe seer hy riep met al sijn krachten.

10. Hoe dickmaels wy jonge gesellen
En liepen niet na Sathans feest?
Dienden daer de Duyvles der Hellen,
Waer door bedroefden wy sijn geest:
Wy achten geensins Godes plagen,
Die hy voorseyde in sijn dagen.

11. Aen 't autaer staet niet meer te bidden
Voor ons, die sijn in 't Aerdtsche-dal,
Noch hy staet niet langer in 't midden,
Tusschen ons, en ons Godt en Al.
Voor de zielen van d' Overleden
En stort hy niet meer sijn gebeden.

12. Wy zijnen sonder de Sons stralen,
Als eene schip sonder stuer-man,
Als een Molen, die niet kan malen,
Ick ons ellent niet seggen kan.
Wie souw oyt hebben konnen dencken,
Dat sijn sterven soo veel souw krencken?

13. Maer soo hy yet sou moeten lijden,
Om eenige boet, ofte schuldt,
Wilt hem door uw' gebedt verblijden,
En door uw' wercken, die vervult.
Komt nu, komt nu sijn Ziel te baten
O Menschen ghy van alle staten.

14. De'es tegenwoordige gemeent[+]
Heeft veel jaren getrouw bedient;
Achten ons boven de gesteenten,
En achte ons sijn waertste vrient.
Aen ons heeft hy besteet sijn ponden,
Soo aen krancken als aen gesonden.

[+]*Nota: Hier kan men lichtelijk de plaets stellen, en*de *de jare*n *van de bedieninge.*

15. Wat lasten heeft hy niet gedragen
In sijne Iaren, ende tijdt?
Vuyle woorden, en sware plagen
Heeft door gestaen, met groote nijt:
Hierom wilt sijn Ziel niet vergeten
Want ghy sijn Schaepjes zijt geheten.

16. Wilt uwe droefheydt wat wegh setten,
En smeeckt ootmoedigh al den Heer,
Dat hy op uw' alle wil letten,
Dat hy uw' geeft een Harder weer;
Soo ghy eendrachtigh wilt aenspannen,
Ghy sult krijgen een Man der Mannen.

17. Rebelligheyt moet ghy verachten,
Ende die sayen sulcken saet;
U oversten raet moet ghy achten,
Noch haer wil geensins tegen staet:[+]
Soo ghy de Kerck niet en wilt hooren,
Met d'Heydens sult ghy sijn verlooren.

[+]*Matth.18.*

18. *O Jesu*! wilt de ziel ontfermen,
Van onsen Harder, soo hy lijdt;
Over hem wilt *Jesu* erbermen!
Door ons gebedt, zijn ziel verblijdt.
Wilt hem leyden tot uw' genuchten,
Geeft hem dees loon, voor sijne vruchten.

Sangh-gebedt om Godt te versoenen inde tijdt van plagen.

Wijze:
{ O Heer,, aensiet doch Sion teer. Ofte,
{ O Maeght,, Cunera onvertsaegt.

1. *O* Heer!
Wy vergrammen u seer
Als wy u raden,
Wet of genaden
Met woorden, wercken ofte wil versmaden.
Brengh tarruw voort wel kaf;
Hoe veel te meer de straf
Onse misdaden.
Brenght tarruw.

2. O Heer!
Dat ghy liefde teer
In dese tijde

Stelt aen een sijde,
En ons om onse sonden doet castijde,
't Is tegens u gemoet.
Onse boosheyt dit doet;
Soo wy belijde.

3. O Heer!
Wy hebben verdient meer
Om onse sonden,
Als ghy gesonden[+]
Hebt plagen en straffen tot deser stonden.
Hoe stijf u handt ons slaet,
Niet is de slagh by 't quaet,
In ons gevonden.

[+]*Ps.102.v.10*

4. O Heer!
Wy nemen onse keer
Tot u, en klagen,
Dat wy veel dagen
Hebben besteet tegens u wel behagen
Wy bidden met ootmoet,
Onse schult met u bloedt
Wilt heel uyt vagen.

5. O Heer!
Doet ons al ghy wel eer
Aen *Petrus* dede,
Magdaleen mede,
Manasses, en *Ninive* vol booshede,
David en *Publicaen,*
Met *Sacheus* opstaen
Laet ons in vrede.

6. O Heer!
Bevrijdt na ons begeer
De zee en landen

Van de Vyanden;
Maeckt dat sy niet meer rooven ofte branden.
Ey, Harder trouw en goet!
Geeft ons weder voorspoet
Met milde handen.

7. O Heer!
Vergunt dat niet ons weer
Van u mach scheyde
Ofte verleyde
Wat stricken en netten *Sathan* uytspreye,
Of Vleesch of Wereldt loos.
Laet ons daer na, Lam Goods!
In d' Hemel leye.

Op de woorde van de H. Franciscus: Mijn Godt en Al.

Wijze:
{ Schoonder dan schoon. Ofte,
{ Van d' Engelsche fortuyn.

1. *M*Ijn Godt, mijn Een,
Mijn Al; die ick bemin;
In u alleen
Ick alles heb en vin.
In mijn smart
Ghy sijt mijn medecijn;
Ghy verlicht 't hart
Ghy troost my in de pijn.
In mijn smart.

2. Van binnen ghy
Met uwe vreughden soet
Maeckt alles bly,
Ghy ondersut 't gemoet.

U liefde brandt
Mijn hart en ziel door wondt,
Hier door 't verstandt
En alles wort gesondt.

3. Mijn ziele noodt,
Bloedige Pellicaen!
Met 's Hemels broodt
Kunt ghy allen versaen;
En dese spijs
ô Jesu! noyt verteert;
Ia, tot een prijs[+]
Den Mensch in Godt verkeert.

[+]*S. Hier. apud Euseb. in Epist. ad Damas.*

4. Soo ghy maer blijft,
ô Iesu! in mijn ziel,
Ghy al verdrijft,
Waer door ick dickmaels viel
Geen Koninghrijck,
Noch 's Werelts soetigheyt
Kan zijn gelijck
U tegenwoordigheyt.

5. Mijn Godt, mijn Al,
Soo ghy by my maer zijt;
Verwinnen zal
't Vleesch, *Sathan*, 's Werelts strijt,
Die u verstoot
't Hart blijft altijdt beswaert //
't Leven is doodt;
Ia, heeft een Hel op d'aerdt.

6. O klaer fonteyn!
Ghy maeckt mijn hart gerust,
Ghy maeckt mijn reyn;
Ghy waeckt, ick slaep met lust.

Mijn een, mijn lief,
Om dat ghy zijt soo goet,
Tot u gerief
Ick werp al voor u voet.

7. Soo ick ô Heer!
U trouw alleen aenkleef,
Na mijn begeer
'k Heb leven, waer ick leef.
Om vast te staen,[+]
Ghy sijt de waerheyt me,
En om te gaen,
De wegh tot 's Hemels stee.

[+]*Ioa.c.14.v.6.*

8. Mijn Al, mijn Godt,
Geeft *Iesu*! waer ick keer,
Tot 's levens slot
Dat 'k u alleen begeer.
Maeckt Bruydegom,
Van mijn zin en wil quaet
Een Sonne-blom,
Hout vast mijn liefde draet.

Op de woorden van Sinte Bruno: ô goetheyt! ô goetheyt Godts! Ofte danckseggingе over de weldade Godts!

Wijze:
{ ô Heyligh eeuwigh Godt! { Ofte,
{ Het was een jonger heldt.
{ Singt sangers in dit feest. fol. 347

1. *G*Hy zijt *Jesu*! soo goet,
Dat uwe goetheyt doet

My in u gaven swemmen.
ô Goetheyt! goetheydt Goods!
'k Moet u tot d' uur des doodts
Prijsen met 't hart en stemmen.
ô Goetheyt.

2. Als ick was min als niet,
Ghy maeckte mijn tot yet.
't Doopsel end' Roomsch geloven,
Ende u eyge beelt
Hebt ghy my mee gedeelt;
Een Engel daer en boven

3. Kennis Goods, end' verstandt,
Gesonde leden kant
Hebt ghy my milt gegeven.
Met Vogels, Visch en Vee,
Met dranck, en kleed'ren mee,
Ghy onderhout mijn leven.

4. Ghy hebt my we'er gehaelt,
Als ick liep verr' verdwaelt
Van u, door mijn sonden.
U Vader op my quaet,
Ghy als een Advocaet
Versoent door u vijf wonden.

5 Ghy zijt mijn Godt, mijn Al
Voor my in eenen stal
Versmaet, veracht geboren.
Ghy heb mijn ziel verlost,
't Heeft u leven gekost.
Sonder u, 'k was verlooren.

6. Met u vleesch ende bloet
Mijn ziel ghy spijst en voet;

Ia, d'Hemel doet ghy oopen.
Ghy heb my van de doodt,
Van prijck'len kleyn en groot
Bewaert, verlost met hoopen.

7. Ghy hebt my tot een staet,
(Die 't lijf en ziel doet baet)
Geroepen na mijn wenschen.
Ghy geeft my tot genucht
Beesten, bloem, boom en vrucht,
Sangh van Vogels en Menschen.

8. Och *Jesu*! ick beken,
Dat ick met 't hart noch pen
U goetheyt kan verhalen.
Ick kan met lijf noch geest
Uw' gaven minst noch meest
Vergelden, noch betalen.

9. Tot danckbaerheyt, O Heer!
Ick val voor u vlack neer
Offer u ziel en leden,
Ey! dese Mijtjes twee,
(Als ghy van 't Weeuwtje dee)[+]
Ontfanghtse van my meden.

[+]*Luc.c.21.v.2.*

10. U liefde heeft geen endt
Blijft heel en ongeschent:
O middel punt der minne!
Mijn goede Godes Soon!
Geeft my u tot een loon,
Leydt my in d'Hemel binnen.

't Tweede deel van de droevighe Misterie.

1. *E*Y wilt met my nu al aenspannen,
Beminders van *Mariaes* lof:
Ghy Maeght, Weduw, Vrouwen en Mannen,
Gaet inde roode Roosen Hof:
Denckt nu met mijn,
Op *Jesu* pijn:
Want nu oprecht ghy over dencken moet,
Dat *Jesu* voor ons stort, en geeft sijn bloedt.

[+]*'t Eerste droevigh Mystery. Iesus in 't Hofken.*

[+]*1. Myst.*

2. *Iesu* in 't Hof van Oliveten,
Ghy sweet daer veel waerachtigh bloet,[+]
Geeft *Iesu* dat wy 't noyt vergeten, [+]*Luc.22.44.*
Wat ghy om onse sonden doet.
Stort in ons hert,
Door dese smert,
Dat yder sijn sonden beweenen magh,
Om te verblijden in de jonghsten dagh.

[+]*2. Mystery. Jesus wordt gegeeselt.*

[+]*2. Myst.*

3. Daer na men siet *Iesum* ontkleden,
Die alles geeft, en al bekleedt
Voor ons laet scheuren al sijn leden,
't Bloedt uyt al sijn leden spleet:
Ey! mijnen schult

Jesu vervult,
Voor u voeten ick buygh, en neder kniel,
Door uw' bloet wast, en suyvert mijne ziel.

+*3. Mystery. Iesus wordt gekroont met een doorne Kroon.*

+*3. Myst.*

4. *Jesu* de doorens doen my treuren,
Waer van gemaeckt is uwe Kroon;
Hier mede men 't heel hooft door scheuren
Van u, mijn waerde Godes Zoon.
Jesu bespot,
Geeft my dit lot,
Dan niet verloren gaet, 't bloet van u hooft,
Geeft my, dat niet mijn ziel van u berooft.

+*4. Mystery. Iesus draeght sijn Kruys.*

+*4. Myst.*

5. *Iesu,* ick hoor in uwe dagen,
Cruyst, Cruyst hem, uyt de Ioden mondt:
Daer na ghy hebt 't swaer Kruys gedragen,
Om mijn boosheyt, en groote sondt.
Waer ghy nu gaet,
't Bloet vloeyt op straet:
Geeft wat ick doe, waer ick stae, of wandel,
Dat ick u loopent bloedt voor oogen stel.

+*5. Mystery. Jesus ghekruyst.*

+*5. Myst.*

6. *Iesu,* ghy hebt d' Hemel ontsloten,
Als ghy aen 't Kruys geeft uwen geest,
En 't laetste bloedt voor ons vergoten,
Ons te brengen tot 't Hemels feest.

Mijn *Iesu* soet,
'k Smeeck met ootmoet,
Laet uw' bloet aen mijn niet verloren gaen:
Geeft my hier door d'helsche brandt te ontgaen.

Een Gebedt.

7. *Iesu*! ons eten, ende loopen
Met *Adam,* na d' verboden vrucht,
Dat moet ghy met uw' doodt bekoopen,
Mijn hart hierom weent ende sucht.
Door uw' Kruys heel,
En wonden veel,[+]
Geeft dat ick door mijnen sonden niet meer
Kruys noch bespot, u mijn Godt ende Heer.

[+]*Heb.6.6.*

8. Door uwe genagelde voeten,
En oock door uwe handen twee;
Wilt o *Iesu*! hier door versoeten
Al mijn pijn, smart ofte wee:
Wilt oock daet by,
Door uwe zy,
Mijn hart, handen en voeten soo behoen,
Dat sy tegens uw' noyt geen quaet en doen.

9. Och *Maria*! Door uwe ziele
Heeft door steken geheel het swaert,
Als de Ioden, de boose sielen
Kruysten *Iesum* van uw' gebaert.
Droevighste Maeght,
'k Weet dat u haeght,
Dat wy u swaer lijden gedachtigh zijn,
Dat ghy soo veel lijdt, 't is ons smart en pijn.

Het derde deel, vande Glorieuse Misterie.

1. *L*Aet ons nu een Rooselaer plucken,
Van eene klaer blinckende Roos,
Wiens krachten niemant uyt kan rucken
Al was hy als een Sathan boos:
In 's Hemels Hof,
Is sulcke stof;
Maeckt dese van vijf mael thien met geneught,
Van *Jesus* en *Mariaes* Hemels vreught.

+ *1. Mystery. Verrijsenisse Christi.*

2. Laet ons nu alle vrolijck wesen,
En singen 't Liedt *Alleluja:*
Want mijn *Iesu* ghy zijt verresen,
Soo ick uyt den Engel versta.
Mijn hart verheught,
Om uwe vreught:
Neemt van mijn ziel de steen der sonden af,
Dat ick noyt raeck weder in 't sondigh graf.

2. Mystery. Hemel-vaert Christi.

3. *Iesu,* ghy klimt tot de genuchten,
Van uw' glorieus Vaderlandt,
Ghy sit daer in vreught, sonder suchten,
Aen uwe Vaders rechter handt.
Mijn Rechter geeft
Die alles heeft:

Dat mijn hart in uw' en in d'Hemel rust,
Dat Sathan, noch werelt dat uyt en blust.

3. Mystery. Van den H. Geest.

4. Ey! wilt mijn ziel met uwe stralen
Ontsteecken, nu heyligen geest:
En laet op my uw' krachten dalen,
Als gebeurden op 't Pincxter-feest.
In mijn uw' kracht
Toont, en uw' macht,
Dat ick in het lijden mach wesen vroom,
En 't Roomsch geloof belijden sonder schroom.

>4. Mystery. Mariaes Hemel-vaert.

5. *O Maria*! 'k kan niet verhalen,
Met wat blijdtschap, en liefde groot
Dat *Iesus* u Soon, u komt halen
In den Hemel na uwe doodt.
O Moeder mijn,
't Is mijn groot pijn,
Dat ick dese vreught niet verhalen kan,
't Gaet 't verstandt te boven, van Vrouw en Man.

5. Mystery. Krooninge van Maria.

6. *O Maria*! Ghy hebt een Kroone
Ontfangen op u heyligh Hooft,
Van onse Schepper, uwe Soone,

Die noyt vergaet, noch en verdooft.
Ick armste Mensch,
Niet na mijn wensch,
Kan u geven, als *Jesus* uwe Soon
Voor uw' voorspraeck veel, een Hemelsche Kroon.

7. Ick heb nochtans noch yet verkosen,
Voor uw' te maecken een Kroon:
Van 't *Weest gegroet,* als witte Roosen,
Van 't *Vader ons,* als Parels schoon;
Door de Kroon gaet,
Mijn liefde draet
Tot u mijn Moeders lof, en van uw' Soon:
Ick kniel voor uw', ey! ontfanght dese Kroon.

Boots-Mans Leven.

Wijze:
{ Mijn herte wilt nu vluchten.
{ Komt Heyligh Gheest vol machten. Ofte,
{ Wat sal ick gaen beginnen.

1. *H*Oort Schippers Boots-gesellen,
Buysman 'k sal uw' vertellen,
Hoe dat ghy leven moet:
Voor dat ghy uyt wilt varen,
Uw' zonden wilt verklaren:
Gaet t' hoogh-tijdt, 't zieltje voet.
Voor dat ghy.

2. Begint tot Godes eeren
U reys. Denckt dat uw' kleeren
Zijn u doodts-kleedt en kist,
Dat 't graf sijn Visschen-buycken
Want veel in de Zee duycken
Door't vallen, storm of mist.

3. Schout twist; houdt altijt vreden;
Dient trouw, die aen 't schip reden,
Laet 't hart op Coopmans goet
Dalen, noch kromme handen.
Houdt 't hart, oogh, hant en tanden,
En 't vleys suyver en bloedt.

4. 't Geloof wilt vroom belijden,
Verbode spijze mijden;
Voor Ketters zijt vervaert.
Godt boven al wilt vreesen:
Schipper gehoorsaem weesen.
Schout Vrouwen licht van aerdt.

5. Op-staende spreeckt gebeden.
En na u kop gaen meden
Leetwesen toont van 't quaet.
Tegenspoet, storm en plagen
Verduldigh wilt verdragen.
Schout leugens, vuyle-praet.

6. Stelt by uwe *Patroonen*
De Moeder van Goods-Soone,
(De Zee-starre is sy,)
Sint Pieter hoogh verheven,
Sint Michiel, en *Sint Steven,*
Voeght *Sint Lucam* daer by.

7. Houdt Godt, en Doodt voor oogen;
Dient Godt na u vermogen;
Na Godes Wet u voeght,
De dronckenschap wilt schouwe,
En al dat u sal rouwe,
Hoe 't gaet seght: 't my genoeght.

8. Haet Taback, dat vernielen
Gesontheyt kan, en zielen;
Berooft gelt end' verstant.
Looft Godt met hart en leden,
En toont hem danckbaerheden,
Als ghy komt weer aen 't Landt.

9. Met d'huer getelt aen schijven,
Geen quaedt wilt mee bedrijven,
Besteedt, gebruycktse wel.
Wilt ghy de kroegen voeden,
Verloren Soons armoeden
Ghy krijght; namaels de Hel.

10. Verlosser trouw! Wilt geven,
Dat de Zee-man met 't leven
Dese leeringh vol doet.
Van Turcken, Roovers, Baren,
Storm, en Klip wilt bewaren
De Zee-man, 't Schip end' goedt.

Van de Doodt.

Wijze:
{ Ontfermt u Vader over my.
{ Ghy Predicanten roept nu al. { Ofte,
{ 'k Wensch u Weduw en Wedenaer.

1. *G*Edachtigh zijt so kleyn als groot,
Dat seker komen sal de doodt;
En dat de doodt sal nederslaen
Al 't geenen leven heeft ontfaen.
De doodt is seker, d'uur onwis;
Sijn zeyn noch pijlen raken mis.
De doodt.

2. Niemandt de doodt om-koopen sal.
Vlucht ghy de doodt, 't is nietmendal.
Heeft aengerant Goods eyge Soon.
Ontsiet Wijtsel, noch Conincx Kroon.
Met eenen slagh doode *Samson,*
Verwon de wijste *Salomon*.

3. Sach niet na' t hayr van *Absalom,*
Ontsiet geen Bruydt, noch Bruydegom.
Alexanders groote gewelt
Niet baten kost, noch *Cresus* gelt
Ontsiet geen ouderdom noch kindt,
Waer dat ghy reyst, de doodt u vindt.

4. De sterckste die op d'aerde leeft,
Geen oogeblick tijds seker heeft.
Spaert sondaer groot, noch deughden milt.
Tegens de doodt is kracht, noch schilt
Geen voordeel geeft kranck noch Doctoor.
Geen klagen, kermen geeft gehoor.

5. Wiens deure raeckt, komt haestigh in.
Maeckt geen accoort met wil noch sin.
Geen uyt-stal geeft de Vrouw, noch Meyt,
Om pijn noch vreught geen uur verbeyt.
Vraeght na tijden, plaetsen noch staet,
Swicht niet voor kruyt noch Meesters raedt.

6. Niet meer acht d'Heer als knecht of slaef.
Vreest gesontheyt noch 't lichaem braef.[+]
Leert van 't gebruyck van Heydens veel,
Deden handel, slechte 't verscheel
Met doodts beend'ren in plaets van gelt.
Met haer de doodt voor oogen stelt.

[+]*Ortelius in Theat.Mundi.*

7. Als de ziele uyt lichaem scheyt,
De romp in d'aerde wort geleyt,
Leyt onder stancx en Worms gebiet.
Als ghy 't gebeent' in 't Been-huys siet,
d' Edel, onedel, arm en rijck,
De dwaes en wijs, zijnen gelijck.

8. Al dat men inde Werelt vint,
't Verdwijnt als roock, bobbel, en windt.
De deughden krijgen voor een loon
Godes aenschijn, en s' Hemels throon,
De sondaer eeuwigh lijde moet,
Sijn brandt noch stanck wort oyt versoet.

9. Druckt, *Iesu*! in ons hart en zin
De doodt, u strengh oordeel niet min,
Geeft dat yder al 't quaet verfoeyt;
Met deught en 's Hemels hem bemoeyt.
Dat wy tot sterven zijn bereyt,
Dat wy sterven met vrolijckheyt.

EYNDE.

Register Ofte Bladt-Wyser
Van de Sangen, die in de tweede Deel te vinden zijn.

A

*A*l dat Godt is gegeven.	49

B

*B*Ewaerders van mijn ziele.	3
Buyght u heel na een anders sin.	36

D

D' Engelen in 's Hemels Hoven.	1
Die na d'eere jaecht sal niet vangen	44

E

*E*Y met my wilt nu al aenspannen!	65

G

*G*Edachtigh zijt soo kleyn als groot.	73
Geen Parels Gout.	42
Geen tongh of handt.	7
Ghy zijt Iesu soo goet.	62
Godt Hemelsche Vader.	12
Godt selver met sijn handt.	46

H

*H*Oort ende wenst soo na de Mis 37
Hoort Iola hoort. 39
Hoort Schippers, Bootsgesellen. 70

K

*K*Emethus Schotsche Coningh. 27

L

*L*Aet ons eendrachtigh heden. 19
Laet ons heden met liefde versch. 22
Laet ons nu een Rooselaer. 68

M

*M*Aeghden uwe Maeghden lof. 31
Maeght soeckt ghy u Maeghden staet. 35
Met groot ootmoet. 10
Met ter daet ick heb bevonden. 29
Mijn Godt mijn een. 60
Mijn Heer ick weet. 51
Mijn Jesu mijn Godt en al. 34

O

O Heer // Wy vergrammen seer. 58

W

'*S* Werelts Minnaers doet u oogen.	24
Wy zijnen nu in groot ellenden.	54
Wilt ghy een Roose-kransken vlechten.	16

Inhoudt van de Sangen in het tweede Deel.

A

S. AElberts put. 44
Aenvaerdinge van de geestelijcke staet. 29

B

BOotsman Leven. 70
Broederschap van de H. Drievuldigheyt. 1
S. Brunoos woorden. 62

D

DE Doodt. 73

F

FRanciscus woorden. 60

G

GEbedt-Sangh in de noot. 58
Geestelijcke Vryagie. 24
H.H. Gebeenten. 42

H

HArders-sterven. 54

I

Jola. 39

K

KErck-wijdinge.	46
Kercx-veranderinge.	49

L

LOf der Maeghden.	31

M

MAeghden Leven.	35
Maeghden Lof.	7
Mariaes Lof.	10
Mariaes Lof-sanghs-gebedt.	12

N

NEgen Chooren der Engelen.	3

P

PAtroonen.	19
Patroonersse.	22

R

REliquien.	42

S

SOndaers bekeeringe.
'S werelts schijn. 27

V

VEranderinge der Kercken. 49
Vijfthien Mysterie van 't Roose-kransken.

Tot den nijdigen Leser, of Sanger.

Wijze:
{ Al hebben de Princen haer wensch.
Ofte,
{ Alleluja, den blijden thoon.

1. ALs 't Sout den Slack, den Balsem soet
Den Paerden Vliegh verdwijnen doet:[+]
Inde dreck en stanck neemt geneught;
Inde snoodste stanck meest verheught.

[+]*Epiph. De Her.*

2. Ghy nijdigh mensch ghy Satans vrindt
Als ghy maer hoort ofte bevindt
Dat yemandt met al dat hey heeft
Aen Godt zijn lof en glory geeft,

3. U Nijdigh hart dat borst en scheurt,
U Nijdigh hart dat quijnt en treurt;
Verteert u mergh, en voet u smart,
Ghy drinckt u bloet, en eet u hart.

4. Als ghy maer vindt 't minste gebreck
Hier in groeyt ghy een handt dick speck,
Ghy soeckt het kaf, de Tarruw haet,
De Doorens pluckt, de Roosen laet.

5. Ghy kiest het schuym, laet legge 't Gout
Het goet vergeet, misslagh onthoudt.
't Ydelste breyn, en doode handt
Blijft de beste Stuerman aen 't Landt.

EYNDE.

De grootste Druck-fouten, ofte onkruyde in het Boem-Hof te vinden zijn dese.

Fol. 33. Regel 24.	hout, leest stelt.
153.6.	Lant-Brouwers, leest Landt-Bouwers.
159. 19.	Stooten, leest storten.
277.6.	heeft, leest geeft.
349.2.	geloof, leest gelooft.
360.21.	mijn ziel tongh, leest mijn ziel en tongh.